

Załącznik do uchwały nr

z dnia _____

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA CIECHANÓW NA LATA 2005-2023

Aktualizacja 2016 r.

Opracowanie :

Urząd Miasta Ciechanów

przy współpracy Lider Projekt Sp.z o.o., Aleje Marcinkowskiego 1, Poznań

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Projekt pn. „Aktualizacja Lokalnego Programu rewitalizacji Miasta Ciechanów”

współfinansowany przez Unię Europejską

z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	5
ROZDZIAŁ 1. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA JAKO PODSTAWA PROCESU REWITALIZACJI W CIECHANOWIE	6
ROZDZIAŁ 2. OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI	9
2.1 DOKUMENTY NA POZIOMIE KRAJOWYM	9
2.2 DOKUMENTY NA POZIOMIE REGIONALNYM	15
2.3 DOKUMENTY NA POZIOMIE LOKALNYM	19
ROZDZIAŁ 3. DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH W CIECHANOWIE	27
3.1 SFERA SPOŁECZNA	27
3.2 SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	37
3.3 SFERA GOSPODARCZA	43
3.4 SFERA PRZYRODNICZA	47
PODSUMOWANIE DIAGNOZY CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH	51
ROZDZIAŁ 4. WYZNACZENIE GRANIC OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH	53
4.1 METODYKA WYZNACZANIA GRANIC	53
4.2 WYNIKI ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ	56
4.3 WSKAZANIE OBSZARÓW O NAJWYŻSZYM STOPNIU DEGRADACJI	72
4.4 DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI – ANALIZA POTRZEB REWITALIZACYJNYCH	76
ROZDZIAŁ 5. WIZJA, CELE I PROJEKTY REWITALIZACYJNE	83
5.1 WIZJA REWITALIZACJI	83
5.2 CELE REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ	84
5.3 LISTA PLANOWANYCH PROJEKTÓW GŁÓWNYCH	85
5.4 LISTA PROJEKTÓW UZUPEŁNIAJĄCYCH	87
5.5 SZCZEGÓŁOWY OPIS GŁÓWNYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH	88
5.6 OPIS UZUPEŁNIAJĄCYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH	127
5.7 MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI PROJEKTÓW	140
5.8 INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE PROJEKTÓW	146
ROZDZIAŁ 6. MECHANIZMY WŁĄCZENIA RÓŻNYCH AKTORÓW W PROCES REWITALIZACJI ..	149
ROZDZIAŁ 7. SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI	153

ROZDZIAŁ 8. SYSTEM MONITORINGU SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ I SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI W REAKCJI NA ZMIANY W OTOCZENIU PROGRAMU REWITALIZACJI	154
SPIS ZAŁĄCZNIKÓW	156
Załącznik nr 1	157
Załącznik nr 2	160

WPROWADZENIE¹

Rewitalizację należy rozumieć jako proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji. Program rewitalizacji jest inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy. Stanowi on wieloletni plan działań w sferze społecznej, ekonomicznej, przestrzennej, infrastrukturalnej, środowiskowej, kulturowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju. Pełni on rolę narzędzia planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji. Posiadanie programu rewitalizacji, zgodnego z aktualnymi wytycznymi jest warunkiem ubiegania się o wsparcie projektów rewitalizacyjnych we wszystkich działaniach w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. **Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ciechanów na lata 2005-2023 powstał na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1045). Wykorzystano w tym względzie zapisy art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.**

Rewitalizacja zdegradowanych i zmarginalizowanych obszarów wskazanych jako problemowe, ma na celu pobudzenie aktywności środowisk lokalnych i stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego oraz przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach. Działania naprawcze prowadzić będą do polepszenia jakości życia mieszkańców, w tym zwiększenia ich szans na zatrudnienie. Ponadto pozwolą one na trwałą odnowę obszaru, poprawę ładu przestrzennego, stanu środowiska i zabudowy poprzez zastosowanie wysokiej jakości rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych. Efektem działań powinno być wyposażenie obszarów zidentyfikowanych w programie rewitalizacji w nowe funkcje, lub przywrócenie poprzednich, w wyniku zaplanowanych i skoordynowanych działań interwencyjnych i naprawczych.

Niniejszy program jest aktualizacją opracowania, które zostało przyjęte uchwałą Rady Miasta Ciechanów we wrześniu 2005 roku. Ostatnio zaktualizowano go w czerwcu 2015 roku przedłużając okres obowiązywania oraz poszerzając o nowe zadania. Kolejna aktualizacja jest przede wszystkim odpowiedzią na zmieniające się warunki społeczno-gospodarcze w mieście. Wynika ona także z konieczności dostosowania programu do aktualnie obowiązujących wytycznych na szczeblu krajowym i wojewódzkim.

¹ Wprowadzenie opracowano korzystając z wytycznych zawartych w ustawie z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz Instrukcji dotyczącej przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenia ładu przestrzennego

Rozdział 1. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA JAKO PODSTAWA PROCESU REWITALIZACJI W CIECHANOWIE

Prace nad aktualizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji, oparte były na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością dzielnic objętych rewitalizacją, innymi użytkownikami tego obszaru, a także z przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi. Zapewniono szeroki udział interesariuszy procesu rewitalizacji na etapie diagnozowania i programowania.

Proces partycypacji stanowi podstawę i warunek powodzenia dobrze przygotowanego i skutecznie realizowanego programu rewitalizacji (Podręcznik rewitalizacji, 2003)

Wstępnym etapem prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji było **badanie ankietowe** dotyczące oczekiwań mieszkańców w zakresie prowadzenia procesu rewitalizacji Ciechanowa. Prowadzone było ono w czerwcu i lipcu 2016 roku. Ankieta pojawiła się na stronie internetowej Urzędu, zapewniono także możliwość jej pobrania w formie wydrukowanej w placówce Urzędu. Dodatkowo pracownik ds. partycypacji społecznej animował społeczność lokalną promując aktywny udział w aktualizacji LPR. W efekcie wpłynęło łącznie 190 wypełnionych ankiet, które **nadały kierunek dalszym działaniom rewitalizacyjnym** [wzór ankiety zamieszczono w Załączniku nr 1 do niniejszego programu].

W dniach 5 - 7 lipca 2016 roku zorganizowane zostały **3 spacerы badawcze** na trzech obszarach, które dotychczas stanowiły obszary rewitalizacji: dzielnica Bloki, Trakt Średniowieczny i obszary przemysłowe. Ostatni z nich przyjął formę spaceru wirtualnego. W czasie spacerów **dyskutowano o efektach dotychczasowych działań**, a także o oczekiwaniach mieszkańców w zakresie nowych inicjatyw koniecznych do podjęcia w Ciechanowie.

Jednocześnie w jak najszerszym zakresie, przy współpracy z instytucjami samorządowymi, spółdzielniami, przedstawicielami administracji rządowej, pozyskiwano dane pozwalające na określenie i wskazanie obszarów na terenie których występują największe problemy społeczne, gospodarcze, przestrzenne. Biorąc pod uwagę wyniki spacerów badawczych i uzyskane dane określone zostały wstępnie następujące obszary rewitalizacji: osiedle Śródmieście, osiedle Bloki, fragment osiedla Przemysłowe.

Fot. 1. Spacer badawczy w dzielnicy Bloki

Fot. 2 Spacer badawczy na ul. Warszawskiej

W dniu 21 lipca 2016 roku w Urzędzie Miasta Ciechanów zorganizowane zostało **pierwsze spotkanie konsultacyjne**, w czasie którego zaprezentowano wyniki delimitacji obszarów zdegradowanych, przeprowadzonej w oparciu o analizę wskaźnikową. W spotkaniu brało udział 41 osób, w tym mieszkańcy Ciechanowa, lokalni przedsiębiorcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych, zarządów osiedli i instytucji miejskich a także radni miejscy. Uczestnicy spotkania mieli możliwość wypowiedzenia się w zakresie przyjętych metod delimitacji. **W wyniku spotkania nieco zmodyfikowano zasięg obszarów rewitalizacji w zakresie dotyczącym** obszarów przemysłowych oraz terenów funkcjonalnie powiązanych z obszarami wyznaczonymi do rewitalizacji osiedli. Pojawiły się także pierwsze propozycje projektów rewitalizacyjnych, których realizacja powinna wyprowadzić obszary zdegradowane z sytuacji kryzysowej.

W okresie od 25 lipca do 8 sierpnia 2016 roku mieszkańcy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, spółdzielnie i inne osoby zainteresowane procesem rewitalizacji mieli możliwość **zgłaszania propozycji projektów** zmierzających do ożywienia obszarów zdegradowanych w postaci fiszek projektowych (w wersji drukowanej lub elektronicznej). W rezultacie do Urzędu Miasta wpłynęły w sumie 33 fiszki projektowe, w tym 10 od osób fizycznych i 23 od różnych instytucji [wzór fiszki projektowej zamieszczono w Załączniku nr 2 do niniejszego programu].

W dniu 11 sierpnia 2016 roku w Urzędzie Miasta Ciechanów zorganizowane zostało kolejne **spotkanie konsultacyjne**, w czasie którego zaprezentowano zgłoszone przez mieszkańców i jednostki publiczne projekty rewitalizacyjne w różnych częściach obszaru rewitalizacji. W spotkaniu brało udział 31 osób, w tym mieszkańcy Ciechanowa, lokalni przedsiębiorcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych, spółdzielni mieszkaniowych, jednostek samorządu terytorialnego, zarządów osiedli i radni miejscy. W czasie spotkania pojawiły się kolejne propozycje działań zmierzających do ożywienia obszarów zdegradowanych. W rezultacie **przedłużono czas na składanie propozycji projektów** do 17 sierpnia 2016 roku. Do tego dnia wpłynęły 2 kolejne propozycje projektów.

Fot. 3. Spotkanie konsultacyjne w dniu 21 lipca 2016 roku

Fot. 4. Spotkanie konsultacyjne w dniu 11 sierpnia 2016 roku

Niniejszy program rewitalizacji powstał w całości jako odpowiedź na oczekiwania mieszkańców. Ankiety, spotkania i dyskusje w czasie diagnozowania sytuacji w Ciechanowie pozwoliły na odpowiednie określenie zasięgu obszaru rewitalizacji. Dalsze konsultacje połączone z możliwością zgłaszania propozycji projektów w postaci fiszek umożliwiły uwzględnienie wszystkich propozycji

w zakresie projektów rewitalizacyjnych. W efekcie Lokalny Program Rewitalizacji miasta Ciechanów jest dokumentem stworzonym przez mieszkańców, dla mieszkańców.

Udział różnych aktorów procesu rewitalizacji na etapie wdrażania i monitorowania został szczegółowo przedstawiony w rozdziałach 6 i 7.

Proces partycypacji społecznej oparty był na szerokiej akcji promocyjnej. Poza działaniami związanymi z animowaniem udziału interesariuszy w procesie aktualizacji programu, na stronie internetowej (w aktualnościach oraz zakładce dotyczącej wyłącznie rewitalizacji) oraz w lokalnych mediach (radio, prasa, portale internetowe) informowano o kolejnych działaniach związanych z programem.

Rozdział 2. OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

2.1 DOKUMENTY NA POZIOMIE KRAJOWYM

KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 jest **podstawowym dokumentem wyznaczającym ramy polityki regionalnej Polski** do roku 2020. Zgodnie z wizją zapisaną w strategii w 2020 roku polskie regiony stanowiąc będą lepsze miejsce do życia dzięki podniesieniu poziomu i jakości życia oraz przez stworzenie takich ram gospodarczo-społecznych i instytucjonalnych, które zwiększają szanse realizacji aspiracji i możliwości jednostek i wspólnot lokalnych. Polskie regiony będą silniejsze gospodarczo, lepiej zintegrowane gospodarczo, społecznie i przestrzennie oraz bardziej samorządne w wyniku procesu decentralizacji i szerszego urzeczywistniania zasady partnerstwa i subsydiarności. Realizacja tak nakreślonej wizji będzie możliwa poprzez osiągnięcie głównego celu strategii, którym jest **efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju** kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Realizacji celu strategicznego służyć będą trzy cele:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych,
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

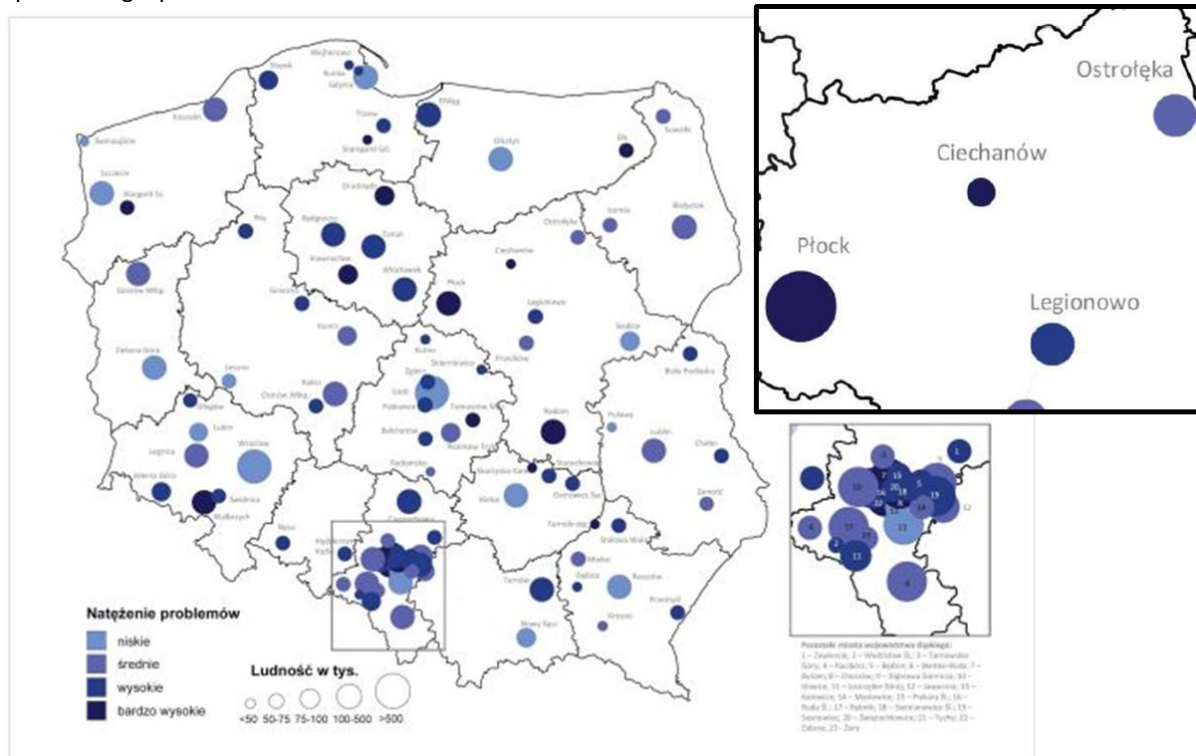
W ramach celu 2. ujęto **cel operacyjny 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze**. W Polsce znajduje się wiele obszarów które, pomimo znacznej na tle innych jednostek terytorialnych zamożności, utraciły w ostatnich latach, na skutek zmian społeczno-gospodarczych, możliwości wzrostu i kreowania zatrudnienia z powodu upadku tradycyjnego przemysłu, gwałtownej zmiany koniunktury na wytwarzane produkty i usługi, degradacji środowiska przyrodniczego czy też powiązanej z tymi procesami degradacji infrastruktury, w tym mieszkaniowej, a także dużego odpływu ludności. W tej grupie znalazł się również Ciechanów.

Do najważniejszych zagadnień, które powinny być brane pod uwagę przy projektowaniu i realizacji działań restrukturyzacyjnych i rewitalizacyjnych będą należały następujące działania:

- wsparcie jakości kapitału ludzkiego,
- modernizacja struktury gospodarczej,
- wspierające nadrobienie zaległości w zakresie infrastruktury technicznej,
- wspierające modernizację i rozwój obiektów użyteczności publicznej o znaczeniu subregionalnym,
- wsparcie kompleksowych programów rewitalizacyjnych obejmujących zagadnienia infrastrukturalne, gospodarcze i społeczne.

Działania w ramach tego obszaru problemowego polityki regionalnej będą prowadzone na podstawie lokalnych programów rewitalizacji.

Mapa 1. Obszary strategicznej interwencji na rzecz restrukturyzacji i rewitalizacji miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze

Źródło: Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 jest **najważniejszym dokumentem dotyczącym ładu przestrzennego w Polsce**. Jej celem strategicznym jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia: konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie. W dokumencie wskazano na nadrzędną ustrojową zasadę zrównoważonego rozwoju, z której wyprowadzono wprost zasady planowania publicznego. Wśród nich należy wymienić:

- zasadę racjonalności ekonomicznej,
- zasadę preferencji regeneracji (odnowy) nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę,
- zasadę przezorności ekologicznej i zasadę kompensacji ekologicznej.

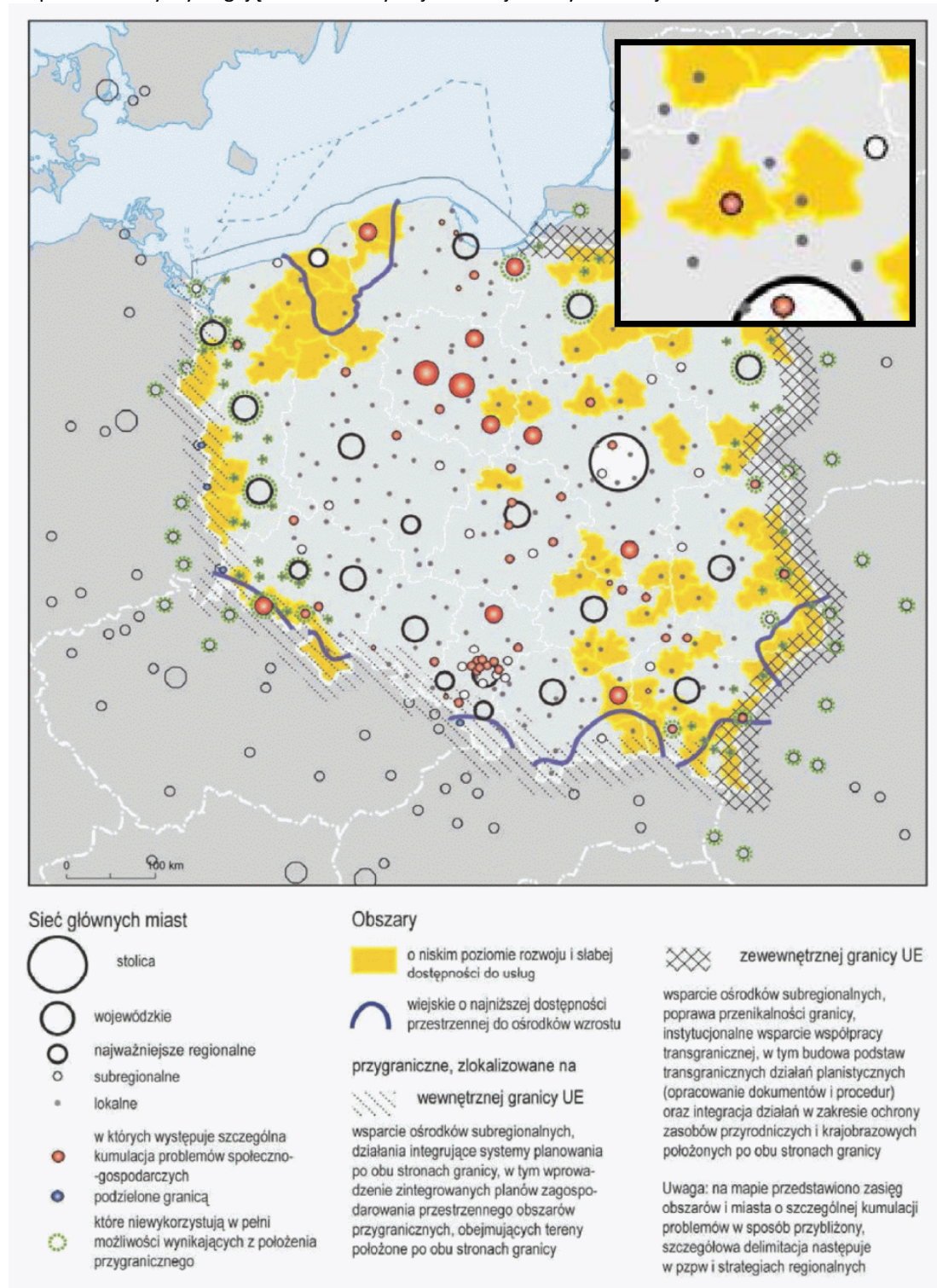
Funkcjonowanie zintegrowanego systemu rozwoju zapewnią natomiast:

- zasada hierarchiczności celów zapewniająca koordynację działalności wszystkich podmiotów podejmujących decyzje z poszanowaniem subsydiarności organizacji władz samorządowych,
- zasada dynamicznego strefowania i wyznaczania obszarów planistycznych,
- zasada partycypacji społecznej (szerokiej i aktywnej).

Zasada preferencji regeneracji (odnowy) nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę oznacza w szczególności intensyfikację procesów urbanizacyjnych na obszarach już zagospodarowanych, tak aby minimalizować ekspansję zabudowy na nowe tereny. W praktyce zasada ta przeciwdziała rozpraszaniu zadań inwestycyjnych, przyczynia się do efektywnego wykorzystania przestrzeni zurbanizowanej, chroniąc jednocześnie przestrzeń wewnątrz miast przed dewastowaniem (zasada odnosi się do recyklingu przestrzeni).

W ramach Celu 2 Koncepcji pn. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów zaplanowano **działanie 2.3.2. Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast**. W punkcie tym ustalono, że działania polityki przestrzennej w odniesieniu do zdegradowanych obszarów zurbanizowanych mają na celu przywrócenie ich funkcji administracyjnych, społecznych i gospodarczych oraz stworzenie warunków sprzyjających ich powtórnemu zagospodarowaniu, dzięki skorelowanym interwencjom w sferze planowania przestrzennego, inwestycjom infrastrukturalnym oraz wsparciu zasobów ludzkich i przedsiębiorczości. Działania restrukturyzacyjne i rewitalizacyjne doprowadzą do **odzyskania atrakcyjności danego obszaru lub miasta**, do przywrócenia korzystnych warunków życia i podejmowania działalności gospodarczej oraz inwestycyjnej z wykorzystaniem istniejącego potencjału kulturowego i zachowaniem funkcji symbolicznych oraz przyrodniczych obszaru w procesie jego adaptacji do nowych funkcji.

Mapa 2. Obszary wymagające restrukturyzacji i rozwoju nowych funkcji

Źródło: Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju.

Krajowa Polityka Miejska określa podstawowe definicje, zasady i cele polityki rozwoju regionalnego w Polsce na lata 2014-2020. Strategicznym celem Krajowej Polityki Miejskiej jest **wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do kreowania wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy oraz poprawa jakości życia mieszkańców**. Cel strategiczny można opisać pięcioma celami szczegółowymi, których realizacja ma sprawić, że polskie miasta będą:

- **Konkurencyjne**. Poprawa konkurencyjności i zdolności głównych ośrodków miejskich do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia.
- **Silne**. Wspomaganie rozwoju subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich, przede wszystkim na obszarach problemowych polityki regionalnej (w tym na niektórych obszarach wiejskich) poprzez wzmacnianie ich funkcji oraz przeciwdziałanie ich upadkowi ekonomicznemu.
- **Spójne**. Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich.
- **Zwarte i zrównoważone**. Wspieranie zrównoważonego rozwoju ośrodków miejskich, w tym przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom niekontrolowanej suburbanizacji.
- **Sprawne**. Stworzenie warunków dla skutecznego, efektywnego i partnerskiego zarządzania rozwojem na obszarach miejskich, w tym w szczególności na obszarach metropolitalnych.

Wskazano, że cel polityki miejskiej dotyczący rewitalizacji obszarów zdegradowanych wynika z pilnej potrzeby skoordynowanej odpowiedzi na wyzwanie, którym jest degradacja fizyczna, społeczna i gospodarcza wielu fragmentów polskich miast, zarówno małych, jak i największych. **Celem działań w zakresie rewitalizacji jest zmiana strukturalna danego obszaru – nie tylko poprawa jakości życia i walorów estetycznych, ale przede wszystkim przywrócenie na nim aktywności gospodarczej i społecznej.**

Narodowy Plan Rewitalizacji (NPR) ma być dokumentem rządowym, który **stworzy przyjazne warunki dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce**, np. poprzez:

- projekty zmian w prawie,
- stworzenie spójnego systemu i określenie źródeł finansowania rewitalizacji,
- promowanie dobrych praktyk,
- dzielenie się wiedzą oraz wypracowanie wzorcowych dokumentów.

Skierowany on będzie przede wszystkim do samorządów, ale też do społeczności lokalnych, osób prywatnych, przedsiębiorców, organizacji samorządowych. NPR ma **promować ideę „powrotu do miast”** – zwartych w zabudowie, ograniczających emisyjność, charakteryzujących się dbałością o zieloną infrastrukturę i jednocześnie przyjaznych mieszkańcom. Horyzont czasowy dokumentu to 2022 rok. Wyznaczenie go związane jest z jednej strony z dużymi środkami dostępnymi dla Polski z budżetu UE na lata 2014-2020 (przewiduje się, że na szeroko rozumianą rewitalizację będzie to nie mniej niż 25 mld zł), a z drugiej umożliwi zbudowanie mocnych podstaw dla krajowych instrumentów, po jego zakończeniu.

Zgodnie z NPR dobrze prowadzona rewitalizacja powinna być:

- **kompleksowa** poprzez zmiany w różnych sferach życia mieszkańców miasta – społecznej (np. edukacja, aktywizacja społeczna), kulturowej, gospodarczej (np. promowanie samozatrudnienia, ułatwienia w zakładaniu działalności gospodarczej), przestrzennej (np. remonty, działania infrastrukturalne dla tworzenia przyjaznego, bezpiecznego otoczenia) czy środowiskowej,
- **zintegrowana** poprzez współpracę i uporządkowanie działań różnych podmiotów (aby np. techniczna poprawa warunków zamieszkania na obszarach kryzysowych zawsze szła w parze z działaniami społecznymi adresowanymi do mieszkańców),
- prowadzona w ścisłej **współpracy ze społecznością** lokalną (a także przez nią samą),
- **skoncentrowana terytorialnie**, co oznacza, że powinna odnosić się do konkretnego zdegradowanego obszaru, a nie punktowych działań.

2.2 DOKUMENTY NA POZIOMIE REGIONALNYM

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do rok 2030 *Innowacyjne Mazowsze* została przyjęta przez Sejmik Województwa w październiku 2013 roku. Zapisy tego dokumentu powinny mieć wpływ na kształt przyszłego rozwoju przez **określenie długookresowych procesów rozwojowych** w regionie. Nadrzędnym (głównym) celem Strategii jest spójność terytorialna, rozumiana jako zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim oraz wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie, co w konsekwencji przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców.

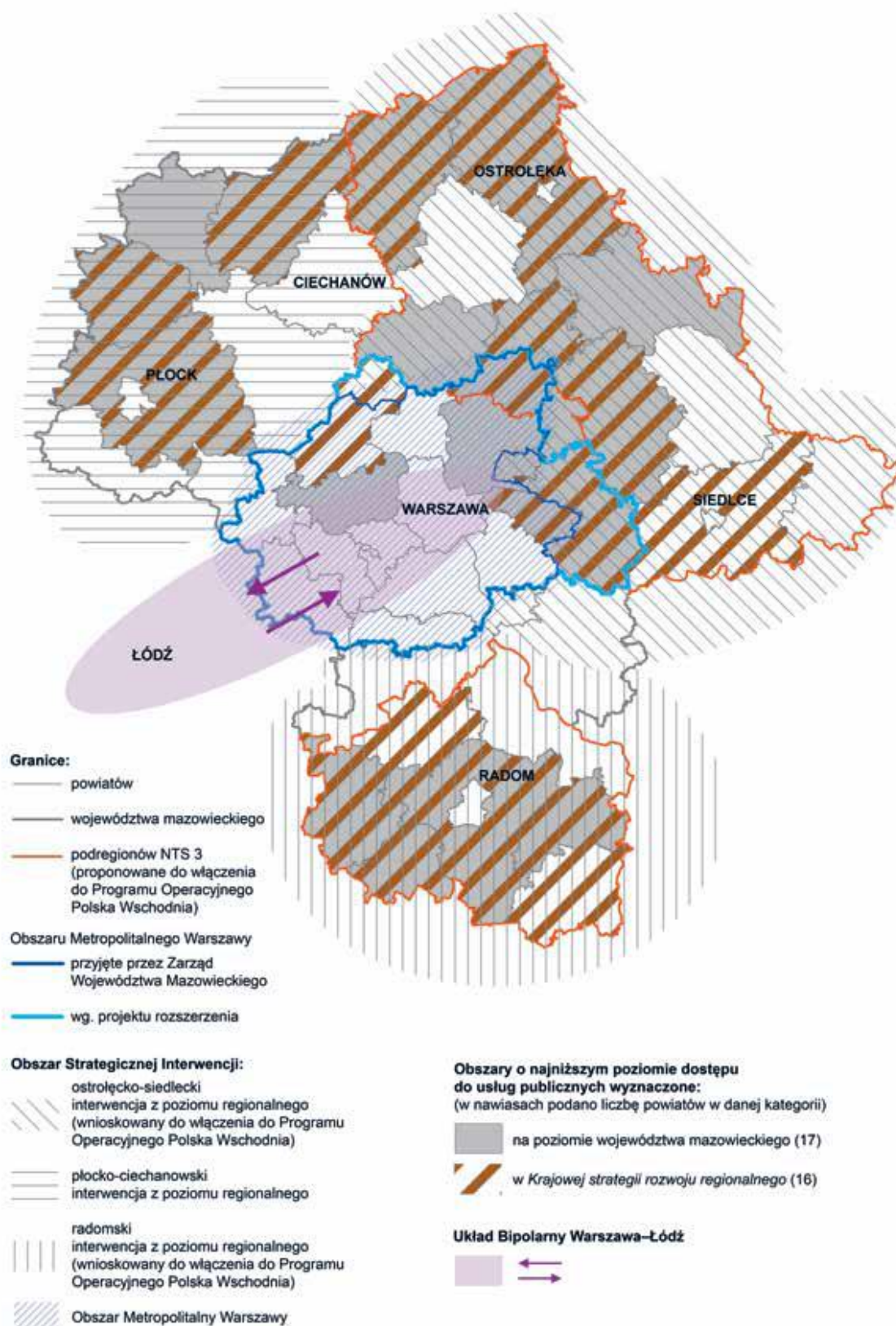
W części diagnostycznej dokumentu wskazuje się, że w ostatnich latach w województwie **nasiliła się degradacja przestrzeni miast w ich centrach, w obrębie starych dzielnic przemysłowych i blokowisk, jak również w pobliżu dróg wyjazdowych z miast**. Działania prewencyjne podjęto w tym zakresie wraz z pojawieniem się funduszy unijnych kierowanych na rewitalizację obszarów miejskich. W związku z tym wśród szans rozwojowych województwa wskazuje się na wzmocnienie procesów rewitalizacji miast i obszarów zdegradowanych i tracących funkcje.

Wśród kierunków działań w sferze gospodarki wymienia się **potrzebę restrukturyzacji miast w celu wzmocnienia ich funkcji społeczno-gospodarczych**. Zakłada się w tym względzie w szczególności modernizację struktury gospodarki lokalnej poprzez rozwój instrumentów finansowych pobudzających przedsiębiorczość, a także kompleksowe i zintegrowane działania rewitalizacyjne w miastach. Ponadto wskazuje się, że w celu zapewnienia efektywności działań służących podniesieniu jakości przestrzeni, konieczne jest zwiększenie świadomości społeczeństwa i władz lokalnych w zakresie znaczenia zachowania ładu przestrzennego dla jakości życia i atrakcyjności inwestycyjnej regionu. Działaniami pomagającymi w uświadamianiu wartości ładu przestrzennego powinno być **tworzenie i realizacja programów rewitalizacyjnych**, jak też wdrożenie polityki w zakresie krajobrazu ukierunkowanej na ochronę i planowanie zgodnie z Europejską Konwencją Krajobrazową.

W województwie mazowieckim na poziomie regionalnym zostały wyznaczone dwa typy Obszarów Strategicznej Interwencji, wśród których wskazano **obszar płocko-ciechanowski**, zgodnie z *Celem 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe* oraz *Celem 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze*. Dla płocko-ciechanowskiego OSI zaplanowane zostały kierunki działań, których celem jest m.in. **wsparcie kompleksowych programów rewitalizacyjnych w celu przywrócenia właściwych funkcji miast lub ich dzielnic, a także zmiany funkcji zdegradowanych terenów**, w tym:

- rewitalizacja centrów miast i obszarów poprzemysłowych i powojaskowych,
- zintegrowane projekty miejskie służące rozwojowi ośrodków wzrostu,
- wzmocnienie roli miast jako ośrodków wzrostu o znaczeniu regionalnym.

Mapa 3. Obszary strategicznej interwencji w województwie mazowieckim

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do rok 2030.

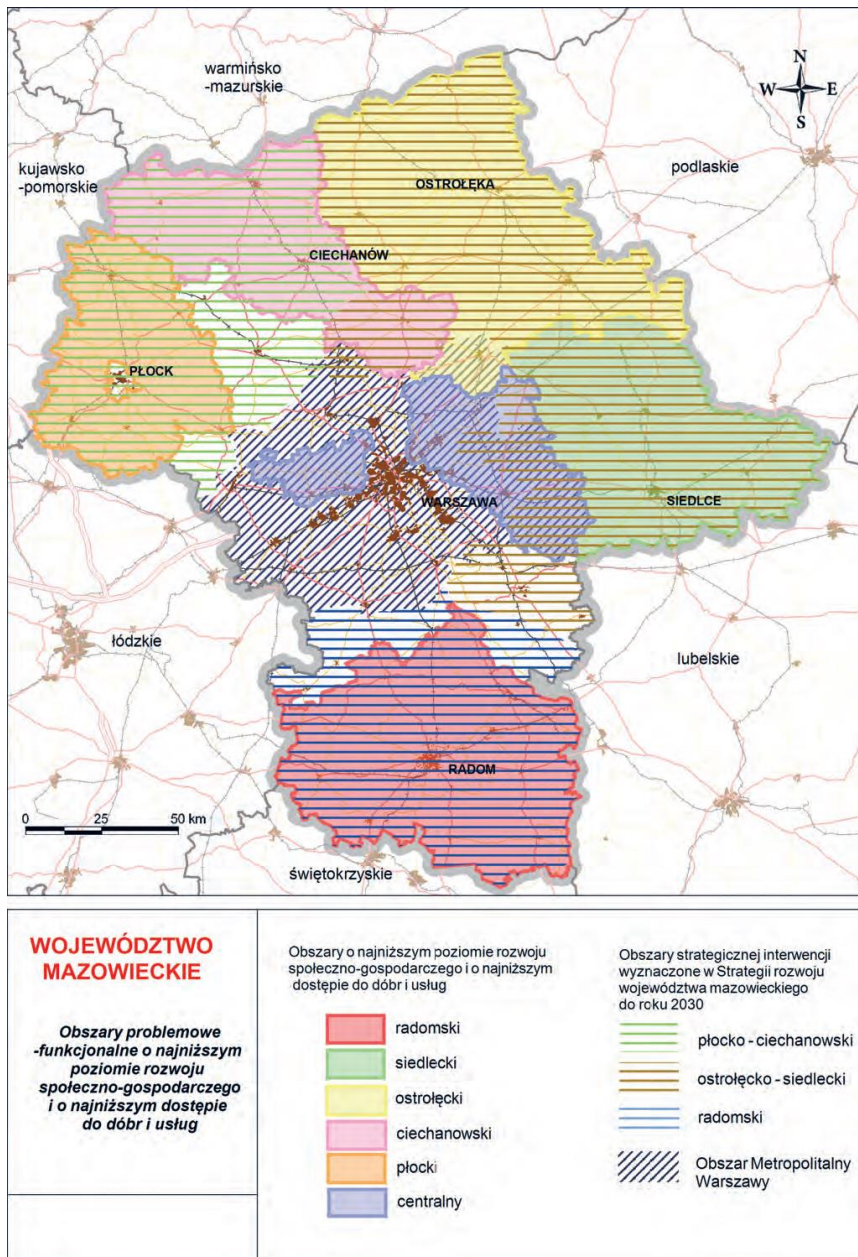
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego został przyjęty przez Sejmik Województwa w lipcu 2014 roku. Plan jest aktem planowania, określającym zasady organizacji przestrzennej województwa. Określa podstawowe elementy układu przestrzennego, ich zróżnicowanie i wzajemne relacje. Formułuje **kierunki polityki przestrzennej, które wraz z uwarunkowaniami przestrzennymi uwzględnia się w programach rozwoju** i programach operacyjnych województwa.

W dokumencie wśród podstawowych uwarunkowań rozwoju przestrzennego województwa wymienia się m.in. rozpraszanie i rozlewanie zabudowy, wysokie koszty budowy infrastruktury transportowej, technicznej i ochrony środowiska – czyli brak ładu przestrzennego, niekorzystne procesy demograficzne w obszarach pozametropolitalnych województwa, depopulację oraz starzenie się ludności, niewystarczające możliwości rozwoju instytucji tworzących kapitał społeczny i infrastrukturę społeczną, a także niewystarczający udział czynników dekoncentrujących (wzrost dochodów w obszarach pozametropolitalnych, zmniejszenie czasu dojazdów czy **znaczący poziom rewitalizacji ośrodków osadniczych**).

W wyniku procesów polaryzacji i metropolizacji tracą na znaczeniu ośrodki regionalne i subregionalne, ale także obszary będące w bezpośrednim sąsiedztwie Warszawy i wymagające dotychczas najmniejszej interwencji zewnętrznej. Mimo to **ośrodki regionalne subregionalne są nadal elementami węzłowymi w przestrzeni województwa i ośrodkami równoważenia rozwoju, ale zasięg ich oddziaływania ulega ograniczeniu**.

Oddziaływanie na rozwój tych ośrodków subregionalnych (Siedlce, Ostrołęka, Ciechanów) realizowane będzie głównie poprzez wzmacnianie i przywracanie funkcji przemysłowych, rozwój usług, przy wykorzystaniu potencjału miast w zakresie: lokalnych zasobów ludzkich, walorów przyrodniczych i kulturowych, a także wzmacnianie regionalnych i międzyregionalnych powiązań komunikacyjnych. Funkcje te będą realizowane m.in. poprzez: przekształcenia struktury funkcjonalnej, przede wszystkim poprzez kształtowanie nowoczesnych centrów miast o wysokiej jakości rozwiązań urbanistyczno- architektonicznych i atrakcyjnych przestrzeniach publicznych, przy jednoczesnym zachowaniu i eksponowaniu walorów historyczno-zabytkowych oraz **rewitalizację zdegradowanych obszarów miast (przede wszystkim centrów oraz terenów powojсковych i poprzemysłowych)**.

Mapa 4. Obszary problemowe – funkcjonalne o najniższym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego i o najniższym dostępie do dóbr i usług w województwie mazowieckim

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego

2.3 DOKUMENTY NA POZIOMIE LOKALNYM

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO MIASTA CIECHANÓW

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego miasta Ciechanów do roku 2023 została przyjęta w 2004 roku. W 2016 roku dokonano jej aktualizacji. Dokument stanowi **koncepcję systemowego działania, która polega między innymi na formułowaniu strategicznych kierunków rozwoju miasta począwszy od jego wizji i misji, poprzez cele długofalowe i krótkookresowe oraz zadania, które będą służyły ich realizacji, aż do metod pomiaru realizacji celów.**

Wśród podstawowych problemów funkcjonowania miasta wskazuje się na problemy związane z **degradacją społeczną, gospodarczą, przestrzenną i środowiskową na zidentyfikowanych obszarach miasta**. Rozpoczynając od problemów bezrobocia, ubóstwa, patologii, poprzez problemy gospodarcze, degradację tkanki miejskiej, w tym publicznej i mieszkaniowej, kończąc na niewykorzystanych zasobach przyrodniczych potrzebne jest kompleksowe podejście do wyprowadzenia obszarów problemowych ze stanu kryzysowego.

W dokumencie wymieniono cztery cele strategiczne stanowiące odpowiedź na potrzeby i aspiracje mieszkańców Ciechanowa:

1. Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego i wzrostu przedsiębiorczości.

2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

3. Podnoszenie poziomu życia mieszkańców.

4. Kreowanie i promowanie wizerunku miasta.

Cel strategiczny 2 będzie realizowany poprzez:

- a) Pobudzenie aktywności społecznej w obszarach zmarginalizowanych,
- b) Odnowa tkanki miejskiej w obszarach problemowych,
- c) Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej obszarów zrewitalizowanych,
- d) Poprawa stanu środowiska przyrodniczego.

Szczególnie istotna jest inwentaryzacja i diagnoza obszarów problemowych, tak aby wykorzystać specyficzne uwarunkowania danego obszaru oraz wzmacniać jego lokalny potencjał. Proces prowadzony będzie poprzez włączenie szerokiego grona interesariuszy m.in. przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, właścicieli nieruchomości, organów władzy publicznej. Wśród zaplanowanych działań wymieniły należy inwentaryzację obszarów i opracowywanie, aktualizację planów rewitalizacyjnych, a także działania rewitalizacyjne zgodne z przyjętymi planami.

Aktualnie obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Ciechanów zostało przyjęte uchwałą Rady Miasta w 2007 roku. Dokument określa zasadnicze kierunki zmian przestrzennych miasta.

W celu osiągnięcia zrównoważonego rozwoju miasta oraz realizacji celów i wizji zawartych w Strategii Rozwoju Miasta Ciechanów, wśród kierunków zmian w strukturze przestrzennej miasta wymienia się m.in. rewitalizację terenów przemysłowych oraz mieszkaniowych – szczególnie obejmujących zniszczone zespoły zabudowy historycznej, poprzez nadanie tym terenom nowych funkcji i znaczeń, co przyczyni się do integracji funkcjonalnej i społecznej z innymi obszarami.

Proponowane zmiany w strukturze istniejących obszarów o funkcji mieszkaniowej to m.in. rewitalizacja dzielnicy „Błoki” w kierunku przebudowy technicznej budynków oraz podniesienia ich standardu oraz modernizacja obszaru Śródmieścia, poprzez przekształcenie zabudowy z lat 70-tych w kierunku zharmonizowania z zabudową historyczną i charakterem otoczenia.

W studium wskazane zostały obszary wymagające:

A. Przekształceń:

- 1) Do przekształceń funkcjonalnych i technicznych wskazuje się otoczenie dworca kolejowego w kierunku zagospodarowania na funkcje usługowe.
- 2) Do przekształceń urbanistycznych wskazuje się obszar zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położony pomiędzy ul. Graniczną i ul. Przytorową; przekształcenie ma na celu umożliwienie przeprowadzenia sieci infrastruktury technicznej.
- 3) Do przekształceń funkcjonalnych i technicznych wskazuje się teren dawnej cegielni na Krubinie w kierunku zmiany na współczesne funkcje produkcyjne, usługi, funkcje mieszkaniowe wielorodzinne.
- 4) Do przekształceń funkcjonalnych i technicznych wskazuje się obszar zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ul. Szczurzynek, w kierunku zmiany na funkcje usługowe, co pozwoli na realizację nowej zabudowy i wprowadzenie nowej jakości.
- 5) Do przekształceń funkcjonalnych wskazuje się obszar zabudowy siedliskowej i gospodarczej, w rejonie ul. Komunalnej, Wiejskiej i Rybnej na funkcje zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.
- 6) Do przekształceń funkcjonalnych, w kierunku ochrony wartości kulturowych wskazuje się teren historycznego cmentarza żydowskiego położony w osiedlu Aleksandrówka - jako „park pamięci”.
- 7) Teren dawnej cukrowni wskazuje się do przekształceń funkcjonalnych i technicznych w kierunku adaptacji obiektów na nowe funkcje (nowe rodzaje funkcji produkcyjnych, produkcja usługi, mieszkalnictwo).

B. Rewitalizacji

Na obszarze miasta wskazano obszary, które będą poddane rewitalizacji, ustalone w opracowaniu: „Lokalny Plan Rewitalizacji miasta Ciechanów na lata 2005–2023”, przyjętym przez Radę Miasta Ciechanów uchwałą nr 359/XXXIII/2005 z dnia 29.09.2005r.). Zostały one opisane w dalszej części opracowania.

C. Rekułtywacji

Jako obszar wymagający rekułtywacji wskazuje się teren nieczynnego dawnego składowiska odpadów komunalnych przy ul. Kargoszyńskiej.

Lokalny Program Rewitalizacji miasta Ciechanów został przyjęty we wrześniu 2005 roku. W październiku 2006 roku dokonano aktualizacji wprowadzając zmiany dotyczące planowanych działań. Następnie w czerwcu 2015 roku został zaktualizowany poprzez wydłużenie okresu obowiązywania oraz dodanie nowych projektów. Dokonano analizy ówczesnej sytuacji miasta oraz wskazano nowe przedsięwzięcia. Okres programowania dla przedsięwzięć realizowanych w ramach LPR to lata 2005 – 2023. Dla okresu tego przyjęto trzy podokresy programowania, zgodne z okresami programowania Unii Europejskiej. Są to lata 2005-2006, 2007-2013 oraz 2014-2020.

Realizacja zapisów dokumentu miała umożliwić poprawę warunków życia mieszkańców Ciechanowa, czyniąc jednocześnie miasto bardziej atrakcyjnym dla przyjeżdżających do niego turystów. Miało to być możliwe zarówno dzięki przeprowadzonym projektom inwestycyjnym, jak też dzięki działaniom podejmowanym w sferze społecznej.

Na podstawie analizy zagrożeń i problemów społecznych występujących w dzielnicach Ciechanowa oraz zagadnień związanych ze spójnością terytorialną zidentyfikowano obszary, które były objęte „Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Ciechanów”, w tym:

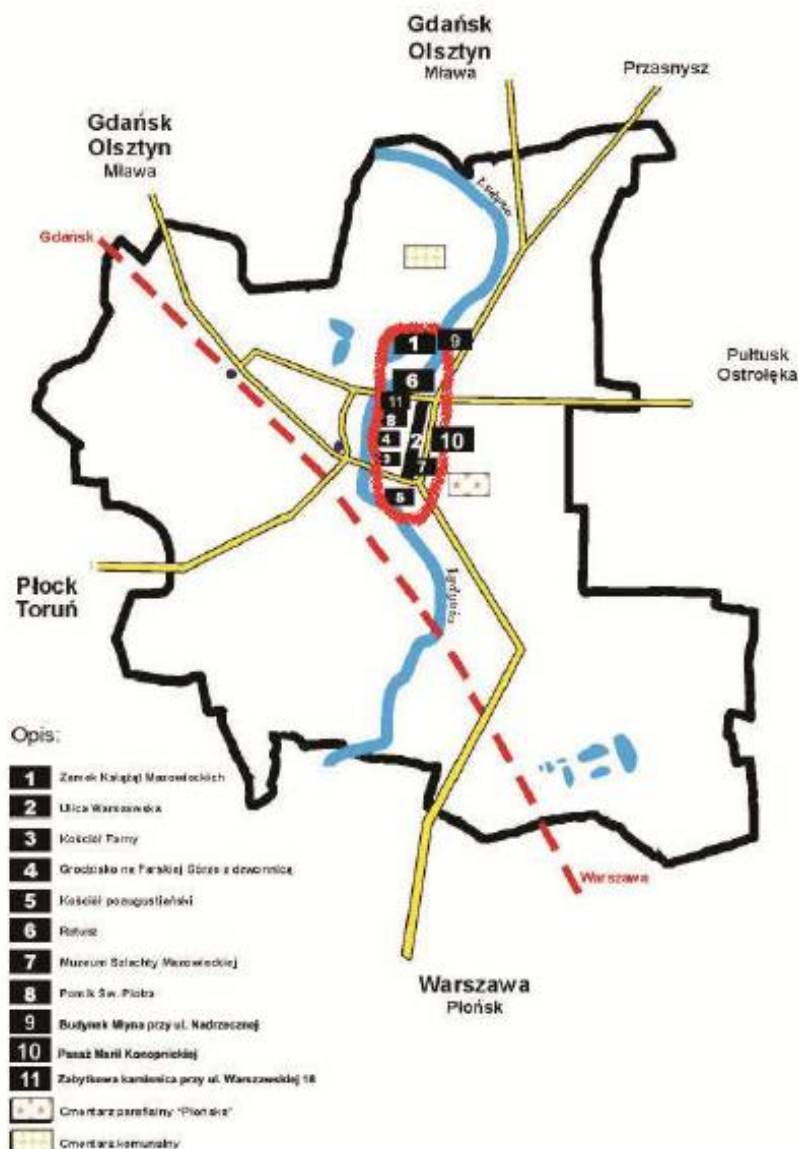
OBSZAR I: Trakt średniowieczny – oś komunikacyjna miasta, od Zamku Książąt Mazowieckich z przyległą częścią zespołu przyrodniczo – krajobrazowego „Dolina rzeki Łydyni”, poprzez ul. Wodną z przyległą ul. Nadrzeczną, Plac Jana Pawła II z Ratuszem, ul. Warszawską z przylegającymi ulicami i placami, Plac Kościuszki, ul. Zielona Ścieżka do Farskiej Góry i Parku im. Dąbrowskiego oraz ul. Ściegiennego.

Projekty przewidziane do realizacji wynikające z LPR:

1. Rewitalizacja gotyckiego Zamku Książąt Mazowieckich w Ciechanowie – zadanie zrealizowane w latach 2006 – 2011.
2. Adaptacja budynku przy ul. Wodnej z przeznaczeniem na siedzibę Urzędu Miasta – zadanie zrealizowane w 2006 roku.
3. Rewitalizacja traktu średniowiecznego - przebudowa ulicy Warszawskiej i placu Jana Pawła II w Ciechanowie – zadanie zrealizowane w latach 2006 –2011.
4. Remont kapitalny i modernizacja Ratusza wraz z obiektami towarzyszącymi – zadanie zrealizowane w latach 2007 – 2011.
5. Wprowadzanie systemu informacji miejskiej poprzez jednolite oznakowanie ulic, urzędów, instytucji, obiektów zabytkowych itd. – zadanie sukcesywnie w trakcie realizacji.
6. Utworzenie swobodnego/bezpłatnego radiowego dostępu do internetu w centrum miasta – zadanie zrealizowane w latach 2008 – 2009 poprzez stworzenie dwóch stref dostępu – na ul. Warszawskiej i na Placu Jana Pawła II.
7. Modernizacja energetycznej linii kablowej w pasie ul. Warszawskiej w związku ze zmianą przeznaczenia terenu – zadanie zrealizowane w latach 2006 – 2007.
8. Przebudowa energetycznej linii napowietrznej na kablową na Placu Kościuszki, ulicach 3-go Maja i Augustiańskiej – zadanie zrealizowane w 2007 r.
9. Przebudowa linii napowietrznej oświetlenia na kablową na Placu Kościuszki i ulicy Grodzkiej – zadanie zrealizowane w 2007 r.
10. Budowa ścieżek rowerowych w ramach Międzynarodowego Szlaku Rowerowego EuroVelo i Greenway – ze względu na rezygnację pomysłodawcy projektu i brak współdziałania, odstąpiono od realizacji zadania w tym zakresie.

11. Rozbudowa budynku Ratusza – zadanie zrealizowane w latach 2010 – 2012.
12. Rewitalizacja budynku po młynie przy ulicy Nadrzecznej w Ciechanowie i nadanie mu nowych funkcji społeczno – gospodarczych – zadanie planowane do realizacji na lata 2015 – 2019.
13. Rewitalizacja powierzchni zabytkowej w obszarze pasażu im. Marii Konopnickiej z przeznaczeniem na prowadzenie działalności kulturalnej i edukacyjnej – zadanie przewidziane do realizacji na lata 2015 – 2018.
14. Modernizacja i renowacja zabytkowej kamienicy w Ciechanowie, stanowiącej element średniowiecznego traktu – zadanie przewidziane do realizacji w latach 2015 – 2018.
15. Rewitalizacja „Doliny rzeki Łydni” – zadanie planowane do realizacji w latach 2015 – 2019.

Mapa 5. Obszar wskazany do rewitalizacji w dotychczasowym programie rewitalizacji. OBSZAR I: Trakt średniowieczny

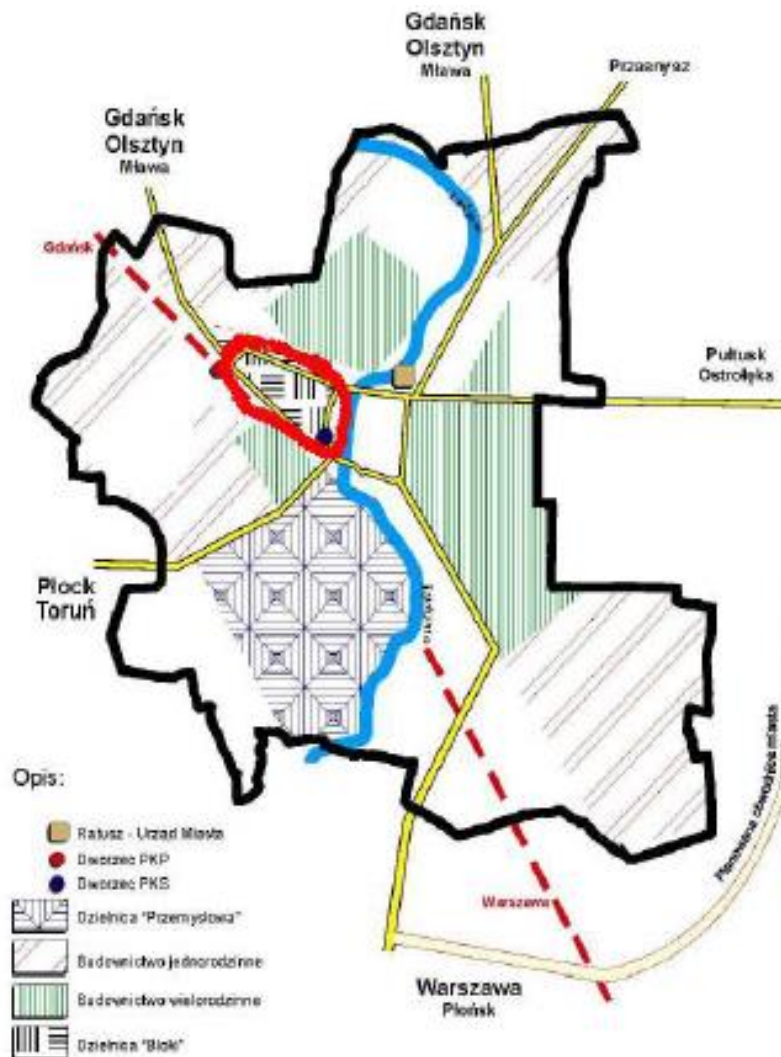
Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji miasta Ciechanów na lata 2005-2023 – wersja po aktualizacji w 2015 roku.

OBSZAR II: Dzielnica Bloki – obszar poniemieckiej zabudowy wielorodzinnej z okresu okupacji, obejmujący około 100 budynków jednopiętrowych z użytkowym poddaszem, w obrębie torów kolejowych, ulicy Sienkiewicza, Reja, 17-go Stycznia i Tatarskiej.

Projekty przewidziane do realizacji wynikające z LPR:

1. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych wraz z renowacją budynku przy ul. Sienkiewicza 32C w dzielnicy Bloki. Zadanie przewidziane było do realizacji w latach 2006 – 2008, ale ze względów finansowych zostało zaniechane. Po aktualizacji dokumentu, zaplanowane było na lata 2015 – 2019. W 2016 roku budynek został sprzedany.
2. Renowacja drewnianego budynku mieszkalnego wzniesionego około 1880 roku i nadanie mu nowych funkcji – ulica Sienkiewicza 73C – zadanie przewidziane do realizacji w latach 2015 – 2018. W 2016 roku przeprowadzono szereg inwentaryzacji, w tym ekspertyzę mykologiczną oraz ekspertyzę konstrukcyjną, które wykazały jednoznacznie na stan budynku kwalifikujący go do rozbiórki.
3. Modernizacja dzielnicy Bloki – zadanie przewidziane było do realizacji w latach 2009 – 2013, ale ze względów finansowych zostało zaniechane. Po aktualizacji dokumentu, przewidziane jest do realizacji w latach 2016 – 2023.
4. Budowa drogowo – kolejowego węzła przesiadkowego wraz z parkingami, ścieżkami rowerowymi – zadanie przewidziane do realizacji w latach 2015 – 2018.
5. Budowa hali targowej stanowiącej nowoczesne zaplecze handlowe dla rolników i kupców zadanie przewidziane do realizacji w latach 2015 – 2018.
6. Podjęcie działań w celu przejęcia dworca PKP wraz z sąsiednim terenem; budowa kompleksu dworcowo-handlowo-usługowego – zadanie planowane do realizacji w latach 2007 – 2009, nie zrealizowane z powodu braku zainteresowania właściciela do zbycia praw własności.
7. Powołanie Centrum Wolontariatu – zadanie planowane do realizacji w 2006 roku, zrealizowane w 2011 r.
8. Utworzenie Centrum Integracji Społecznej skierowane do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – zadanie planowane do realizacji w latach 2006 – 2007. Struktura Centrum nie powstała, a przypisane mu zadania realizowane są przez MOPS.
9. Przebudowa energetycznej linii napowietrznej na kablową na Placu Piłsudskiego – zadanie planowane do realizacji w 2008 r., zostało zrealizowane częściowo.
10. Modernizacja linii kablowej w dzielnicy Bloki – zadanie planowane do realizacji w latach 2006-2010, zostało zrealizowane częściowo.
11. Przebudowa linii napowietrznej na kablową na ulicy Sienkiewicza – zadanie planowane do realizacji w 2008 r.
12. Rozbudowa bazy dydaktycznej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Ciechanowie – zadanie planowane i zrealizowane w latach 2005 – 2007.
13. Termomodernizacja obiektów szkolnych – zadanie planowane do realizacji w latach 2005 – 2007, zrealizowane częściowo.
14. Budowa ścieżek rowerowych w ramach Międzynarodowego Szlaku Rowerowego EuroVelo i Greenway - ze względu na rezygnację pomysłodawcy projektu i brak współdziałania, odstąpiono od realizacji zadania w tym zakresie.

Mapa 6. Obszar wskazany do rewitalizacji w dotychczasowym programie rewitalizacji. OBSZAR II: Dzielnica Bloki

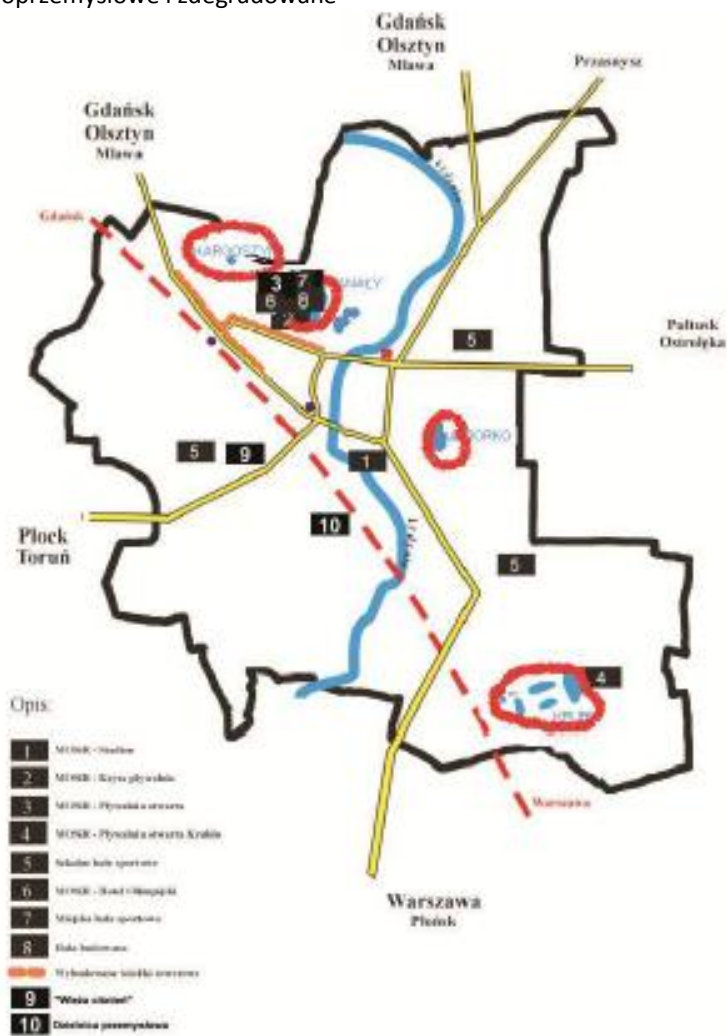
Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji miasta Ciechanów na lata 2005-2023 – wersja po aktualizacji w 2015 roku.

OBSZAR III: Tereny poprzemysłowe i zdegradowane – wyrobiska pocegielnie wypełnione wodą, zlokalizowane na terenie miasta (w centrum i na obrzeżach): „Krubin” w rejonie ulicy Sońskiej, akwen „Kanały” ograniczony ulicami 17-go Stycznia, Gostkowską, Kargoszyńską i Kraszewskiego z kompleksem sportowo – rekreacyjnym i terenami zieleni, „Jeziorko” w rejonie ul. Armii Krajowej, „Kargoszyn” w rejonie ul. Sygietyńskiego, „Wieża ciśnień” wraz z przyległym terenem przy ul. Płockiej. Projekty przewidziane do realizacji wynikające z LPR:

1. Kompleksowa budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej na osiedlu Krubin wraz z budową dróg i chodników – zadanie przewidziane do realizacji w latach 2007 – 2010, zostało zrealizowane w latach 2012 - 2014 r.
2. Rewitalizacja zbiorników wodnych i terenów zielonych na osiedlu Krubin – zadanie, przewidziane do realizacji w latach 2007 – 2010, ze względów finansowych zostało zaniechane.
3. Dokończenie budowy nowej hali sportowej – zadanie realizowane w latach 1998 – 2006.
4. Modernizacja miejskiej bazy sportowej – stadion, basen odkryty, hotel Olimpijski – zadanie planowane do realizacji w latach 2007 – 2010, nie zrealizowane z powodu braku możliwości

- pozyskania środków zewnętrznych. Po aktualizacji dokumentu, zadanie planowane jest do realizacji w latach 2015 – 2020.
5. Remont elewacji budynku krytej pływalni - zadanie planowane do realizacji w 2005, nie zrealizowane z powodu braku możliwości finansowych. W 2015 roku pozyskano dofinansowanie i zrealizowano inwestycję.
 6. Budowa ścieżek rowerowych w ramach Międzynarodowego Szlaku Rowerowego EuroVelo i Greenway - ze względu na rezygnację pomysłodawcy projektu i brak współdziałania, odstąpiono od realizacji zadania w tym zakresie.
 7. Modernizacja oświetlenia od Centrum Kultury do 3-go Maja oraz bulwaru wzdłuż ul. Gostkowskiej – zadanie zrealizowane zgodnie z planem.
 8. Budowa iglastego parku botanicznego między ul. Gostkowską, Kargoszyńską, Kraszewskiego – zadanie realizowane zgodnie z planem,
 9. Modernizacja infrastruktury teletechnicznej na potrzeby usług szerokopasmowych (Neostarada) – zadanie zrealizowane zgodnie z planem.
 10. Modernizacja napowietrznej energetycznej linii średniego napięcia w okolicach ulicy Sońskiej – zadanie zrealizowane zgodnie z planem.
 11. Modernizacja napowietrznej energetycznej linii niskiego napięcia na ulicy Sońskiej, Podleśnej, Dobrej, Ceramicznej, Piwnej – zadanie zrealizowane zgodnie z planem.
 12. Przebudowa linii napowietrznej na kablową na ulicach Żeromskiego, Letniej, Sygietyńskiego i Fredry – zadanie zrealizowane zgodnie z planem.
 13. Przebudowa linii napowietrznej na kablową na ulicach Kraszewskiego, Kargoszyńskiej i Gostkowskiej - zadanie zrealizowane zgodnie z planem.
 14. Termomodernizacja budynków mieszkalnych na osiedlu „Jeziorko” zadanie zrealizowane zgodnie z planem.
 15. Remont i zmiana nawierzchni chodników, ciągów pieszo-jezdnych na osiedlu „Jeziorko” w Ciechanowie - zadanie zrealizowane zgodnie z planem.
 16. Poprawa walorów przyrodniczych w zakresie terenów zielonych, oczyszczenie i wyregulowanie zbiornika przy osiedlu „Jeziorko”, stworzenie ścieżek spacerowych oraz doposażenie boiska do gier zespołowych – zadanie częściowo zrealizowane w latach 2010 – 2011 poprzez budowę placu zabaw w pobliżu akwenu wodnego. W latach 2015 – 2019 planowana jest kontynuacja działań, poprzez budowę parku miejskiego, boiska do gier zespołowych i wykorzystanie dla celów rekreacyjnych zbiornika.
 17. Budowa wiaduktu kolejowego w ramach przebudowy i rozbudowy linii kolejowej E-65 Warszawa-Gdynia – projekt zrealizowany.
 18. Przystosowanie wyrobisk na Krubinie do funkcji Centrum Wędkarskiego – projekt nie zrealizowany, odstąpiono od jego realizacji.
 19. Modernizacja budynku biurowego nieczynnej cegielni na Krubinie i jego adaptacja na budynek mieszkalny lub budynek z lokalami socjalnymi – zadanie, zaplanowane do realizacji w latach 2007 – 2013, nie zostało zrealizowane ze względu na stan prawny nieruchomości.
 20. Przekształcenie zbiornika „Kanały” w kąpielisko sezonowe z zapleczem socjalnym – projekt nie zrealizowany z planem ze względu na własność nieruchomości.
 21. Stworzenie lokalnego placu rekreacyjnego nad zbiornikiem „Kargoszyn”-projekt zrealizowany zgodnie z planem.
 22. Rewitalizacja obszaru i budowlu „Wieży ciśnień” w Ciechanowie – zadanie planowane do realizacji w latach 2015 – 2019.

Mapa 7. Obszar wskazany do rewitalizacji w dotychczasowym programie rewitalizacji. OBSZAR III: Tereny poprzemysłowe i zdegradowane

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji miasta Ciechanów na lata 2005-2023 – wersja po aktualizacji w 2015 roku.

Rozdział 3. DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH W CIECHANOWIE

3.1 SFERA SPOŁECZNA

DEMOGRAFIA

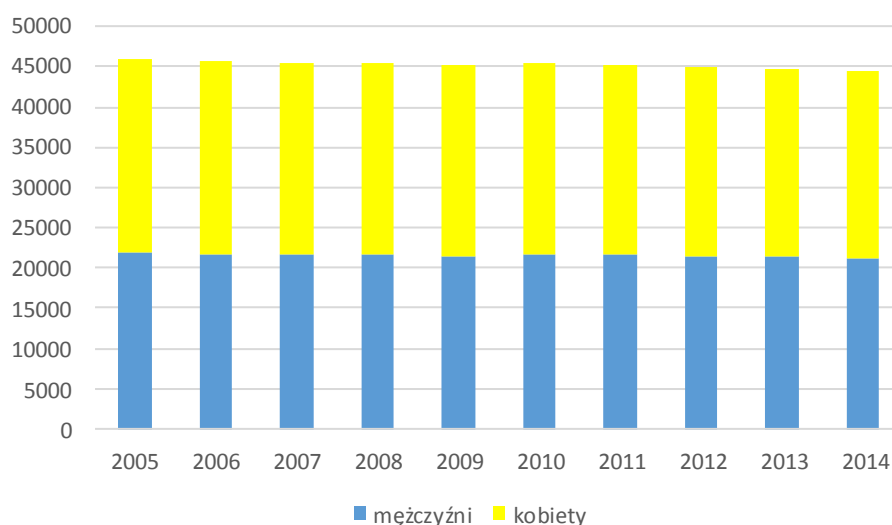
Ciechanów jest gminą miejską, położoną w centralnej Polsce, na północnym Mazowszu w dolinie rzeki Łydni, lewym dopływie Wkry. Miasto zajmuje powierzchnię 32,51 km² i leży na skrzyżowaniu ważnych dróg komunikacyjnych: magistrali kolejowej łączącej Warszawę z Wybrzeżem oraz drogi krajowej E60 wiodącej z zachodu Europy do krajów nadbałtyckich – Litwy, Łotwy, Estonii i Białorusi. Od 2005 roku władze miejskie podejmują działania rewitalizacyjne, mające za zadanie odwrócić negatywne trendy związane z odpływem ludności i degradacją społeczno-gospodarczą.

„W przypadku regionu miejskiego przyrost, względnie ubytek ludności w jego strefach funkcjonalno-przestrzennych łączy się przede wszystkim z tzw. cyklem życia miasta. Pod tym pojęciem rozumiemy fazowy rozwój demograficzny składający się z czterech etapów: urbanizacji, suburbanizacji, dezurbanizacji i reurbanizacji. (...) W warunkach transformacji istotne znaczenie mają procesy deindustrializacji występujące w starych okręgach przemysłowych i połączone z nimi procesy depopulacji miast. Jeszcze innym elementem przemian ludnościowych są zachodzące procesy przejścia demograficznego łączące się nie tylko ze spadkiem płodności kobiet, ale także z przemianami modelu rodziny (...).” (Zborowski, Soja, 2009)

Ludność Miasta Ciechanów na koniec 2014 r. wynosiła **44 585 osób**, co stanowiło 0,8% ludności całego województwa, oraz lokowało miasto na dziesiątym miejscu, za Otwockiem a przed Żyrardowem. Liczba mężczyzn zamieszkujących Ciechanów wynosiła 21253 (47,7%), a kobiet 23332 (52,3%). Na przestrzeni ostatnich lat notuje się systematyczny spadek liczby mieszkańców miasta. Od 2005 roku **ubyło prawie 1,7 tys. osób**. Nie rekompensuje tego przyrost liczby ludności w powiecie ciechanowskim, w którym nie biorąc pod uwagę Ciechanowa liczba ludności wzrosła tylko o 912 osób.

W ostatnim czasie w Ciechanowie notuje się ujemny **przyrost naturalny**. Taka sytuacja obserwowana jest od 2013 roku. Wcześniej utrzymywał się on na poziomie 1,0-1,5 (lata 2008-2010), a następnie na poziomie 0,1 (lata 2011-2012). Niska wartość przyrostu naturalnego była przede wszystkim rezultatem niewielkiej liczby urodzeń, która w przeliczeniu na 1000 mieszkańców systematycznie spada. Jeszcze w 2010 roku w Ciechanowie urodziło się 514 dzieci, tymczasem w 2014 było to już tylko 415. Liczba zgonów natomiast utrzymywała się na podobnym poziomie około 430-450 osób rocznie.

Wykres 1. Liczba ludności według płci w Ciechanowie w latach 2005-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Spadek liczby mieszkańców jest także rezultatem **ujemnego salda migracji, które obserwowane jest nieprzerwanie na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat**. Tylko w latach 2008-2014 z Ciechanowa wymeldowało się 4487 osób. W to miejsce przybyło 2777 osób, nie zrekompensowało to zatem powstałych braków. Część migracji wewnętrznych spowodowana jest osiedlaniem się osób na obrzeżach miasta. Może o tym świadczyć przyrost liczby mieszkańców na terenach okalających Ciechanów. Biorąc pod uwagę cykl życia miasta, Ciechanów jest obecnie w fazie suburbanizacji oraz dezurbanizacji. Polityka władz miasta zmierza do szybkiego przejścia do fazy reurbanizacji.

Tabela 1. Wskaźniki demograficzne w Ciechanowie w latach 2008-2014

Wskaźniki na 1000 mieszkańców	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
urodzenia żywe	10,8	10,8	11,2	9,8	9,9	9,6	9,3
zgony	9,43	9,65	9,49	9,66	9,86	9,76	10,27
przyrost naturalny	1,4	1,2	1,7	0,1	0,0	-0,2	-1,0
zameldowania	10,1	9,1	8,4	8,7	7,8	8,3	9,0
wymeldowania	12,5	13,2	16,9	14,9	15,3	12,9	13,7
saldo migracji	-2,4	-4,1	-8,5	-6,1	-7,5	-4,6	-4,7
przyrost rzeczywisty	-1,0	-2,9	-6,8	-6,0	-7,5	-4,7	-5,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Struktura wiekowa społeczeństwa w 2014 r. kształtowała się następująco: ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 16,8%, ludność w wieku produkcyjnym 64,8%, natomiast osoby w wieku poprodukcyjnym 18,4%. Wg opracowań ONZ, jeżeli w strukturze ludności odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 lat) stanowi ponad 10%, mówimy o przekroczeniu progu starości zaawansowanej społeczeństwa. Ciechanów, podobnie jak większość miast w Polsce znacznie

przekracza ten próg, co oznacza osiągnięcie późnego stadium starości społeczeństwa. Wskaźnik obciążenia demograficznego w 2014 r. wynosił 54,3 i od dziewięciu lat stale wzrastał.

Prognoza demograficzna wykonana przez GUS pokazuje, iż w przeciągu najbliższych 35 lat **liczba ludności zamieszkująca Ciechanów będzie systematycznie spadać**, a w 2050 r. osiągnie poziom poniżej 30 tys. mieszkańców, czyli o prawie 15 tys. osób mniej, aniżeli w 2014 r. Oznaczać to będzie ubytek 1/3 wszystkich mieszkańców.

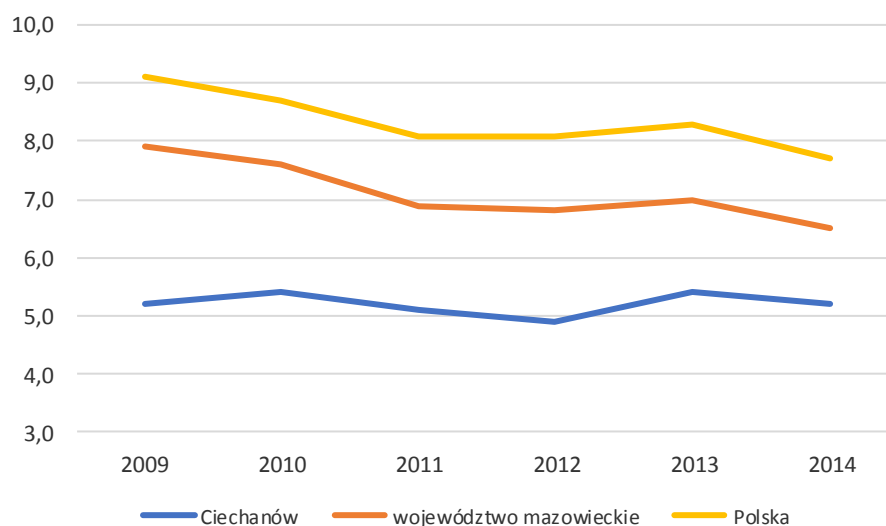
UBÓSTWO

Główną instytucją przeciwdziałającą problemowi ubóstwa w Ciechanowie jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej położony przy ul. Sienkiewicza. Poza pomocą materialną Ośrodek oferuje różne formy wsparcia niematerialnego w postaci pomocy usługowej, czyli usług opiekuńczych w domu chorego oraz w Dziennym Domu Seniora, a także Środowiskowym Domu Samopomocy który jest placówką dziennego pobytu dla osób dorosłych upośledzonych umysłowo.

„Najczęstszą przyczyną degradacji społecznej jest ubóstwo. Z reguły prowadzi ono do alienacji na wielu płaszczyznach, uniemożliwiając normalną partycypację w życiu społeczności. Brak środków niezbędnych do zaspokojenia podstawowych potrzeb jest przejawem degradacji społecznej w wymiarze ekonomicznym, a jednocześnie przyczynia się do wykluczenia w innych strefach, jak choćby edukacyjnej (brak środków na kształcenie dzieci).” (Zborowski, Dej, 2009)

Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej od lat utrzymuje się na niższym poziomie, niż średnia dla województwa mazowieckiego i dla całej Polski. Niepokojące jest jednak, że w województwie i kraju wskaźnik w badanym okresie spadł o ponad 1 punkt procentowy, tymczasem w Ciechanowie utrzymuje się na podobnym poziomie. Tym samym należy stwierdzić, **problem ubóstwa na przestrzeni ostatnich lat w mieście nie uległ zmniejszeniu.**

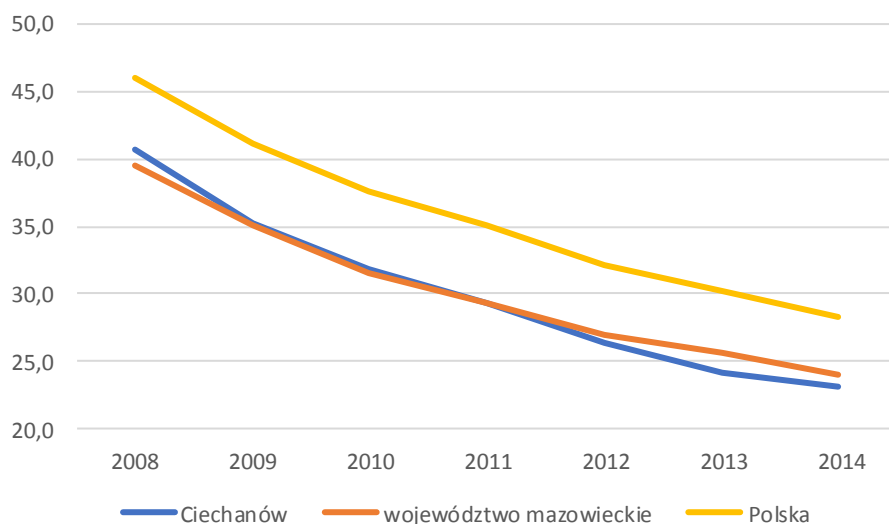
Wykres 2. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w Ciechanowie na tle województwa mazowieckiego i kraju.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Ostatnie lata to okres dynamicznego spadku liczby dzieci otrzymujących zasiłek rodzinny. Dotyczy to zarówno Ciechanowa, jak i całego województwa i kraju. W badanym okresie wskaźnik spadł o ponad 15 punktów procentowych. **Daje to podstawy do poprawy sytuacji społecznej w Ciechanowie w najbliższych latach.**

Wykres 3. Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS.

W latach 2008-2014 **wydatki na pomoc społeczną były trzecią co do wysokości pozycją w budżecie miasta**, po wydatkach na transport i łączność oraz oświatę i wychowanie. Należy podkreślić, że corocznie środki na pomoc społeczną regularnie wzrastały, z 16,6 mln zł w 2008, do 21,1 mln zł w 2014 roku. W 2013 r. najwięcej osób korzystało z programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Duża grupa mieszkańców Ciechanowa korzystała także z zasiłków okresowych i zasiłków celowych.

Tabela 2. Liczba osób korzystających z różnych form pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie w 2013 roku

Formy zasiłku	Liczba osób
Zasiłki stałe	130
Zasiłki okresowe	575
Zasiłki celowe	584
Usługi opiekuńcze	107
Pomoc rzeczowa	452
Program rządowy "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	970
Pobyty w ośrodku wsparcia	81
Pobyty w domach pomocy społecznej	44

Źródło: Sprawozdanie z działalności MOPS w Ciechanowie w 2013 roku

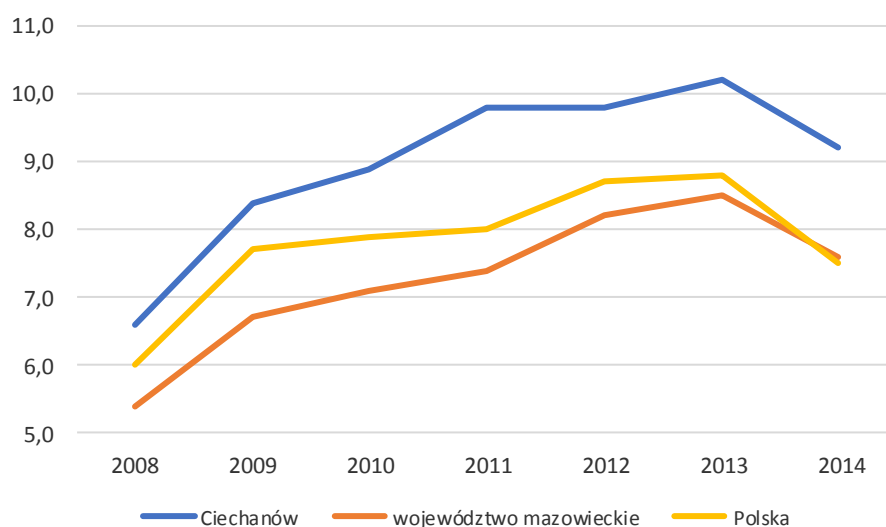
BEZROBOCIE

W Ciechanowie działa Powiatowy Urząd Pracy, w kompetencjach którego jest m.in. promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia, aktywizacja zawodowa bezrobotnych, udzielanie pomocy bezrobotnym i innym poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia, współpraca z organami samorządu lokalnego, powiatową radą zatrudniania, władzami szkolnymi, instytucjami szkolącymi i ośrodkami pomocy społecznej, a także organizowanie i finansowanie szkoleń pracowników.

„Pozostawanie bez pracy, zwłaszcza przez okres dłuższy niż 1 rok, nieuchronnie prowadzi do problemów na płaszczyźnie ekonomicznej, a jednocześnie pociąga za sobą szereg niekorzystnych zjawisk przyczyniających się, czy wręcz decydujących o degradacji społecznej. Do zjawisk tych zaliczyć należy między innymi utrwalanie pewnych niekorzystnych wzorców związanych z biernością, bezczynnością i bezradnością oraz przekazywanie ich na kolejne pokolenia. Ponadto sytuacja ta często wywołuje wzrost przestępczości oraz rodzi szereg innych patologicznych zachowań.” (Zborowski, Dej, 2009)

Ostatnie lata to okres wzrastającego poziomu bezrobocia w Ciechanowie, wyrażonego liczbą zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym. W latach 2008-2013 wskaźnik wzrósł o prawie 4%, przekraczając tym samym wartość 10%. Dopiero w 2014 nastąpiło wyhamowanie negatywnych tendencji – bezrobocie spadło do poziomu 9,2%. Należy zaznaczyć, że podobne zmiany poziomu bezrobocia obserwowane były w całym województwa mazowieckim i w kraju, jednak w Ciechanowie wskaźnik zawsze osiągał znacznie wyższe wartości. W 2014 był on wyższy o ok. 1,5% od średniej dla województwa i kraju (w 2008 roku różnica wynosiła zaledwie ok. 0,5%). **Walka z bezrobociem jest zatem jednym z kluczowych wyzwań stojących przed procesem rewitalizacji Ciechanowa w najbliższych latach.**

Wykres 4. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Ciechanowie na tle województwa mazowieckiego i Polski.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS.

W ostatnich latach wśród bezrobotnych w Ciechanowie dominują mężczyźni. Taka tendencja obserwowana jest od 2009 roku. W 2008 roku sytuacja wyglądała odwrotnie. Obecnie na 1 bezrobotną kobietę przypada 1,14 mężczyzn. W 2014 bez pracy pozostawało 1418 mężczyzn i 1241 kobiet.

Tabela 3. Bezrobotni według płci w Ciechanowie w latach 2008-2014

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
mężczyźni	965	1386	1385	1516	1600	1642	1418
udział	47,8%	54,1%	50,9%	51,0%	54,5%	54,6%	53,3%
kobiety	1054	1178	1336	1458	1335	1365	1241
udział	52,2%	45,9%	49,1%	49,0%	45,5%	45,4%	46,7%
suma	2019	2564	2721	2974	2935	3007	2659

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS.

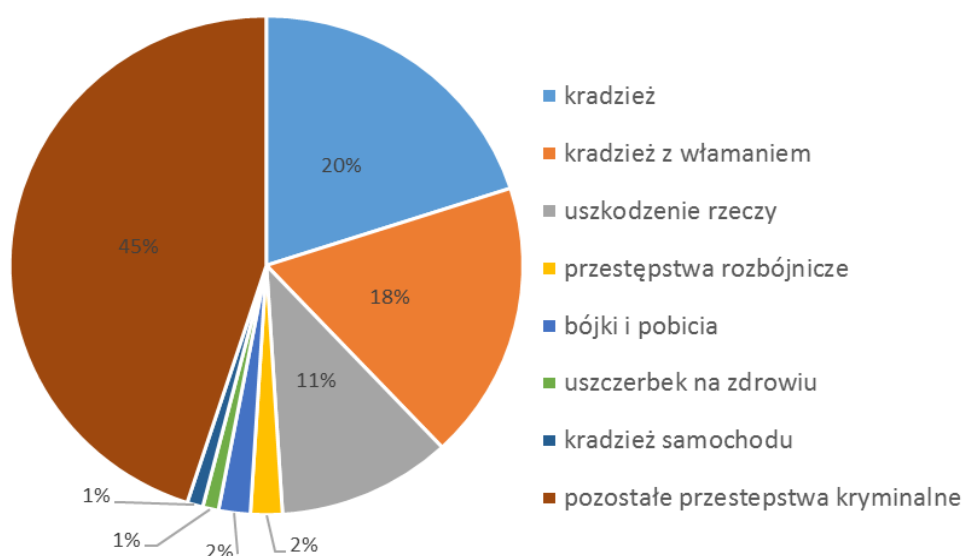
PRZESTĘPCZOŚĆ

Zapewnienie bezpieczeństwa obywateli i ich mienia jest stałą troską władz miasta oraz wielu instytucji, które zajmują się tym problemem na co dzień. Wśród nich najważniejsze to: Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska, Straż Pożarna, Sądownictwo, Sanepid, Straż Leśna i Rybacka oraz Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe.

„Geografia przestępczości w miastach ma (...) pewne cechy niezmienne, do których zalicza się najwyższa koncentracja zjawisk w centrum miasta oraz, w dalszej kolejności, w dzielnicach o niższym statusie społeczno-ekonomicznym (Herbert, 1982). Ten fakt niewątpliwie wpływa na ogólne warunki życia skupiającej tam ludności, gdyż jak zauważa S. Smith (1984) przestępczość, wiedza o niej, wyobrażenia i własne obserwacje ludzi mają bezpośredni wpływ na poczucie bezpieczeństwa, które to poczucie należy do bardzo ważnych aspektów jakości życia.” (Zborowski, Dej, 2009)

W 2015 roku na terenie Ciechanowa najczęstszymi przestępstwami były kradzieże mienia (20%), kradzieże z włamaniem (18%) oraz uszkodzenia rzeczy (11%). Bardzo niewielką grupę w przestępczości kryminalnej stanowiły natomiast przestępstwa rozbójnicze (2%), a także przestępstwa spowodowania uszczerbku na zdrowiu (1%) oraz udział w bójce i pobiciu (2%). W latach 2014-2015 na terenie miasta Ciechanów Komenda Powiatowa Policji w Ciechanowie odnotowała spadek przestępczości kryminalnej o 14 %. Wskaźnik wykrywalności przestępstw, wzrósł o 3,5% w 2015r, a dodatkowo spada liczba popełnianych przestępstw, co skutkuje **poprawą stanu bezpieczeństwa publicznego w mieście**. Problemem na terenie Ciechanowa jest wzrost liczby przestępstw popełnianych przez nieletnich, co automatycznie związane jest z większą liczbą nieletnich sprawców karanych.

Wykres 5. Struktura przestępczości kryminalnej na terenie miasta Ciechanów w 2015 roku

Źródło: Analiza stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie działania Komendy Powiatowej Policji w Ciechanowie w 2015 roku

WYKSZTAŁCENIE

Organizacją oświaty publicznej w mieście Ciechanów zajmuje się Centrum Usług Wspólnych. Podporządkowanych mu jest 17 oświatowych jednostek organizacyjnych, w tym 4 gimnazja, 5 szkół podstawowych, 7 przedszkoli i 1 żłobek miejski. Ponadto na terenie miasta działają placówki niepubliczne: 2 szkoły podstawowe prowadzone przez stowarzyszenia, 3 gimnazja, w tym jedno przeznaczona dla osób dorosłych oraz 10 niepublicznych przedszkoli. W mieście funkcjonują również cztery zespoły szkół średnich, cztery licea ogólnokształcące, Centrum Kształcenia Ustawicznego oraz kilka szkół pomaturalnych o ciekawych i różnorodnych kierunkach kształcenia. Ponadto znajdują się tu trzy wyższe uczelnie: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, Wyższa Szkoła Biznesu i Zarządzania oraz Wyższa Szkoła Menedżerska.

„W dzisiejszej dobie wykształcenie zyskało na sile jako cecha dyskryminująca, jest ono najbardziej znaczącym atrybutem stratyfikacji społecznej, w szczególności w społeczeństwach o silnie ukształtowanych mechanizmach merytokratycznych. Poziom wykształcenia decydował w przeszłości i rozstrzyga także obecnie o tworzeniu się w miastach stref ludności ubogiej, a także <przestrzeni elitarnej>.” (Zborowski, Dej, 2009)

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku dowodzą, że miasto Ciechanów charakteryzuje się stosunkowo niskim poziomem wykształcenia, zarówno na tle województwa mazowieckiego, jak i całej Polski. Wyższe wykształcenie ma zaledwie 15,8% mieszkańców, a średnie i policealne 32,5 % mieszkańców. Są to każdorazowo wartości niższe niż w województwie i kraju. Wydaje się zatem, że **mieszkańcom Ciechanowa w stosunkowo dużym stopniu grozi wykluczenie, ze względu na niski poziom wykształcenia**, niż ma to miejsce w innych częściach kraju.

Tabela 4. Poziom wykształcenia mieszkańców Ciechanowa na tle województwa mazowieckiego i Polski w 2011 roku

Wykształcenie	Ciechanów	województwo mazowieckie	Polska
wyższe	15,8%	23,6%	17,9%
średnie i policealne	32,5%	33,7%	33,3%
zasadnicze zawodowe	22,6%	16,7%	22,9%
podstawowe ukończone i gimnazjalne	27,7%	21,4%	24,5%
podstawowe nieukończone	1,4%	1,4%	1,4%

Źródło: opracowanie na podstawie Narodowego Spisu Ludności (2011).

ŻYCIE KULTURALNE

Organizowaniem działalności kulturalnej w Ciechanowie zajmują się przede wszystkim samorządowe i państwowe instytucje upowszechniania kultury, liczne stowarzyszenia kulturalne, zespoły artystyczne oraz indywidualni twórcy i animatorzy kultury. Gmina Miejska Ciechanów jest organem prowadzącym dla Ciechanowskiego Ośrodka Edukacji Kulturalnej STUDIO, który pełni rolę lokalnego domu kultury oraz dla Miejskiej Biblioteki Publicznej. Poza tym w mieście funkcjonują: Powiatowa Biblioteka Publiczna, Powiatowe Centrum Kultury i Sztuki im. Marii Konopnickiej (w strukturach którego funkcjonuje Galeria im. Bolesława Biegasa i Kino Łydynia), Muzeum Szlachty Mazowieckiej, Biblioteka Pedagogiczna, Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia oraz biblioteki specjalistyczne. Działalność kulturalną w mieście prowadzą też liczne zespoły artystyczne, notujące na swoim koncie wiele znaczących osiągnięć artystycznych. W mieście odbywa się corocznie wiele interesujących imprez kulturalnych o zasięgu ponadlokalnym, na trwałe wpisanych do kalendarza imprez.

„Działania ze sfery kultury – w tym wiążące się z różnymi przedsięwzięciami artystycznymi – są dość częstym elementem programów rewitalizacji zdegradowanych struktur miejskich. W wielu przypadkach realizacja tych działań wiąże się z kreacją nowych elementów programu miejskiego – w tym centrów kultury, sal koncertowych i widowiskowych, muzeów, centrów działalności artystycznej i wielu innych. Mają one ogromne znaczenie dla powodzenia całych procesów rewitalizacji, jako że przyczyniają się do budowania różnorodności programowej i społecznej przekształcanych terenów.” (Lorens, 2015)

Obserwowane w latach 2008-2014 zmiany w uczestnictwie mieszkańców w życiu kulturalnym wykazują rosnące znaczenie kina. Ostatnie dwa lata to także rekordowe zainteresowanie Muzeum Szlachty Mazowieckiej. W badanym okresie obserwuje się stabilną liczbę czytelników bibliotek, a także zmienną, ale bez wyraźnych tendencji spadkowych liczbę uczestników imprez. Mając na uwadze fakt, że z oferty kulturalnej w Ciechanowie korzystają nie tylko mieszkańcy, ale także przyjezdni można stwierdzić, że **łatwy dostęp do kultury w mieście pozytywnie wpływa na klimat miasta i niewątpliwie ułatwia w wielu przypadkach prowadzenie działań rewitalizacyjnych**. Jednocześnie wydaje się jednak, że życie kulturalne to wciąż nie do końca odkryty walor życia w Ciechanowie.

Tabela 5. Uczestnicy życia kulturalnego w Ciechanowie w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2008-2014

Uczestnicy życia kulturalnego	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Czytelnicy bibliotek publicznych	229	214	212	219	219	219	214
Widzowie w kinie	306	216	669	306	354	638	772
Zwiedzający muzea	2814	3385	3559	1342	974	8281	7681
Uczestnicy imprez	b.d.	1344	b.d.	793	908	1169	726

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS.

3.2 SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

PLANOWANIE PRZESTRZENNE

Za politykę przestrzenną miasta Ciechanów odpowiada Wydział Planowania Przestrzennego i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta. Do zadań wydziału wraz z referatami należą sprawy z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego Miasta, rewitalizacji i estetyzacji Miasta, opracowywania projektów planów rozwoju sieci infrastruktury technicznej, koordynacji planowania oraz realizacji inwestycji i remontów prowadzonych przez komórki organizacyjne, miejskie jednostki organizacyjne i spółki, współpracy z podmiotami zewnętrznymi w zakresie realizacji inwestycji powiązanych z miejskimi bądź mających znaczenie dla rozwoju Miasta, systemu informacji przestrzennej, inwestycji sieciowych, sprawy administracji budowlanej, geodezja, kataster nieruchomości, uzgadnianie i ewidencja sieci uzbrojenia terenu, podziały i rozgraniczenia nieruchomości, powszechna taksacja nieruchomości, komunalizacja mienia Skarbu Państwa oraz gospodarowanie nieruchomościami Skarbu Państwa.

„Miejscowy plan posiadający status prawa miejscowego jest podstawowym instrumentem kształtowania działalności inwestycyjnej związanej z zagospodarowaniem przestrzennym i budownictwem (mieszkaniowym, użyteczności publicznej, przemysłowym, infrastrukturalnym itp.). Jest to również instrument z zakresu gospodarki oraz wywołuje różnorakie skutki finansowe, np. poprzez obowiązek realizacji zapisanych w nim inwestycji celu publicznego.” (Węglowski, 2009)

W latach 2009 – 2014 w Ciechanowie obserwowany był **dynamiczny wzrost liczby obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego**. Ich liczba w badanym okresie wzrosła o 65%. Przekładało się to na spadek liczby miejscowych planów w trakcie sporządzania, co oznacza, że w momencie uchwalania jednego dokumentu, nie przystępowano do tworzenia kolejnych. Pozytywnym zjawiskiem jest natomiast duży spadek w ostatnich latach liczby mpzp, które były sporządzane dłużej niż 3 lata. W 2014 nie było już żadnego takiego dokumentu. Wzrastająca liczba obowiązujących mpzp przekłada się na spadającą liczbę wydanych decyzji o warunkach zabudowy. W latach 2008-2014 ich liczba spadła o 27%.

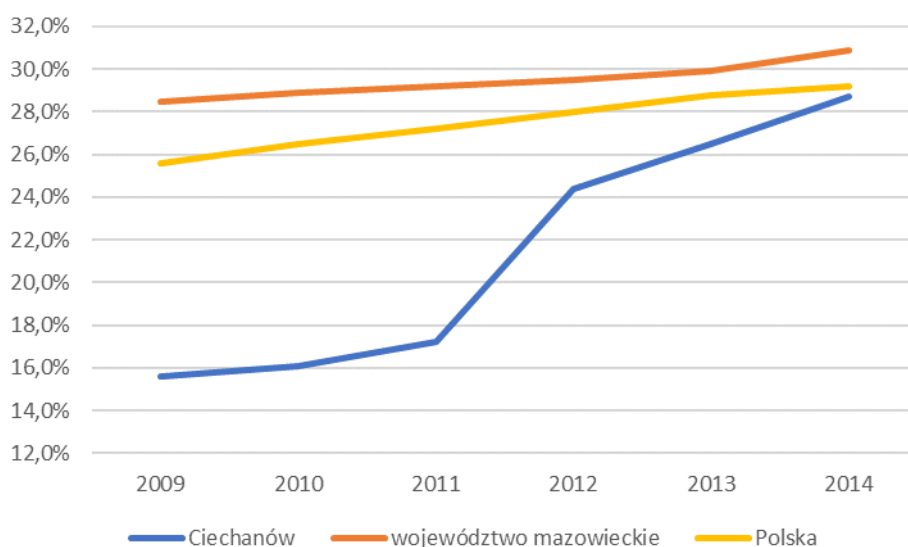
Tabela 6. Podstawowe dane w zakresie poziomu zagospodarowania przestrzennego miasta Ciechanowie

Wskaźniki w zakresie zagospodarowania przestrzennego	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba obowiązujących mpzp	23	25	28	32	34	39
Powierzchnia objęta obowiązującymi mpzp	509	529	564	800	868	942
Liczba mpzp w trakcie sporządzania	10	11	9	5	6	3
Liczba mpzp, sporządzanych dłużej niż 3 lata	2	2	6	2	1	0
Powierzchnia mpzp w trakcie sporządzania	314	533	478	105	88	37
Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy	143	152	117	127	105	104

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Efektym działań w zakresie gospodarki przestrzennej jest wzrost udziału powierzchni obszarów z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w całkowitej powierzchni miasta. W latach 2009 – 2014 w Ciechanowie wzrósł on o 13,2% do poziomu 28,7%. Jest to jednak wciąż niższa wartość od średniej dla województwa mazowieckiego i dla kraju. Należy jednak zaznaczyć znaczącą poprawę analizowanego wskaźnika. Zarówno w województwie mazowieckim, jak i w kraju dynamika w badanym okresie wyniosła zaledwie ok. 2,5%. Tym samym można stwierdzić, że **sytuacja planistyczna w Ciechanowie ulega szybkiej poprawie, wciąż jednak jest nieco gorsza niż w innych częściach Polski.**

Wykres 6. Udział powierzchni miasta objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w Ciechanowie na tle województwa mazowieckiego i Polski.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS.

ZASOBY MIESZKANIOWE

Za politykę w zakresie komunalnych zasobów mieszkaniowych w Ciechanowie odpowiedzialny jest Wydział Mieszkaniowy Urzędu Miasta. Przedmiotem działalności Wydziału jest realizacja zadań w zakresie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy, współpraca z zarządcą mienia komunalnego, współudział przy podejmowaniu prac inwestycyjnych związanych z komunalnym budownictwem mieszkaniowym oraz inicjowanie zadań z zakresu remontów i inwestycji mieszkaniowych. Największy udział w zasobach mieszkaniowych miasta stanowią mieszkania spółdzielni mieszkaniowych. Jest ich w Ciechanowie pięć: „Zamek”, „Mazowsze”, „Ziemowit”, „Novum” i „Łydynia”. Znaczącą część zasobów budynków wielomieszkaniowych stanowią lokale komunalne. Mieszkania o niskim standardzie, głównie ze względu na wiek budynków, stanowiące 40% tych zasobów wybudowano do zakończenia II wojny światowej i wymagają dużo większych nakładów na ich utrzymanie oraz na remonty. Administruje nimi Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o. Mieszkania w budynkach wielorodzinnych to mieszkania spółdzielcze, administrowane przez wspólnoty mieszkaniowe i zakłady pracy oraz mieszkania komunalne.

„Problem mieszkalnictwa to jedna z głównych składowych polityki rozwoju i rewitalizacji miast. Po zmierzchu ekspansji mieszkalnictwa w formie wielkich osiedli i sukcesywnego spadku liczby ludności, polityka mieszkaniowa formułowana jest na nowo, zarówno w skali kraju jak też przez miasta europejskie. Powinna ona stanowić jeden z najistotniejszych obszarów gminnej polityki rozwoju. Wszelka działalność w zakresie mieszkalnictwa powiązana jest organicznie z problematyką społeczno-ekonomiczną, służącą pokonywaniu marginalizacji i segregacji społecznej oraz wzrostowi jakości zasobów społeczności lokalnej.” (Węglowski, 2009).

W latach 2008-2014 liczba mieszkań w Ciechanowie zwiększyła się o 919, osiągając poziom 16 747. W rezultacie **poprawiły się niemal wszystkie wskaźniki w zakresie mieszkalnictwa**. Wzrosły przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania do 69,9 m², przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę do 26,3 m² oraz liczby mieszkań na 1000 mieszkańców (375,6). Jednocześnie na stabilnym poziomie obserwowana była liczba izb przypadająca na 1 mieszkanie. Warto zaznaczyć, że wszystkie wskaźniki osiągnęły wartości lepsze, niż średnia dla całej Polski, jednak nieco gorsze niż dla województwa mazowieckiego.

Tabela 7. Podstawowe dane w zakresie zasobów mieszkaniowych w Ciechanowie w latach 2008-2014

Wskaźniki z zakresu mieszkalnictwa	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	67,3	67,7	69,6	69,8	69,9	69,9	69,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w m ²	23,4	23,8	25,0	25,2	25,5	25,8	26,3
Przeciętna liczba izb na 1 mieszkanie	3,8	3,8	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców	348,1	351,7	358,4	361,9	365,0	369,3	375,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Zasób mieszkaniowy gminy miejskiej Ciechanów składa się z komunalnych lokali mieszkalnych usytuowanych w budynkach mieszkalnych i mieszkalno-użytkowych, stanowiących własność komunalną bądź współwłasność (wspólnoty mieszkaniowe), a także budynków socjalnych. Liczba budynków komunalnych zasobu wynosi 483, budynków socjalnych 285, a budynków wspólnot mieszkaniowych z udziałem gminy 2116. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań wynosiła 44,5 m² i była zdecydowanie niższa, aniżeli średnia krajowa i wojewódzka.

Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy miejskiej Ciechanów na lata 2015 – 2019 zakłada **ciągłą sprzedaż lokali mieszkaniowych** w liczbie 20 lokali rocznie. Celem sprzedaży lokali mieszkalnych stanowiących własność gminy miejskiej Ciechanów jest: racjonalne gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy, prywatyzacja zasobu mieszkaniowego oraz pozyskiwanie środków na rzecz mieszkalnictwa.

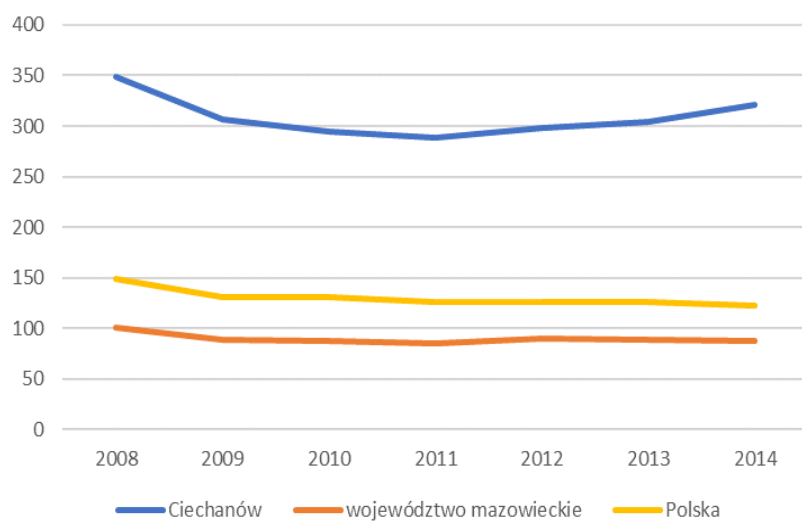
Tabela 8. Zasoby komunalne miasta Ciechanów

	Powierzchnia w m ²	Ilość mieszkań
Lokalne mieszkalne, komunalne	21 692,37	483
Lokalne socjalne	9 454,36	285
Wspólnoty mieszkaniowe, w tym:	96 971,49	2116
Współwłasność gminy	52 953,17	1161
Lokalne wykupione	44 018,32	955
Suma	126 821,43	2851

Źródło: Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy miejskiej Ciechanów na lata 2015 – 2019.

W latach 2008-2014 liczba wypłacanych dodatków mieszkaniowych na 1000 mieszkańców w Ciechanowie utrzymywała się na podobnym poziomie. O ile do 2011 liczba dodatków spadała, to w kolejnych latach nastąpił ponowny wzrost do poziomu podobnego z początku badanego okresu. W 2014 roku wypłacono 14338 dodatków na łączną kwotę 2.863.858 zł. Należy jednocześnie zaznaczyć, że liczba wypłacanych dodatków w Ciechanowie jest ponad trzykrotnie wyższa, niż średnia dla województwa i ponad dwukrotnie wyższa niż średnia dla kraju. W badanym okresie różnice w tym względzie jeszcze się powiększyły. Biorąc pod uwagę fakt, że podstawą wypłaty dodatku jest zła sytuacja materialna można stwierdzić, że **w Ciechanowie jest ona jednak gorsza niż w innych częściach Polski.**

Wykres 7. Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych na 1000 mieszkańców w Ciechanowie na tle województwa mazowieckiego i Polski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Każdy z elementów infrastruktury technicznej w Ciechanowie ma innego gestora. Sieci wodno – kanalizacyjne administrowane i eksploatowane są przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. Sieć gazowa natomiast eksploatowana jest przez Polską Spółkę Gazownictwa sp. z o.o. Zakład w Ciechanowie. Zaopatrzenie w energię elektryczną w mieście realizowane jest przez ENERGA – OPERATOR Oddział w Płocku. Odpady inne niż niebezpieczne i obojętne gromadzone są na wybudowanym w latach 2013-2015 Regionalnym Zakładzie Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Woli Pawłowskiej. Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. zaopatruje Ciechanów w ciepło.

*„Potrzeba inwestycji w infrastrukturę i przestrzeń publiczną wynika z kilku powodów: jest to obszar bezdyskusyjnej odpowiedzialności i kompetencji samorządów, w tym właśnie obszarze dotkliwie skumulowały się zaległości z okresu PRL-u, modernizacja infrastruktury technicznej otwiera możliwości inwestowania w przyległych nieruchomościach, projekty tego typu stymulują lokalną przedsiębiorczość, poprawa zagospodarowania przestrzeni publicznych przekłada się jednoznacznie na poprawę bezpieczeństwa publicznego, w tym na redukcję reakcji społecznie negatywnych, osiągany efekt poprawy wizerunku wpływa korzystnie na nastroje lokalnej społeczności i na poprawę opinii publicznej o rewitalizowanej dzielnicy oraz całym mieście.”
(Muzioł-Węclawowicz, 2009)*

Ciechanów jest miastem bardzo dobrze wyposażonym w sieci infrastruktury technicznej. Niemal wszyscy mieszkańcy mają dostęp do sieci wodociągowej, a także kanalizacyjnej. Dodatkowo w badanym okresie powyższe wskaźniki wykazywały tendencję wzrostową. Nieco inaczej wygląda sytuacja w zakresie korzystających z gazu. W latach 2008-2014 nastąpił nieznaczny spadek tego wskaźnika. Jednocześnie nastąpił duży spadek liczby zebranych odpadów zmieszanych w przeliczeniu na jednego mieszkańca, z ponad 357 kg w 2008 roku do 301 kg w 2014 roku.

Tabela 9. Podstawowe dane w zakresie infrastruktury technicznej w Ciechanowie w latach 2008-2014

Wskaźniki z zakresu infrastruktury technicznej	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Udział procentowy korzystających z wodociągu w ogóle ludności	93,3	93,2	93,5	93,7	93,7	93,8	93,9
Udział procentowy korzystających z kanalizacji w ogóle ludności	85,3	85,2	86,6	87,8	88,2	88,5	88,6
Udział procentowy korzystających z gazu w ogóle ludności	78,8	79,2	79,5	79,5	78,9	79,6	77,2
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca	357,5	367,0	317,3	325,2	331,1	321,5	301,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS.

3.3 SFERA GOSPODARCZA

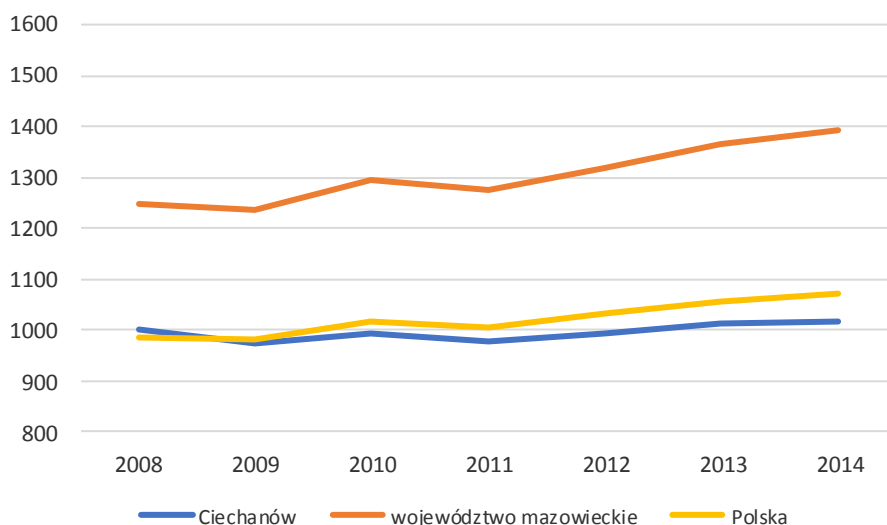
PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Sfera gospodarcza w Ciechanowie opiera się przede wszystkim o działalność firm zatrudniających do 9 pracowników. Duże przedsiębiorstwa są nieliczne. Można do nich zaliczyć: Papiernię Sofidel z udziałem kapitału włoskiego, Wydawnictwo H.Bauer - Drukarnia w Ciechanowie z udziałem kapitału niemieckiego, Zakłady Mechaniczne i Cynkownia Ogniowa METALTECH – Piasecki oraz Zakłady Przemysłu Drobiarskiego CEDROB.

„Ważną i bardzo znaczącą cechą polskiej transformacji gospodarczej, widoczną szczególnie w miastach, jest powstanie wielu małych i średnich firm (także ich upadek), co dotyczy każdej sfery działalności gospodarczej. (...) Zdecydowanie najwięcej jest małych firm handlowych oraz warsztatów rzemieślniczych. Bardzo liczne są jednoosobowe podmioty gospodarcze, zwłaszcza w szeroko rozumianej sferze usług.” (Parysek, 2005)

W latach 2008-2014 liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w Ciechanowie w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców utrzymywała się na podobnym poziomie ok. 1000 osób. W tym samym czasie wskaźniki dla województwa i kraju wykazywały tendencję wzrostową. Jeszcze w 2008 roku średnia liczba osób prowadzących działalność w Ciechanowie była większa niż w kraju. Obecnie jest o ponad 50 osób mniejsza. Jeszcze szybciej zwiększa się różnica w poziomie przedsiębiorczości w stosunku do średniej dla województwa. **W rezultacie należy stwierdzić, że Ciechanów jest miastem które w ostatnich latach zatrzymało się w rozwoju ekonomicznym i popada w degradację gospodarczą.**

Wykres 8. Liczba podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców w Ciechanowie w latach 2008-2014 na tle województwa i Polski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Wśród przedsiębiorstw działających w Ciechanowie **zdecydowanie dominują podmioty prywatne**. W 2014 roku stanowiły one ponad 97,5% wszystkich działających przedsiębiorstw. Największą grupę wśród prywatnych podmiotów stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Ich liczba pomimo stabilnej liczby wszystkich podmiotów w badanym okresie zmniejszyła się o ok. 180. Dużą dynamiką wzrostu z kolei charakteryzowały się spółki handlowe, których liczba wzrosła o prawie 21,5%, a przede wszystkim fundacje, które potroiły swoją liczebność. Rosła także liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych (również o 21,5). Niewielki wzrost odnotowały inne podmioty z sektora prywatnego. Z kolei w latach 2008-2014 liczba podmiotów sektora publicznego zmniejszyła się o 7.

Tabela 10. Podstawowe dane o podmiotach gospodarczych w Ciechanowie w latach 2008-2014

Podmioty gospodarcze	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
podmioty gospodarki narodowej ogółem	4554	4405	4521	4426	4468	4541	4533
sektor publiczny - ogółem	120	119	118	118	116	117	113
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	91	91	90	88	86	86	85
sektor publiczny - przedsiębiorstwa państwowe	1	1	0	0	0	0	0
sektor publiczny - spółki handlowe	9	10	10	9	9	9	8
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze	1	1	0	-	-	-	-
sektor prywatny - ogółem	4434	4286	4403	4308	4352	4424	4420
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	3620	3456	3560	3455	3444	3480	3443
sektor prywatny - spółki handlowe	228	245	245	249	255	265	277
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	39	41	41	42	43	43	45
sektor prywatny - spółdzielnie	22	21	21	20	20	22	23
sektor prywatny - fundacje	5	5	8	10	11	14	15
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	98	102	106	107	108	114	119

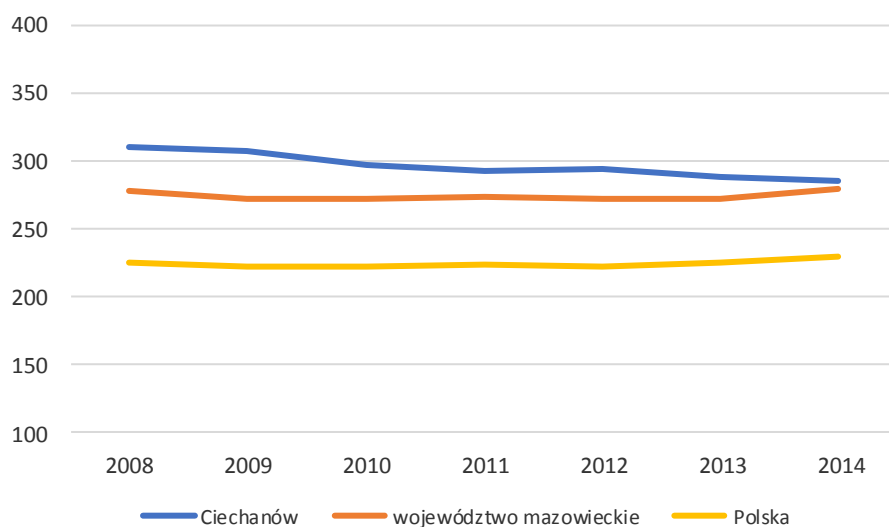
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS.

RYNEK PRACY

Przeważająca liczba przedsiębiorstw w Ciechanowie działa w obszarze handlu hurtowego i detalicznego. Pomimo spadku liczby tych podmiotów w latach 2010-2014 jest to nadal dominująca branża. Kolejną najliczniejszą grupą są podmioty zajmujące się budownictwem. Tu również odnotowuje się spadek liczby podmiotów gospodarczych. W ciągu 5 lat liczba ta zmniejszyła się o ok. 50 podmiotów. Następne najliczniej reprezentowane działalności sklasyfikowane są w grupie działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej, następnie przetwórstwie przemysłowym, opiece zdrowotnej i pomocy społecznej oraz transporcie i gospodarce magazynowej. Warto zwrócić uwagę na rosnącą liczbę podmiotów gospodarczych zajmujących się działalnością profesjonalną, naukową i techniczną (wzrost o 35 podmiotów). Liczba instytucji administracji nie zmieniła się od 2010 roku.

Ciechanów charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem pracujących na 1000 mieszkańców, zarówno na tle województwa, jak i całego kraju. W latach 2008-2014 zaobserwowany został jednak spadek tego wskaźnika z 310 do 286. Średnie wartości dla kraju i województwa w tym okresie notowały niewielki wzrost. **Ciechanów jest zatem miastem, w którym mieszkańcy wykazują dużą chęć do pracy, jednak sytuacja w tym względzie w ostatnich latach się pogorszyła.** Wśród pracujących w Ciechanowie dominują kobiety. Stanowiły one w 2014 roku ponad 55 % wszystkich pracujących. W ostatnich latach wzrasta liczba pracujących kobiet w stosunku do mężczyzn.

Wykres 9. Pracujący na 1000 mieszkańców w Ciechanowie w latach 2008-2014 na tle województwa i Polski

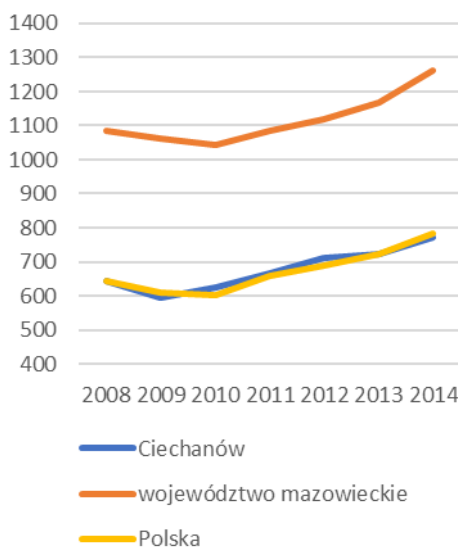

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS.

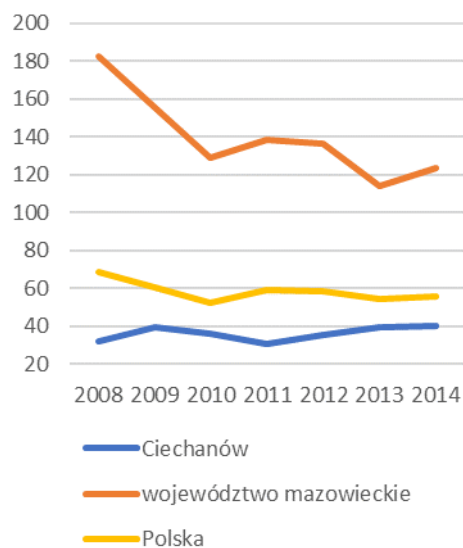
ZAMOŻNOŚĆ

Uzupełnieniem informacji w zakresie rozwoju gospodarczego Ciechanowa są dane dotyczące wpływów do budżetu miasta środków z podatków dochodowych od osób fizycznych i prawnych. Świadczą one o poziomie zamożności mieszkańców, a także firm działających w mieście. Ciechanów na tle kraju i województwa charakteryzuje się niskimi wskaźnikami. W zakresie podatku od osób fizycznych w badanym okresie nastąpił wzrost dochodów o 128 zł, osiągając w 2014 roku poziom 770 zł, co było sumą podobną do średniej dla kraju, jednak aż o 490 zł niższą od średniej dla województwa. W latach 2008-2014 wzrosły także w Ciechanowie średnie wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych o ok. 8 zł. W przeliczeniu na jednego mieszkańca w 2014 roku dochody z tego tytułu w mieście wynosiły prawie 40 zł, były jednak znacznie niższe od średniej dla kraju (o 15 zł) i województwa (aż o 83 zł). Na tej podstawie można stwierdzić, że **mieszkańcy, a także firmy działające w Ciechanowie znajdują się w relatywnie gorszej kondycji finansowej, niż statystyczni mieszkańcy całej Polski, a szczególnie województwa mazowieckiego.**

Wykres 10. Udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Wykres 11. Udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS.

3.4 SFERA PRZYRODNICZA

STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Za zadania z zakresu ochrony środowiska w Ciechanowie odpowiada Wydział Inżynierii Miejskiej i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta, w ramach którego funkcjonuje Referat Gospodarki Odpadami, który realizuje zadania w zakresie gospodarki odpadami wynikające z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz Referat Zieleni Miejskiej i Ochrony Środowiska, odpowiadający m.in. za zadania związane z opracowywaniem, aktualizowaniem gminnego programu ochrony środowiska, a także przygotowaniem raportu z jego realizacji, utrzymanie miejskich terenów zielonych (parki, skwery, pasaże i inne tereny), cieków wodnych, rowów melioracyjnych, źródeł ulicznych, fontann, przygotowaniem projektów sezonowej zieleni miejskiej dla deptaków i skwerów miejskich oraz wprowadzanie rozwiązań z zakresu architektury krajobrazu mających na celu poprawienie estetyki miasta. Ważną rolę pełni także Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie (posiadający swoją delegaturę w Ciechanowie), który odpowiada m.in. za kontrolę podmiotów korzystających ze środowiska oraz prowadzi monitoring środowiska przyrodniczego.

„Nadrzędnym celem przyrodniczej rewitalizacji miast jest poprawa ekologicznych warunków życia ludzi, w ramach czego celami częściowymi są: uzyskanie korzystnego stanu czystości środowiska, czyli zmniejszenie jego antropogenicznego obciążenia, zwłaszcza w zakresie emisji do niego odpadów ciekłych, stałych, gazowych i promieniowania oraz rekultywacji struktur zdewastowanych; ukształtowanie pożądanego systemu osnowy ekologicznej miasta, w tym przyrodniczych terenów rekreacyjnych.” (Przewoźniak 2004)

Ocena poziomów substancji w powietrzu przeprowadzona przez WIOŚ w 2015 roku wykazała **przekroczenie norm ze względu na ochronę zdrowia ludzi** dla strefy mazowieckiej obejmującej Ciechanów w zakresie stężenia pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5 i benzo(a)pirenu (BaP). Główną przyczyną występowania przekroczeń w okresie zimowym jest emisja z systemów indywidualnego ogrzewania budynków i utrudnione warunki rozprzestrzeniania zanieczyszczeń. Inne przyczyny występowania przekroczeń to m.in. emisja zanieczyszczeń z transportu drogowego oraz niezorganizowana emisja pyłu z dróg i terenów przemysłowych.

Tabela 11. Klasy strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń ze względu na ochronę zdrowia ludzi w 2014 roku

	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM ₁₀	PM _{2,5}	Pb	As	Cd	Ni	BaP
Ciechanów	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C

Źródło: Dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Warszawie.

Badania i ocena akustyczna wykonana przez WIOŚ w Warszawie wykazały, że w 2014 r. na terenie województwa mazowieckiego **hałas komunikacyjny jest jednym z największych zagrożeń i głównych uciążliwości**. Wskaźniki długookresowe zostały przekroczone w Ciechanowie w punkcie pomiaru przy ul. Przasnyskiej 31 (przekroczenie od 0,1 do 3,8 dB).

W 2014 roku w ramach badań WIOŚ w Warszawie oceną jakości wody objęta została rzeka Łydynia w punkcie pomiarowo-kontrolnym Kargoszyn (most przed miastem). W ramach elementów biologicznych woda została zakwalifikowana do klasy III, w ramach elementów hydromorfologicznych do klasy II, w ramach elementów fizykochemicznych do klasy poniżej stanu średniego. **Potencjał ekologiczny rzeki został określony jak umiarkowany. Ogólny stan rzeki określono jako zły.**

Badanie wód podziemnych wykonane w 2015 roku przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w Ciechanowie wykazało II klasę jakości. Stwierdzono przy tym niedopuszczalne przekroczenie wartości granicznych azotanów. Klasa II oznacza, że **wody podziemne są dobrej jakości**, a wartości wskaźników jakości wody nie wskazują na oddziaływanie antropogeniczne.

Badania natężenia pola elektromagnetycznego przeprowadzone w 2014 roku w Ciechanowie na Placu Jana Pawła II wykazały promieniowania 0,99 V/m, co jest wartością najwyższą wśród miast do 50 tys. mieszkańców, jednak zdecydowanie niższą od dopuszczalnej wartości (7,0 V/m). Tym samym należy stwierdzić, że w Ciechanowie, podobnie jak w całym województwie mazowieckim **nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych.**

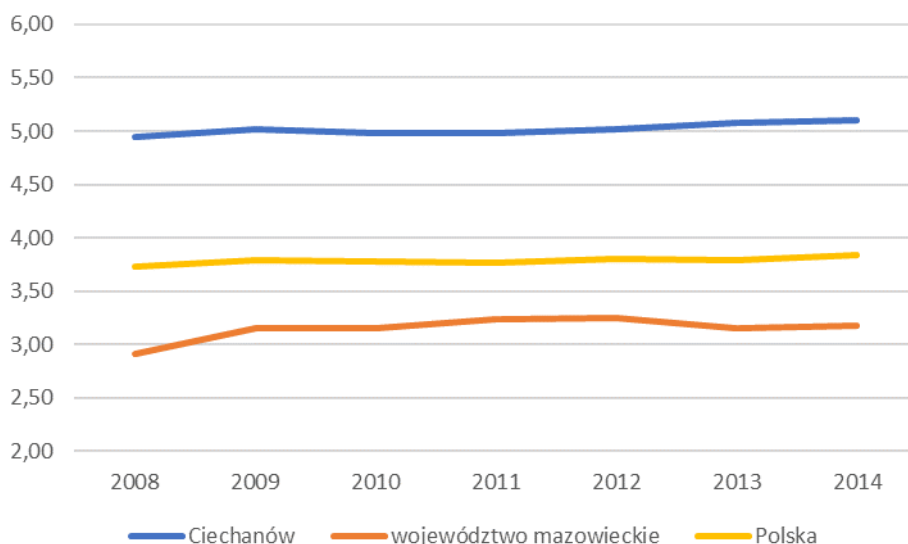
TERENY ZIELENI

Jak wskazano w Programie Ochrony Środowiska Gminy Miejskiej Ciechanów na lata 2013-2016, władze miejskie w miarę możliwości, tworzą nowe tereny rekreacyjne i zielone w Ciechanowie, gdzie to możliwe połączone ze sobą, bądź przynajmniej tworzone w różnych częściach miasta dostępnych i umożliwiających korzystanie w celach rekreacyjnych dla jak największej liczby mieszkańców. Każdego roku realizowane jest zadanie związane z utrzymaniem i konserwacją zieleni w parkach, skwerach, pielęgnacją drzewostanu i trawników, sadzeniem drzew, krzewów i kwiatów.

„Istotna rola roślinności w rekreacji codziennej i świątecznej na terenie i w otoczeniu obszarów zurbanizowanych jest powszechnie uznawana. W rekreacji pożądaną są obszary zieleni, m.in. ze względu na walory estetyczne oraz czystość i wilgotność powietrza znajdującego się nad ekosystemami trawiastymi. Walory estetyczne tworzy otwarta powierzchnia, urozmaicona drzewami, zagajnikami i polanami, różnorodność pokroju roślin, barwa kwiatów, naturalne zapachy.” (Szponar, 2003)

W latach 2008-2014 obserwowane były **niewielkie zmiany w zakresie powierzchni terenów zieleni** przypadającej na 1000 mieszkańców. Związane one były bardziej ze zmieniającą się liczbą mieszkańców, a nie terenów zieleni. Średnio na 1000 mieszkańców przypada ok. 5 ha terenów zieleni. Jest to **wartość dużo wyższa do średniej dla województwa mazowieckiego, a także dla całego kraju.**

Wykres 12. Powierzchnia terenów zieleni (w ha) przypadająca na 1000 mieszkańców Ciechanowa w na tle województwa mazowieckiego i Polski.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Zdecydowanie największą grupę wśród terenów zieleni w Ciechanowie stanowią **tereny zieleni osiedlowej**. Dużo mniej jest zieleni ulicznej, parków i skwerów oraz zieleńców. W badanym

okresie powierzchnia większości terenów zieleni utrzymywała się na podobnym poziomie. Wyjątek stanowią tereny zieleni osiedlowej, które w 2013 roku odnotowały niewielki wzrost powierzchni. Należy jednocześnie podkreślić, że w granicach administracyjnych miasta Ciechanów położony jest Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Dolina rzeki Łydyni”, obejmujący obszar 57,3 ha. Został on ustanowiony w 2002 roku w celu ochrony i zachowania wartości przyrodniczych cennych fragmentów krajobrazu naturalnego rzeki Łydyni (w tym także oczek wodnych, torfowisk i zarośli) stanowiącego ostoję dzikiego ptactwa, zwłaszcza wodnego.

Tabela 12. Powierzchnia terenów zieleni (w ha) w Ciechanowie w latach 2008-2013

Tereny zieleni	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
parki spacerowo - wypoczynkowe	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4
zieleńce	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2
zieleń uliczna	21,4	21,4	21,4	21,4	21,4	21,4	21,4
tereny zieleni osiedlowej	84,1	85,2	85,2	84,5	84,5	85,33	85,33
cmentarze	14	14	14	14	14	14	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Dwa parki: im. Jarostawa Dąbrowskiego oraz im. Marii Konopnickiej od wielu lat niszczone, stają się miejscami spotkań wagarującej młodzieży, osób uzależnionych, bezdomnych. Brak infrastruktury sprzyjającej integracji społeczeństwa w tych miejscach oraz otoczenia bogatego w zdrową i zadbaną roślinność, spowodowały niechęć mieszkańców do traktowania tych obszarów jako miejsc rekreacji i wypoczynku. Od wielu lat pełnią głównie rolę przejść na skróty.

Podobnie duże możliwości integracyjno – rekreacyjne ma teren doliny rzeki Łydyni, znajdujący się najbliżej centrum miasta. Niestety nie spełnia swojej roli. Od wielu lat miasto zmaga się z zaśmiecaniem i niszczeniem cennych przyrodniczo terenów przez grupy osób wykorzystujących ten obszar do spotkań m.in. alkoholowych. Właściwe zagospodarowanie tego terenu zmieni jego obecną funkcję i sposób użytkowania.

PODSUMOWANIE DIAGNOZY CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH

Mocne strony miasta	Słabe strony miasta
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ostatnie lata to okres dynamicznego spadku liczby dzieci otrzymujących zasiłek rodzinny. Dotyczy to zarówno Ciechanowa, jak i całego województwa i kraju. W badanym okresie wskaźnik spadł o ponad 15 punktów procentowych. Daje to podstawy do poprawy sytuacji społecznej w Ciechanowie w najbliższych latach. ❖ Wskaźnik wykrywalności przestępstw, wzrósł o 3,5% w 2015r, a dodatkowo spada liczba popełnianych przestępstw, co skutkuje poprawą stanu bezpieczeństwa publicznego w mieście. ❖ Łatwy dostęp do kultury w mieście pozytywnie wpływa na klimat miasta i niewątpliwie ułatwia w wielu przypadkach prowadzenie działań rewitalizacyjnych. Jednocześnie wydaje się jednak, że życie kulturalne to wciąż nie do końca odkryty walor życia w Ciechanowie. ❖ Dynamiczny wzrost liczby obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego daje podstawy do wprowadzania ładu przestrzennego w mieście. ❖ W latach 2008 -2014 poprawiły się niemal wszystkie wskaźniki w zakresie mieszkalnictwa, wyrażające się m.in. przeciętną powierzchnią użytkową na 1 mieszkanie, przeciętną powierzchnią użytkową mieszkania na 1 osobę do 26,3 m² oraz liczbą mieszkań na 1000 mieszkańców. ❖ Ciechanów jest miastem bardzo dobrze wyposażonym w sieci infrastruktury technicznej. ❖ Biorąc pod uwagę aktualne badania Wojewódzkiego Inspektora Ochrony 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ W ciągu ostatnich 10 lat z Ciechanowa ubyło prawie 1,7 tys. osób. Nie rekompensuje tego przyrost liczby ludności w powiecie ciechanowskim. Miasto przechodzi intensywny proces wyludniania. ❖ W Ciechanowie w ostatnich latach notuje się ujemny przyrost naturalny. ❖ W mieście notuje się ujemne saldo migracji, które obserwowane jest nieprzerwanie na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat. ❖ Biorąc pod uwagę udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej problem ubóstwa na przestrzeni ostatnich lat w mieście nie ulegał zmniejszeniu. ❖ Bezrobocie osiąga wartości wyższe, niż średnia dla województwa i dla kraju. ❖ Mieszkańcom Ciechanowa w stosunkowo dużym stopniu grozi wykluczenie, ze względu na niski poziom wykształcenia. ❖ Sytuacja planistyczna w Ciechanowie ulega szybkiej poprawie, wciąż jednak jest nieco gorsza niż w innych częściach Polski. ❖ Liczba wypłacanych dodatków mieszkaniowych w Ciechanowie jest ponad trzykrotnie wyższa, niż średnia dla województwa i ponad dwukrotnie wyższa niż średnia dla kraju. Świadczy to o złym statusie materialnym mieszkańców. ❖ Ciechanów jest miastem, które w ostatnich latach zatrzymało się w rozwoju ekonomicznym i popada w degradację gospodarczą ❖ Ciechanów jest zatem miastem, w którym mieszkańcy wykazują dużą chęć do pracy,

Środowiska w Ciechanowie wody podziemne są dobrej jakości. Nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych.

jednak sytuacja w tym względzie w ostatnich latach się pogorszyła.

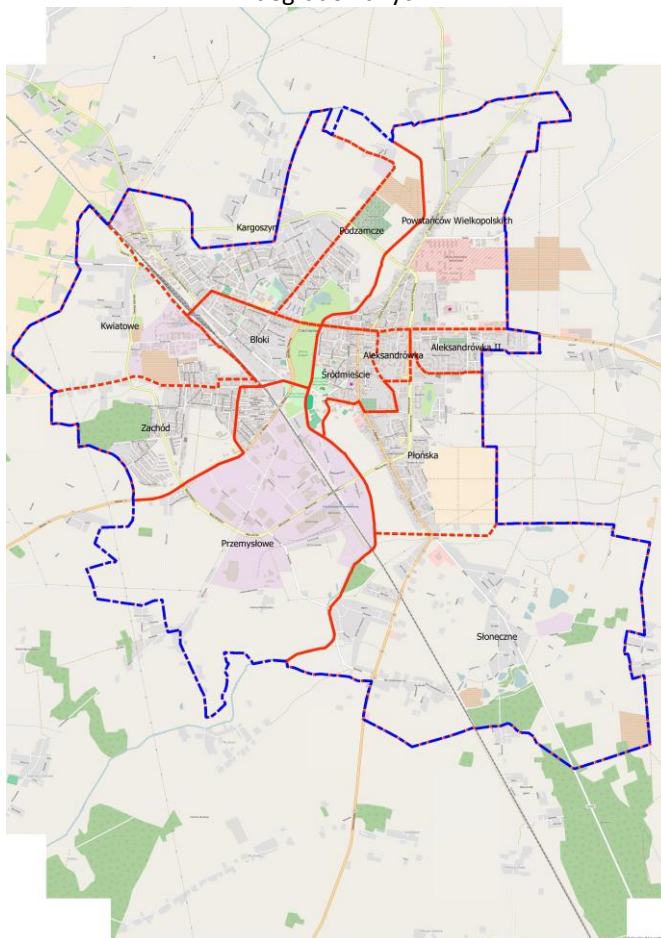
- ❖ Mieszkańcy, a także firmy działające w Ciechanowie znajdują się w relatywnie gorszej kondycji finansowej, niż statystyczni mieszkańcy całej Polski, a szczególnie województwa mazowieckiego.
- ❖ W ostatnich latach obserwuje się przekroczenie norm ze względu na ochronę zdrowia ludzi.
- ❖ Hałas komunikacyjny jest jednym z największych zagrożeń i głównych uciążliwości w Ciechanowie.

Rozdział 4. WYZNACZENIE GRANIC OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH

4.1 METODYKA WYZNACZANIA GRANIC

Opierając się na przyjętej praktyce oraz wytycznych Ministerstwa Rozwoju i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w zakresie prowadzenia polityki rewitalizacji, wobec braku jednostek przestrzennych wydzielonych w studium, jako metodę sporządzenia delimitacji obszarów zdegradowanych podlegających rewitalizacji, przyjęto analizę porównawczą osiedli. Osiedla stanowią pomocniczą jednostkę Rady Miasta, które na swoim terytorium odpowiadają za realizację części zadań publicznych, ułatwiając tym samym władzom miasta wykonywać swoje zadania. Aktualne granice osiedli w Ciechanowie wynikają z Uchwały Nr 225/XIX/2012 Rady Miasta Ciechanów z dnia 31 maja 2012 r.: Osiedle nr 1 – „Powstańców Wielkopolskich”, Osiedle nr 2 – „Aleksandrówka II”, Osiedle nr 3 – „Aleksandrówka”, Osiedle nr 4 – „Śródmieście”, Osiedle nr 5 – „Płońska”, Osiedle nr 6 – „Słoneczne”, Osiedle nr 7 – „Przemysłowe”, Osiedle nr 8 – „Kwiatowe”, Osiedle nr 9 – „Błoki”, Osiedle nr 10 – „Kargoszyn”, Osiedle nr 11 – „Podzamcze”, Osiedle nr 12 – „Zachód”.

Mapa 8. Osiedla wykorzystane przy wyznaczeniu obszarów zdegradowanych.

Źródło: opracowanie własne

Analiza oparta jest na zestawie syntetycznych wskaźników degeneracji, pozwalających na obiektywne określenie stopnia zróżnicowania rozwoju społeczno-gospodarczego poszczególnych osiedli. Przy konstruowaniu wskaźników wykorzystano zapisy Instrukcji dotyczącej przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

Tabela 13. Wskaźniki użyte na potrzeby wyznaczenia granic obszarów kryzysowych w Ciechanowie

Kryterium	Wskaźnik	Waga ²
Sfera społeczna		
Wysoki poziom ubóstwa	1. Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem	-1
	2. Procentowa zmiana wartości podatku dochodowego - rok bazowy 2008	0,5
Wysoka stopa bezrobocia	3. Udział osób bezrobotnych w ludności ogółem	-1
	4. Udział długotrwale bezrobotnych w bezrobotnych ogółem	-1
Wysoka przestępczość	5. Przestępstwa stwierdzone przypadające na 1000 osób	-1
Niska frekwencja w wyborach	6. Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014	1
Niski poziom edukacji	7. Wyniki sprawdzianu 6-klasisty część I	0,5
	8. Wyniki sprawdzianu 6-klasisty część II	0,5
Sfera przestrzenno-funkcjonalna		
Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym	9. Udział budynków wybudowanych przed 1989 r. w ogóle budynków mieszkalnych	-0,5
	10. Udział budynków przeznaczonych do rozbiórki w budynkach ogółem	-0,5
Brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska	11. Udział budynków ogrzewanych na paliwo stałe w budynkach mieszkalnych ogółem	-0,5
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną	12. Liczba obiektów infrastruktury społecznej, sportowej i placów zabaw na 1000 mieszkańców	0,5
Brak dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości	13. Liczba lekarzy pierwszego kontaktu na 1000 mieszkańców	0,5
Niski poziom obsługi komunikacyjnej	14. Liczba kursów autobusów ZKM przypadających na 1000 mieszkańców	0,5
Sfera gospodarcza		
Niski stopień przedsiębiorczości	15. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	0,5
Słaba kondycja przedsiębiorstw	16. Średni podatek dochodowy (PIT: 28, 36, 36L) w odniesieniu do liczby przedsiębiorstw	0,5

Źródło: opracowanie własne

² Wagi przypisane wskaźnikom reprezentują ich znaczenie w rozwoju Ciechanowa. Znak dodatni wagi dotyczy wskaźników, których wyższa wartość oznacza mniejszą skalę degradacji. Znak ujemny dotyczy wskaźników, których wyższa wartość oznacza większą skalę degradacji.

Ponadto, zgodnie z wytycznymi obszar wsparcia musi się charakteryzować wyższą intensywnością negatywnych zjawisk opisanych ww. wskaźnikami niż średnia intensywność danego zjawiska w mieście. Wykorzystanie wskaźników delimitacyjnych odniesionych do średnich wartości na całym obszarze miasta ma za zadanie prowadzić do pozyskania pełnego obrazu, dotyczącego wszystkich osiedli miasta, na które zostało ono podzielone oraz wskazania jednostek szczególnie zagrożonych wykluczeniem i predysponowanych do objęcia kompleksowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi.

Wybór obszarów kryzysowych - dysfunkcyjnych jest kluczowym elementem lokalnych programów rewitalizacji. Zastosowana metoda delimitacji musi zapewnić, że wybór będzie adekwatny i obiektywny. Dlatego w ramach niniejszego opracowania stosowaną metodą oceny i selekcji obszarów miasta o najwyższym stopniu degradacji będzie standaryzacja przyjętego zestawu wskaźników i stworzenie wskaźnika zbiorczego. Standaryzacja wskaźników polega na odjęciu od nominalnej wartości wskaźnika dla danego obszaru średniej wartości dla wszystkich jednostek urbanistycznych i podzieleniu przez odchylenie standardowe. Wystandaryzowane wskaźniki oznaczają odchylenie od normy, którą reprezentuje wartość średnia dla miasta i mogą przyjmować wartości dodatnie lub ujemne. Przejście odchylenia od średniej do wartości ujemnej wskazuje, które obszary odznaczają się wskaźnikiem degradacji wyższym od średniej dla miasta. Z kolei wartości dodatnie odchylenia ukazują obszary o najlepszej sytuacji, w których negatywne zjawiska w porównaniu ze średnią dla miasta odznaczają się mniejszym natężeniem. Zabieg ten pozwala także na zsumowanie wartości wystandaryzowanych wskaźników i stworzenie indeksu zbiorczego (wskaźnika sumarycznego lub inaczej zwanego wskaźnikiem syntetycznym). Obszar będzie mógł zostać wskazany do rewitalizacji, jeśli indeks zbiorczy dla danego obszaru będzie osiągał wartości najniższe, co jest równoznaczne z najwyższym stopniem jego degradacji w skali miasta, a także przekraczał wartość referencyjną (średnią dla miasta) większości zastosowanych wskaźników.

Zestawienie osiedli ukazujące ich wyniki w poszczególnych kategoriach, z wyraźnym zaakcentowaniem przekroczeń wartości referencyjnych lub wartości średnich, zostało przedstawione w formie map poglądowych. Wyniki osiągnięte w analizie wskaźnikowej stanowiły podstawę dla ostatecznego wyboru obszarów wskazanych do rewitalizacji.

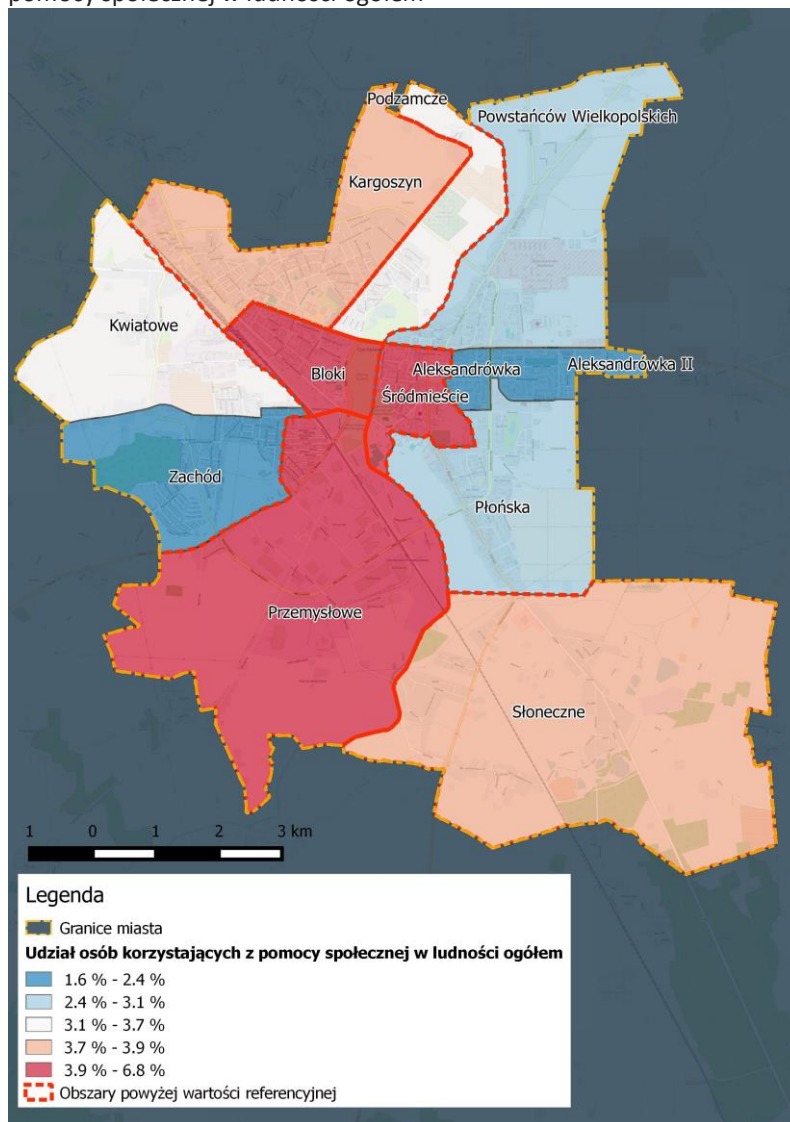
4.2 WYNIKI ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ

SFERA SPOŁECZNA

WYSOKI POZIOM UBÓSTWA

Przy analizie poziomu ubóstwa wzięto pod uwagę udział osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem. Zdecydowanie najwyższa wartość wskaźnika została osiągnięta w dzielnicy Bloki. Na obszarze tym aż 6,8% korzysta z pomocy społecznej. Wartości powyżej średniej zostały także osiągnięte na osiedlach: Przemysłowe (4,5%), Śródmieście (3,9%), Słoneczne (3,8) i Kargoszyn (3,7%). Z drugiej strony najlepsza sytuacja obserwowana jest na osiedlach Zachód (1,4%), Aleksandrówka (2,4%), Aleksandrówka II (2,4%) i Płońska (2,5%). Średnia wartość tego wskaźnika w badanym okresie to 3,6%.

Mapa 9. Rozkład przestrzenny wskaźnika „Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem”

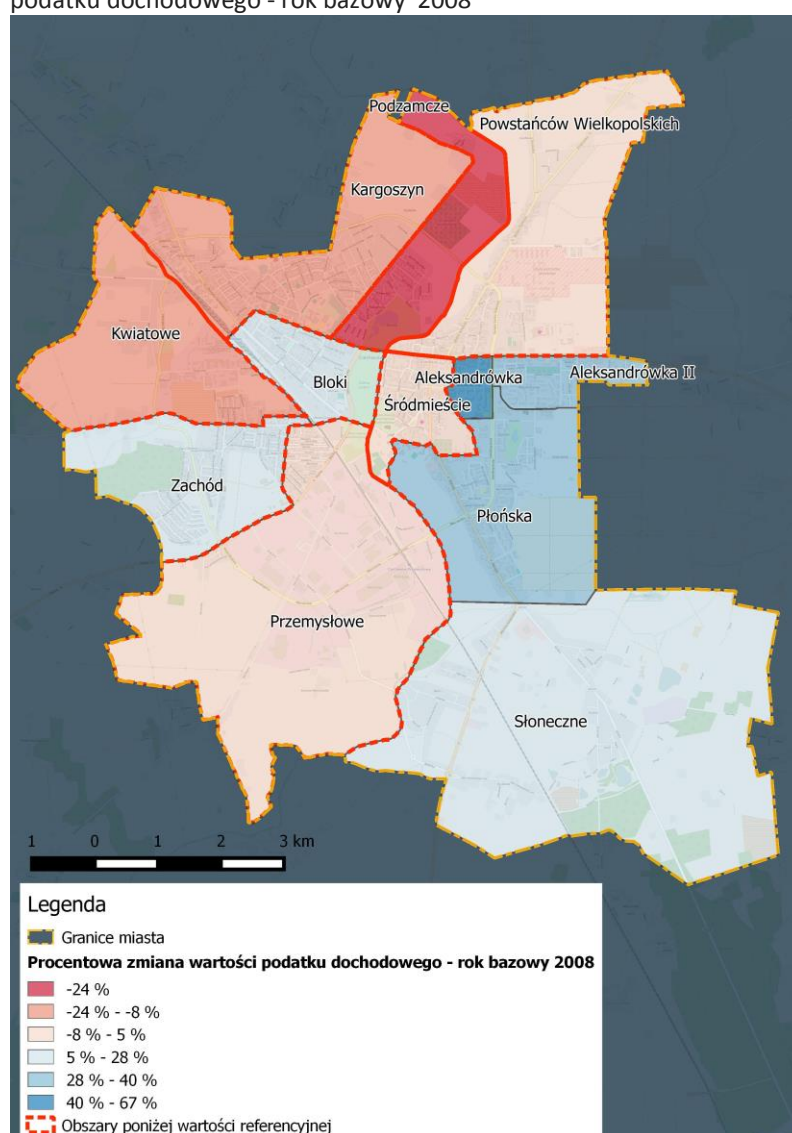

Źródło: opracowanie własne

WYSOKI POZIOM UBÓSTWA

Drugim wskaźnikiem, który może świadczyć o ubożeniu społeczeństwa jest procentowa zmiana wartości podatku dochodowego. Analizą objęto lata 2008-2015. Najgorsza sytuacja w tym względzie w Ciechanowie została zaobserwowana na osiedlu Podzamcze, w którym odnotowano spadek aż o 24%, a także Kargoszyn (21%). Inne osiedla, w których spadł podatek dochodowy to Kwiatowe, Śródmieście i Przemysłowe. Z kolei największy wzrost wskaźnika został stwierdzony na osiedlach Aleksandrówka (67%) oraz Aleksandrówka II i Płońska (po 40%). Średnia wartość tego wskaźnika w badanym okresie to 6%.

Mapa 10. Rozkład przestrzenny wskaźnika „Procentowa zmiana wartości podatku dochodowego - rok bazowy 2008”

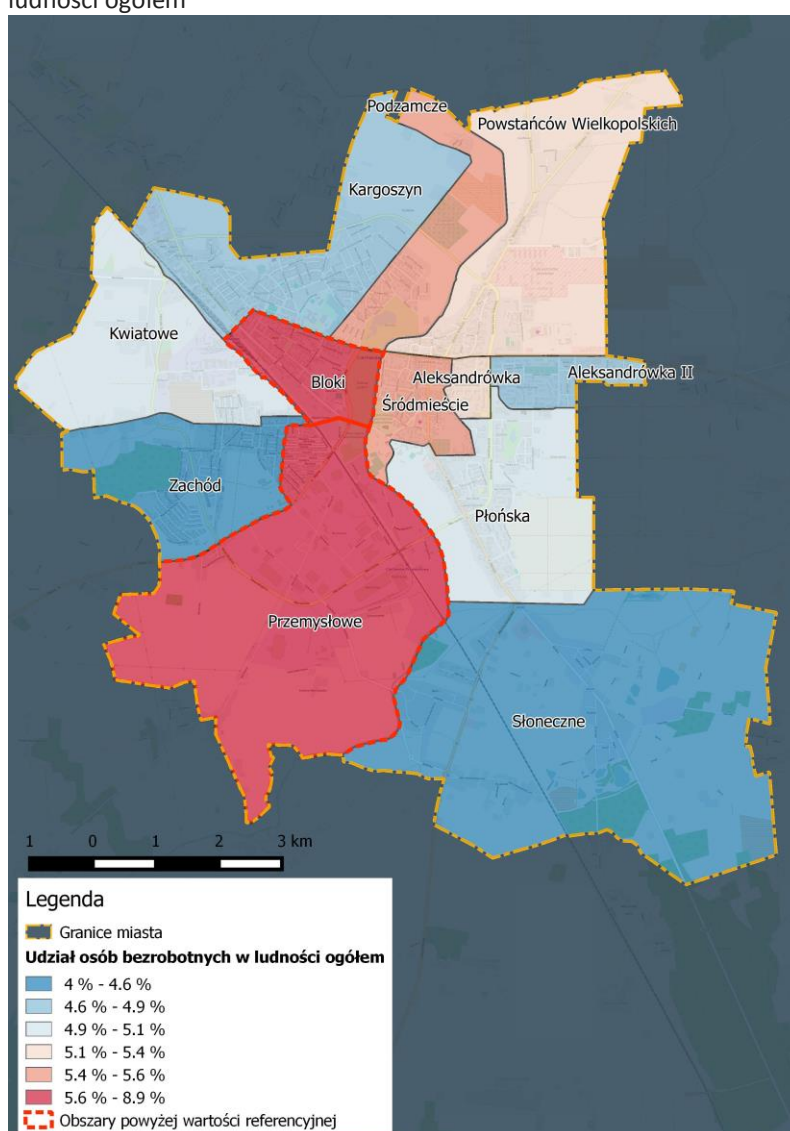

Źródło: opracowanie własne

WYSOKA STOPA BEZROBOCIA

Kluczowym wskaźnikiem brany pod uwagę przy analizie sfery społecznej jest stopa bezrobocia. Zjawisko wysokiego bezrobocia stanowi zagrożenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego lokalnych społeczności, będąc źródłem napięć i konfliktów społecznych. Zdecydowanie najwyższe bezrobocie, wyrażone udziałem osób bezrobotnych w ludności ogółem zaobserwowano w dzielnicy Bloki (8,9%). Wysokie wartości wskaźnika stwierdzono także na osiedlach Przemysłowe (5,8%), Podzamcze (5,5%) i Śródmieście (5,5%). Z drugiej strony najniższym bezrobociem cechują się osiedla: Zachód (4,0%), Słoneczne i Aleksandrówka II (po 4,6%). Średnia wartość wskaźnika wynosi 5,5%.

Mapa 11. Rozkład przestrzenny wskaźnika „Udział osób bezrobotnych w ludności ogółem”

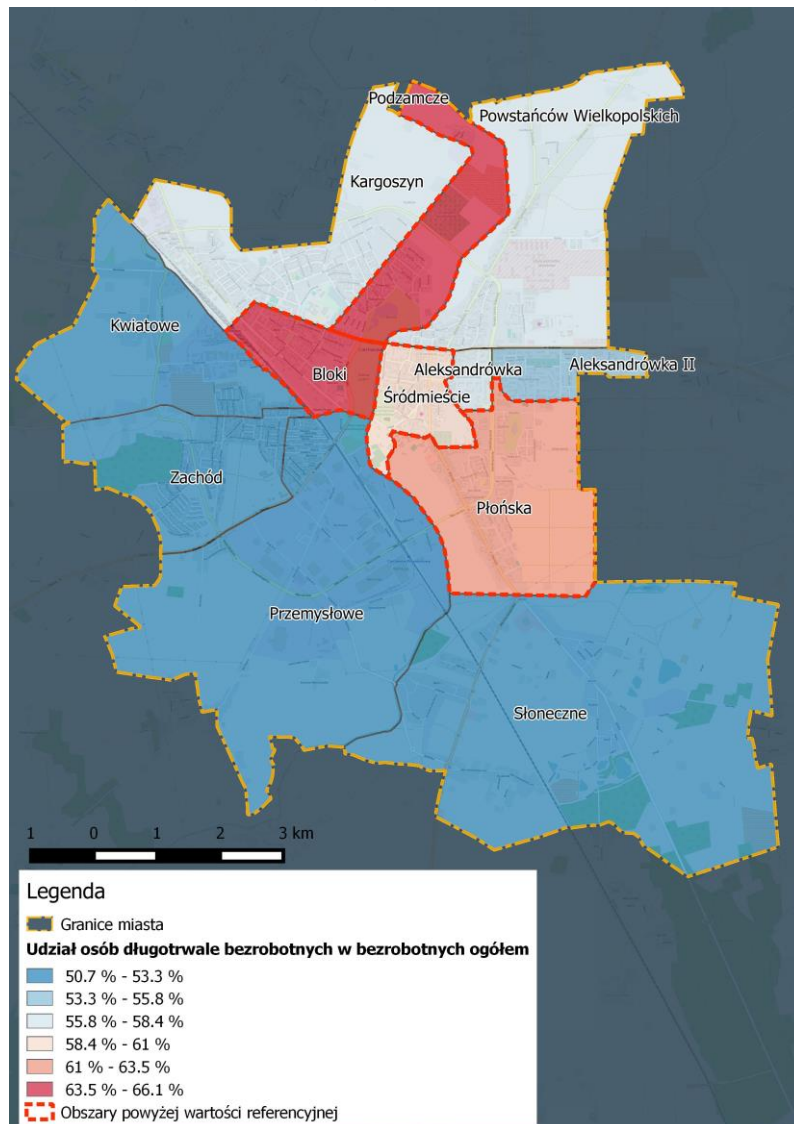

Źródło: opracowanie własne

WYSOKA STOPA BEZROBOCIA

Kolejnym wskaźnikiem wziętym pod uwagę była liczba osób długotrwale bezrobotnych wśród bezrobotnych ogółem. Osoba zarejestrowana w Urzędzie Pracy otrzymuje status osoby długotrwale bezrobotnej wówczas, gdy okres w jakim pozostaje bez zatrudnienia przekracza 12 miesięcy. Bezrobocie długotrwałe jest wysoce niekorzystne społecznie, wpływa bowiem zarówno na warunki bytowe rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia) jak i na kondycję psychiczną i społeczną osoby pozostającej bez pracy. Najgorsza wartość tego wskaźnika została zaobserwowana na osiedlach Podzamecze (66,1%) i Bloki (64,7%). Najmniejszy udział długotrwale bezrobotni stanowią natomiast na osiedlach: Kwiatowe (50,7%), Zachód (52,0%) i Słoneczne (52,6%). Średnia wartość wskaźnika dla całego Ciechanowa wyniosła 58,8%.

Mapa 12. Rozkład przestrzenny wskaźnika „Udział długotrwale bezrobotnych w bezrobotnych ogółem”

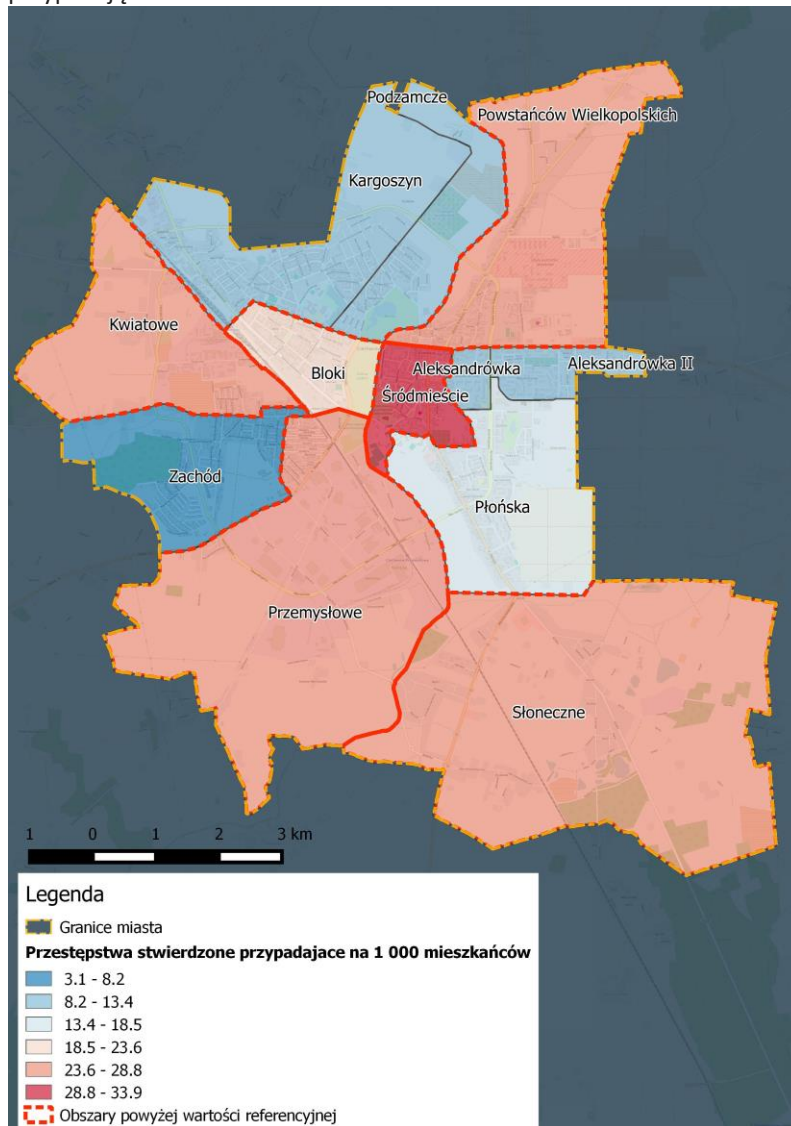

Źródło: opracowanie własne

WYSOKA PRZESTĘPCZOŚĆ

Istotnym aspektem analizy warunków życia jest poziom bezpieczeństwa. Przy jego ocenie bierze się pod uwagę liczbę stwierdzonych przestępstw na 1000 osób. Najwyższą wartość w Ciechanowie wskaźnik ten przyjął na osiedlu Śródmieście (33,9). Stosunkowo wysoką przestępczością charakteryzowały się także osiedla: Kwiatowe (25,5), Przemysłowe (24,3) i Słoneczne (24,0). Najbezpieczniej w Ciechanowie jest natomiast na osiedlach: Zachód (3,1), Kargoszyn (11,4) i Aleksandrówka (11,8). Średnia wartość wskaźnika dla całego miasta wyniosła 18,4.

Mapa 13. Rozkład przestrzenny wskaźnika „Przestępstwa stwierdzone przypadające na 1000 osób”

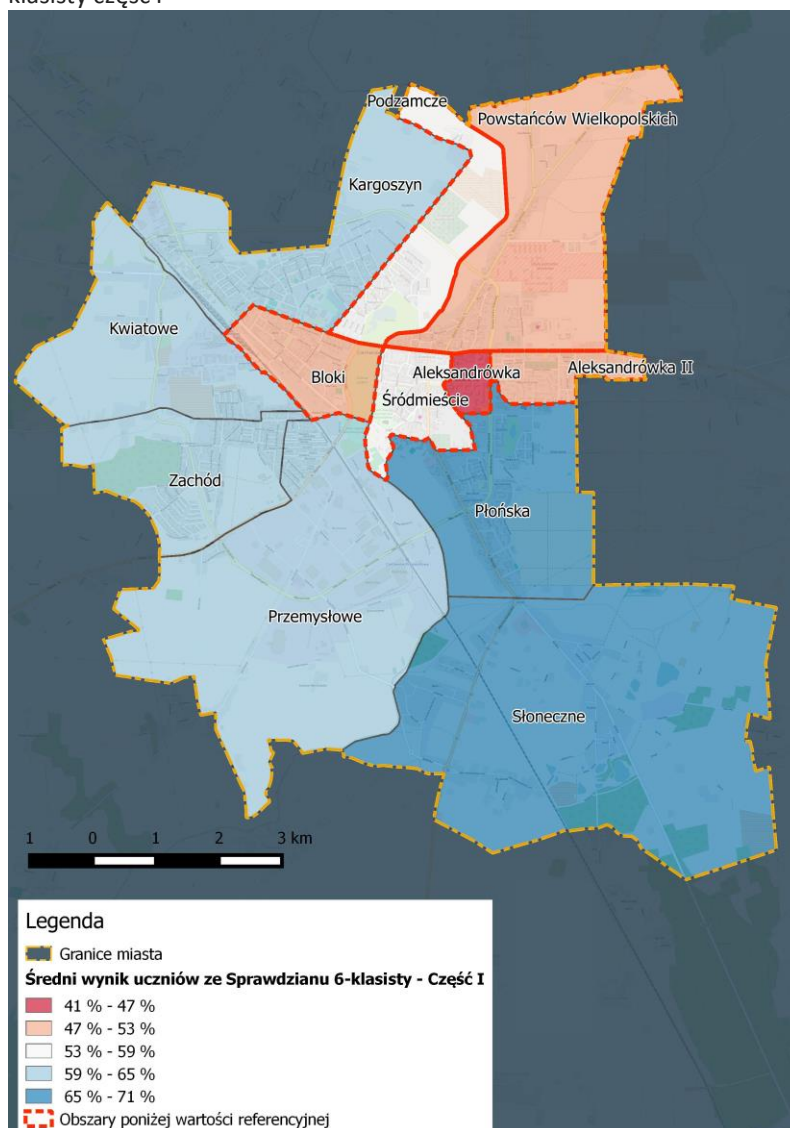

Źródło: opracowanie własne

NISKI POZIOM EDUKACJI

Dużym problemem stwierdzonym w poprzednim rozdziale jest obserwowany w Ciechanowie niski poziom wykształcenia mieszkańców. Stąd istotna jest także analiza poziomu edukacji. Wzięto w tym przypadku pod uwagę wyniki sprawdzianu 6-klasisty część 1. Najgorszą wartość wskaźnik ten przyjął na osiedlu Aleksandrówka (41%), a także Powstańców Wielkopolskich (51%), Aleksandrówka II (52%) i Bloki (53%). Najlepsze wyniki zostały z kolei osiągnięte na osiedlu Słoneczne (71%), Płońskie (66%) i Kwiatowe (64%). Średnia wartość dla całego Ciechanowa to 57%.

Mapa 14. Rozkład przestrzenny wskaźnika „Wyniki sprawdzianu 6-klasisty część I”

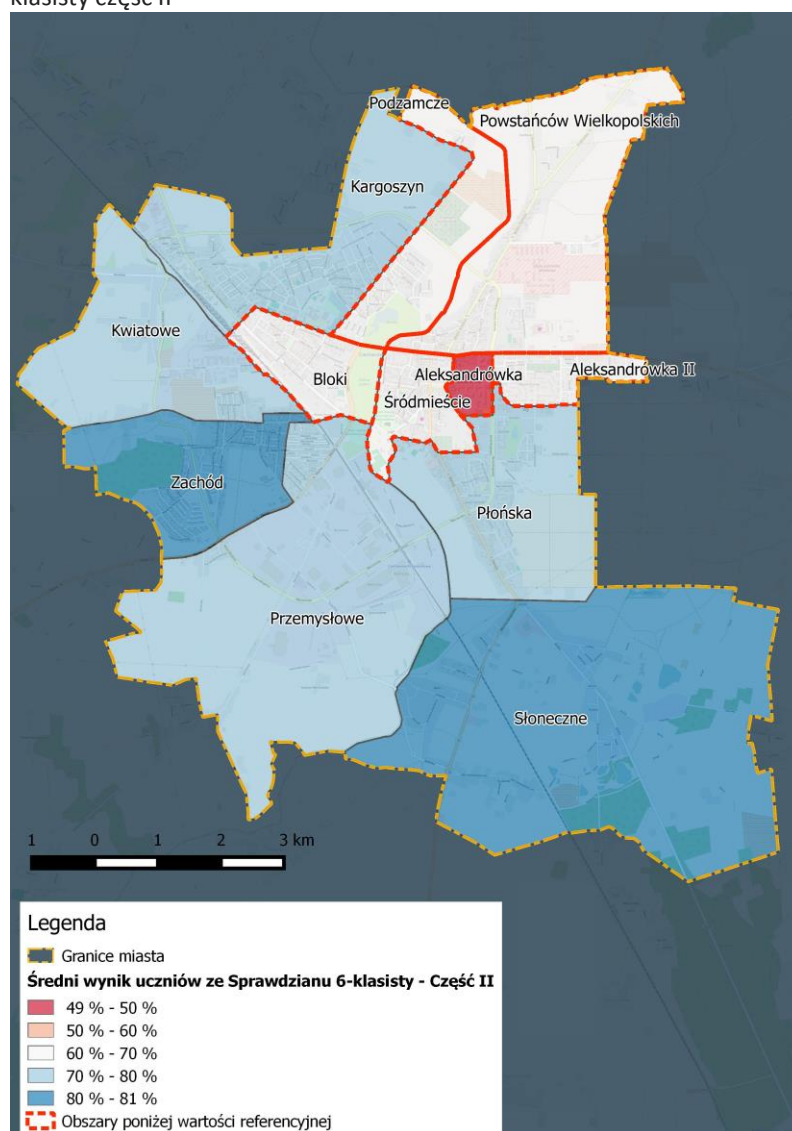
Źródło: opracowanie własne

SFERA SPOŁECZNA

NISKI POZIOM EDUKACJI

Analizą objęto także wyniki sprawdzianu 6-klasisty część II. Sytuacja była w dużym stopniu zbieżna z wynikami z części I. Ponownie najgorsza sytuacja została zaobserwowana na osiedlu Aleksandrówka (49%), a także Powstańców Wielkopolskich (63%), Bloki (64%) i Śródmieście (64%). Najlepszy wyniki osiągnięto z kolei na osiedlach Zachód i Słoneczne (po 81%). Średnia wartość wskaźnika wyniosła 71%.

Mapa 15. Rozkład przestrzenny wskaźnika „Wyniki sprawdzianu 6-klasisty część II”

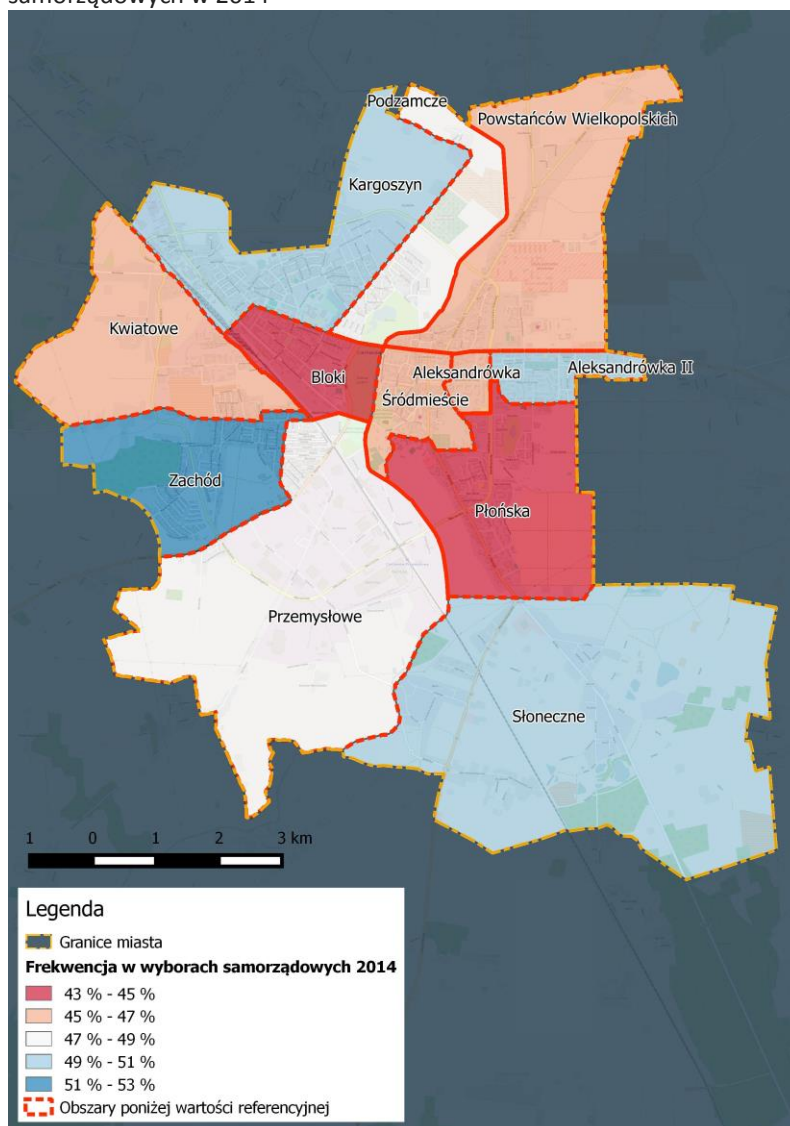

Źródło: opracowanie własne

NISKA FREKWENCJA W WYBORACH

Przesłanką objęcia obszaru działaniami rewitalizacyjnymi może być brak wykształconego społeczeństwa obywatelskiego. Można w tym przypadku wziąć pod uwagę frekwencję na wyborach. Analizą objęto wybory samorządowe przeprowadzone w 2014 roku. Najniższą frekwencją charakteryzowały się osiedla: Bloki (43%) i Płońska (44%). Najwięcej osób poszło na wybory z kolei na osiedlach Zachód (53%), Kargoszyn i Słoneczne (po 51%). Średnia wartość wskaźnika dla całego miasta wyniosła 50%.

Mapa 16. Rozkład przestrzenny wskaźnika „Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014”

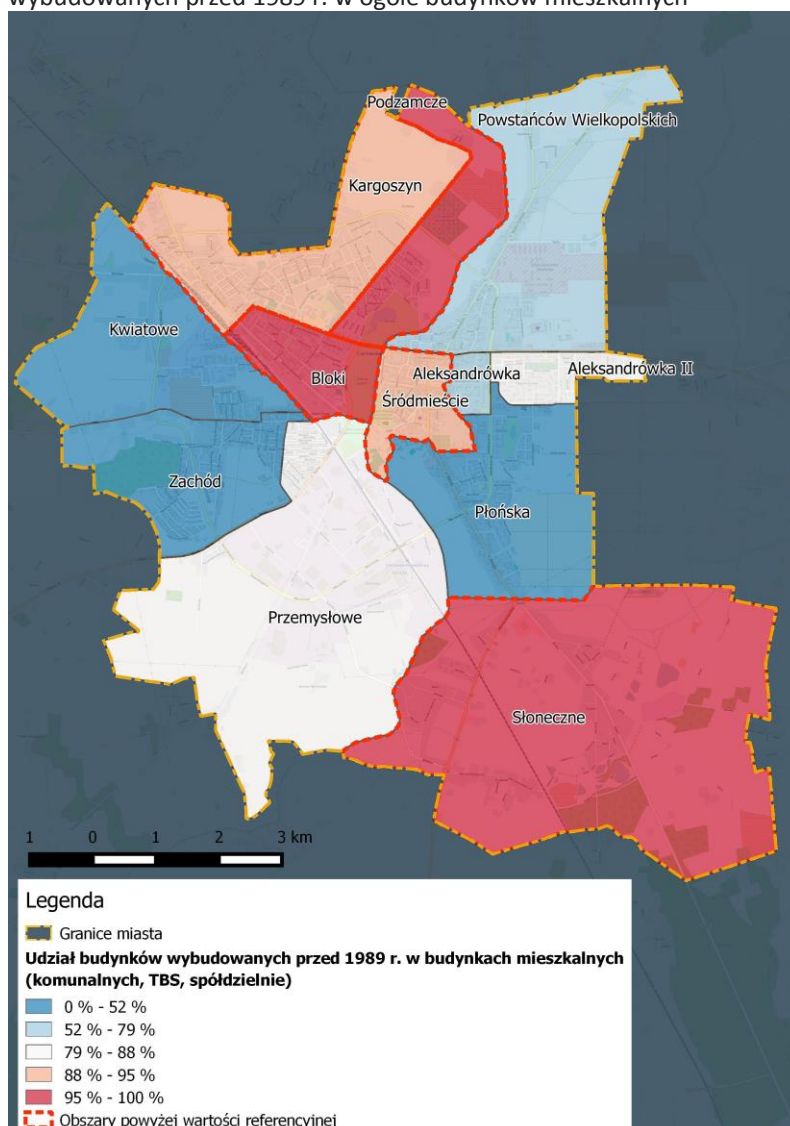

Źródło: opracowanie własne

**DEGRADACJA STANU TECHNICZNEGO OBIEKTÓW BUDOWLANYCH,
W TYM O PRZEZNACZENIU MIESZKANIOWYM**

W ramach wskaźnika degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych wzięto pod uwagę udział budynków wybudowanych przed 1989 rokiem w ogóle budynków mieszkalnych. Największy udział stwierdzono na osiedlach Słoneczna (100%), Podzamcze (98%), Bloki (96%) i Śródmieście (91%). Najwięcej nowych budynków jest natomiast na osiedlach: Kwiatowe (brak budynków sprzed 1989 roku), Zachód (25%) i Płońska (48%). Średnia wartość wskaźnika dla całego Ciechanowa wyniosła 84%.

Mapa 17. Rozkład przestrzenny wskaźnika „Udział budynków wybudowanych przed 1989 r. w ogóle budynków mieszkalnych”

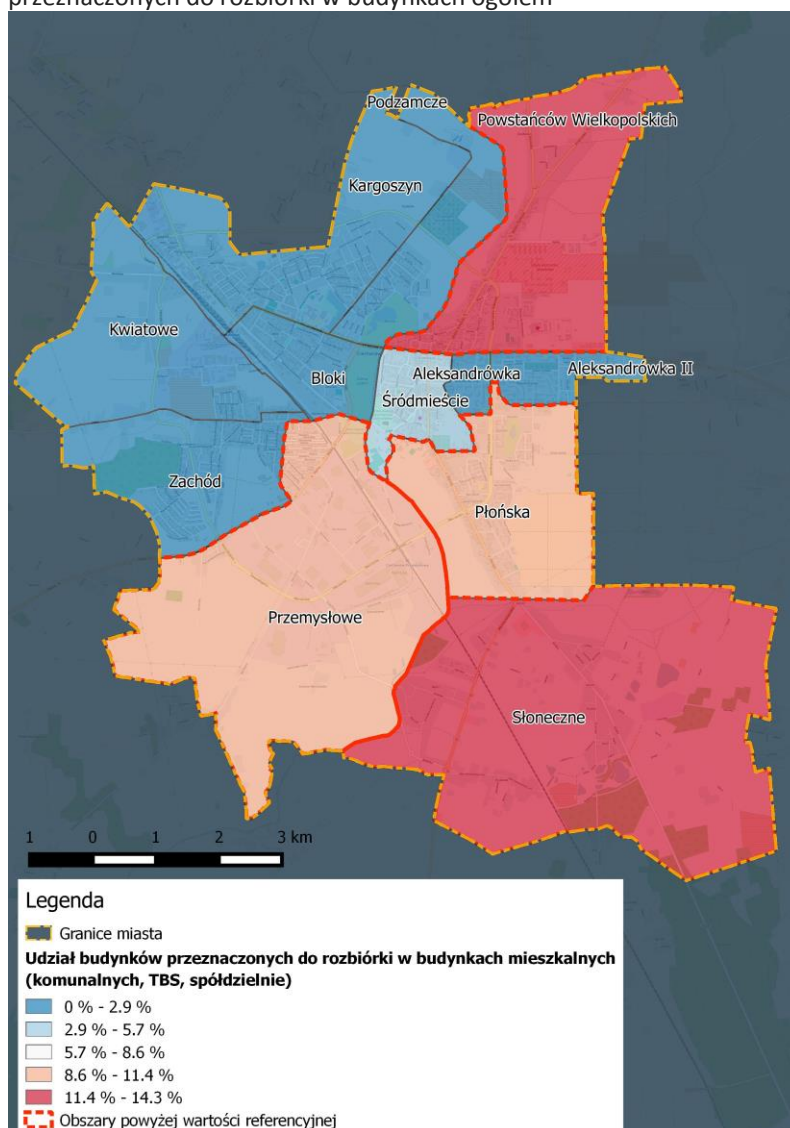

Źródło: opracowanie własne

**DEGRADACJA STANU TECHNICZNEGO OBIEKTÓW BUDOWLANYCH,
W TYM O PRZEZNACZENIU MIESZKANIOWYM**

Przy analizie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych wzięto także pod uwagę udział budynków przeznaczonych do rozbiórki w budynkach ogółem. Najgorsza sytuacja w Ciechanowie obserwowana jest w tym przypadku na osiedlach: Słoneczna (14%), Powstańców Wielkopolskich (12%) i Płońska (11%). W ogóle takich budynków nie było na 5 osiedlach: Aleksandrówka, Aleksandrówka II, Kwiatowe, Podzamcze i Zachód. Średnia wartość wskaźnika dla miasta wyniosła w związku z tym zaledwie 4%.

Mapa 18. Rozkład przestrzenny wskaźnika „Udział budynków przeznaczonych do rozbiórki w budynkach ogółem”

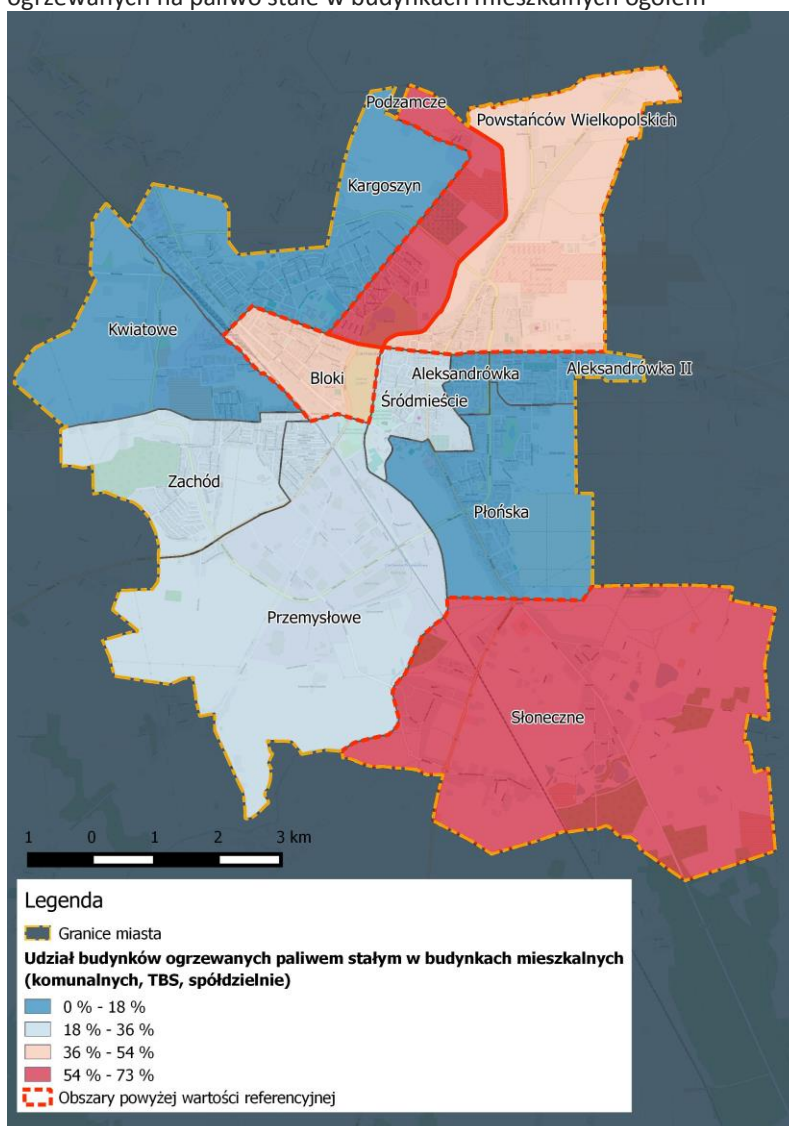

Źródło: opracowanie własne

BRAK FUNKCJONOWANIA ROZWIĄZAŃ TECHNICZNYCH UMOŻLIWIAJĄCYCH EFEKTYWNE KORZYSTANIE Z OBIEKTÓW BUDOWLANYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI W ZAKRESIE ENERGOOSZCZĘDNOŚCI I OCHRONY ŚRODOWISKA

Kolejną przesłanką dla objęcia obszaru działaniami rewitalizacyjnymi może być brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych. Dotyczy to szczególnie rozwiązań w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. W tym przypadku wzięto pod uwagę udział budynków ogrzewanych na paliwo stałe w budynkach mieszkalnych ogółem. Najgorsza sytuacja w Ciechanowie występuje na osiedlach: Podzamcze i Słoneczne, na których wskaźnik osiąga wartość powyżej 70%. W ogólne tego typu budynków nie ma na osiedlach: Aleksandrówka i Kwiatowe. Niewiele jest ich na osiedlach Aleksandrówka II (2%) i Płońska (6%). Średnia wartość wskaźnika dla całego miasta wynosi 29%.

Mapa 19. Rozkład przestrzenny wskaźnika „Udział budynków ogrzewanych na paliwo stałe w budynkach mieszkalnych ogółem”

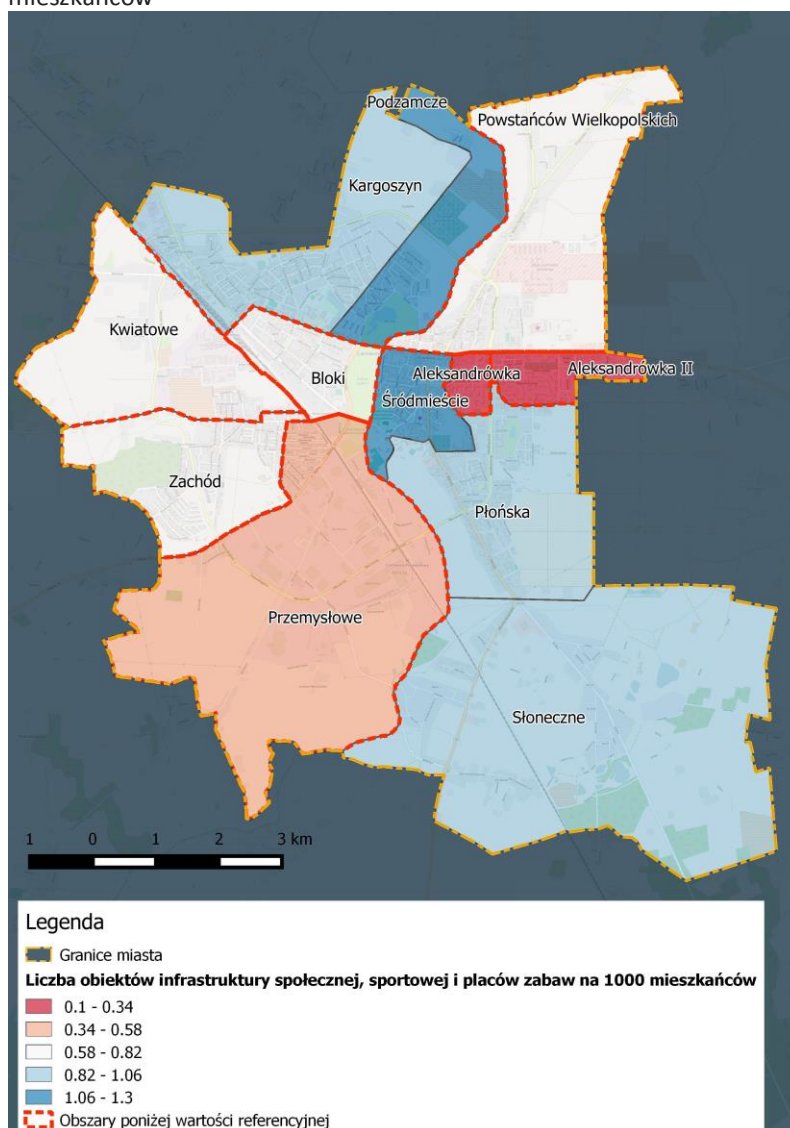

Źródło: opracowanie własne

NIEWYSTARZAJĄCE WYPOSAŻENIE W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ I SPOŁECZNĄ

Rewitalizacja powinna dotyczyć obszarów charakteryzujących się niewystarczającym wyposażeniem w infrastrukturę techniczną i społeczną. Dla analizy sytuacji w Ciechanowie wzięto pod uwagę liczbę obiektów infrastruktury społecznej, sportowej i placów zabaw przypadające na 1000 mieszkańców. Zdecydowanie najgorsza sytuacja występuje na osiedlach Aleksandrówka (0,1) i Aleksandrówka II (0,2). Najlepiej wyposażone są natomiast osiedla Podzamcze (1,3) i Śródmieście (1,2). Średnia wartość wskaźnika dla Ciechanowa to 0,8.

Mapa 20. Rozkład przestrzenny wskaźnika „Liczba obiektów infrastruktury społecznej, sportowej i placów zabaw na 1000 mieszkańców”

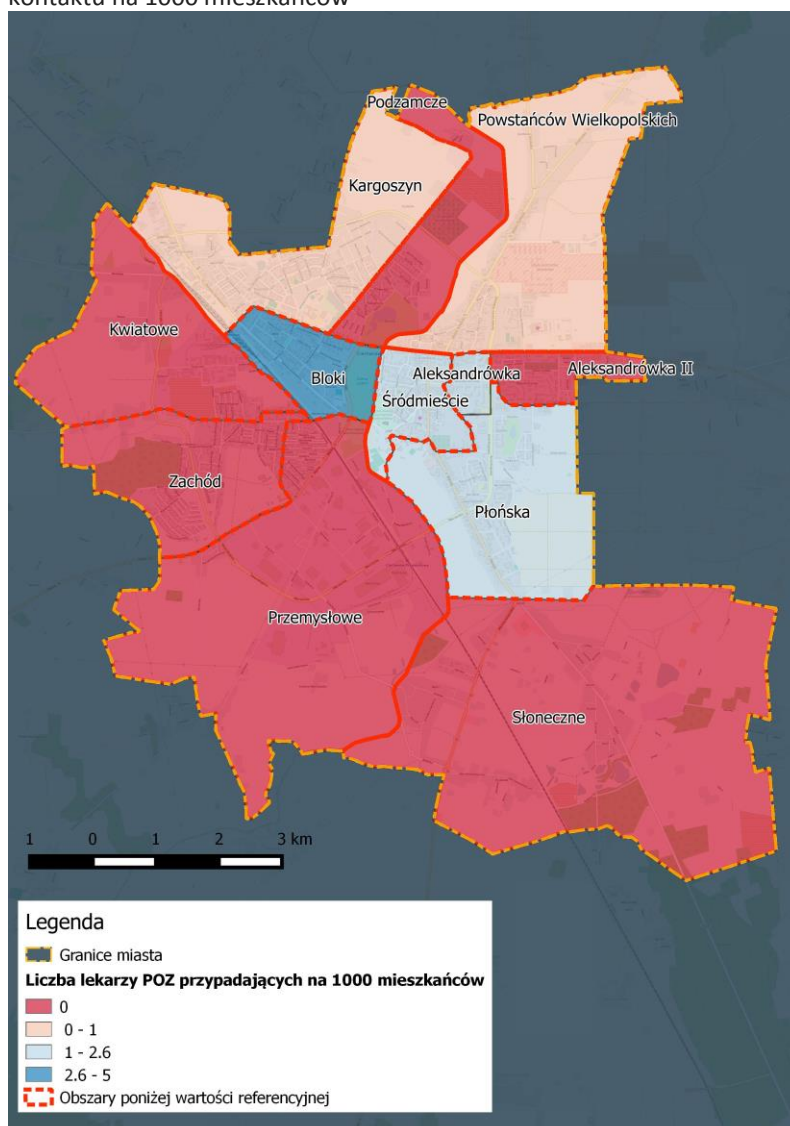

Źródło: opracowanie własne

BRAK DOSTĘPU DO PODSTAWOWYCH USŁUG LUB ICH NISKA JAKOŚĆ

Dużym problemem przy przewyżczeniu sytuacji kryzysowej na obszarze zdegradowanym jest brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość. Analizując to zagadnienie wzięto pod uwagę liczbę lekarzy pierwszego kontaktu przypadającą na 1000 mieszkańców. Najgorzej sytuacja w tym względzie wygląda na osiedlach: Aleksandrówka II, Słoneczne, Przemysłowe, Kwiatowe, Podzamcze i Zachód, na których nie ma przychodni lekarskich. Z drugiej strony zdecydowanie najlepszy dostęp do lekarzy obserwowany jest na osiedlu Bloki (5 lekarzy na 100 osób). Średnio dla całego miasta wskaźnik ten osiąga wartość 1,4.

Mapa 21. Rozkład przestrzenny wskaźnika „Liczba lekarzy pierwszego kontaktu na 1000 mieszkańców”

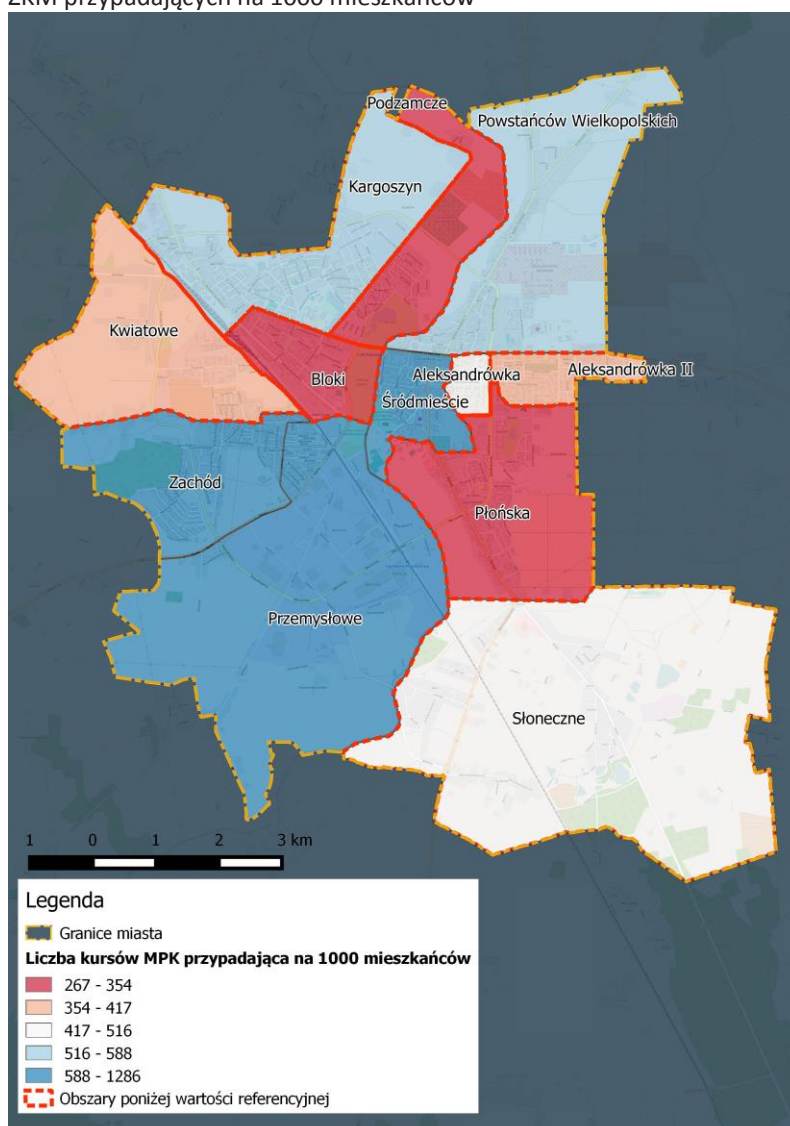
Źródło: opracowanie własne

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

NISKI POZIOM OBSŁUGI KOMUNIKACYJNEJ

W ramach analizy sfery przestrzenno-funkcjonalnej wzięto także pod uwagę liczbę kursów autobusów ZKM przypadającą na 1000 mieszkańców. Najgorszym poziomem obsługi komunikacyjnej w Ciechanowie charakteryzują się osiedla: Podzamcze (267 kursów), Płońska (280) i Bloki (342). Z drugiej strony zdecydowanie najlepszą dostępnością komunikacyjną cechują się osiedla: Śródmieście (1289) i Przemysłowe (906). Średnia wartość wskaźnika dla całego miasta to 565.

Mapa 22. Rozkład przestrzenny wskaźnika „Liczba kursów autobusów ZKM przypadających na 1000 mieszkańców”

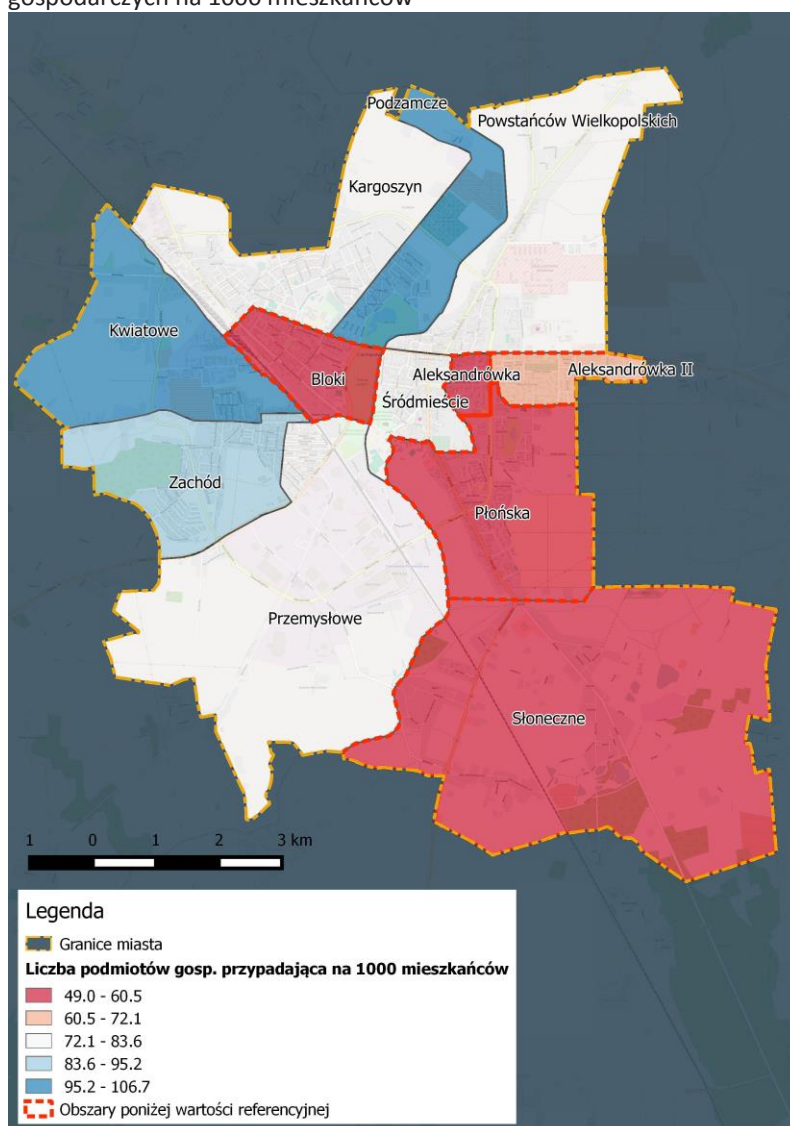

Źródło: opracowanie własne

NISKI POZIOM PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Ważną sferą analiz stanów kryzysowych są problemy gospodarcze. W Ciechanowie nabierają one szczególnego znaczenia, z uwagi na trudną sytuację ekonomiczną całego miasta. Biorąc pod uwagę liczbę podmiotów gospodarczych przypadającą na 1000 mieszkańców, najgorsza sytuacja obserwowana jest na osiedlach: Aleksandrówka, Bloki, Słoneczne i Płońska. Z kolei najlepsza sytuacja panuje na osiedlu Podzamcze i Kwiatowe. Średnia wartość wskaźnika dla całego miasta to 71,8.

Mapa 23. Rozkład przestrzenny wskaźnika „Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców”

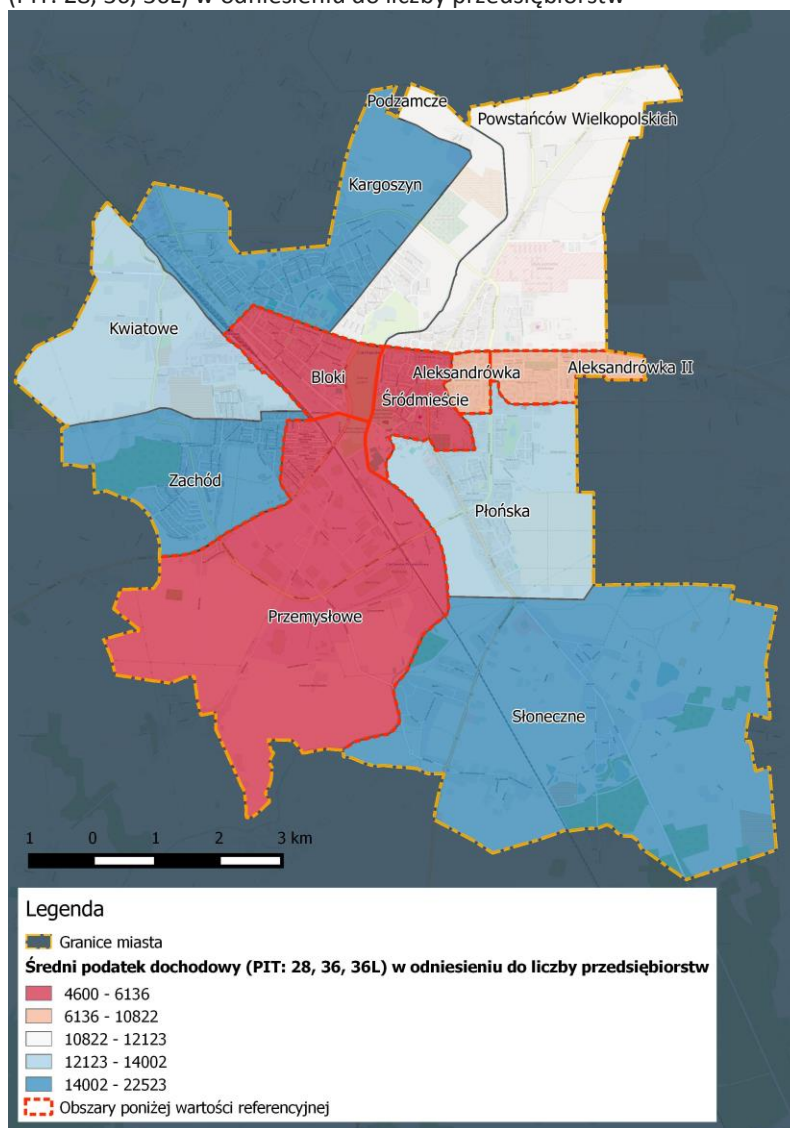
Źródło: opracowanie własne

SFERA GOSPODARCZA

SŁABA KONDYCJA PRZEDSIĘBIORSTW

W ramach sfery gospodarczej analizą objęto także kondycję działających w Ciechanowie przedsiębiorstw. Wzięto w tym przypadku pod uwagę średni podatek dochodowy (PIT: 28, 36, 36L) w odniesieniu do liczby przedsiębiorstw. Najgorsza sytuacja panuje na osiedlach Bloki, Śródmieście i Przemysłowe (poniżej 6 tys. złotych). W najlepszej kondycji finansowej są z kolei osiedla Słoneczna, Zachód i Kargoszyn (wartości powyżej 14 tys. złotych). Średnia dla całego miasta to 10,6 tys. złotych.

Mapa 24. Rozkład przestrzenny wskaźnika „Średni podatek dochodowy (PIT: 28, 36, 36L) w odniesieniu do liczby przedsiębiorstw”

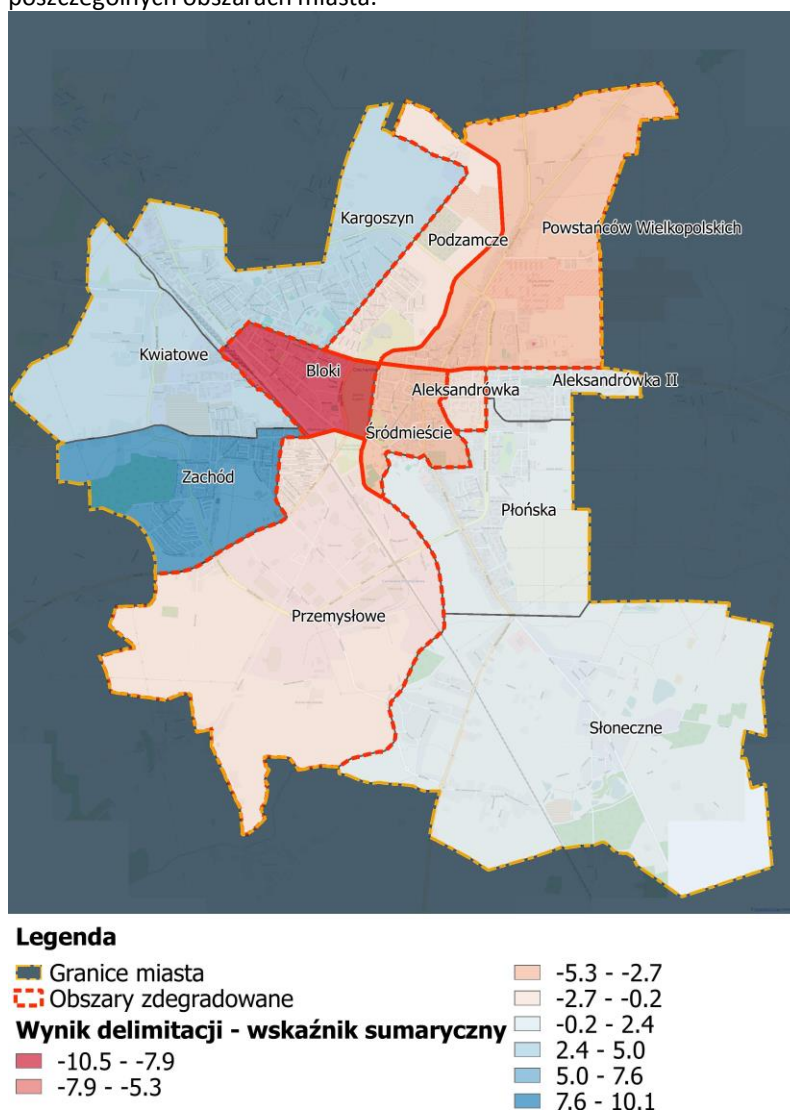

Źródło: opracowanie własne

4.3 WSKAZANIE OBSZARÓW O NAJWYŻSZYM STOPNIU DEGRADACJI

Poniżej przedstawione zostało kartograficzne zestawienie podsumowujące wszystkie wskaźniki delimitacyjne w podziale na osiedla. Zostały one uszeregowane według wskaźnika sumarycznego, który przedstawia stopień nasilenia zjawisk kryzysowych na danym obszarze – im wartości niższe tym wyższy stopień degradacji obszaru. Wskaźnik sumaryczny powstał w oparciu o sumę wystandaryzowanych wskaźników delimitacyjnych.

Mapa 25. Wynik delimitacji - rozkład przestrzenny wskaźnika sumarycznego ukazującego stopień natężenia zjawisk kryzysowych na poszczególnych obszarach miasta.

Źródło: opracowanie własne

Jak wynika z przeprowadzonej delimitacji obszarów kryzysowych Ciechanowa, rozkład przestrzenny diagnozowanych problemów jest nierównomierny.

Osiedlami o najlepszej sytuacji społeczno-gospodarczej są obszary zlokalizowane na obrzeżach miasta: osiedla Zachód i Słoneczne. Zdecydowana większość analizowanych wskaźników osiąga wartości powyżej średniej dla całego miasta. Są to obszary charakteryzujące się m.in. niskim bezrobociem, wysoką frekwencją wyborczą, wysokim poziomem edukacji i wysokim średnim podatkiem dochodowym w stosunku do liczby przedsiębiorstw.

Obszarami o umiarkowanie dobrej sytuacji są osiedla: Kargoszyn, Aleksandrówka II, Płońska i Powstańców Wielkopolskich. Średnio połowa wskaźników osiąga wartości powyżej średniej dla całego miasta. Na osiedlach tych występuje m.in. niska przestępczość i wysoka przedsiębiorczość mieszkańców.

Obszarami zdegradowanymi są osiedla: Bloki, Podzamcze, Kwiatowe, Aleksandrówka, Przemysłowe i Śródmieście (Mapa 25). **Na obszarach tych ponad połowa wskaźników osiąga wartości gorsze, od średniej dla całego miasta.** Są to obszary o zróżnicowanych problemach, które łączy jednak wysokie bezrobocie, duży udział budynków wybudowanych przed 1989 rokiem i niska frekwencja wyborcza. Zdecydowanie najgorzej prezentuje się sytuacja na osiedlu Bloki. Większość wskaźników dla tego obszaru osiąga wartości poniżej średniej dla całego miasta. Obserwowany jest tutaj wysoki poziom ubóstwa, wysokie bezrobocie i niska przedsiębiorczość. Jedynym pozytywnym aspektem tego osiedla, to wysoka dostępność do lekarzy pierwszego kontaktu.

Obszar do rewitalizacji nie powinien być wyznaczany jedynie na podstawie danych ilościowych pokazujących najbardziej intensywną degradację. Bardzo ważne jest uchwycenie wskaźników jakościowych oraz powiązań funkcjonalnych obszarów. Stąd ostateczny wybór obszarów rewitalizacji nastąpił w oparciu o:

- szczególną koncentrację negatywnych zjawisk określoną z wykorzystaniem wartości wskaźnika sumarycznego,
- istotne znaczenie danych części miasta dla rozwoju lokalnego, określone w komplementarnych dokumentach strategicznych, tj. strategii rozwoju i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- dążenie do ciągłości przestrzennej obszaru rewitalizacji, tak aby skoncentrować działania i w rezultacie osiągnąć pełen założony efekt,
- dążenie do komplementarności międzyokresowej, w celu kontynuacji działań rewitalizacyjnych zapoczątkowanych w ubiegłych latach,
- osiągnięcie parametrów określonych w wytycznych, dotyczących liczby mieszkańców i powierzchni obszaru rewitalizacji.

Na tej podstawie wyznaczono obszar rewitalizacji, którego granice przedstawiono na Mapie 24. W jego skład wchodzi teren mieszkaniowy, oraz teren poprzemysłowy.

Obszar rewitalizacji (Mapa 26) obejmuje całe osiedla Bloki i Śródmieście oraz fragmenty osiedli Kargoszyn, Podzamcze, Powstańców Wielkopolskich i Przemysłowego, spójne przestrzenne i funkcjonalnie z dwoma wspomnianymi na wstępie osiedlami. Są to tereny charakteryzujące się największym nasileniem zjawisk kryzysowych, które w dużej mierze były już objęte działaniami rewitalizacyjnymi. Tereny poprzemysłowe stanowią obszary dawnych cegielni: Krubin i Jeziorko, a także obszar niedziałającej wieży ciśnień przy ul. Płockiej. Szersza charakterystyka obszarów rewitalizacji została przedstawiona w rozdziale 4.4.

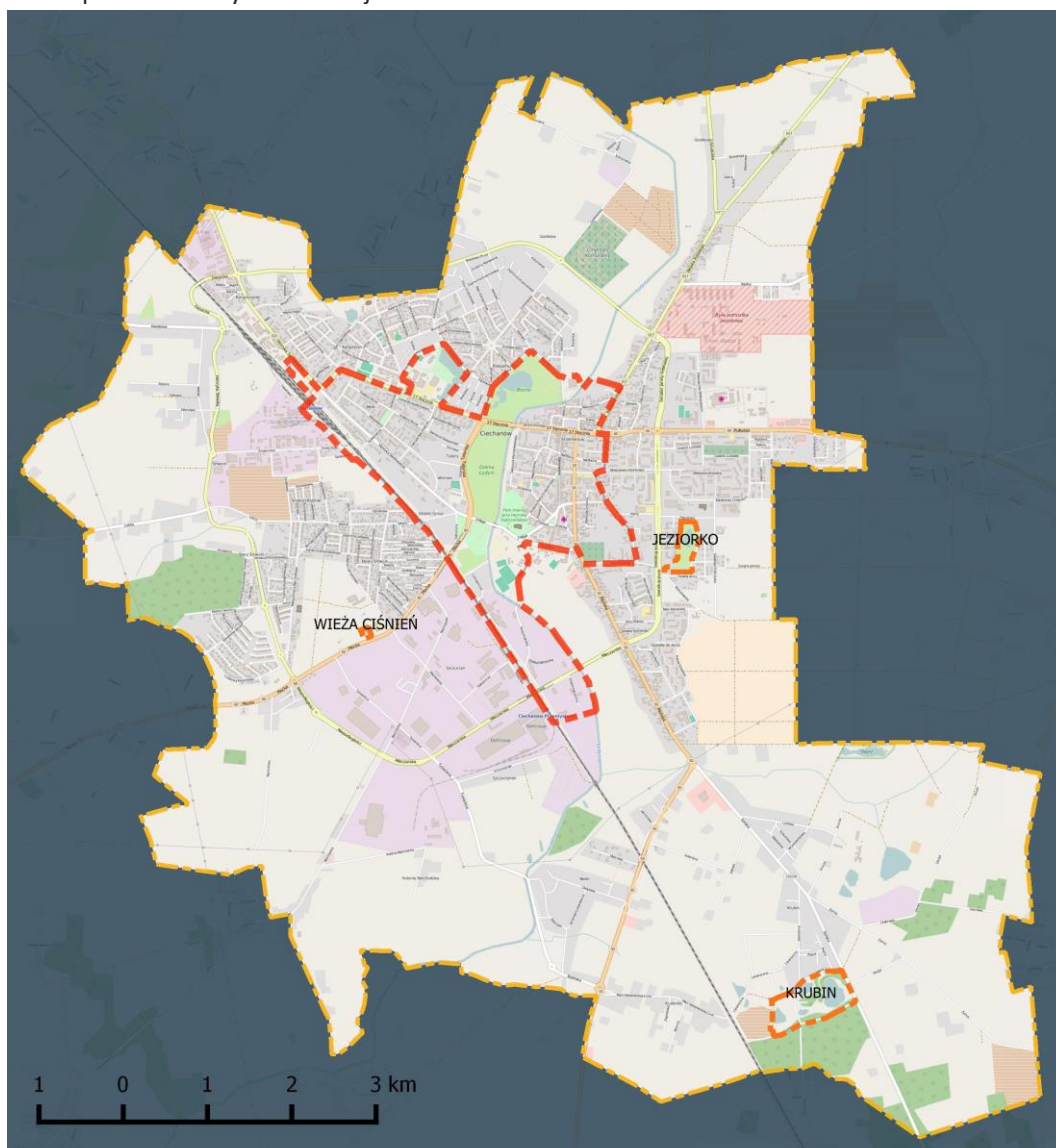
Tabela 14. Zbiorcze zestawienie wskaźników wykorzystanych do wskazania obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji*

Nazwa Osiedla	Średni podatek dochodowy (PIT: 28, 36, 36L) w odniesieniu do liczby przedsiębiorstw	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Przestępstwa stwierdzone przypadające na 1000 osób	Udział osób bezrobotnych w ludności ogółem	Udział długotrwałe bezrobotnych w bezrobotnych ogółem	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem	Liczba kursów autobusów ZKM przypadających na 1000 mieszkańców	Liczba obiektów infrastruktury społecznej, sportowej i placów zabaw na 1000 mieszkańców	Liczba lekarzy pierwszego kontaktu na 1000 mieszkańców	Sprawdzian 6-klasisty część I	Sprawdzian 6-klasisty część II	Udział budynków wybudowanych przed 1989 r. w ogóle budynków mieszkalnych	Udział budynków przeznaczonych do rozbiórki w budynkach ogółem	Udział budynków ogrzewanych na paliwo stałe w budynkach mieszkalnych ogółem	Frekwencja wybory 2014	Procentowa zmiana wartości podatku dochodowego - rok bazowy 2008	Wystandardyzowana wartość wskaźnika
Powstańców Wielkopolskich	11672,25	79,63	23,9	5,4%	57%	3,1%	574	0,76	1,0	50,9%	63,0%	78%	12%	45%	46,6%	5%	- 2,8
Aleksandrówka II	8557,47	69,63	13,1	4,6%	54%	2,4%	404	0,23	0,0	52,5%	64,9%	84%	0%	2%	49,6%	40%	2,1
Aleksandrówka	10255,98	49,05	11,8	5,1%	56%	2,4%	431	0,11	1,7	41,0%	49,5%	67%	0%	0%	46,9%	67%	- 0,3
Śródmieście	5368,28	78,08	33,9	5,5%	60%	3,9%	1286	1,24	1,4	54,9%	64,4%	91%	3%	28%	46,9%	-3%	- 2,8
Płońska	12334,91	59,77	13,7	4,9%	62%	2,5%	280	0,87	2,6	65,8%	74,6%	48%	11%	6%	44,1%	40%	0,7
Słoneczne	22522,88	58,44	24,0	4,6%	53%	3,8%	452	0,94	0,0	71,1%	80,6%	100%	14%	71%	51,0%	24%	1,5
Przemysłowe	5530,76	80,74	24,3	5,8%	53%	4,5%	906	0,42	0,0	62,0%	78,7%	81%	9%	28%	47,9%	-3%	- 1,9
Kwiatowe	13814,69	97,00	25,5	5,1%	51%	3,1%	407	0,83	0,0	63,6%	78,8%	0%	0%	0%	47,3%	-8%	3,8
Błoki	4599,86	52,78	20,4	8,9%	65%	6,8%	342	0,73	5,0	53,0%	64,5%	96%	1%	48%	43,1%	28%	- 10,5
Kargoszyn	14048,55	80,28	11,4	4,8%	58%	3,7%	558	0,90	0,4	61,8%	72,8%	90%	1%	16%	51,2%	-21%	2,5
Podzamcze	11805,31	106,68	13,0	5,5%	66%	3,6%	267	1,27	0,0	56,1%	67,5%	98%	0%	73%	47,7%	-24%	- 2,4
Zachód	16162,50	87,34	3,1	4,0%	52%	1,6%	591	0,67	0,0	63,3%	81,4%	25%	0%	25%	52,7%	22%	10,1
ŚREDNIA DLA MIASTA	10628,30	71,85	18,4	5,6%	59%	3,6%	565	0,75	1,4	57,0%	70,9%	84%	4%	29%	49,6%	6%	

* kolorem czerwonym zaznaczono wartości gorsze od średniej

Źródło: opracowanie własne

Mapa 26. Obszary rewitalizacji w Ciechanowie

Legenda

- Granice miasta
- Obszar rewitalizacji
- Obszary przemysłowe

Źródło: opracowanie własne

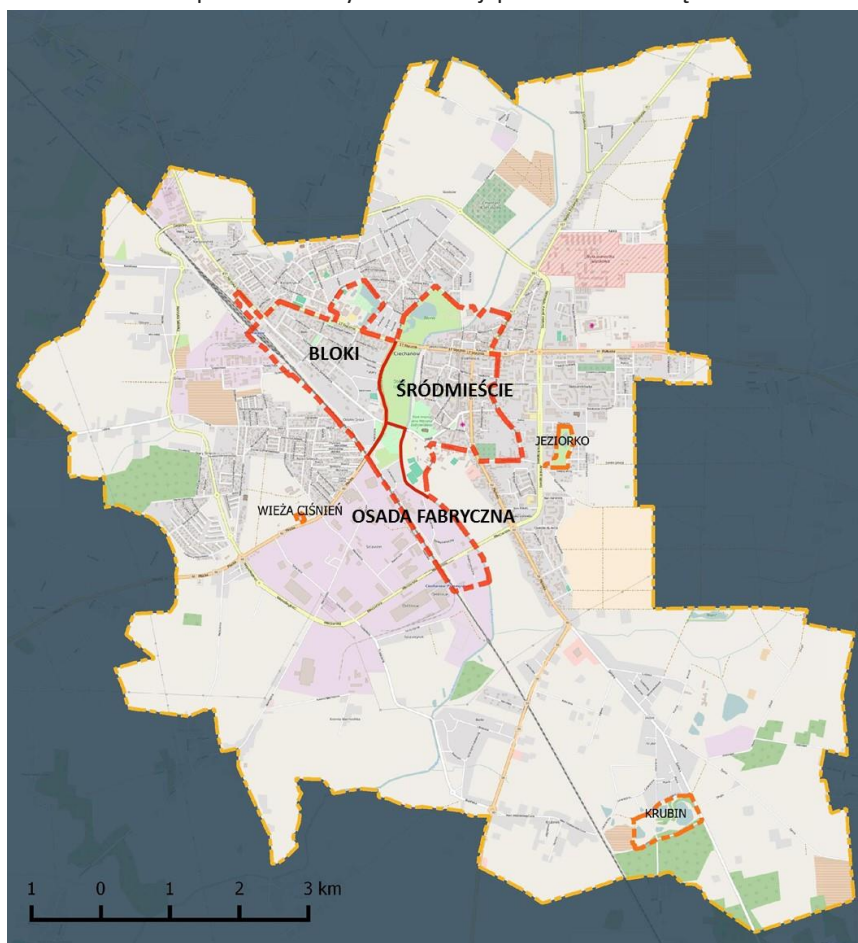
Obszar rewitalizacji w Ciechanowie zajmuje powierzchnię 296,51 ha, co stanowi 9,12% powierzchni miasta. Jest on zamieszkały łącznie przez 11 821 osób, co stanowi 26,9% wszystkich mieszkańców Ciechanowa.

4.4 DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI – ANALIZA POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

W ramach obszarów podlegających działaniom rewitalizacyjnym wyróżnić można zasadniczy obszar rewitalizacji, a także 3 tereny przemysłowe (Krubin, Jeziorko i Wieża Ciśnień). Sam obszar rewitalizacji, mimo że zwarty przestrzennie, nie jest jednorodny. Różni się charakterem istniejącej zabudowy, a także pełnionymi funkcjami, które wynikają z położenia na planie miasta, a przede wszystkim z odrębnej historii. Decyduje to o różnych problemach społecznych, gospodarczych, przestrzennych, technicznych lub przyrodniczych występujących aktualnie na tych obszarach, a zatem również różnych kierunkach rewitalizacji. Z tego względu w dalszej części opracowania przyjęto podział obszaru rewitalizacji na 4 części:

1. **Śródmieście**, które stanowi osiedle Śródmieście oraz fragmenty osiedli Powstańców Wielkopolskich i Podzamcze,
2. **Bloki**, które stanowi osiedle Bloki oraz fragmenty osiedla Kargoszyn,
3. **Osada Fabryczna**, stanowiąca część osiedla Przemysłowego,
4. **Obszary przemysłowe** zlokalizowane na osiedlach: Słoneczne (Krubin), Płońska (Jeziorko) i Zachód (Wieża Ciśnień).

Mapa 27. Obszary rewitalizacji podzielone na części

Źródło: opracowanie własne

Śródmieście stanowi najistotniejsze miejsce tożsamości miasta o znaczeniu historycznym, kulturalnym, administracyjnym i społecznym. Obszar wskazany do rewitalizacji obejmuje historycznie najstarszą, najbardziej reprezentacyjną część miasta, o czym świadczy układ urbanistyczny wpisany do rejestru zabytków nieruchomości województwa mazowieckiego pod nr A-259, charakter zabudowy oraz znajdujące się tutaj zabytkowe budowle. Główną oś Śródmieścia stanowi ulica Warszawska, która należy do najwcześniejszych urządzonych ulic w mieście, a łącząc plac Kościuszki z młodszym od niego, istniejącym już w XV wieku rynkiem przed Ratuszem, stała się najbardziej eksponowaną. Do dziś przetrwała w zasadzie w obecnym kształcie, wyjąwszy wczesne lata międzywojenne, w których przekomponowano odcinek na styku z ulicą Mickiewicza i drugi — z placem Kościuszki. Ulica Warszawska stanowi w strukturze miejskiej Ciechanowa fragment ciągu łączącego dwa historyczne ośrodki urbanizacji: pierwotnego grodziska, pobliskiej Fary i Rynku Zielonego oraz ulokowanego na północy Nowego Miasta z rynkiem — historycznie nazywanym Wielkim. Wzdłuż ulicy zlokalizowane są sklepy, usługi i zabudowa mieszkaniowa, stanowiąca w większości własność prywatną, wymagająca w części remontów. Obecnie ulica Warszawska jest zamknięta dla ruchu kołowego, stanowi deptak — główny ciąg pieszy z uaktywnionymi okresowo atrakcjami turystycznymi, plenerowymi i handlowo-gastronomicznymi. Rynek w Ciechanowie został założony na przełomie XIV i XV wieku, w czasie przenoszenia z dzisiejszego Placu Kościuszki na nowe miejsce, w okolice zamku. Rynek zaprojektowany był na kształcie regularnego czworoboku, typowo dla miast lokowanych na prawie chełmińskim. Z każdego rogu wybiegały dwie prostopadłe ulice. Zasadniczy układ rynku pozostał do dziś niezmieniony, z wyjątkiem południowej pierzei, którą rozebrał okupant w 1942 roku. Obecnie Plac Jana Pawła II (nazwa zmieniona w 2005 roku) zagospodarowany jest w formie placu publicznego z miejscowym zadrzewieniem i fontanną. Na ulicach obrzeżnych odbywa się ruch samochodowy, wyznaczone są tu również miejsca postojowe.

Fot. 5. Ul. Warszawska w Ciechanowie

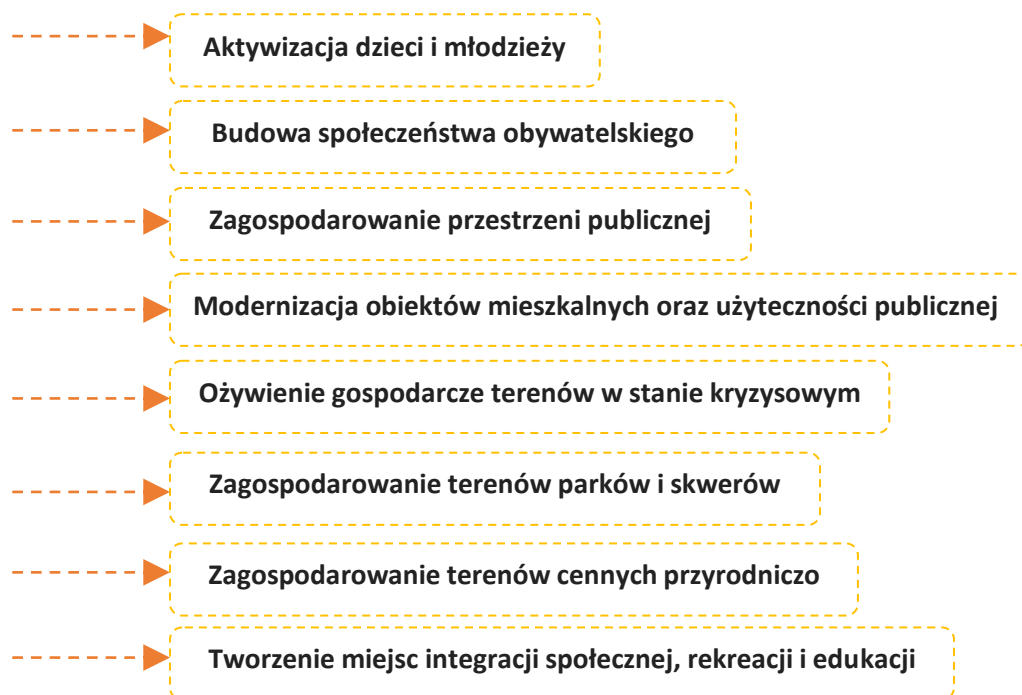
Fot. 6. Plac Jana Pawła II w Ciechanowie

W oparciu o przeprowadzoną analizę wskaźnikową Śródmieście doświadcza wielu **problemów społecznych**. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej i udział długotrwale bezrobotnych wśród wszystkich bezrobotnych są tutaj wyższe od średniej dla miasta. Jest to również najbardziej niebezpieczna część miasta (najwyższa liczba przestępstw przypadająca na 1000 mieszkańców). Innym wyzwaniem jest niski poziom edukacji (dużo gorsze wyniki szóstoklasistów od średniej dla miasta) i słabo wykształcone społeczeństwo obywatelskie (niska frekwencja w wyborach samorządowych). Śródmieście mierzy się z **problemami gospodarczymi**. Średni podatek dochodowy w odniesieniu o liczby przedsiębiorstw jest drugim najniższym w całym mieście (po dzielnicy Bloki). Zauważalny jest także spadek dochodów mieszkańców w ostatnich latach (szczególnie wśród przedsiębiorców). Śródmieście to w końcu teren z problemami w **sferze przestrzennej** (wysoki udział

budynków wybudowanych przed 1989 r. w ogóle budynków mieszkalnych) oraz **sferze środowiskowej** (wysoki udział budynków ogrzewanych na paliwo stałe w budynkach mieszkalnych ogółem). Jednocześnie jest to teren z dużym potencjałem, wyrażającym się centralnym położeniem, ze znaczną liczbą budynków zabytkowych i wieloma przestrzeniami publicznymi (w tym także parkami – Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy „Dolina rzeki Łydyny”), które nie są właściwie wykorzystywane.

W związku z tym **najpilniejszymi potrzebami w zakresie rewitalizacji Śródmieścia** są:

Bloki usytuowane są w północno-wschodniej części miasta, w obrębie torów kolejowych. Jest to bardzo czytelny obszar na planie miasta. W dzielnicy „Bloki”, w zasobach komunalnych oraz wspólnot mieszkaniowych, znajduje się około 100 jednopiętrowych budynków o różnej powierzchni zabudowy, z użytkowym poddaszem, i typowymi, spadzistymi dachami pokrytymi dachówką. Są to budynki unikatowe w skali kraju i Europy Środkowej, zostały wybudowane w latach 1940 - 1942 przez administrację niemiecką i miały dostosować Ciechanów do pełnienia funkcji stolicy regencyjnej. W okresie rejencji za podstawowy problem w zagospodarowaniu nowych ziem uznano niedostatek mieszkań o standardzie odpowiednim dla urzędników administracji niemieckiej, dlatego od budowy osiedla mieszkaniowego zdecydowano się rozpocząć prace nad przebudową miasta. Pierwsze roboty rozpoczęto w październiku 1940 roku. Domy różnicowano w zależności od pozycji w hierarchii społecznej przyszłych lokatorów – były to budynki przeznaczone dla dwóch, czterech i więcej rodzin, o różnym rozkładzie mieszkań i standardzie. Nie zdążono zrealizować planów budowy osiedli domów jednorodzinnych dla pracowników instytucji rządowych. Wybudowano jedynie kilka willi jednorodzinnych we wschodniej części dzielnicy, m.in. tzw. „Willa Kocha”, pozostałe budynki to 2, 3 i 4-klatkowe bloki. Dzielnica „Bloki” stanowiła w 1945 roku zwarty obszar zabudowy mieszkaniowej, a stan techniczny budowli umożliwiał natychmiastowe zasiedlenie. Dzielnica „Bloki” do dziś stanowią istotną część zasobów mieszkaniowych Ciechanowa, niestety są też jedną z najbardziej zdegradowanych materialnie i społecznie dzielnic miasta. Rodzaj konstrukcji budynków, wchodzących w skład zasobów, niepodzielnie związany jest z okresem ich budowy.

Między budynkami z lat 40-tych wybudowane zostały w latach 60-tych 3-piętrowe budynki mieszkalne (tzw. „klocki”). W tej części miasta są również zlokalizowane prawie w całości zasoby PKP S.A.

Fot. 7. Charakterystyczna zabudowa osiedla Bloki

Fot. 8. Plac Piłsudskiego w Ciechanowie

W oparciu o przeprowadzoną analizę wskaźnikową Bloki mierzą się z **problemami społecznymi** niespotykanymi w innych częściach miasta. Jest tutaj najwyższy udział osób korzystających z pomocy społecznej, najwięcej bezrobotnych w ogóle ludności i najwięcej długotrwale bezrobotnych wśród wszystkich bezrobotnych. Dzielnica notuje także nieco wyższy poziom przestępczości, niż w innych częściach miasta. Problemem jest niski poziom edukacji (wyniki sprawdzianu 6 klasisty poniżej średniej dla miasta), a także słabo wykształcone społeczeństwo obywatelskie (najniższa w całym mieście frekwencja w wyborach samorządowych). Niewiele lepiej jest w **sferze gospodarczej**. W Blokach obserwuje się najniższy w całym mieście średni podatek dochodowy w odniesieniu do liczby przedsiębiorstw, a także drugi najniższy wskaźnik przedsiębiorczości. Problemami w **sferze przestrzennej** jest wysoki udział budynków wybudowanych przed 1989 r. w ogóle budynków mieszkalnych (które dodatkowo są w złym stanie technicznym), a także niedobór obiektów infrastruktury społecznej, sportowej i placów zabaw. W złej kondycji są istniejące tereny zieleni. Dużą niedogodnością i czynnikiem wpływającym na obniżenie atrakcyjności gospodarczej obszaru jest stan ul. Sienkiewicza. Ta główna ulica jest wyłożona brukiem, nie była modernizowana od momentu powstania dzielnicy. Hałas oraz zdegradowany system drogowy zniechęca potencjalnych mieszkańców i przedsiębiorców do zamieszkania bądź prowadzenia działalności gospodarczej. Pomimo położenia osiedla przy Dworcu PKS i PKP brak dostosowanej infrastruktury parkingowo – drogowej do potrzeb przedsiębiorców, zamyka ten obszar na nową aktywność gospodarczą. Również ważnym problemem jest teren zlokalizowany przy dworcu PKP. Od wielu lat nie modernizowany, zaadoptowany na targowisko miejskie podupada wizerunkowo. Z roku na rok coraz mniejsza liczba przedsiębiorców prowadzi tu działalność handlową. Na **stan środowiska przyrodniczego** wpływa niewątpliwie duży udział budynków ogrzewanych na paliwo stałe w budynkach mieszkalnych ogółem. Jednocześnie wśród mieszkańców widoczne jest silne poczucie wspólnoty i chęć zwiększania poziomu integracji społecznej.

W związku z tym **najpilniejszymi potrzebami w zakresie rewitalizacji Bloków** są:

- Aktywizacja dzieci i młodzieży
- Aktywizacja osób starszych
- Budowa społeczeństwa obywatelskiego

- **Modernizacja budynków mieszkalnych**
- **Modernizacja obiektów użyteczności publicznej**
- **Zagospodarowanie przestrzeni publicznej**
- **Modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej**
- **Aktywizacja zawodowa mieszkańców**
- **Zagospodarowanie terenów parków i skwerów**
- **Zagospodarowanie terenów przemysłowych**
- **Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i parkingowej**
- **Tworzenie miejsc integracji społecznej, rekreacji i edukacji**

Osada Fabryczna – teren usytuowany na południe od centrum miasta, który tworzy zabudowa powstała pod koniec XIX wieku na obszarze dawnej wsi Szczurzyn. Obejmuje budynki dawnej cukrowni, wybudowanej w latach 1880-1882 z inicjatywy dr Franciszka Rajkowskiego oraz budynki mieszkalne wybudowane dla pracowników cukrowni. Około 1916 roku Niemcy przyłączyli osadę fabryczną Szczurzyn do miasta Ciechanowa. Po zajęciu Ciechanowa przez Niemców w 1939 r. cukrownia została przez nich skonfiskowana i poddana dalszej modernizacji i rozbudowie. W 1945 r. cukrownia stała się państwową otrzymując później miano Marcelego Nowotki. Etapami całkowicie niemal przebudowano główny budynek produkcyjny, postawiono nowy magazyn cukru, nadal modernizowano produkcję. Po II wojnie światowej domów mieszkalnych Osady Fabrycznej nie poddawano znaczącym remontom przez co utrzymały swój historyczny, charakterystyczny wygląd. Osada Fabryczna z niegdyś „luksusowego” miejsca stawała się zaniedbaną częścią miasta. Po 1980 roku zabudowę osady uzupełniono o nowe bloki mieszkalne. Działalność cukrowni ustała w 2008 roku.

Fot. 9. Zabudowa Osady Fabrycznej

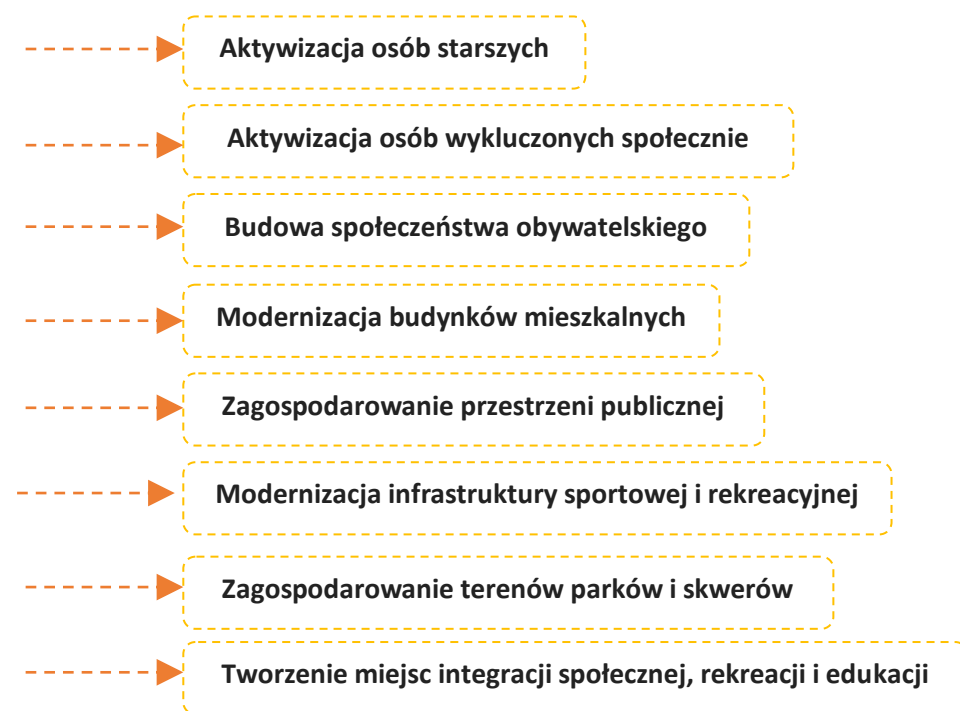

Fot. 10 Zabudowa Osady Fabrycznej

Analiza wskaźnikowa, mimo że dotyczy całego osiedla Przemysłowego, a nie jedynie Osady Fabrycznej, dowodzi złej sytuacji właśnie w tej części miasta. Dzieje się tak ponieważ pozostała część osiedla to przede wszystkim tereny przemysłowe. Na Osadzie Fabrycznej obserwuje się wiele **problemów społecznych**, wśród których należy wymienić nieco wyższy od średniej dla miasta udział osób korzystających z pomocy społecznej oraz udział osób bezrobotnych w ludności ogółem. Mieszkańcy narzekają także na słaby dostęp do usług publicznych (lekarzy, przedszkoli, szkół). Mimo to wynik sprawdzianu 6 – klasistów był tu znacznie powyżej średniej dla miasta. Na uwagę zasługuje jednak stosunkowo wysoki poziom przestępczości i niski udział w wyborach samorządowych. Obserwuje się także **problemy gospodarcze**, wyrażające się niskim średnim podatkiem dochodowym w odniesieniu do liczby przedsiębiorstw oraz postępującym ubożeniem społeczeństwa (spadek podatku dochodowego mieszkańców w ostatnich latach). **Problemem przestrzennym** tego obszaru jest mała liczba obiektów infrastruktury społecznej, sportowej i placów zabaw na 1000 mieszkańców. Mieszkańcy wskazują także na zły stan infrastruktury technicznej, drogowej oraz brak miejsc do spędzania wolnego czasu.

W związku z tym **najpilniejszymi potrzebami w zakresie rewitalizacji Osady Fabrycznej** są:

Obszary poprzemysłowe

„Krubin” - teren w rejonie ulicy Sońskiej, w południowo-wschodniej części miasta. Obejmuje on zespół zbiorników wodnych, dawnych wyrobisk powstałych na potrzeby działającej od lat 70-tych XIX wieku do połowy lat 80-tych XX wieku cegielni. Na największym z nich w okresie letnim znajduje się kąpielisko miejskie „Krubin”, prowadzone przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. 4 zbiorniki są obecnie zarybiane. Teren jest położony w bliskim sąsiedztwie lasu i osiedli domów jednorodzinnych. W ostatnich latach w sąsiedztwie uporządkowana została gospodarka wodno-ściekowa poprzez budowę brakujących odcinków sieci wodociągowej i podłączenie osiedla do systemu kanalizacji zbiorczej oraz wybudowane zostały ciągi komunikacyjne z oświetleniem i odwodnieniem. W kolejnym etapie przewiduje się zagospodarowanie przestrzenne wraz z oczyszczeniem zbiorników i rozbudowę zaplecza turystyczno – rekreacyjnego.

„Jeziorko” – teren w rejonie ulicy Armii Krajowej, na wschód od centrum miasta. Obejmuje on płytki zbiornik wodny, dawne wyrobisko, z niewielką ilością wody na dnie. Teren wokół zbiornika jest własnością Gminy Miejskiej. Okolice zbiornika mogłyby tworzyć ładny teren rekreacyjno – sportowy, co wymaga uporządkowania terenu wokół jeziora, pogłębienia i oczyszczenia zbiornika.

Wieża ciśnień - wieżowy zbiornik wyrównawczy zaprojektowany przez warszawskiego architekta Jerzego Michała Bogustawskiego w 1972 r. przy współudziale konstruktora dr. Jerzego Wiblika, Stanisława Gajownicza oraz Bohdana Szczeszeka. Technologię opracował inż. Stanisław Majkowski. Projekt opracowano w Biurze Projektowo- Badawczym Budownictwa Miastoprojekt Mazowsze w Warszawie przy współpracy Politechniki Warszawskiej. Zbiornik ma kształt torusa osadzonego na hiperboloidzie jednopowłokowej. Kubatura zbiornika wynosi 1560 m³, znajduje się na wieży o wysokości 22 m, o średnicy podstawy dolnej 11,25 m, górnej 17,70 m, średnica zwężenia ok. 7 m. Budowla ta formalnie jest wieżowym zbiornikiem wyrównawczym, nie zaś wieżą ciśnień, jednak pod taką obiegową nazwą funkcjonuje w Ciechanowie. Od lat osiemdziesiątych wieża stoi opuszczona.

Fot. 11. Wieża ciśnień w Ciechanowie

Fot. 12. Krubin w Ciechanowie

Tereny poprzemysłowe utraciły swoje pierwotne funkcje. Jednocześnie są to obszary położone w bezpośrednim sąsiedztwie terenów mieszkaniowych. W związku z tym dla tych terenów należy zaproponować działania, które przywrócą je do życia, wpływając korzystnie na mieszkańców innych części Ciechanowa, a w szczególności mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Najpilniejszymi potrzebami w zakresie **rewitalizacji obszarów poprzemysłowych** są:

- > **Modernizacja obiektów użyteczności publicznej**
- > **Modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej**
- > **Zagospodarowanie terenów poprzemysłowych**
- > **Zagospodarowanie terenów cennych przyrodniczo**
- > **Tworzenie miejsc integracji społecznej, rekreacji i edukacji**

Rozdział 5. WIZJA, CELE I PROJEKTY REWITALIZACYJNE

5.1 WIZJA REWITALIZACJI

Wizja to zobrazowanie stanu docelowego, opis przyszłego wizerunku społeczno-gospodarczego i przestrzennego obszaru rewitalizowanego stanowiący uzasadnienie doboru i tło oceny zasadności przyjętych celów strategicznych, które chce się osiągnąć realizując program rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji dzięki swojej różnorodności stanowi wizytówkę Ciechanowa – Miasta Zrównoważonego Rozwoju:

Śródmieście dzielnicą stanowiącą centrum życia społecznego, kulturalnego i gospodarczego Ciechanowa, w której zmodernizowana przestrzeń, odnowione budynki i zrewaloryzowane tereny zieleni spełniają oczekiwania mieszkańców dzielnicy i całego miasta.

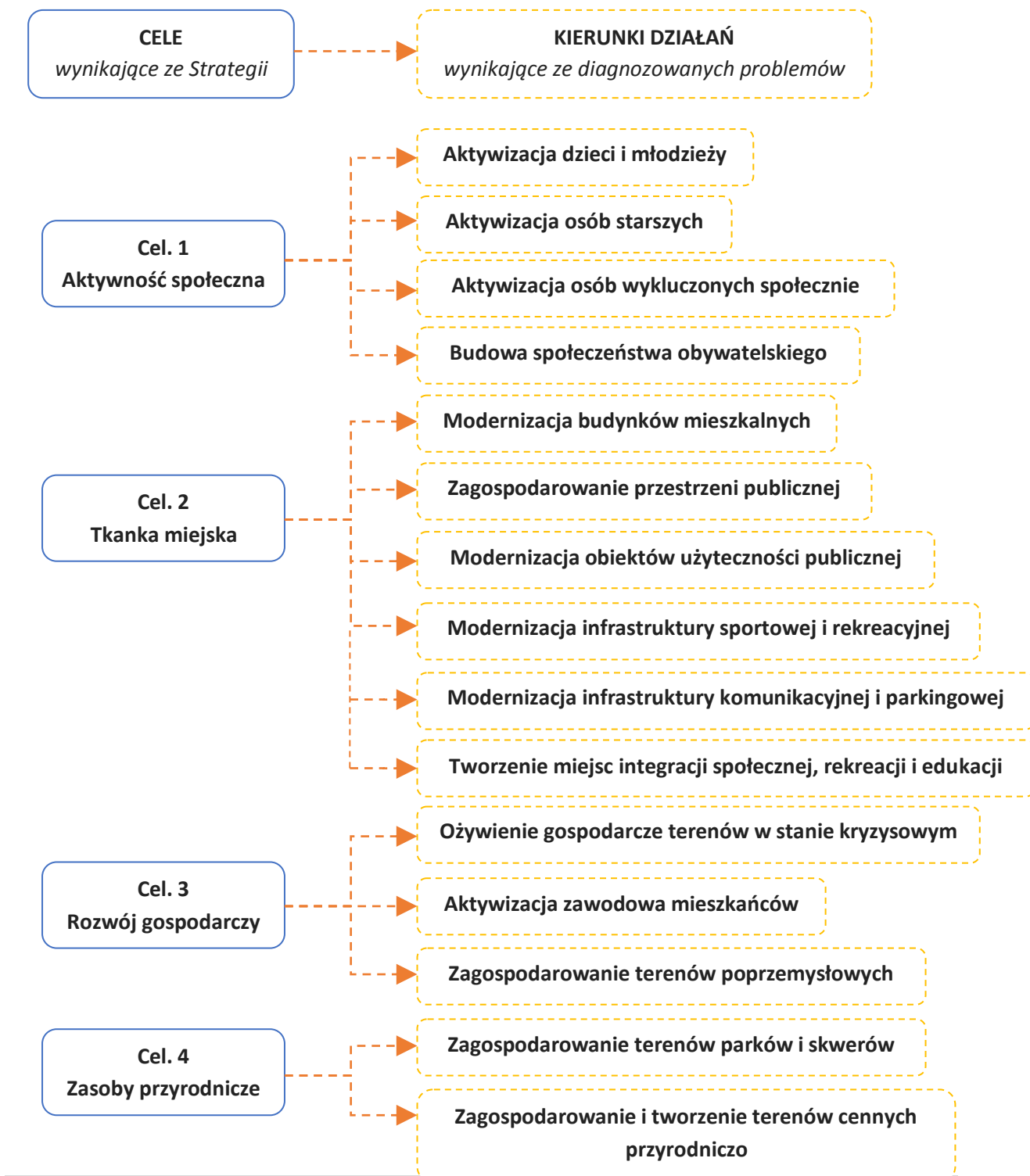
Bloki dzielnicą, która wykorzystuje swój atut położenia i potencjał historyczny dla rozwoju działalności gospodarczej i gospodarki niskoemisyjnej, a jednocześnie zapewnia godne warunki mieszkaniowe i oferuje wiele miejsc do spędzania wolnego czasu dla różnych grup społecznych.

Osada Fabryczna obszarem, w którym zmodernizowana przestrzeń, odnowione budynki i nowe tereny zieleni zapewniają wysoki komfort życia mieszkańców.

Obszary przemysłowe miejscami tętniącymi życiem kulturalnym i społecznym, w których mieszkańcy Ciechanowa chętnie spędzają czas.

5.2 CELE REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Lokalny Program Rewitalizacji stanowi uszczegółowienie Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów do roku 2023. Cele rewitalizacji wprost wynikają z Celu strategicznego 2 *Rewitalizacja obszarów zdegradowanych* i obejmują 4 cele operacyjne. Następnie do tych celów przypisano odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk na obszarze rewitalizacji. W kolejnym kroku poszczególnym kierunkom działań zostaną przypisane projekty rewitalizacyjne.

5.3 LISTA PLANOWANYCH PROJEKTÓW GŁÓWNYCH

Listę Głównych Projektów Rewitalizacyjnych tworzą działania, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa, a obszary rewitalizacji nie będą w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji. Zostały one powiązane z celami rewitalizacji i kierunkami działań określonymi w rozdziale 5.2.

Tabela 15. Lista Głównych Projektów Rewitalizacyjnych.

Numer projektu	Obszar rewitalizacji	Tytuł projektu
1-GP-W	wszystkie obszary	Utworzenie placówki wsparcia dziennego - „Dzieci nasza wspólna sprawa”
2-GP-W	wszystkie obszary	Utworzenie Klubu Integracji Społecznej - „Aktywna integracja drogą do zatrudnienia”
3-GP-W	wszystkie obszary	Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - „Aktywność szansą na zatrudnienie i usamodzielnienie”
4-GP-W	wszystkie obszary	Ciechanów miastem nowoczesnej edukacji
5-GP-W	wszystkie obszary	Nowy zawód – nowe możliwości dla dorosłych
6-GP-Ś	Śródmieście	Ożywienie zmarginalizowanego obszaru pasażu Marii Konopnickiej w centrum Ciechanowa poprzez przywrócenie wartości historycznych i kulturowych oraz nadanie nowych funkcji społeczno - gospodarczych
7-GP-Ś	Śródmieście	Rewitalizacja budynku byłego Hotelu „Polonia” w Ciechanowie z adaptacją na cele upowszechniania kultury.
8-GP-Ś	Śródmieście	Renowacja i modernizacja zabytkowej kamienicy w Ciechanowie z nadaniem nowych funkcji użytkowych
9-GP-B	Bloki	Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych w dzielnicy Bloki w Ciechanowie ze szczególnym uwzględnieniem budynków użyteczności publicznej oraz zagospodarowanie wspólnych przestrzeni miejskich
9A-GP-B	Bloki	Rewaloryzacja budynków mieszkalnych w dzielnicy Bloki
10-GP-B	Bloki	Modernizacja i wyposażenie COEK Studio w Ciechanowie – sposobem na zwiększenie dostępności do zasobów kultury i wprowadzenie nowych form uczestnictwa w kulturze
11-GP-B	Bloki	Stworzenie warunków do wykorzystania transportu multimodalnego przez budowę w rejonie dworca kolejowego w Ciechanowie drogowo – kolejowego węzła przesiadkowego wraz z przebudową ul. Sienkiewicza (droga dojazdowa do PKP) i rozbudową sieci dróg dla rowerów
12-GP-B	Bloki	Integracja międzypokoleniowa mieszkańców Osiedla Bloki w Ciechanowie – szansą na aktywność społeczną
13-GP-B	Bloki	Przebudowa kompleksu sportowego przy Gimnazjum nr 3 w Ciechanowie

14-GP-B	Bloki	Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej – Hotel Olimpijski w Ciechanowie
15-GP-B	Bloki	Budowa infrastruktury targowej, stanowiącej nowoczesne zaplecze handlowe dla rolników i kupców w Ciechanowie
16-GP-OF	Osada Fabryczna	Modernizacja pomieszczeń piwnicznych w celu utworzenia świetlicy środowiskowej na osiedlu Osada Fabryczna w Ciechanowie
17-GP-OF	Osada Fabryczna	Rewaloryzacja budynków mieszkalnych z przełomu XIX i XX wieku na osiedlu Osada Fabryczna w Ciechanowie
18-GP-OF	Osada Fabryczna	Budowa i modernizacja dróg wewnętrznych, kanalizacji deszczowej, parkingu i chodników oraz budowa drogi łączącej ul. Augustowską z Mleczarską na osiedlu Osada Fabryczna w Ciechanowie
19-GP-OF	Osada Fabryczna	Rewitalizacja budynku dworku i zabytkowego Parku przy ul. Fabrycznej 11 w Ciechanowie
20-GP-OP	Obszary przemysłowe	Poprawa dostępności do zasobów kultury poprzez remont, zagospodarowanie i efektywne wykorzystanie zabytku techniki „Wieża ciśnień” w Ciechanowie
21-GP-OP	Obszary przemysłowe	Budowa Parku Miejskiego poprzez zagospodarowanie terenu w obszarze zbiornika wodnego „Jeziorko” w Ciechanowie
22-GP-OP	Obszary przemysłowe	Ożywienie terenu przemysłowego „Krubin” w Ciechanowie

Źródło: opracowanie własne

5.4 LISTA PROJEKTÓW UZUPEŁNIAJĄCYCH

Listę Uzupełniających Projektów Rewitalizacyjnych tworzą działania, którym przypisano mniejszą skalę oddziaływania bądź brak jest szczegółów ich realizacji, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji. Zostały one powiązane z celami rewitalizacji i kierunkami działań określonymi w rozdziale 5.2.

Tabela 16. Lista Uzupełniających Projektów Rewitalizacyjnych.

Numer projektu	Obszar rewitalizacji	Tytuł projektu
1-UP-W	wszystkie obszary	Wsparcie organizacji pozarządowych na obszarach rewitalizacji w Ciechanowie
2-UP-Ś	Śródmieście	Ożywienie gospodarcze ul. Warszawskiej w Ciechanowie
3-UP-Ś	Śródmieście	Rewitalizacja budynku po młynie przy ulicy Nadrzecznej w Ciechanowie i nadanie mu nowych funkcji społeczno – gospodarczych
4-UP-Ś	Śródmieście	Parki miejscem integracji i rekreacji w Ciechanowie
5-UP-Ś	Śródmieście	Rewitalizacja „Doliny rzeki Łydyni” w Ciechanowie
6-UP-Ś	Śródmieście	Rewitalizacja Zamku Książąt Mazowieckich w Ciechanowie
7-UP-Ś	Śródmieście	Modernizacja boiska szkolnego przy Zespole Szkół Technicznych ul. Kopernika 7 w Ciechanowie
8-UP-B	Bloki	Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Ciechanowie – „Kulinarne Bloki”
9-UP-B	Bloki	Zagospodarowanie zbiornika „Kanały” z przylegającym terenem na kompleks sportowo – rekreacyjny w Ciechanowie
10-UP-OF	Osada Fabryczna	Budowa boiska wielofunkcyjnego na osiedlu Osada Fabryczna w Ciechanowie
11-UP-OF	Osada Fabryczna	Budowa Zielonego Skweru na osiedlu Osada Fabryczna w Ciechanowie

Źródło: opracowanie własne

5.5 SZCZEGÓŁOWY OPIS GŁÓWNYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

PROJEKT NR 1 – GP - W			
Nazwa projektu:	UTWORZENIE PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO - „DZIECI NASZA WSPÓLNA SPRAWA”		
Kierunki działań:	<p>---> Aktywizacja dzieci i młodzieży</p> <p>---> Aktywizacja osób wykluczonych społecznie</p>		
Nazwa podmiotu realizującego:	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie	Szacowana wartość projektu:	492.722,50 zł
Miejsce realizacji projektu:	Wszystkie zamieszkałe obszary rewitalizacji	Planowany czas realizacji projektu:	2016-2018
Grupa docelowa projektu:	<p>Grupę docelową projektu stanowią mieszkańcy obszarów rewitalizacji i innych części miasta, korzystający ze świadczeń pomocy społecznej, w tym także osoby niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym. Preferencyjnie będą traktowane osoby korzystające z POPŻ oraz zamieszkujące na obszarach rewitalizacji.</p>		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>W 2015 r. świadczeniami pomocy społecznej objętych było 1607 rodzin. Główną przyczyną była bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych. Realizacja programu przyczyni się do udzielenia kompleksowego wsparcia rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo- wychowawcze, a także będzie stanowiło działanie profilaktyczne dla dzieci z rodzin zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej. Projekt przyczyni się do zwiększenia dostępu osób z zaniżoną samooceną i niską motywacją do usług społecznych, a także zapewni zaciśnięcie więzi rodzinnych oraz wzmocnienie rodzin.</p>		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem projektu jest stworzenie warunków dostępu do usług środowiskowych dla 28 dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych z terenu Gminy Miejskiej Ciechanów poprzez utworzenie placówki wsparcia dziennego.</p> <p>W ramach zadania planowane jest zatrudnienie personelu, przestrzegającego zasady równości płci oraz niedyskryminacji osób niepełnosprawnych, który będzie wspierał uczestników projektu w wyrównywaniu braków z zakresu wiedzy szkolnej i poszerzanie ich wiedzy, motywował do kolejnych działań, pracował z rodzicami uczestników, a także współpracował ze szkołami oraz placówkami znającymi sytuację uczestnika projektu. Niezbędne będzie w tym przypadku zatrudnienie psychologa, pedagoga czy terapeuty oraz wyposażenie ich miejsc pracy w sprzęt komputerowy, oprogramowania oraz urządzenia wielofunkcyjne. Kolejne zadanie to realizowanie zajęć dostosowanych do zdiagnozowanych potrzeb. Chodzi o rozwijanie kompetencji wśród uczestników, dzięki czemu zdobędą niezbędną wiedzę niezbędną do aktywności w życiu społecznym. Zauważą oni potrzebę uczenia się przez całe życie. Będą to między innymi zajęcia informatyczne, matematyczne, zajęcia rozwijające kompetencje społeczne i zwiększające przedsiębiorczość. Pomocny w tej kwestii będzie doradca zawodowy, który pomoże przy wyborze ścieżki</p>		

	zawodowej. Ostatnie planowane zadanie to rozwój zainteresowań, dzięki któremu nastąpi włączenie społeczne dzieci. Odbywać się to będzie poprzez organizowanie kół zainteresowań, warsztatów, wycieczek edukacyjno-kulturowych. Przyczyni się to do rozbudzenia pasji, ciekawości oraz motywacji do nauki.		
Prognozowane rezultaty:	<p>Wskaźnik produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym [osoby]: 28.</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu [sztuki]: 1.</p>	Sposób zmierzenia i oceny rezultatów:	<p>Wskaźnik produktu: Dane Beneficjenta</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Dane Beneficjenta</p>
Źródło finansowania	Środki własne, EFS (RPO WM)		

PROJEKT NR 2 – GP - W			
Nazwa projektu:	UTWORZENIE KLUBU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ - „AKTYWNA INTEGRACJA DROGĄ DO ZATRUDNIENIA”		
Kierunki działań:	<p>---> Aktywizacja osób wykluczonych społecznie</p> <p>---> Aktywizacja zawodowa mieszkańców</p>		
Nazwa podmiotu realizującego:	Gmina Miejska Ciechanów Partner: Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Ciechanowie	Szacowana wartość projektu:	954.075 zł
Miejsce realizacji projektu:	Wszystkie zamieszkałe obszary rewitalizacji	Planowany czas realizacji projektu:	2016-2017
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią mieszkańcy obszarów rewitalizacji i innych części miasta, pozostające bez pracy lub zagrożone utratą pracy, w tym także osoby niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Na terenie miasta Ciechanów nie funkcjonuje Klub Integracji Społecznej. Wysoka stopa bezrobocia, problemy uzależnień, duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej wskazują na potrzebę przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców.		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem projektu jest zaktywizowanie społeczno - zawodowe 40 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, służące przeciwdziałaniu bezrobociu tej grupy oraz nabycie nowych umiejętności osobistych przez 100 osób z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym zamieszkujący na terenie miasta Ciechanów.</p> <p>Planuje się realizację następujących zadań a) Klub Integracji Społecznej, który prowadzi działalność aktywizującą i integrującą dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Prowadzi zajęcia terapeutyczne, edukacyjno- pomocowe, poradnictwo prawno- administracyjne i zatrudnieniowe. b) doradztwo indywidualne i warsztaty kompetencji życiowych- działanie ma na celu pomoc uczestnikom w reintegracji, wspieraniu aktywnych postaw społecznych i pomoc w rozwiązywaniu problemów mających wpływ na aktywność zawodową. Prowadzone będą warsztaty aktywizacji zawodowej, doradztwo, trening motywacyjny. c) szkolenia zawodowe, które będą dopasowane pod kątem uczestników projektu. Głównie uwaga zwrócona będzie na szkolenia w zawodach deficytowych, gdzie istnieje zapotrzebowanie na pracowników. Dzięki temu osoby te będą miały większe szanse na znalezienie pracy. d) pośrednictwo pracy i staże zawodowe - celem tego działania jest zdobycie doświadczenia zawodowego, a tym samym zwiększeniu szans na podjęcie stałego zatrudnienia. Organizowane będą wizyty w zakładach pracy, spotkania z pracodawcami.</p>		
Prognozowane rezultaty:	Wskaźnik produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	Sposób zmierzenia i oceny rezultatów:	Wskaźnik produktu: Dane Beneficjenta Wskaźnik rezultatu: Dane Beneficjenta

	[osoby]: 100. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu [osoby]: 25.		
Źródło finansowania	Środki własne, EFS (RPO WM)		

PROJEKT NR 3 - GP-W			
Nazwa projektu:	AKTYWNA INTEGRACJA OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM - „AKTYWNOŚĆ SZANSĄ NA ZATRUDNIENIE I USAMODZIELNIENIE”		
Kierunki działań:	<p>---> Aktywizacja osób wykluczonych społecznie</p> <p>---> Aktywizacja zawodowa mieszkańców</p>		
Nazwa podmiotu realizującego:	Powiat Ciechanowski/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie	Szacowana wartość projektu:	493.530, 91 zł
Miejsce realizacji projektu:	Wszystkie zamieszkałe obszary rewitalizacji	Planowany czas realizacji projektu:	2017
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią osoby niepełnosprawne oraz osoby opuszczające bądź przebywające w pieczy zastępczej zamieszkujące obszar rewitalizacji i inne części miasta.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>Wg danych PUP w Ciechanowie na koniec IV 2016 r. wśród 5123 os. bezrobotnych zarejestrowanych było 178 os. niepełnosprawnych oraz 782 os. do 25 r.ż.. Zaledwie 2 oferty pracy były skierowane do osób niepełnosprawnych. Tylko niewielka grupa osób niepełnosprawnych rejestruje się w PUP. Przyczyną takiego stanu rzeczy może być brak zainteresowania os. niepełnosprawnych pracą zawodową, zły stan zdrowia, brak motywacji, umiejętności poruszania się po rynku pracy i odpowiednich kwalifikacji oraz zwątpienie w możliwość uzyskania pracy. Otoczenie osób niepełnosprawnych jest często czynnikiem utrwalającym i akceptowalnym bierne postawy. Udział os. niepełnosprawnych stanowi 37% w ogólnej liczbie osób korzystających ze wsparcia PCPR. W 2015 r. ze świadczeń skorzystało 92 rodzin zastępczych, 160 dzieci i młodzieży przebywających w rodzinach zastępczych.</p> <p>Ze zrealizowanego przez PCPR Indywidualnego Programu Usamodzielnienia wynika, że osoby przebywające w pieczy zastępczej 2-3 krotnie zmieniają profile kształcenia, powtarzają klasę, nie uzyskują świadczeń ukończenia szkoły. Wiele osób przebywających w pieczy zastępczej pochodzi z rodzin, gdzie brakuje wzorców, korzystają ze świadczeń pomocy społecznej. Osoby te mają niską motywację, kompleksy, słaby stopień integracji, brak aspiracji.</p> <p>Ważnym elementem projektu będzie włączenie otoczenia grup docelowych, w szczególności osób niepełnosprawnych oraz osób pełniących funkcję rodzin zastępczych. Działania społeczno- integracyjne oraz szkoleniowe zmniejszą bariery i stereotypy funkcjonujące w społeczeństwie oraz zwiększą kompetencje i umiejętności opiekuńczo- wychowawcze.</p>		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem projektu jest zwiększenie szans na uzyskanie zatrudnienia przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym oraz ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego i ubóstwa.</p> <p>Planuje się realizację następujących zadań: a) diagnoza potrzeb- ścieżka reintegracji- będzie polegała na zbadaniu sytuacji problemowej, potencjału, predyspozycji czy indywidualnej oceny zasobów uczestników projektu. b) aktywizacja społeczna- konieczna w celu odbudowy i podtrzymania</p>		

	<p>umiejętności uczestników projektu. Podstawą będą działania o charakterze społeczno- integracyjnym, tj. poradnictwo psychologiczne, prawne, szkolenie z zakresu autoprezentacji, trening umiejętności społecznych, czy praca socjalna.</p> <p>c) aktywizacja zdrowotna- niezbędna w odniesieniu do osób z niepełnosprawnością. Działanie pozwoli wyeliminować lub złagodzić bariery zdrowotne utrudniające funkcjonowanie w społeczeństwie czy podjęcie aktywności zawodowej. d) aktywizacja zawodowo- edukacyjna- ma na celu podnoszenie kwalifikacji i umiejętności, dzięki czemu nastąpi poprawa sytuacji życiowej uczestników projektu. Będą to np. kursy komputerowe, szkolenia zawodowe, czy z zakresu rozwiązywania problemów wychowawczo- opiekuńczych. e) zasiłki- zostaną wypłacone środki finansowe na kontynuowanie nauki oraz usamodzielnienie.</p> <p>Ważnym elementem projektu będą działania o charakterze społeczno- integracyjnym, tj. festyn dla osób niepełnosprawnych- 200 osób, piknik dla rodzin zastępczych- 100 osób.</p>		
<p>Prognozowane rezultaty:</p>	<p>Wskaźnik produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby]: 36.</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje, poszukiwały pracy lub rozpoczęły prace po zakończeniu programu[osoby]: 8.</p>	<p>Sposób zmierzenia i oceny rezultatów:</p>	<p>Wskaźnik produktu: Dane Beneficjenta</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Dane Beneficjenta</p>
<p>Źródło finansowania</p>	<p>Środki własne, EFS (RPO WM)</p>		

PROJEKT NR 4 – GP - W			
Nazwa projektu:	CIECHANÓW MIASTEM NOWOCZESNEJ EDUKACJI		
Kierunki działań:	<p>---> Aktywizacja dzieci i młodzieży</p> <p>---> Aktywizacja osób wykluczonych społecznie</p> <p>---> Aktywizacja zawodowa mieszkańców</p>		
Nazwa podmiotu realizującego:	Gmina Miejska Ciechanów/ Centrum Usług Wspólnych	Szacowana wartość projektu:	1.439.070,90 zł
Miejsce realizacji projektu:	Wszystkie zamieszkałe obszary rewitalizacji	Planowany czas realizacji projektu:	2016-2017
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią uczniowie i nauczyciele szkół podstawowych i gimnazjalnych zlokalizowanych na obszarach rewitalizacji i w innych częściach miasta.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	W związku z przeprowadzoną diagnozą we wszystkich szkołach Gminy Miejskiej Ciechanów zauważono, że szkoły osiągają z egzaminów wewnętrznych niższe wyniki niż średnia województwa. Ponadto w szkołach podstawowych uczniowie nie uczą się dwóch języków obcych. Realizacja projektu wpłynie na wzrost wiedzy i umiejętności wśród uczniów, poprawi wyniki w nauce, zmniejszy deficyty wśród uczniów, zwiększy wykorzystania TIK. Podjęte działania wpłyną na zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów oraz podniesienie jakości kształcenia w placówkach oświatowych.		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem projektu jest wzrost potencjału edukacyjnego, poprawa wiedzy, kompetencji i umiejętności oraz złagodzenie wpływu dysfunkcji na możliwości edukacyjne, a także poprawa jakości usług edukacyjnych dzięki podniesieniu kwalifikacji nauczycieli oraz wyposażenie szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne.</p> <p>Planuje się realizację następujących zadań: a) rozwijanie wiedzy i umiejętności uczniów poprzez prowadzenie zajęć dla uczniów zdolnych, obdarzonych potencjałem w zakresie danego przedmiotu oraz uczniów osiągających wysokie wyniki w nauce z danego przedmiotu. Działanie to rozwinię zainteresowania i poszerzy wiedzę uczestników. b) wyrównywanie wiedzy i umiejętności uczniów – zadanie skierowane do uczniów mających problemy z opanowaniem bieżącego materiału oraz tych ze specyficznymi trudnościami z nauką danego przedmiotu. Indywidualne podejście i odpowiedni dobór do grup pozwoli nadrobić wszelkie zaległości. c) wsparcie uzupełniające – ma na celu złagodzenie zdiagnozowanych w szkołach problemów i deficytów uczniów. Chodzi o wsparcie logopedyczne, zajęcia korekcyjno- kompensacyjne, treningi dla uczniów z autyzmem oraz niepełnosprawnych. Celem podjętych działań jest zwiększenie samodzielności, kreatywności oraz rozwój umiejętności. d) wsparcie dla nauczycieli w zakresie umiejętności wykorzystania ICT do przygotowania i prowadzenia zajęć. e) wyposażenie szkół w środki i pomoce dydaktyczne, tablice interaktywne, zestaw projektor multimedialny z ekranem, laptopy oraz programy niezbędne do prowadzenia zajęć.</p>		
Prognozowane	Wskaźnik produktu:	Sposób	Wskaźnik produktu:

rezultaty:	Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych [sztuk]: 9. Wskaźnik rezultatu: Liczba uczniów którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu [osoby]: 1450.	zmierzenia i oceny rezultatów:	Dane Beneficjenta Wskaźnik rezultatu: Dane Beneficjenta
Źródło finansowania	Środki własne, EFS (RPO WM)		

PROJEKT NR 5 – GP - W			
Nazwa projektu:	NOWY ZAWÓD – NOWE MOŻLIWOŚCI DLA DOROSŁYCH		
Kierunki działań:	<p>---> Aktywizacja osób wykluczonych społecznie</p> <p>---> Aktywizacja zawodowa mieszkańców</p>		
Nazwa podmiotu realizującego:	Powiat Ciechanowski/Centrum Kształcenia Ustawicznego	Szacowana wartość projektu:	900.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	Centrum Kształcenia Ustawicznego, ul. Kopernika 7	Planowany czas realizacji projektu:	2017-2020
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią osoby dorosłe, w tym zagrożone wykluczeniem społecznym i bezrobotne, zamieszkujące obszary rewitalizacji i inne części miasta.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Na podstawie wstępnego rozeznania osoby dorosłe w Ciechanowie czekają na kursy z obszaru IT, budownictwa, rachunkowości/ księgowości, kursy prawa jazdy kat. C, C+E (które umożliwiają podjęcie pracy jako kierowca samochodu ciężarowego). Ponadto zainteresowani są kursami na operatora koparko-ładowarki, archiwisty.		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	Celem projektu jest aktywizacja i zdobycie/ podniesienie kwalifikacji osób dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (w tym bezrobotnych). Zdobycie nowego zawodu wpłynie na znalezienie pracy i – tym samym - podniesienie statusu i jakości życia rodziny. Zajęcia teoretyczne będą odbywały się w wyposażonych pomieszczeniach CKU, zajęcia praktyczne i praktyki u przedsiębiorców. Ukończenie kursu umożliwi przystąpienie do egzaminu i uzyskanie certyfikatu, potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie. Kursy zawodowe przyczynią się do zwiększenia szans osób dorosłych (bezrobotnych i pracujących) na lokalnym rynku pracy oraz do obniżenia bezrobocia w mieście i powiecie.		
Prognozowane rezultaty:	<p>Wskaźnik produktu: Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie [osoby]: 100.</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia [osoby]: 100.</p>	Sposób zmierzenia i oceny rezultatów:	<p>Wskaźnik produktu: Dane Beneficjenta</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Dane Beneficjenta</p>
Źródło finansowania	Środki własne, EFS (RPO WM)		

PROJEKT NR 6 – GP - Ś			
Nazwa projektu:	Ożywienie zmarginalizowanego obszaru pasażu Marii Konopnickiej w centrum Ciechanowa poprzez przywrócenie wartości historycznych i kulturowych oraz nadanie nowych funkcji społeczno - gospodarczych		
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> ---> Zagospodarowanie przestrzeni publicznej ---> Ożywienie gospodarcze terenów w stanie kryzysowym ---> Tworzenie miejsc integracji społecznej, rekreacji i edukacji 		
Nazwa wnioskodawcy i podmiotu realizującego:	Gmina Miejska Ciechanów	Szacowana wartość projektu:	5.000.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	ul. Warszawska	Planowany czas realizacji projektu:	2016 - 2018
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią wszyscy użytkownicy dróg i chodników, uczestnicy działań kulturalno - integracyjnych a w szczególności mieszkańcy i osoby prowadzące działalność przy ul. Warszawskiej.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>Pasaż Marii Konopnickiej jest miejscem na trwałe zapisanym w historii Ciechanowa – tutaj w 1907 roku otwarty został Dom Ludowy, w którym uczestniczyła bywająca wielokrotnie w Ciechanowie poetka Maria Konopnicka, a na tę okoliczność napisała specjalny wiersz. Obecnie jest to ostatni zaniedbany i silnie zdegradowany obszar centrum Ciechanowa, skupiający niepożądane zjawiska patologiczne oraz będący źródłem zagrożenia bezpieczeństwa. Wśród mieszkańców przyległej zabudowy nasila się poczucie wykluczenia społecznego. Inwestycja w infrastrukturę będzie narzędziem do zmian społeczno – gospodarczych, stworzy przyjazną przestrzeń publiczną inspirującą budowę pozytywnych więzi społecznych oraz pobudzi w najbliższym otoczeniu przedsiębiorczość. Realizacja projektu jest niezwykle potrzebna w świetle oczekiwań sfery działalności gospodarczej i mieszkańców oraz możliwości realizacji ofert kulturalno – edukacyjnych. W tej centralnej części miasta brakuje przestrzeni publicznej, która w przyległym krajobrazie traktu średniowiecznego zapewni mieszkańcom, turystom oraz innym odbiorcom dostęp do atrakcyjnej, bezpiecznej i różnorodnej oferty kulturalno – edukacyjnej.</p>		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem projektu jest przywrócenie wartości społecznych, historycznych i kulturowych pasażu im. Marii Konopnickiej, położonego w ścisłym centrum Ciechanowa i będącego ostatnim nieuporządkowanym obszarem w rejonie ścisłego centrum miasta. Jest to część średniowiecznych założeń urbanistycznych miasta, objętych strefą ochrony konserwatorskiej o powierzchni 0,55 ha, przyległy do odtworzonego traktu średniowiecznego. Projekt przewiduje utworzenie strefy spacerowo-rekreacyjnej i kulturalnej, które w większej skali przyczynią się do ograniczenia patologii, zmiany jakościowej w odbiorze kultury, poprawy dostępu do zasobów kultury, zwiększenia poziomu uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym oraz wzrostem oferty turystycznej. Przewidziane jest zapewnienie dojazdów do</p>		

	<p>istniejących budynków mieszkalnych oraz lokali usługowych, stworzenie placów tematycznych przylegających do ciągów pieszych. Ważnym elementem będzie utworzenie placu zabaw z siłownią zewnętrzną oraz siedziskami zapewniających integrację mieszkańców w różnym wieku. W celu wprowadzenie elementu historycznego - identyfikacji wizualnej miejsca – będą organizowane wystawy tematyczne związane m.in. z historią, kulturą – połączone ze spotkaniami z artystami. Dodatkowo przestrzeń będzie wykorzystywana podczas różnych wydarzeń miejskich tj. Dni Ciechanowa, jarmarki okolicznościowe, dzień dziecka i inne.</p>		
<p>Prognozowane rezultaty:</p>	<p>Wskaźnik produktu: Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]: 0,55. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób korzystających z usług po realizacji projektu [osoby]: 10.000.</p>	<p>Sposób zmierzenia i oceny rezultatów:</p>	<p>Wskaźnik produktu: Protokół odbioru/Dane Beneficjenta. Wskaźnik rezultatu: Dane Beneficjenta.</p>
<p>Źródło finansowania</p>	<p>Środki własne, EFRR (RPO WM)</p>		

PROJEKT NR 7 – GP - Ś			
Nazwa projektu:	REWITALIZACJA BUDYNKU BYŁEGO HOTELU „POLONIA” Z ADAPTACJĄ NA CELE UPOWSZECHNIANIA KULTURY		
Kierunki działań:	<p>---> Aktywizacja osób wykluczonych społecznie</p> <p>---> Modernizacja obiektów użyteczności publicznej</p> <p>---> Tworzenie miejsc integracji społecznej, rekreacji i edukacji</p>		
Nazwa podmiotu realizującego:	Powiat Ciechanowski	Szacowana wartość projektu:	7.000.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	ul. Warszawska 34	Planowany czas realizacji projektu:	2014 - 2018
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy Ciechanowa, w tym szczególnie z obszarów rewitalizacji.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Realizacja projektu uchroni zabytkowy budynek hotelu przed postępującą dewastacją i spowoduje wykorzystanie tego obiektu na bieżące potrzeby świadczenia usług mieszkańcom miasta w zakresie szerzenia i utrwalania dziedzictwa kulturowego. Projekt zlikwiduje barierę infrastrukturalną w dostępie do dóbr kultury, w tym osobom niepełnosprawnym.		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem projektu jest :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywizacja i integracja społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (seniorzy, bezrobotni, niepełnosprawni) 2. Wykorzystanie zabytkowego budynku hotelu „Polonia” na ochronę i upowszechnianie kultury w powiecie, w tym <ol style="list-style-type: none"> a) na potrzeby Powiatowej Biblioteki Publicznej. piwnica: archiwum i magazyny Biblioteki b) parter budynku: utworzenie sali wystawowo-edukacyjnej „Kawiarni Literackiej”; c) I piętro: Czytelnia Ogólna i Regionalna Powiatowej Biblioteki Publicznej, sala komputerowa, dostęp do katalogu elektronicznego; d) II piętro: sala konferencyjna, pomieszczenia biurowe dla potrzeb PBP i dla organizacji pozarządowych; 3. Zlokalizowanie dwóch placówek bibliotecznych w jednym budynku w centrum miasta, blisko deptaka, w sąsiedztwie innych instytucji użyteczności publicznej. 4. Poprawienie standardu warunków lokalowych Biblioteki, w których świadczone są usługi w zakresie kultury. 5. Pozyskanie powierzchni magazynowych (piwnice hotelu). 6. Pozyskanie infrastruktury na organizację imprez kulturalnych (wystawy, spotkania autorskie, regionalne, konkursy, wernisaże itp.); możliwość wykorzystania dogodnego położenia obiektu do organizacji imprez plenerowych. 7. Przebudowa dawnego hotelu „Polonia” wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku i adaptacją na cele upowszechniania kultury, w tym na potrzeby Powiatowej Biblioteki Publicznej. 		

<p>Prognozowane rezultaty:</p>	<p>Wskaźnik produktu: Liczba kulturowych obszarów/miejsc/instytucji kulturalnych udostępnianych dla niepełnosprawnych [sztuk]: 1. Wskaźnik rezultatu: Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne [sztuk]: 10.000.</p>	<p>Sposób zmierzenia i oceny rezultatów:</p>	<p>Wskaźnik produktu: Dane Beneficjenta. Wskaźnik rezultatu: Dane Beneficjenta.</p>
<p>Źródło finansowania</p>	<p>Środki własne, EFRR (RPO WM)</p>		

PROJEKT NR 8 – GP - Ś			
Nazwa projektu:	RENOWACJA I MODERNIZACJA ZABYTKOWEJ KAMIENICY W CIECHANOWIE Z NADANIEM NOWYCH FUNKCJI UŻYTKOWYCH		
Kierunki działań:	<p>---> Modernizacja obiektów użyteczności publicznej</p> <p>---> Ożywienie gospodarcze terenów w stanie kryzysowym</p> <p>---> Tworzenie miejsc integracji społecznej, rekreacji i edukacji</p>		
Nazwa podmiotu realizującego:	Gmina Miejska Ciechanów	Szacowana wartość projektu:	7.000.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	ul. Warszawska 18	Planowany czas realizacji projektu:	2016-2018
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią wszyscy użytkownicy centrum Ciechanowa, a w szczególności mieszkańcy kamienic przy ul. Warszawskiej.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>Obecnie obiekt jest w bardzo złym stanie technicznym i wymaga kapitalnego remontu oraz przywrócenia jego stanu do użytkowania. Przywrócenie wartości historycznych i materialnych kamienicy wpłynie bezpośrednio na ożywienie kulturalne i gospodarcze miasta, poprzez przewidywane powstanie nowych podmiotów gospodarczych w obszarze obsługi ruchu turystycznego - usługi gastronomiczne, pamiątkarskie, przewodnickie i inne. Ulegający dotychczas pogłębiającej się degradacji obiekt o ogromnych walorach zabytkowych i architektonicznych stanie się pozytywną wizytówką miasta i regionu, a poprzez nadanie mu zupełnie nowych, znacznie szerszych funkcji społecznych, kulturowych i turystycznych wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej miasta i regionu oraz ożywienie życia gospodarczego.</p>		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem projektu jest intensyfikacja ochrony i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie zachowanie i kompleksowa poprawa stanu zabytków nieruchomych. Przyczyni się to do zmiany jakościowej w odbiorze kultury, poprawy dostępu do zasobów kultury, wzmocnienia funkcji edukacyjnych i zwiększenia poziomu uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym, a także do rozwoju turystyki. Bogactwo dziedzictwa i kultury regionu jest istotnym czynnikiem rozwoju społeczno-gospodarczego, który może w dużym stopniu wpłynąć na rozwój lokalnego rynku usług turystycznych, a tym samym przyczynić się do znacznej poprawy lokalnej gospodarki.</p> <p>Projekt przewiduje przywrócenie wartości modernistycznego obiektu urbanistycznego Ciechanowa, który wybudowany został na początku lat 30-tych XX wieku i wpisany jest do rejestru zabytków.</p> <p>Budynek, zlokalizowany w centrum miasta przy trakcie średniowiecznym w ciągu ul. Warszawskiej o powierzchni użytkowej 550 m², po modernizacji będzie spełniał następujące nowe funkcje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Klub Młodego Odkrywcy (kształtowanie zainteresowań różnymi dziedzinami nauki – uświadamianie roli przedmiotów ścisłych w dalszym kształceniu i życiu zawodowym); 2. Pracownia Dokumentacji Dziejów Miasta (zwiększenie poziomu uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym, wzmocnienie funkcji edukacyjnych, budowa więzi lokalnych, upowszechnienie wiedzy o historii miasta i regionu); 		

	<p>3. Klubokawiarnia i galeria artystyczna (aktywizacja pro –społeczna, poprawa dostępu do zasobów kultury, promocja lokalnych, regionalnych i organizowanych wraz z miastami partnerskimi wydarzeń artystycznych i społecznych;</p> <p>4. Klub seniora (wsparcie dla osób starszych poprzez stworzenie oferty na rzecz społecznej aktywizacji w tym działań pro zdrowotnych obejmujących usługi w zakresie aktywności ruchowej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej.</p> <p>5. Pokoje gościnne umieszczone na najwyższym poziomie dla przedstawicieli miast partnerskich, występujących artystów, organizatorów imprez, spotkań i wystaw.</p>		
<p>Prognozowane rezultaty:</p>	<p>Wskaźnik produktu: Liczba obiektów zabytkowych objętych wsparciem [sztuk]: 1. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób korzystających z usług po realizacji projektu [osoby]: 10.000.</p>	<p>Sposób zmierzenia i oceny rezultatów:</p>	<p>Wskaźnik produktu: Protokół odbioru/Dane Beneficjenta Wskaźnik rezultatu: Dane Beneficjenta.</p>
<p>Źródło finansowania</p>	<p>Środki własne, EFRR (RPO WM)</p>		

PROJEKT NR 9 – GP - B			
Nazwa projektu:	REWITALIZACJA OBSZARÓW ZMARGINALIZOWANYCH W DZIELNICY BLOKI W CIECHANOWIE ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ ORAZ ZAGOSPODAROWANIE WSPÓLNYCH PRZESTRZENI MIEJSKICH		
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> -----▶ Budowa społeczeństwa obywatelskiego -----▶ Modernizacja obiektów użyteczności publicznej -----▶ Zagospodarowanie przestrzeni publicznej -----▶ Modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej -----▶ Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i parkingowej -----▶ Tworzenie miejsc integracji społecznej, rekreacji i edukacji 		
Nazwa podmiotu realizującego:	Gmina Miejska Ciechanów/ wspólnoty mieszkaniowe/ spółdzielnie	Szacowana wartość projektu:	40.000.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	Cała dzielnica Bloki	Planowany czas realizacji projektu:	2016-2023
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy Bloków, a także innych części miasta, w tym także osoby niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>Cały obszar dzielnicy objęty jest strefą ochrony konserwatorskiej. Jest to najbardziej zdegradowana pod względem społecznym, materialnym i przestrzennym dzielnica miasta. Obecnie obiekty i miejsca użyteczności publicznej w większości są w bardzo złym stanie technicznym. Zakres koniecznych do wykonania prac stanowi najpoważniejszy problem miasta. Brak zorganizowanych przestrzeni publicznych, zły stan techniczny budynków, charakteryzujący się niskim standardem i znacznym zdekapitalizowaniem uzasadniają pilną potrzebę inwestowania celem utrzymania tych zasobów.</p> <p>Wysoki poziom bezrobocia na tym obszarze, największy w mieście odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, obszar najwyższego zagrożenia patologiami, mała lokalna przedsiębiorczość to podstawowe problemy społeczne i gospodarcze tej dzielnicy.</p> <p>Realizacja założeń rewitalizacji dzielnicy Bloki pozwoli na ożywienie społeczne, gospodarcze oraz przestrzenne obszaru.</p>		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Unikatowa w skali kraju i Europy dzielnica Bloki w Ciechanowie obejmuje w całości obszar 82 ha i ponad 100 budynków wybudowanych przez administrację niemiecką w czasie okupacji jako osiedle urzędniczo – robotnicze na potrzeby planowanej przyszłej stolicy rejencji. Jest to zwarty obszar z charakterystyczną zabudową w formie jednopiętrowych budynków, w większości wielorodzinnych z użytkowym poddaszem i typowymi spadzistymi dachami krytymi dachówką, o zróżnicowanej kubaturze. Budynki użyteczności publicznej w dzielnicy w większości wymagają docieplenia i odnowienia elewacji, remontów klatek schodowych, częściowo również wymiany pokrycia dachowego, a także wykonania instalacji centralnego ogrzewania i wentylacji. Istnieje także konieczność uporządkowania zaniedbanego terenu między blokami, gdzie znajdują się m. in. zniszczone budynki gospodarcze i blaszane</p>		

	<p>garaże. Brak jest uporządkowanych ciągów komunikacyjnych oraz przyjaznej przestrzeni publicznej zachęcającej do wspólnego spędzania czasu, integracji, odpoczynku. Grupy osób siedzą przed klatkami bądź pomiędzy blokami. Niski poziom bezpieczeństwa oraz zagrożenie patologiami to najlepsze słowa charakteryzujące ten obszar.</p> <p>Zakłada się realizację działań rewitalizacyjnych w kilku obszarach (etapach):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przestrzeń publiczna – uporządkowanie i zmiana sposobu użytkowania wspólnych przestrzeni miejskich, prowadząca do aktywizacji społecznej i gospodarczej. 2. Budynki użyteczności publicznej – renowacja, rewaloryzacja, modernizacja, adaptacja i wyposażenie istniejącej zabudowy na cele gospodarcze, społeczne, edukacyjne, kulturowe, rekreacyjne oraz mieszkalne – w oparciu o przeprowadzony audyt energetyczny. 3. Działania społeczne i gospodarcze – realizacja projektów edukacyjnych, aktywizujących, integrujących społeczność na obszarze przewidzianym do rewitalizacji – jako elementy projektów infrastrukturalnych oraz oddzielne projekty. 		
<p>Prognozowane rezultaty:</p>	<p>Wskaźnik produktu: Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]: 82.</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na rewitalizowanych obszarach [sztuk]: 5.</p>	<p>Sposób zmierzenia i oceny rezultatów:</p>	<p>Wskaźnik produktu: Protokół odbioru/Dane Beneficjenta.</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Dane Beneficjenta.</p>
<p>Źródło finansowania</p>	<p>Środki własne, EFRR (RPO WM)</p>		

PROJEKT NR 9A – GP - B			
Nazwa projektu:	REWALORYZACJA BUDYNKÓW MIESZKALNYCH W DZIELNICY BLOKI		
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> --- ➔ Budowa społeczeństwa obywatelskiego --- ➔ Modernizacja budynków mieszkalnych --- ➔ Zagospodarowanie przestrzeni publicznej 		
Nazwa podmiotu realizującego:	Gmina Miejska Ciechanów/ wspólnoty mieszkaniowe/ spółdzielnie	Szacowana wartość projektu:	60.000.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	Cała dzielnica Bloki	Planowany czas realizacji projektu:	2016-2023
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy Bloków, a także innych części miasta, w tym także osoby niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>Cały obszar dzielnicy objęty jest strefą ochrony konserwatorskiej. Jest to najbardziej zdegradowana pod względem społecznym, materialnym i przestrzennym dzielnica miasta. Obecnie substancja w większości jest w bardzo złym stanie technicznym. Zakres koniecznych do wykonania prac stanowi najpoważniejszy problem miasta. Słabe wyposażenie zasobów oraz nieodpowiednia struktura zasiedlenia mieszkańców, uzasadniają pilną potrzebę inwestowania celem utrzymania tych zasobów.</p> <p>Wysoki poziom bezrobocia na tym obszarze, największy w mieście odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, obszar najwyższego zagrożenia patologiami, mała lokalna przedsiębiorczość to podstawowe problemy społeczne i gospodarcze tej dzielnicy.</p> <p>Realizacja założeń rewitalizacji dzielnicy Bloki pozwoli na ożywienie społeczne, gospodarcze oraz przestrzenne obszaru.</p>		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Unikatowa w skali kraju i Europy dzielnica Bloki w Ciechanowie obejmuje w całości obszar 82 ha i ponad 100 budynków wybudowanych przez administrację niemiecką w czasie okupacji jako osiedle urzędniczo – robotnicze na potrzeby planowanej przyszłej stolicy rejencji. Jest to zwarty obszar z charakterystyczną zabudową w formie jednopiętrowych budynków, w większości wielorodzinnych z użytkowym poddaszem i typowymi spadzistymi dachami krytymi dachówką, o zróżnicowanej kubaturze. Budynki w dzielnicy w większości wymagają docieplenia i odnowienia elewacji, remontów klatek schodowych, częściowo również wymiany pokrycia dachowego, a także wykonania instalacji centralnego ogrzewania i wentylacji.</p> <p>Ze względu na duży zakres potrzeb zakłada się realizację projektu w podziale na kilka etapów. Rewaloryzacja tkanki mieszkaniowej nastąpi na podstawie przeprowadzonych audytów energetycznych. Zaplanowane działania obejmą: renowację, rewaloryzację, termomodernizację tkanki mieszkaniowej – wielorodzinnej.</p>		
Prognozowane rezultaty:	Wskaźnik produktu: Powierzchnia obszarów	Sposób zmierzenia i	Wskaźnik produktu: Protokół odbioru/Dane

	objętych rewitalizacją [ha]: 82. Wskaźnik rezultatu: Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na rewitalizowanych obszarach [sztuk]: 5.	oceny rezultatów:	Beneficjenta. Wskaźnik rezultatu: Dane Beneficjenta.
Źródło finansowania	Środki własne, EFRR (RPO WM)		

PROJEKT NR 10 – GP - B			
Nazwa projektu:	MODERNIZACJA I WYPOSAŻENIE COEK STUDIO W CIECHANOWIE – SPOSOBEM NA ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI DO ZASOBÓW KULTURY I WPROWADZENIE NOWYCH FORM UCZESTNICTWA W KULTURZE		
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> -----> Aktywizacja dzieci i młodzieży -----> Aktywizacja osób wykluczonych społecznie -----> Modernizacja obiektów użyteczności publicznej -----> Tworzenie miejsc integracji społecznej, rekreacji i edukacji 		
Nazwa podmiotu realizującego:	Gmina Miejska Ciechanów	Szacowana wartość projektu:	2.313.423,06 zł
Miejsce realizacji projektu:	ul. 17 Stycznia 56a	Planowany czas realizacji projektu:	2015-2018
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią mieszkańcy dzielnicy Bloki i innych części miasta, w tym także osoby niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym, a w szczególności uczestnicy wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Budynek COEK STUDIO zapewnia ofertę kulturalno – edukacyjną na miarę posiadanych możliwości. W wyniku przeprowadzonej analizy popytu ustalono szereg ograniczeń tj. ograniczona dostępność dla osób niepełnosprawnych, brak sali widowiskowej, ograniczenia lokalowe i techniczne wpływające na niemożność wprowadzenia nowych usług bądź powiększenie istniejących grup. Ważnym elementem jest duży stopień energochłonności budynku. W wyniku przeprowadzonego audytu energetycznego zaplanowano konieczne do wykonania działania termomodernizacyjne, skutkujące poprawą efektywności energetycznej na poziomie 66%.		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem projektu jest poszerzenie oferty kulturalnej oraz zapewnienie dostępu osób z niepełnosprawnościami do aktywnego udziału w kulturze.</p> <p>Planowana inwestycja dotyczy budynku użyteczności publicznej, w którym mieści się Ciechanowski Ośrodek Edukacji Kulturalnej „STUDIO”. Zaplanowane działania wynikają z analizy popytu prowadzonej przez COEK STUDIO oraz audytu energetycznego budynku. Projekt zakłada modernizację budynku i wyposażenie pomieszczeń w celu nadania im nowych funkcji kulturowych, w tym edukacyjnych i dostosowaniu ich do potrzeb osób niepełnosprawnych. Prace modernizacyjne obejmą galerię, salę baletową, pracownię rozwijania umiejętności manualnych, studio nagrań oraz utworzenie i nadanie nowej funkcji Sali widowiskowej. Dodatkowo wykonane zostanie ocieplenie ścian zewnętrznych budynku, wymiana starej kotłowni gazowej w obiekcie na węzeł ciepłowniczy zasilany z miejskiej sieci ciepłowniczej, przebudowa instalacji c.o., instalacja pompy ciepła powietrze/woda z zasobnikiem na potrzeby przygotowania ciepłej wody użytkowej, wymiana oświetlenia elektrycznego z tradycyjnego na energooszczędne typy LED. W rezultacie nastąpi poprawa efektywności energetycznej budynku na poziomie 66,61%.</p> <p>W sferze społecznej projekt zakłada powstanie nowych form uczestnictwa w kulturze, tj. uczestnictwo w koncertach i przedstawieniach teatralnych (dzięki</p>		

	<p>stworzeniu Sali widowiskowej) jako artysta muzyk, aktor oraz jako widz; nowe formy zajęć tanecznych dzięki modernizacji Sali baletowej oraz rozszerzenie obecnej oferty o bardziej efektywną pracę studia nagrań. Nowa oferta kulturalna COEK STUDIO będzie skierowana do nowych grup , w tym osób niepełnosprawnych, zespołów muzycznych i wokalistów.</p> <p>Lokalizacja instytucji kultury na obszarze rewitalizowanym stanowi doskonałe zaplecze dla organizacji wydarzeń, w których aktywny bądź bierny udział mogą brać osoby z najbliższego otoczenia.</p>		
Prognozowane rezultaty:	<p>Wskaźnik produktu: Liczba kulturowych obszarów/miejsc/instytucji kulturalnych udostępnianych dla niepełnosprawnych [sztuk]: 1.</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne [osoby]: 1020.</p>	Sposób zmierzenia i oceny rezultatów:	<p>Wskaźnik produktu: Dane Beneficjenta.</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Dane Beneficjenta.</p>
Źródło finansowania	Środki własne, EFRR (RPO WM)		

PROJEKT NR 11 – GP - B			
Nazwa projektu:	STWORZENIE WARUNKÓW DO WYKORZYSTANIA TRANSPORTU MULTIMODALNEGO PRZEZ BUDOWĘ W REJONIE DWORCA KOLEJOWEGO W CIECHANOWIE DROGOWO – KOLEJOWEGO WĘZŁA PRZESIADKOWEGO WRAZ Z PRZEBUDOWĄ UL. SIENKIEWICZA (DROGA DOJAZDOWA DO PKP) I ROZBUDOWĄ SIECI DRÓG DLA ROWERÓW		
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> ---> Zagospodarowanie przestrzeni publicznej ---> Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i parkingowej ---> Ożywienie gospodarcze terenów w stanie kryzysowym 		
Nazwa podmiotu realizującego:	Gmina Miejska Ciechanów	Szacowana wartość projektu:	50.000.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	obszar zlokalizowany przy dworcu PKP wraz z ul. Sienkiewicza – do dworca PKS	Planowany czas realizacji projektu:	2015-2018
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią mieszkańcy dzielnicy Bloki i innych części miasta, w tym także osoby niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym, a w szczególności osoby korzystające z dworca PKP.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>W chwili obecnej Miasto Ciechanów nie posiada wystarczającego zaplecza parkingowego i komunikacyjnego przy dworcu PKP. Brak miejsc parkingowych, brak ścieżki rowerowej, niedostosowana infrastruktura komunikacyjna utrudniają dostęp do swobodnego przemieszczania się i wyboru środka komunikacji w celu dotarcia do pracy. Ulica Sienkiewicza o nawierzchni z kostki brukowej, stanowiąca dojazd do dworca PKP i PKS, wybudowana w latach 1940-1941 nigdy nie była remontowana i uległa silnej degradacji ze względu na duże natężenie ruchu. Zdeastrowana obecnie nawierzchnia jezdni utrudnia komunikację, m.in. ograniczając liczbę linii autobusowych, pogłębia negatywny wizerunek dzielnicy Bloki, a także zniechęca przedsiębiorców do podejmowania działalności gospodarczej w tej części miasta. Realizacja projektu poza elementem dotyczącym ograniczenia niskiej emisji wpłynie na poprawę wizerunku dzielnicy Bloki, stworzy warunki rozwoju gospodarczego oraz społecznego na obszarze rewitalizacji.</p>		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem projektu jest stworzenie warunków do wykorzystania transportu multimodalnego przez budowę w rejonie dworca kolejowego w Ciechanowie drogowo – kolejowego węzła przesiadkowego wraz z przebudową ul. Sienkiewicza (droga dojazdowa do PKP) i rozbudową sieci dróg dla rowerów. Łączna powierzchnia węzła przesiadkowego z systemem parkingów, realizowanego w ramach RIT będzie obejmowała obszar około 1,2 ha. Na placu przed dworcem PKP zostaną:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uporządkowane i przebudowane ciągi komunikacyjne z odseparowanymi przystankami zbiorowego systemu transportu lokalnego i regionalnego o łącznej długości ok. 1 km; - wybudowany zostanie zespół dwóch parkingów z łączną liczbą 200 miejsc postojowych w systemie „Park&Ride” oraz miejsca postojowe dla rowerów; - wybudowana będzie konieczna infrastruktura techniczna oraz oświetlenie, a obszar węzła przesiadkowego będzie monitorowany; 		

	<p>- przebudowana zostanie na odcinku 1,5 km ulica Sienkiewicza – główny ciąg komunikacyjny prowadzący do dworca PKP. Od dworca kolejowego wyprowadzona zostanie ścieżka rowerowa o długości 1,5 km, łącząca dworzec PKP z dworcem PKS oraz spójna z już istniejącymi ciągami rowerowymi w układzie obwodowym miasta. W ramach projektu wykonana zostanie podbudowa i nawierzchnia jezdni, wybudowana zostanie jednostronna ścieżka rowerowa, wykonane zostaną chodniki i oświetlenie uliczne. Zagospodarowana będzie zieleń w pasie ulicznym (nawiązanie do zieleni pierwotnej), stworzone zostaną miejsca odpoczynku sprzyjające integracji społecznej i odbudowywaniu więzi lokalnych.</p> <p>Teren inwestycji znajduje się na obszarze wskazanym do rewitalizacji.</p>		
<p>Prognozowane rezultaty:</p>	<p>Wskaźnik produktu: Liczba wybudowanych obiektów „Park&Ride” [sztuk]: 2. Liczba miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „Park&Ride” [sztuk]: 200. Długość wybudowanych dróg dla rowerów [km]: 1,5. Wskaźnik rezultatu: Liczba samochodów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „Park&Ride” [sztuk]: 200.</p>	<p>Sposób zmierzenia i oceny rezultatów:</p>	<p>Wskaźnik produktu: Protokół odbioru/Dane Beneficjenta Wskaźnik rezultatu: Dane Beneficjenta</p>
<p>Źródło finansowania</p>	<p>Środki własne, EFRR (RPO WM)</p>		

PROJEKT NR 12 – GP - B			
Nazwa projektu:	INTEGRACJA MIĘDZYPOKOLENIOWA MIESZKAŃCÓW OSIEDLA BLOKI W CIECHANOWIE – SZANSĄ NA AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNĄ		
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> --- ➤ Aktywizacja osób starszych --- ➤ Aktywizacja dzieci i młodzieży --- ➤ Aktywizacja osób wykluczonych społecznie --- ➤ Modernizacja obiektów użyteczności publicznej 		
Nazwa podmiotu realizującego:	Powiat Ciechanowski	Szacowana wartość projektu:	1.000.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	Wypożyczalnia Nr 1 Powiatowej Biblioteki Publicznej w Ciechanowie, ul. Okrzei 27 a	Planowany czas realizacji projektu:	2017-2020
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią mieszkańcy dzielnicy Bloki i innych części miasta, w tym także osoby niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym, a w szczególności użytkownicy Wypożyczalni Nr 1.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	W budynku dwukondygnacyjnym (z roku 1984), na parterze znajduje się Wypożyczalnia Nr 1 Powiatowej Biblioteki Publicznej w Ciechanowie. Na I piętrze (powierzchnia 125 m2) znajdują się niewykorzystane pomieszczenia, które stopniowo ulegają niszczeniu.		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem projektu jest aktywizacja i integracja mieszkańców Osiedla „Blok” , ze szczególnym uwzględnieniem grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wykorzystanie wolnych pomieszczeń do realizacji działań na rzecz lokalnego społeczeństwa i wykorzystanie ich potencjału.</p> <p>W ramach projektu planuje się zaadoptować na cele społeczne I piętro budynku, w szczególności na organizowanie spotkań międzypokoleniowych oraz działań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, starszych, rodziców i dzieci.</p> <p>W ramach projektu obejmie się wsparciem również osoby niepełnosprawne (w tym celu zostaną wykonane racjonalne usprawnienia architektoniczne oraz przygotowanie specjalnej oferty programowej).</p>		
Prognozowane rezultaty:	<p>Wskaźnik produktu: Liczba kulturowych obszarów/miejsc/instytucji kulturalnych objętych wsparciem [sztuk]: 1.</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba osób korzystających z obiektu [osoby]: 1.000.</p>	Sposób zmierzenia i oceny rezultatów:	<p>Wskaźnik produktu: Protokół odbioru/Dane Beneficjenta</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Dane Beneficjenta</p>
Źródło finansowania	Środki własne, EFRR (RPO WM)		

PROJEKT NR 13 – GP - B			
Nazwa projektu:	PRZEBUDOWA KOMPLEKSU SPORTOWEGO PRZY GIMNAZJUM NR 3 W CIECHANOWIE		
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> ---> Aktywizacja dzieci i młodzieży ---> Zagospodarowanie przestrzeni publicznej ---> Modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej ---> Tworzenie miejsc integracji społecznej, rekreacji i edukacji 		
Nazwa podmiotu realizującego:	Gmina Miejska Ciechanów	Szacowana wartość projektu:	1.370.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	Kompleks sportowy Gimnazjum nr 3 ul. 17 Stycznia 17	Planowany czas realizacji projektu:	2016-2017
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią uczniowie Gimnazjum Nr 3, pozostałe dzieci i młodzież mieszkające w dzielnicy Bloki, w tym także osoby niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym, a w szczególności uczestnicy wydarzeń sportowych		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	W dzielnicy Bloki brak jest ogólnodostępnej, zagospodarowanej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. Gimnazjum nr 3, jako jedyne w Ciechanowie znajduje się na obszarze dzielnicy Bloki. Obecnie na terenie przewidzianym do przebudowy funkcjonuje nieutwardzone boisko do gry w piłkę nożną, dwa mini boiska o nawierzchni asfaltowej, jedno boisko o nawierzchni poliuretanowej i bieżnia okólna o nawierzchni żużlowej z fragmentem o nawierzchni poliuretanowej. Zapewnienie właściwej, zgodnej ze standardami infrastruktury sportowej na tym obszarze jest ważne nie tylko wizerunkowo, ale również społecznie. Osoby w różnym wieku będą mogły korzystać z obiektu, który jednocześnie będzie spełniał kilka funkcji: sportową, rekreacyjną oraz integracyjną.		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem projektu jest integracja mieszkańców, przeciwdziałanie patologiom społecznym i aktywizacja mieszkańców dzieci i młodzieży poprzez uczestnictwo w wydarzeniach sportowych.</p> <p>Przedmiot przedsięwzięcia obejmuje przebudowę kompleksu sportowego przy Gimnazjum nr 3 w Ciechanowie. Powierzchnia całego terenu wynosi 1,4171 ha, w tym 0,75 ha to teren objęty realizacją zadania. Modernizowany obiekt sportowy to obiekt przyszkolny, ale ogólnodostępny (zlokalizowany w dzielnicy Bloki) umożliwiający masowe i rekreacyjne uprawianie sportu. W ramach zadania planowane jest wykonanie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Boiska o nawierzchni ze sztucznej trawy z zastosowaniem do gry w piłkę nożną. 2. Bieżnia okólna 4 torowa o nawierzchni poliuretanowo – gumowej. 3. Dwa mini boiska wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowo – gumowej. 4. Siłownia zewnętrzna. 5. Plac zabaw. <p>Na terenie obiektu zamontowane zostaną stojaki do rowerów. Obiekt będzie</p>		

	wyposażony w kosze na śmieci oraz ławki dla osób towarzyszących.		
Prognozowane rezultaty:	Wskaźnik produktu: Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]: 0,75. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób korzystających z obiektu [osoby]: 2000.	Sposób zmierzenia i oceny rezultatów:	Wskaźnik produktu: Protokół odbioru/Dane Beneficjenta Wskaźnik rezultatu: Dane Beneficjenta
Źródło finansowania	Środki własne, środki MSiP - FRKF		

PROJEKT NR 14 – GP - B			
Nazwa projektu:	TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ – HOTEL OLIMPIJSKI W CIECHANOWIE		
Kierunki działań:	<p>---> Modernizacja obiektów użyteczności publicznej</p> <p>---> Modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej</p>		
Nazwa podmiotu realizującego:	Gmina Miejska Ciechanów	Szacowana wartość projektu:	2.800.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	ul. 17 Stycznia 60a	Planowany czas realizacji projektu:	2015-2019
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy obszarów rewitalizacji i innych części miasta, w tym także osoby niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>Hotel Olimpijski znajduje się w kompleksie sportowo – rekreacyjnym Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji przy ul. 17 Stycznia, w najbliższym otoczeniu dzielnicy Bloki. Obiekt powstał w 1993 roku z przeznaczeniem na hotel dla grup sportowych. Do chwili obecnej nie przeprowadzono generalnej modernizacji obiektu. Stan ogólny budynku - średni, jednocześnie budynek charakteryzuje się wysoką energochłonnością. Potrzeba realizacji projektu wynika z przeprowadzonego audytu energetycznego. Również ważny element dotyczy poprawy estetyki, co bezpośrednio przełoży się na wizerunek dzielnicy Bloki oraz przyciągnięcie nowych turystów i grup sportowych, co wpłynie na ożywienie gospodarczo obszaru.</p>		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem projektu jest poprawa jakości przestrzeni publicznej poprzez termomodernizację budynku użyteczności publicznej na obszarze wsparcia, co przyczyni się do wzmocnienia struktur społeczno – gospodarczych miasta i poprawy stanu środowiska przyrodniczego.</p> <p>Planowana inwestycja obejmie następujący zakres:</p> <ul style="list-style-type: none"> - roboty budowlane dociepleniowe, instalacja solarna, instalacja wentylacji mechanicznej, wymiana instalacji centralnego ogrzewania, roboty elektryczne (wymiana oświetlenia na typu LED). <p>Zaplanowane działania wynikają z przeprowadzonego audytu energetycznego i poprawią efektywność energetyczną budynku o około 50%.</p>		
Prognozowane rezultaty:	<p>Wskaźnik produktu: Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków [sztuk]: 1.</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych [kWh/rok]: powyżej 25%.</p>	Sposób zmierzenia i oceny rezultatów:	<p>Wskaźnik produktu: Dane Beneficjenta</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Dane Beneficjenta</p>
Źródło finansowania	Środki własne, EFRR (RPO WM)		

PROJEKT NR 15 – GP - B			
Nazwa projektu:	BUDOWA INFRASTRUKTURY TARGOWEJ, STANOWIĄCEJ NOWOCZESNE ZAPLECZE HANDLOWE DLA ROLNIKÓW I KUPCÓW W CIECHANOWIE		
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> ---> Zagospodarowanie przestrzeni publicznej ---> Ożywienie gospodarcze terenów w stanie kryzysowym ---> Aktywizacja zawodowa mieszkańców 		
Nazwa podmiotu realizującego:	Gmina Miejska Ciechanów	Szacowana wartość projektu:	10.000.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	obszar zlokalizowany przy dworcu PKP – obecny „bazarek” oraz ul. Sienkiewicza	Planowany czas realizacji projektu:	2016-2020
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią osoby prowadzące i planujące sprzedaż towarów na targowisku, a także wszyscy mieszkańcy Bloków oraz innych części miasta, w tym także osoby niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Obecnie targowisko miejskie zorganizowane jest w postaci otwartego placu i kilku pawilonów handlowych, częściowo skanalizowanych. Pawilony różnią się od siebie wielkością, materiałem wykonania, kolorystyką, ale łączy je wszystkie stan oceniany jako bardzo zły. Nawierzchnia w większości nie utwardzona powoduje tumany kurzu, piachu oraz żużlu, a brak odwodnienia – zastoiny wód opadowych. Nieatrakcyjność terenu powoduje stopniowy odpływ handlujących i kupujących. Bliskość dużej mieszkalnej dzielnicy Bloki oraz bezpośrednie sąsiedztwo dworca PKP stwarzają duże szanse dla rozwoju drobnej przedsiębiorczości na tym terenie wyłącznie przy zapewnieniu właściwych warunków. Wybudowanie odpowiedniej infrastruktury targowej wpłynie na ożywienie gospodarcze obszaru oraz poprawi stosunki społeczne.		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	W ramach zadania planuje się realizację na obecnym targowisku przy ul. Sienkiewicza dwóch zadań: 1. Budowa hali targowej handlu drobnopowierzchniowego w Ciechanowie. 2. Budowa targowiska miejskiego okresowego w Ciechanowie z możliwością użytkowania całorocznego.		
Prognozowane rezultaty:	Wskaźnik produktu: Powierzchnia obszarów objętych rewitaliz. [ha]: 0,75. Wskaźnik rezultatu: Liczba przedsiębiorców świadczących usługi i handel na obszarze poddanym działaniom rewitaliz. [sztuk]: 150.	Sposób zmierzenia i oceny rezultatów:	Wskaźnik produktu: Dane Beneficjenta Wskaźnik rezultatu: Dane Beneficjenta
Źródło finansowania	Środki własne, EFRR (RPO WM), PROW		

PROJEKT NR 16 – GP - OF			
Nazwa projektu:	MODERNIZACJA POMIESZCZEŃ PIWNICZNYCH W CELU UTWORZENIA ŚWIETLICY ŚRODOWISKOWEJ NA OSIEDLU OSADA FABRYCZNA W CIECHANOWIE		
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> ---> Aktywizacja dzieci i młodzieży ---> Aktywizacja osób wykluczonych społecznie ---> Modernizacja budynków mieszkalnych ---> Tworzenie miejsc integracji społecznej, rekreacji i edukacji 		
Nazwa podmiotu realizującego:	Spółdzielnia Mieszkaniowa Własnościowa Łydynia	Szacowana wartość projektu:	200.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	Pomieszczenia po byłych obiektach usługowych (magiel, pralnia) w piwnicach budynku Osada Fabryczna 2.	Planowany czas realizacji projektu:	2017-2019
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią dzieci i młodzież w wieku 5-18 lat obszaru rewitalizowanego, dzieci niepełnosprawne i ich rodzice, seniorzy 60+, osoby dorosłe, w tym długotrwale bezrobotni.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Pomieszczenia po osiedlowym maglu, pralni, itp. usługach z poprzedniej epoki nie są obecnie wykorzystane. Na osiedlu brak jest miejsca, które skupiałoby dzieci i młodzież w czasie wolnym bez względu na stan pogody; w którym możliwa byłaby aktywna integracja również osób dorosłych w wieku emerytalnym. Powstanie świetlicy środowiskowej umożliwi realizację programów rówieśniczych, socjoterapeutycznych, rówieśniczego doradztwa; stanie się miejscem organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej z wykorzystaniem lidera aktywności lokalnej.		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	Celem projektu jest przeciwdziałanie marginalizacji i ożywienie społeczne obszaru rewitalizacji poprzez stworzenie miejsca służącego integracji mieszkańców i podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznej. Prace adaptacyjne obejmą m.in. tynkowanie, malowanie, ułożenie podłóg, zainstalowanie ogrzewania, przebudowę instalacji elektrycznej, wyprowadzenie gniazd sieci internetowej, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej. Wyposażenie wnętrza w meble, infrastrukturę biurowo-świetlicową. Wnętrza świetlicy ozdobione fotografiami i elementami dekoracyjnymi przypominającymi historię Cukrowni Ciechanów oraz osiedla Osada Fabryczna. W miarę możliwości lokalowych, świetlicę należy wyposażyć w część biblioteczną dla seniorów i najmłodszych.		
Prognozowane rezultaty:	Wskaźnik produktu: Liczba kulturowych obszarów, miejsc, instytucji kulturalnych objętych wsparciem [szt]: 1. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób korzystających z usług po realizacji projektu [osoby]: 4000.	Sposób zmierzenia i oceny rezultatów:	Wskaźnik produktu: Protokół odbioru/Dane Beneficjenta. Wskaźnik rezultatu: Dane Beneficjenta.
Źródło finans.	Środki własne, EFRR (RPO WM)		

PROJEKT NR 17 – GP - OF			
Nazwa projektu:	REWALORYZACJA BUDYNKÓW MIESZKALNYCH Z PRZEŁOMU XIX I XX WIEKU NA OSIEDLU OSADA FABRYCZNA W CIECHANOWIE		
Kierunki działań:	<p>---> Modernizacja budynków mieszkalnych</p> <p>---> Zagospodarowanie przestrzeni publicznej</p>		
Nazwa podmiotu realizującego:	Spółdzielnia Mieszkaniowa Własnościowa Łydynia	Szacowana wartość projektu:	4.500.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	Budynki Osady Fabrycznej nr 1, 2, 3, 4, 8 i 9 oraz budynek przy ul. Fabrycznej 17.	Planowany czas realizacji projektu:	2017-2020
Grupa docelowa projektu:	<p>Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy obszaru rewitalizacji i innych części miasta, w tym także osoby niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym, a w szczególności mieszkańcy budynków podlegających rewaloryzacji.</p>		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>Budynki objęte projektem powstały na przełomie XIX i XX wieku jako fabryczna osada dla pracowników Cukrowni Ciechanów i ich rodzin. Zostały zbudowane z czerwonej cegły według ówczesnych wzorców architektonicznych w stylu charakterystycznym dla wielofunkcyjnego zespołu przemysłowego. Domów osiedla przez dziesięciolecia nie poddawano znaczącym remontom, dlatego utrzymały swój charakterystyczny wygląd. Dziś są administrowane przez niewielką spółdzielnię mieszkaniową „Łydynia”, której zasoby finansowe nie pozwalają nawet na podtrzymanie aktualnie istniejącego stanu technicznego budynków, który z roku na rok się pogarsza. Wraz z tym procesem oraz niewystarczającym wyposażeniem infrastrukturalnym pogarsza się negatywny wizerunek obszaru. Młodzi mieszkańcy niechętnie wiążą swoją przyszłość z tym miejscem m.in. ze względu na deficyty urbanistyczne; starsi, którzy spędzili tu nierzadko całe życie odczuwają brak zadowolenia z mieszkania w tej dzielnicy.</p>		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem projektu jest poprawa jakości życia i pobytu w osiedlu poprzez częściową rewaloryzację środowiska mieszkalnego. Historyczna zabudowa Osady Fabrycznej stanowiąca o tożsamości tej części miasta i jej mieszkańców zyska szansę zachowania swego stanu w zrewalidowanej postaci przez kolejne lata.</p> <p>Wymiana lub renowacja istniejącej więźby dachowej, wykonanie pokrycia dachów blachą płaską; wymiana obróbek blacharskich, rynien i rur spustowych; wykonanie izolacji termicznej dachu i stropu nad poddaszem; wymiana lub renowacja drewnianych stopni, tralek, pochwytyłów drewnianych, podłóg klatek schodowych; przełożenie fragmentów ceglanych gzymsów, naroży murów zewnętrznych w miejscach ich obłuzowań, uzupełnienie ubytków w spoinach; wykonanie instalacji odgromowej; wykonanie przyłączy kanalizacji deszczowej i drenażu opaskowego. W przypadku budynku przy ul. Fabrycznej 17 konieczna jest również modernizacja elewacji zewnętrznej.</p>		
Prognozowane rezultaty:	<p>Wskaźnik produktu:</p> <p>Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub</p>	<p>Sposób zmierzenia i oceny</p>	<p>Wskaźnik produktu:</p> <p>Dane Beneficjenta.</p> <p>Wskaźnik rezultatu:</p>

	wyremontowane na obszarach miejskich [sztuk]: 7. Wskaźnik rezultatu: Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich [sztuk]: 7.	rezultatów:	Dane Beneficjenta.
Źródło finansowania	Środki własne, EFRR (RPO WM)		

PROJEKT NR 18 – GP - OF			
Nazwa projektu:	BUDOWA I MODERNIZACJA DRÓG WEWNĘTRZNYCH, KANALIZACJI DESZCZOWEJ, PARKINGU I CHODNIKÓW ORAZ BUDOWA DROGI ŁĄCZĄCEJ UL. AUGUSTOWSKĄ Z MLECZARSKĄ NA OSIEDLU OSADA FABRYCZNA W CIECHANOWIE		
Kierunki działań:	<p>-----➤ Zagospodarowanie przestrzeni publicznej</p> <p>-----➤ Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i parkingowej</p>		
Nazwa podmiotu realizującego:	Spółdzielnia Mieszkaniowa Własnościowa Łydynia	Szacowana wartość projektu:	5.000.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	Otoczenie budynków Osady Fabrycznej oraz budynku przy ul. Fabrycznej 17	Planowany czas realizacji projektu:	2017-2020
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową stanowią mieszkańcy budynku przy ul. Fabrycznej 17, w tym także osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>W obecnej chwili na osiedlu istnieją tylko ulice gruntowe w bardzo złym stanie. Brak jest wyznaczonych miejsc parkingowych, co powoduje niejednokrotnie chaos i nieporozumienia między użytkownikami samochodów. Chodniki przy budynkach mieszkalnych są wykonane najczęściej z wylewki betonowej lub płyt. Obie nawierzchnie ulegają degradacji, kruszą się, są miejscami niebezpiecznymi dla osób w starszym wieku i dzieci. Ponadto brakuje bezpośredniego połączenia drogowego ul. Augustowskiej z Mleczarską przez Osadę Fabryczną.</p> <p>Dodatkowo budynek nr 17 znajduje się w pewnym obniżeniu w stosunku do ulicy Fabrycznej. Wody opadowe z tejże ulicy w naturalny sposób wykorzystując różnicę terenu zalewają spływem powierzchniowym wjazd oraz otoczenie przed budynkiem. Gruntowa nawierzchnia jest wypłukiwana, a na podwórzu oprócz wody opadowej nanoszony jest piasek i błoto. Po bardziej intensywnych opadach lub roztopach mieszkańcy grzęzną, a ich samochody muszą być wypychane z terenu przed budynkiem, który stanowi miejsce parkowania aut. Spływ powierzchniowy i warstwy błota czynią niezdolną do uczęszczania także lokalny trakt prowadzący w kierunku rzeki Łydyni. Jest to dla mieszkańców budynku droga krótsza i alternatywna w stosunku do ul. Fabrycznej, bo prowadząca do ul. Augustiańskiej.</p>		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>W wyniku realizacji projektu nastąpi uporządkowanie przestrzeni publicznej, poprawa jakości infrastruktury komunalnej, podniesienie jakości życia mieszkańców budynku. Wykonanie projektu wpłynie pozytywnie na podniesienie bezpieczeństwa użytkowników dróg lokalnych i chodników oraz oddali poczucie wykluczenia społecznego na jakie obecnie wskazują mieszkańcy budynku. Nowa infrastruktura drogowa ułatwi pracę firmom usługowym obsługującym osiedle (handel, usługi komunalne). Zmiana wizerunku osiedla będąca konsekwencją realizacji projektu oddali poczucie wykluczenia społecznego mieszkańców Osady Fabrycznej.</p> <p>W ramach projektu przy ul. Fabrycznej 17 planuje się: wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej, budowa zjazdu z ulicy Fabrycznej – polbruk jezdni 5 m szer. + chodnik jednostronnie szer. 2 m – ok. 100 – 120 m, budowę</p>		

	<p>chodników z polbruku o szer. 2 m wzdłuż budynku – ok. 80 m, budowę 25 miejsc parkingowych oraz kanalizacji deszczowej; utwardzenie traktu lokalnego prowadzącego do drogi gruntowej równoległej do rzeki Łydyni połączonej z ul. Augustiańską.</p> <p>W ramach projektu w sąsiedztwie budynków Osady Fabrycznej przewiduje się m.in.: wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej, budowę ulicy lokalnej – polbruk jezdnia 5 m szer. + chodnik jednostronnie szer. 2 m – ok. 500 m + 4 progi zwalniające, budowę chodników z polbruku o szer. 2 m komunikujących budynki mieszkalne – ok. 300 m, budowę 60 miejsc parkingowych przy budynkach nr 2, 4, 5, 5a, 7.</p> <p>Droga łącząca ul. Augustowską i Mleczarską powinna zostać wybudowana od podstaw na odcinku 1,5 km.</p>		
<p>Prognozowane rezultaty:</p>	<p>Wskaźnik produktu: Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]: 0,55.</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba osób korzystających z usług po realizacji projektu [osoby]: 4.000.</p>	<p>Sposób zmierzenia i oceny rezultatów:</p>	<p>Wskaźnik produktu: Protokół odbioru/Dane Beneficjenta.</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Dane Beneficjenta.</p>
<p>Źródło finansowania</p>	<p>Środki własne, EFRR (RPO WM)</p>		

PROJEKT NR 19 – GP - OF			
Nazwa projektu:	REWITALIZACJA BUDYNKU DWORKU I ZABYTKOWEGO PARKU PRZY UL. FABRYCZNEJ 11 W CIECHANOWIE		
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> ---> Zagospodarowanie przestrzeni publicznej ---> Ożywienie gospodarcze terenów w stanie kryzysowym ---> Zagospodarowanie terenów parków i skwerów 		
Nazwa podmiotu realizującego:	Osoba prywatna	Szacowana wartość projektu:	6.896.873,22 zł
Miejsce realizacji projektu:	Ul. Fabryczna 11	Planowany czas realizacji projektu:	2017-2018
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy Osady Fabrycznej, a także innych części miasta, w tym osoby niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym, a w szczególności osoby korzystające z parku przy ul. Fabrycznej 11.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Obecnie budynek jest zniszczony i jedynie w części piwnic jest użytkowany. Z roku na rok jego stan się pogarsza i wymaga natychmiastowego remontu. Stolarka okienna częściowo jest wybita a w miejscu szyb są płyty , które tylko w nieznacznym stopniu chronią, schody są zlasowane, drzwi zewnętrzne są prowizoryczne , dach przecieka mimo licznych napraw.		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	W budynku przy ul. Fabrycznej 11 wykonane muszą zostać prace budowlane polegające na przywróceniu pierwotnego wyglądu budynku, wymiany poszycia dachowego stolarki okiennej i drzwiowej wewnętrznej jak i zewnętrznej, wymiana elementów konstrukcji, rozprowadzenie elektryki i hydraulik wewnątrz budynku jak i na zewnątrz, zabezpieczenie fundamentów przed wilgocią, odrestaurowanie elewacji i całego terenu wokół budynku, przywrócenie schodów i barier ochronnych na tarasach i schodach, zrobienie tynków wewnętrznych w budynku, stworzenie kotłowni na paliwo gazowe, zabezpieczenie budynku przed pożarem , wykończenie wnętrz zgodnie z przeznaczeniem tj. na restaurację z pokojami gościnnymi . Budynek wpisany do rejestru zabytków.		
Prognozowane rezultaty:	Wskaźnik produktu: Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich [sztuk]: 1. Wskaźnik rezultatu: Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich [sztuk]: 1.	Sposób zmierzenia i oceny rezultatów:	Wskaźnik produktu: Dane Beneficjenta. Wskaźnik rezultatu: Dane Beneficjenta.
Źródło finansowania	Środki własne, EFRR (RPO WM)		

PROJEKT NR 20 – GP - OP			
Nazwa projektu:	POPRAWA DOSTĘPNOŚCI DO ZASOBÓW KULTURY POPRZECZ REMONT, ZAGOSPODAROWANIE I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZABYTKU TECHNIKI „WIEŻA CIŚNIEŃ” W CIECHANOWIE		
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> -----▶ Aktywizacja osób wykluczonych społecznie -----▶ Zagospodarowanie przestrzeni publicznej -----▶ Modernizacja obiektów użyteczności publicznej -----▶ Zagospodarowanie terenów przemysłowych -----▶ Tworzenie miejsc integracji społecznej, rekreacji i edukacji 		
Nazwa podmiotu realizującego:	Gmina Miejska Ciechanów	Szacowana wartość projektu:	7.000.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	Wieża ciśnień przy ul. Płockiej	Planowany czas realizacji projektu:	2015-2019
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy obszarów rewitalizacji i innych części miasta, zagrożone wykluczeniem społecznym.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Zbiornik wyrównawczy (wieża ciśnień) przy ulicy Płockiej w Ciechanowie, stanowiący własność Gminy Miejskiej Ciechanów jest obiektem włączonym do wojewódzkiej ewidencji zabytków nieruchomości techniki (tym samym ewidencji krajowej i gminnej). Został wzniesiony w 1972 r., zaprojektowany jako wyrównawczy zbiornik wody dla dzielnicy przemysłowej. Jakiś czas był on używany, ale nigdy nie zapełniono go do końca. Od lat 80-tych wieża jest całkowicie nieużytkowana, opuszczona i narażona na stopniową degradację.		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem projektu jest poprawa dostępności do zasobów kultury poprzez remont, zagospodarowanie i efektywne wykorzystanie zabytku techniki „Wieża ciśnień”. Po realizacji projektu zachowane będzie odwołanie do matematycznego charakteru obiektu. Ze względu na występującą symbiozę nauki, kultury i sztuki wprowadzona zostanie nowa funkcja z utrzymaniem tej tematyki. W warstwie funkcjonalnej stworzone zostanie Eksploratorium Matematyki i Techniki, składające się z dwóch elementów – odrestaurowanego i zaadoptowanego do nowej funkcji zbiornika wyrównawczego oraz towarzyszącego mu współczesnego pawilonu mieszczącego wszystkie niezbędne dodatkowe pomieszczenia edukacyjne. W pawilonie prowadzone będą zajęcia i warsztaty multimedialne rozwijające zainteresowania matematyką, techniką i innymi naukami ścisłymi w ramach Eksploratorium Matematyki i techniki, a konstrukcja wieży i zamknięta w niej symbolika matematyczna będzie podstawowym materiałem pogładowym.</p> <p>Teren wokół wieży zostanie potraktowany jako ogród sztuki, stanowiący estetyczne przedpole dla Eksploratorium matematyki i techniki. W planach jest rozmieszczenie w terenie serii rzeźb lub instalacji artystycznych przedstawiających sławnych matematyków. W ramach programu funkcjonalno – użytkowego zaplanowano utworzenie oczka wodnego w formie pierścienia otaczającego podstawę wieży (wg. koncepcji) z oświetleniem podwodnym i fontanną ze sterowanym oświetleniem. Teren dookoła zbiornika zostanie zagospodarowany, wykonane zostanie oświetlenie oraz zostanie ustawiony</p>		

	przenośny pawilon ekspozycyjny dostosowany do potrzeb planowanego Eksploratorium Matematyki i Techniki.		
Prognozowane rezultaty:	<p>Wskaźnik produktu: Liczba obiektów zabytkowych objętych wsparciem [sztuk]: 1.</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne [sztuk].: 20.000</p>	Sposób zmierzenia i oceny rezultatów:	<p>Wskaźnik produktu: Protokół odbioru/Dane Beneficjenta</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Dane Beneficjenta</p>
Źródło finansowania	Środki własne, EFRR (RPO WM)		

PROJEKT NR 21 – GP - OP			
Nazwa projektu:	BUDOWA PARKU MIEJSKIEGO POPRZEZ ZAGOSPODAROWANIE TERENU W OBSZARZE ZBIORNIKA WODNEGO „JEZIORKO” W CIECHANOWIE		
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> -----> Aktywizacja osób wykluczonych społecznie -----> Zagospodarowanie przestrzeni publicznej -----> Zagospodarowanie i tworzenie terenów cennych przyrodniczo -----> Zagospodarowanie terenów przemysłowych -----> Tworzenie miejsc integracji społecznej, rekreacji i edukacji 		
Nazwa podmiotu realizującego:	Gmina Miejska Ciechanów	Szacowana wartość projektu:	5.000.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	obszar ograniczony ulicami: Harcerską, Świętego Marka, Świętej Anny oraz zabudową mieszkaniową przy ul. Armii Krajowej	Planowany czas realizacji projektu:	2016-2023
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy obszaru rewitalizacji, a także innych części miasta, w tym także osoby niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Zbiornik wodny „Jeziorko” jest zlokalizowany w rejonie ulicy Armii Krajowej, pomiędzy osiedlami „Jeziorko” i „40-lecia” w Ciechanowie. Jest to płytki akwen, dawne wyrobisko. Wokół jeziorka z przyjściem wiosny służby komunalne regularnie wykaszają trzcinę. Ma to pewne konsekwencje — zaczynają być widoczne śmieci: odpady, plastikowe torby, nawet wystające z wody stare opony. Teren wokół jest nieuporządkowany, chaotycznie zakrzaczony, z niebezpiecznymi uskokami gruntu. Ten obraz przykro kontrastuje z dość zadbanym pobliskim osiedlem Jeziorko. Teren wokół zbiornika jest własnością Gminy Miejskiej. Okolice zbiornika po realizacji przedsięwzięcia będą tworzyły ładny teren rekreacyjno — sportowy, co wymaga uporządkowania terenu wokół jeziorka, pogłębienia i oczyszczenia zbiornika.		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem projektu jest podniesienie jakości przestrzeni publicznej, poprawa stanu środowiska przyrodniczego, stworzenie przestrzeni dla wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych, a w rezultacie wzrost integracji mieszkańców.</p> <p>Przedsięwzięcie polega na budowie Parku miejskiego z zagospodarowaniem zbiornika wodnego „JEZIORKO” poprzez realizację następujących zadań:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oczyszczenie i wyregulowanie zbiornika wodnego; 2. Budowa schodów, zjazdów dla rowerów i wózków; Zabezpieczenie skarp czaszy zbiornika wodnego oraz skarp i tarasów podwodnych wokół zbiornika; 3. Odprowadzenie wód opadowych; 4. Odwodnienie powierzchniowe i wgłębne; 5. Zagospodarowanie zieleni (trawniki, zieleń niska i średnia, zieleń wodna); 6. Budowa ścieżek spacerowo – rowerowych; 7. Budowa elementów rekreacyjnych (np. górka saneczkowa); 		

	8. Oświetlenie terenu – zaopatrzenie w energię elektryczną; 9. Wyposażenie w infrastrukturę towarzyszącą.		
Prognozowane rezultaty:	Wskaźnik produktu: Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]: 3,89. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób korzystających z obiektu [osoby]: 25.000.	Sposób zmierzenia i oceny rezultatów:	Wskaźnik produktu: Protokół odbioru/Dane Beneficjenta Wskaźnik rezultatu: Dane Beneficjenta
Źródło finansowania	Środki własne, EFRR (RPO WM), FS (POIiŚ)		

PROJEKT NR 22 – GP - OP			
Nazwa projektu:	OŻYWIENIE TERENU POPRZEMYSŁOWEGO „KRUBIN” W CIECHANOWIE		
Kierunki działań:	<p>---> Zagospodarowanie przestrzeni publicznej</p> <p>---> Zagospodarowanie terenów przemysłowych</p> <p>---> Tworzenie miejsc integracji społecznej, rekreacji i edukacji</p>		
Nazwa podmiotu realizującego:	Gmina Miejska Ciechanów	Szacowana wartość projektu:	3.000.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	Krubin, działki: 140201_1.0060.291 i 140201_1.0060.220	Planowany czas realizacji projektu:	2018-2020
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy obszaru rewitalizacji, a także innych części miasta, w tym także osoby niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Zdegradowany teren działek 291 i 220 w obecnym stanie jest niemożliwy do użytkowania. Wykorzystywany jest teraz w większości jedynie przez wędkarzy. Na tym terenie dochodzi do wielu niepożądanych zjawisk patologicznych, co potwierdzają statystyki KPP w Ciechanowie. Zagospodarowanie terenu pozwoli na zmianę sposobu użytkowania i nadanie mu nowej funkcji rekreacyjnej.		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem projektu jest podniesienie jakości przestrzeni publicznej, poprawa stanu środowiska przyrodniczego, stworzenie przestrzeni dla wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych, a w rezultacie wzrost integracji mieszkańców.</p> <p>Teren zostanie podzielony na strefy funkcjonalne tj.:</p> <p>Strefa plażowa i sportów wodnych</p> <p>Teren przeznaczony na zagospodarowanie czasu wolnego mieszkańców Ciechanowa i okolic. Formy adaptacji terenu pozwolą na przekształcenie zagospodarowania czasu wolnego na czas aktywny.</p> <p>Strefa dydaktyczna:</p> <p>Teren ten pozwala na stworzenie ścieżek dydaktycznych, w ramach których dzieci i młodzież szkolna mogła by rozwijać swoją wiedzę na tzw. zielonych szkołach w oparciu o powstałą infrastrukturę.</p> <p>Strefa sportowa: stworzenie przestrzeni do uprawiania sportu</p> <p>Strefa rekreacyjna</p> <p>Część przeznaczona na promenadę nad zespołem stawów uzupełniona o oświetlenie parkowe połączone z siłownią zewnętrzną i aleją drzew. Całość terenu należy oczyścić z zanieczyszczeń powstałych po niewłaściwym użytkowaniu terenu.</p>		
Prognozowane rezultaty:	<p>Wskaźnik produktu: Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha] 16.</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba osób korzystających z obiektu [osoby] 10.000.</p>	Sposób zmierzenia i oceny rezultatów:	<p>Wskaźnik produktu: Protokół odbioru/Dane Beneficjenta</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Dane Beneficjenta</p>
Źródło finans.	Środki własne, EFRR (RPO WM)		

5.6 OPIS UZUPEŁNIAJĄCYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

PROJEKT NR 1 – UP - W			
Nazwa projektu:	WSPARCIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH NA OBSZARACH REWITALIZACJI W CIECHANOWIE		
Kierunki działań:	<p>---> Budowa społeczeństwa obywatelskiego</p> <p>---> Aktywizacja osób wykluczonych społecznie</p>		
Nazwa podmiotu realizującego:	Gmina Miejska Ciechanów	Szacowana wartość projektu:	Kwota wynikająca z konkursów ogłaszanych na świadczenia zadań publicznych w Ciechanowie przez organizacje pozarządowe
Miejsce realizacji projektu:	Wszystkie zamieszkałe obszary rewitalizacji.	Planowany czas realizacji projektu:	2016-2023
Grupa docelowa projektu:	Organizacje pozarządowe prowadzące lub planujące działalność na obszarach rewitalizacji.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Wyrazem aktywności społecznej mieszkańców są liczne organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, związki i fundacje. Obecnie w Ciechanowie działa ich ponad 90, co świadczy o dużym zaangażowaniu społeczności. Spośród tej liczby ok. 50 organizacji pozarządowych jest aktywnych w życiu publicznym miasta wychodząc ze swoją ofertą do innych. Wiele z tych organizacji jako organizacje pożytku publicznego zajmuje się świadczeniem szeroko pojętych usług społecznych. Realizują one zadania publiczne gminy miejskiej Ciechanów w zakresie kultury, promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej. Wydaje się jednak, że organizacje te w zbyt małym stopniu obejmują swoją działalnością obszary rewitalizacji.		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	Planuje się przyznawania dodatkowych punktów w konkursach na świadczenie zadań publicznych w Ciechanowie dla organizacji pozarządowych planujących działania na obszarach rewitalizacji.		
Źródło finansowania	Środki własne		

PROJEKT NR 2 – UP - Ś			
Nazwa projektu:	OŻYWIENIE GOSPODARCZE UL. WARSZAWSKIEJ W CIECHANOWIE		
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> -----▶ Zagospodarowanie przestrzeni publicznej -----▶ Ożywienie gospodarcze terenów w stanie kryzysowym -----▶ Aktywizacja zawodowa mieszkańców -----▶ Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i parkingowej 		
Nazwa podmiotu realizującego:	Gmina Miejska Ciechanów	Szacowana wartość projektu:	Bieżące finansowanie
Miejsce realizacji projektu:	ul. Warszawska	Planowany czas realizacji projektu:	2016-2023
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy obszaru rewitalizacji, a także innych części miasta, w tym także osoby niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Ulica Warszawska stanowi w strukturze miejskiej Ciechanowa fragment ciągu łączącego dwa historyczne ośrodki urbanizacji: pierwotnego grodziska, pobliskiej Fary i Rynku Zielonego oraz ulokowanego na północy Nowego Miasta z rynkiem – historycznie nazywanym Wielkim. Wzdłuż ulicy zlokalizowane są sklepy, usługi i zabudowa mieszkaniowa, stanowiąca w większości własność prywatną, wymagająca w części remontów. Obecnie ulica Warszawska jest zamknięta dla ruchu kołowego, stanowi deptak – główny. Przedsiębiorcy działający przy ul. Warszawskiej narzekają na spadek dochodów ze sprzedaży towarów, który prowadzi do upadku sklepów.		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>W ramach projektu przewiduje się m.in.</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizację targów produktów regionalnych, np. jarmarki wielkanocne; - promowanie lokalnej działalności gospodarczej; - organizację imprez aktywizujących społeczność lokalną; - organizację imprez międzypokoleniowych; - organizację wydarzeń promujących lokalnych artystów; - zabieganie przez Gminę Miejską Ciechanów o przejęcie ul. 11 Pułku Ułanów Legionowych i wybudowanie tam parkingów w celu ułatwienia mieszkańcom dostępu do punktów handlowych i usługowych zlokalizowanych przy ul. Warszawskiej. 		
Źródło finansowania	Środki własne		

PROJEKT NR 3 – UP - Ś			
Nazwa projektu:	REWITALIZACJA BUDYNKU PO MŁYNIE PRZY ULICY NADRZECZNEJ W CIECHANOWIE I NADANIE MU NOWYCH FUNKCJI SPOŁECZNO - GOSPODARCZYCH		
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> ---> Modernizacja obiektów użyteczności publicznej ---> Ożywienie gospodarcze terenów w stanie kryzysowym ---> Tworzenie miejsc integracji społecznej, rekreacji i edukacji 		
Nazwa podmiotu realizującego:	Gmina Miejska Ciechanów	Szacowana wartość projektu:	15.000.000
Miejsce realizacji projektu:	ul. Nadrzeczna 17	Planowany czas realizacji projektu:	2016-2021
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy obszaru rewitalizacji, a także innych części miasta, w tym także osoby niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Młyn został zbudowany przez Lubienieckiego i Mundsztuka na początku XX wieku. Produkcję zakończył dopiero w latach 60. ubiegłego wieku. Od wielu lat nieużytkowany utracił dawne funkcje i popada w dalszą ruinę. Duże zaplecze użytkowe obiektu oraz teren dookoła pozwalają na zaprojektowanie i wykorzystanie budynku na cele publiczno – społeczne. Lokalizacja w centrum Ciechanowa, jednocześnie bliskość Traktu Średniowiecznego, doliny rzeki Łydyni oraz Zamku Książąt Mazowieckich sprawiają, iż zrewitalizowany obiekt będzie doskonałym punktem o charakterze kulturalno – turystyczno – gospodarczym.		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	Zadanie planowane do realizacji na lata 2016 – 2021. W latach 2016-2017 planowane jest opracowanie dokumentacji projektowej. W kolejnych latach realizacja inwestycji, zakładająca kompleksową renowację zabytkowego obiektu wraz z otoczeniem zgodnie z zaleceniami konserwatora zabytków. Ze względu na wartość historyczną budynek otrzyma nowe funkcje kulturalno – turystyczno – gospodarcze.		
Źródło finansowania	Środki własne, EFRR (RPO WM)		

PROJEKT NR 4 – UP - Ś			
Nazwa projektu:	PARKI MIEJSCEM INTEGRACJI I REKREACJI W CIECHANOWIE		
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> --- ➔ Zagospodarowanie przestrzeni publicznej --- ➔ Modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej --- ➔ Zagospodarowanie terenów parków i skwerów --- ➔ Tworzenie miejsc integracji społecznej, rekreacji i edukacji 		
Nazwa podmiotu realizującego:	Gmina Miejska Ciechanów	Szacowana wartość projektu:	4.000.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	Park im. Jarosława Dąbrowskiego, Park im. Marii Konopnickiej	Planowany czas realizacji projektu:	2016-2023
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy obszaru rewitalizacji, a także innych części miasta, w tym także osoby niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym, a w szczególności użytkownicy miejskich parków.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>Ciechanów posiada 2 parki miejskie, zlokalizowane w Śródmieściu. Miasto na bieżąco dba o stan znajdujące się tam przyrody. Niestety brak kompleksowych inwestycji, szerszego spojrzenia na potencjał parków wpłynęły na zmniejszenie się roli bogactwa przyrody dla integracji i rekreacji mieszkańców. Parki traktowane są jako skrótowe przejścia, osoby nadużywające alkoholu znajdują w nich spokojne schronienie, co wpływa na zwiększenie zagrożenia bezpieczeństwa. Przeważała i zniszczona infrastruktura towarzysząca (ławki, kosze na śmieci, brak stojaków na rowery) oraz niedostosowane do potrzeb oświetlenie nie sprzyjają odpoczynkowi i spotkaniom w tych miejscach. Brak zaplecza dla dzieci, urządzeń aktywizujących osoby dorosłe, brak ciekawych form architektury spowodowały, że parki obumierają. Stwierdzenie to dotyczy zarówno znajdującej się tam roślinności, ale przede wszystkim ilości odwiedzających je osób.</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia ożywi miejsca bogate przyrodniczo, zapewni bezpieczny i ciekawy pobyt na świeżym powietrzu, będzie sprzyjać integracji społecznej, prowadząc do rozwoju drobnej przedsiębiorczości na obszarze objętym zadaniem.</p>		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Po przeprowadzonych uzgodnieniach z Konserwatorem Zabytków teren parków zostanie objęty następującymi działaniami:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przegląd, konserwacja zieleni, nowe i uzupełniające nasadzenia; 2. Zapewnienie właściwych warunków do spacerowania (ścieżki, alejki); 3. Zapewnienie infrastruktury sprzyjającej rekreacji i integracji (plac zabaw, siłownia zewnętrzna, nowe elementy związane z kulturą, rozrywką, historią miasta itp.); 4. Zapewnienie nowej infrastruktury towarzyszącej (ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery, oświetlenie itp). <p>Przewiduje się realizację przedsięwzięcia w podziale na etapy.</p>		
Źródło finansowania	Środki własne, FS (POLiŚ)		

PROJEKT NR 5 – UP - Ś			
Nazwa projektu:	REWITALIZACJA „DOLINY RZEKI ŁYDYNI” W CIECHANOWIE		
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> ---> Zagospodarowanie przestrzeni publicznej ---> Zagospodarowanie terenów parków i skwerów ---> Zagospodarowanie i tworzenie terenów cennych przyrodniczo ---> Tworzenie miejsc integracji społecznej, rekreacji i edukacji 		
Nazwa podmiotu realizującego:	Gmina Miejska Ciechanów	Szacowana wartość projektu:	1.000.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	ul. Zamkowa i Parkowa („Dolina rzeki Łydyni”)	Planowany czas realizacji projektu:	2016-2018
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy Śródmieścia, a także innych części miasta, w tym także osoby niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym, a w szczególności użytkownicy terenu doliny.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>W centrum Ciechanowa znajduje się unikalny obszar chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Łydyni”. Ten cenny teren przyrodniczy jest dotychczas zaniedbany oraz wymaga kompleksowego wsparcia, by zapewnić ochronę i przywrócić różnorodność biologiczną. Brak jakiegokolwiek infrastruktury turystycznej wpływa na degradację obszaru objętego ochroną. Wydeptane ścieżki, porzucane papiery, śmieci, płoszenie ptactwa, niewłaściwe zachowanie przebywających na tym terenie wpływają na zniszczenie otaczającej nas przyrody.</p> <p>Dolina rzeki Łydyni w znacznej części znajduje się na terenie obszaru wskazanego do rewitalizacji. Zamek Książąt Mazowieckich zlokalizowany na tym obszarze powiększa atrakcyjność doliny rzecznej.</p> <p>W chwili obecnej jest to miejsce sprzyjające patologii: przesiadywania w miejscach zaciemnionych, niewidocznych – młodzieży (w tym wagarującej), osób bezdomnych, osób spożywających alkohol. Brak oświetlenia, właściwych ciągów komunikacyjnych sprzyja zagrożeniu bezpieczeństwa na tym terenie.</p> <p>Realizacja projektu zapewni dodatkową przestrzeń publiczną, ściśle związaną z edukacją (w tym ekologiczną) oraz kulturą i historią. Przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej, który jest dla Miasta Ciechanów ważnym elementem społeczno – gospodarczym.</p>		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Inwestycja zostanie podzielona na kilka etapów. Planuje się w ramach projektu stworzenie ścieżki edukacyjnej z możliwościami obserwacji walorów przyrodniczych, z elementami małej architektury, wyznaczonymi traktami spacerowymi i zapleczem rekreacyjnym. Ważnym elementem przedsięwzięcia będzie iluminacja drzew, usunięcie gatunków obcych oraz zachowanie walorów przyrodniczych Zespołu Przyrodniczo – Krajobrazowego „Dolina rzeki Łydyni”.</p> <p>Działania dodatkowe to organizacja spacerów edukacyjnych dotyczących bioróżnorodności biologicznej – przyrodniczej dla różnych grup wiekowych, z wykorzystaniem stworzonej ścieżki edukacyjnej.</p> <p>Organizacja wydarzeń takich jak np. „Dzień Ziemi” nabierze zupełnie innego</p>		

	wymiaru – poprzez uświadomienie roli przyrody w naszym codziennym życiu. Nastąpi aktywizacja organizacji ekologicznych i udostępniony zostanie obszar do realizacji działań ekologicznych.
Źródło finansowania	Środki własne, FS (POIiŚ), WFOŚiGW w Warszawie

PROJEKT NR 6 – UP - Ś			
Nazwa projektu:	REWITALIZACJA ZAMKU KSIĄŻĄT MAZOWIECKICH W CIECHANOWIE		
Kierunki działań:	<p>---> Zagospodarowanie przestrzeni publicznej</p> <p>---> Ożywienie gospodarcze terenów w stanie kryzysowym</p> <p>---> Tworzenie miejsc integracji społecznej, rekreacji i edukacji</p>		
Nazwa podmiotu realizującego:	Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie	Szacowana wartość projektu:	b.d.
Miejsce realizacji projektu:	Zamek Książąt Mazowieckich w Ciechanowie, ul. Zamkowa	Planowany czas realizacji projektu:	2016-2023
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy Ciechanowa oraz turyści		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Projekt stanowi kontynuację prac rozpoczętych w 2005 roku. Dotychczas odbudowano tzw. Dom Mały, mieszczący recepcję, salę ekspozycyjną, salę multimedialną oraz zaplecze i WC dla niepełnosprawnych. Nadal brakuje miejsca, gdzie realizowano by zajęcia edukacyjne oraz Sali konferencyjnej na prelekcje i odczyty oraz koncerty, tak lubiane przez mieszkańców miasta.		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem projektu jest intensyfikacja ochrony i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie zachowanie i kompleksowa poprawa stanu zabytku nieruchomego, jakim jest Zamek Książąt Mazowieckich.</p> <p>Projekt obejmuje wykonanie prac konserwatorsko – budowlanych wzdłuż kurtyny północnej Zamku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie kompleksowych prac konserwatorskich historycznego muru w obrębie tzw. Domu Dużego, we wnętrzach piwnicy gotyckiej i naprawa tarasu nad piwnicą; • odbudowanie tzw. Domu Dużego z równoczesnym doposażeniem obiektu w podstawowe media oraz urządzenia do organizacji wydarzeń kulturalnych, trzykondygnacyjny obiekt zawierać będzie m.in.: salę konferencyjną, sale wystawowe i zaplecze gospodarcze. Architektonicznie współgrający z istniejącym Domem Małym. • Zagospodarowanie i uporządkowanie dziedzińca zamkowego wraz z przyległym do Zamku terenem. 		
Źródło finansowania	Środki własne, EFRR (RPO WM)		

PROJEKT NR 7 – UP - Ś			
Nazwa projektu:	MODERNIZACJA BOISKA SZKOLNEGO PRZY ZESPOLE SZKÓŁ TECHNICZNYCH UL. KOPERNIKA 7 W CIECHANOWIE		
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> ---> Aktywizacja dzieci i młodzieży ---> Modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej ---> Tworzenie miejsc integracji społecznej, rekreacji i edukacji 		
Nazwa podmiotu realizującego:	Starostwo Powiatowe w Ciechanowie	Szacowana wartość projektu:	300.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	Boisko szkolne zlokalizowane przy ul. Małgorzackiej	Planowany czas realizacji projektu:	2016-2018
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią uczniowie Zespołu Szkół Technicznych, pozostałe dzieci i młodzież mieszkające w Śródmieściu, w tym także osoby niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym, a w szczególności uczestnicy wydarzeń sportowych.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Obecny stan nawierzchni boiska jest zły. Nawierzchnię stanowi asfalt, który w wielu miejscach jest popękany i pofałdowany. Bramki i kosze do gry są zniszczone wieloletnim użytkowaniem. Modernizacja boiska przyczyni się do wzmożonej aktywności fizycznej mieszkańców, bo jest to jedyne boisko w centrum Ciechanowa.		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	Celem projektu jest integracja mieszkańców, przeciwdziałanie patologiom społecznym i aktywizacja mieszkańców dzieci i młodzieży poprzez uczestnictwo w wydarzeniach sportowych. Wykonanie nowej nawierzchni, dostosowanej do gry w piłkę. Zamontowanie nowych bramek do gry w piłkę ręczną i zamontowanie nowych tablic z obręczami do gry w piłkę koszykową. Zbudowanie małej siłowni zewnętrznej. Modernizacja lub wymiana ogrodzenia wokół boiska.		
Źródło finansowania	Środki własne, MSiT (FRKF)		

PROJEKT NR 8 – UP - B			
Nazwa projektu:	AKTYWNA INTEGRACJA OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM W CIECHANOWIE – „KULINARNE BLOKI”		
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> --- ➔ Aktywizacja dzieci i młodzieży --- ➔ Aktywizacja osób starszych --- ➔ Aktywizacja osób wykluczonych społecznie 		
Nazwa podmiotu realizującego:	Bank Żywności w Ciechanowie	Szacowana wartość projektu:	154 548 zł
Miejsce realizacji projektu:	Dzielnica Bloki	Planowany czas realizacji projektu:	2017
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią osoby objęte pomocą żywnościową przez Bank Żywności, niepracujące, nieaktywne, zagrożone ubóstwem.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>Dużą część mieszkańców dzielnicy Bloki charakteryzuje zła sytuacja finansowa, bierność, zły stan zdrowia, brak motywacji, umiejętności i odpowiednich kwalifikacji do uzyskania pracy. Otoczenie jest często czynnikiem utrwalającym i akceptowalnym biernie postawy. Uczestnictwo w warsztatach jest mobilizacją do wyjścia z domu, poznania nowych ludzi oraz swego zachowania w nowej sytuacji (np. wspólne gotowanie). Budują się relacje, uczestnik znajduje swoje miejsce w grupie, nabywa umiejętności, które stają się motywacją do zmiany. Przez uzyskanie efektów zdrowotnych i dietetycznych podnosi się samoocena uczestnika oraz wiara we własne możliwości. Często dopiero podczas warsztatów uczestnicy odkrywają swoje zdolności i uzyskują aprobatę i uznanie otoczenia. W 2015 r. z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2015 korzystało na terenie gminy miejskiej Ciechanów 1558 osób. Wiele osób pochodzi z rodzin, gdzie brakuje wzorców, korzystają ze świadczeń pomocy społecznej. Osoby te mają niską motywację, kompleksy, słaby stopień integracji, brak aspiracji.</p>		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem projektu jest ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego i ubóstwa oraz integracja środowiskowa i rodzinna osób objętych pomocą żywnościową z terenu Ciechanowa, głównie dzielnicy Bloki.</p> <p>Planuje się realizację następujących zadań: a) diagnoza zainteresowań, b) aktywizacja społeczna- konieczna w celu odbudowy i podtrzymania umiejętności uczestników projektu c) aktywizacja zdrowotna, która pozwoli wyeliminować lub złagodzić bariery zdrowotne utrudniające funkcjonowanie w społeczeństwie czy podjęcie aktywności zawodowej- zajęcia z trenerem personalnym, d) aktywizacja edukacyjna- ma na celu podnoszenie umiejętności w zakresie zdrowego stylu życia, kulinarnych, w zakresie prawidłowego odżywiania, przygotowywania zbilansowanych posiłków dla różnych grup wiekowych, planowania jadłospisu, zapobiegania marnowaniu jedzenia. Będą to np. warsztaty kulinarne, dietetyczne, aktywności fizycznej . Dzięki temu nastąpi poprawa sytuacji życiowej uczestników projektu.</p> <p>Ważnym elementem projektu będą działania o charakterze społeczno-integracyjnym, tj. festyn sąsiedzki dla mieszkańców - około 200 osób.</p>		
Źródło finans.	Środki własne, EFNP (POPŻ)		

PROJEKT NR 9 – UP - B			
Nazwa projektu:	ZAGOSPODAROWANIE ZBIORNIKA „KANALY” Z PRZYLEGAJĄCYM TERENEM NA KOMPLEKS SPORTOWO – REKREACYJNY W CIECHANOWIE		
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> ---> Zagospodarowanie przestrzeni publicznej ---> Modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej ---> Zagospodarowanie terenów przemysłowych ---> Zagospodarowanie terenów parków i skwerów ---> Tworzenie miejsc integracji społecznej, rekreacji i edukacji 		
Nazwa podmiotu realizującego:	Gmina Miejska Ciechanów	Szacowana wartość projektu:	10.000.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	obszar zlokalizowany pomiędzy ulicami: Kargoszyńską, Kraszewskiego, 17 Stycznia, Gostkowską	Planowany czas realizacji projektu:	2016-2023
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią wszyscy mieszkańcy Bloków, a także innych części miasta, w tym także osoby niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym, a w szczególności osoby korzystające z infrastruktury zbiornika „Kanały”.		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>W okresie II wojny światowej zbiorniki służyły Niemcom do obsługi pobliskiej cegielni. Po wojnie glina na potrzeby cegielni działającej aż do 1968 roku była sprowadzana spoza Ciechanowa. Początkowo „Kanały” składały się kilku mniejszych zbiorników wodnych, w latach 70-tych oczka wodne połączono w jeden zbiornik przeznaczony do celów rekreacyjnych. „Kanały” były własnością Skarbu Państwa, który przekazał je w wieczyste użytkowanie Towarzystwu Krzewienia Kultury Fizycznej. W wyniku podjętych negocjacji, w 2015 roku Gmina Miejska Ciechanów stała się właścicielem w/w terenu. W II połowie lat 80-tych zbiornik przestał być użytkowany, tak jest do dzisiaj. Jakość wody w zbiorniku nie jest najlepsza, zbiornik jest zarośnięty. W sąsiedztwie akwenu stoi zabytkowy komin dawnej cegielni, a także znajduje się budynek COEK Studio wraz z przyległymi, zagospodarowanymi terenami zieleni. Tutaj zlokalizowana jest również część obiektów zarządzanych przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Ciechanowie: Hotel Olimpijski oraz nowoczesny kompleks sportowo-rekreacyjny zawierający: krytą pływalnię ze zjeżdżalnią (modernizacja w latach 2015-2016), basen odkryty, dwie hale widowiskowo-sportowe, siłownię, salon odnowy biologicznej, hotel, restaurację, sale konferencyjne. Jest to miejsce licznych zawodów sportowych i zgrupowań treningowych sportowców z kraju i zagranicy.</p> <p>Obszar przewidziany do rewitalizacji obejmuje część terenu na którym znajduje się odkryty – sezonowy basen oraz zbiornik wodny „Kanały”. Niezagospodarowany obecnie teren sprzyja postępującej degradacji, niszczeniu oraz staje się skupiskiem niewłaściwych zachowań mieszkańców, stwarzając zagrożenie bezpieczeństwa.</p> <p>Teren „Kanałów” sąsiaduje z dzielnicą Bloki w Ciechanowie, co pogłębia poczucie wykluczenia społecznego dzielnicy. Zaniedbany, niewykorzystany</p>		

	obszar pogłębia stagnację gospodarczą i społeczną.
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	Całość terenu przewidzianego do rewitalizacji w ramach podjętych działań będzie służyła stworzeniu kompleksu sportowo – rekreacyjnego, mającego wpływ na aktywizację społeczną i gospodarczą. Planuje się uporządkowanie i zagospodarowanie terenu, wyposażenie w niezbędną infrastrukturę techniczną według koncepcji zagospodarowania terenu. Zakłada się realizację projektu w podziale na etapy, ze względu na złożoność problemów i potrzeby przedmiotowego obszaru.
Źródło finansowania	Środki własne, EFRR (RPO WM), FS (POIiŚ)

PROJEKT NR 10 – UP - OF			
Nazwa projektu:	BUDOWA BOISKA WIELOFUNKCYJNEGO NA OSIEDLU OSADA FABRYCZNA W CIECHANOWIE		
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> ---> Aktywizacja dzieci i młodzieży ---> Zagospodarowanie przestrzeni publicznej ---> Modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej ---> Tworzenie miejsc integracji społecznej, rekreacji i edukacji 		
Nazwa podmiotu realizującego:	Spółdzielnia Mieszkaniowa Własnościowa Łydynia	Szacowana wartość projektu:	300.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	teren między budynkiem mieszkalnym nr 9, parkingiem pod wiaduktem ul. Mleczarskiej oraz ogrodzeniem sklepu spożywczego przy ul. Mleczarskiej	Planowany czas realizacji projektu:	2017-2019
Grupa docelowa projektu:	Grupę docelową projektu stanowią dzieci i młodzież mieszkające w Osadzie Fabrycznej, w tym także osoby niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym, a w szczególności uczestnicy wydarzeń sportowych		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>W obecnej chwili brak jest na osiedlu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej co w dużym stopniu ogranicza ofertę spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież. Dzieci grają w piłkę w miejscach do tego nieprzystosowanych i nieprzeznaczonych. Taki stan rzeczy pociąga za sobą wielokrotnie sytuacje konfliktogenne, szczególnie między mieszkańcami reprezentującymi różne pokolenia. Sport spełnia ważne funkcje przy promocji zdrowia, integracji społecznej, prewencji przemocy. Celem promowania sportu na osiedlu jest m.in. kompleksowe przyczynienie się do poprawy warunków życia, w szczególności dzieci i młodzieży. Powstanie wielofunkcyjnego boiska sportowego nie tylko umożliwi bezpieczne spędzanie wolnego czasu. Ma ono szansę stać się miejscem aktywnej integracji mieszkańców osiedla (festyny rodzinne, spotkania okazjonalne) i przyczynić do uporządkowania przestrzeni publicznej.</p>		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem projektu jest integracja mieszkańców, przeciwdziałanie patologiom społecznym i aktywizacja mieszkańców z różnych grup wiekowych poprzez uczestnictwo w wydarzeniach sportowych.</p> <p>W ramach projektu przewiduje się wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej, budowa boiska wielofunkcyjnego o wymiarach 40 × 20 m o nawierzchni poliuretanowej wraz z ogrodzeniem i opaska betonową; dostawa i montaż wyposażenia sportowego. Naniesienie linii właściwych dla boisk do piłki ręcznej, siatkówki i koszykówki.</p>		
Źródło finansowania	Środki własne, EFRR (RPO WM)		

PROJEKT NR 11 – UP - OF			
Nazwa projektu:	BUDOWA ZIELONEGO SKWERU NA OSIEDLU OSADA FABRYCZNA W CIECHANOWIE		
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> ---> Budowa społeczeństwa obywatelskiego ---> Zagospodarowanie przestrzeni publicznej ---> Zagospodarowanie terenów parków i skwerów ---> Tworzenie miejsc integracji społecznej, rekreacji i edukacji 		
Nazwa podmiotu realizującego:	Spółdzielnia Mieszkaniowa Własnościowa Łydynia	Szacowana wartość projektu:	35.000 zł
Miejsce realizacji projektu:	teren pomiędzy budynkami nr 7, 8, 9 a parkingiem pod wiaduktem ul. Mleczarskiej.	Planowany czas realizacji projektu:	2017-2018
Grupa docelowa projektu:	<p>Grupę docelową projektu stanowią mieszkańcy budynków przyległych do skweru, w tym także osoby niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym, a w szczególności: dzieci i młodzież do 18 roku życia, dzieci niepełnosprawne i ich rodzice i seniorzy powyżej 60 roku życia.</p>		
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>W obecnej chwili na terenie objętym projektem znajduje się trawnik, na którym rośnie kilkanaście drzew różnego gatunku. Osiedle nie posiada miejsca rekreacji, wypoczynku dla osób starszych, niepełnosprawnych czy kobiet z małymi dziećmi w wózkach. Odczuwalny jest deficyt w jakości środowiska naturalnego oraz niewystarczające wyposażenie infrastrukturalne. Poprzez organizację Zielonego Skweru uwzględnione zostaną ekologiczne potrzeby osiedla, jednocześnie podniesiona zostanie jakość życia i mieszkania oraz poprawiony wizerunek Osady Fabrycznej. Poza tym działania ekologiczne oferują możliwości aktywnego uczestnictwa mieszkańców i mogą wpłynąć na poprawę tożsamości osiedla. Zielony Skwer ma szansę stać się oczekiwanym miejscem spotkań i integracji wielopokoleniowej .</p>		
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem projektu jest podniesienie jakości przestrzeni publicznej, podniesienie poziomu bezpieczeństwa, stworzenie miejsc sprzyjających integracji mieszkańców.</p> <p>Modernizacja istniejącego terenu poprzez m.in. dosadzenie drzew i krzewów ozdobnych, założenie kwietnika dywanowego. Projekt przewiduje utworzenie mini-parku, miejsca odpoczynku dla mieszkańców osiedla. Teren przewiduje się jako otwarty, którego od strony południowo-wschodniej (ul. Mleczarskiej) oddziela od chodnika tylko szpaler żywopłotu bukszpanowego. Wyznaczone niskimi krawężnikami wąskie alejki (ok. 1,5 m) przecinają teren np. po przekątnych i zbiegają się w centrum. Tam znajdują się pergole ozdobione roślinami pnącymi. Obok pergoli oraz w kilku miejscach przy alejkach ustawione są wygodne ławki. W dwóch miejscach trawnik ozdabiają kwietniki dywanowe. Zakres prac: wyznaczenie alei, montaż krawężników, wypełnienie alei, nasadzenie drzew i krzewów ozdobnych, montaż małej architektury (pergole, ławki, kosze na śmieci), urządzenie kwietników dywanowych.</p>		
Źródło finansowania	Środki własne, EFRR (RPO WM)		

5.7 MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI PROJEKTÓW

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w wymiarze przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz w zakresie źródeł finansowania. Kryteria te były kluczowe przy wyborze projektów rewitalizacyjnych ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Ciechanów. Pojawiający się dzięki komplementarności interwencji efekt synergii przyczyni się do szybszego i bardziej efektywnego uzyskania oczekiwanych rezultatów na obszarze rewitalizacji w Ciechanowie.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Komplementarność przestrzenna projektów rewitalizacyjnych ujętych w niniejszym programie oznacza, że przy ich formułowaniu wzięto pod uwagę miejsce planowanej realizacji w różnych częściach obszarów rewitalizacji. W rezultacie zebrano pięć wiązek projektów dla pięciu fragmentów obszaru rewitalizacji: Śródmieścia, osiedla Bloki, Osady Fabrycznej i obszarów poprzemysłowych. Efektem takiego podejścia będzie oddziaływanie zrealizowanych przedsięwzięć na cały obszar rewitalizacji (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach). W celu zapewnienia komplementarności przestrzennej projekty ze sobą powiązane (dotyczące jednego fragmentu obszaru rewitalizacji) będą w miarę możliwości realizowane w tym samym czasie (Tabela 17.).

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Komplementarność problemowa projektów rewitalizacyjnych ujętych w niniejszym programie polegać będzie na ich dopełnieniu tematycznym. W rezultacie zrealizowane projekty będą oddziaływać na obszary rewitalizacji zarówno w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej i środowiskowej (Tabela 18.).

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna Lokalnego Programu Rewitalizacji zostanie osiągnięta dzięki połączeniu jego systemu zarządzania i systemu monitoringu z procedurami określonymi w Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów do roku 2023. Pozwoli to na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Organami wspólnymi dla Lokalnego Programu Rewitalizacji i Strategii są:

- **Prezydent Miasta Ciechanów**, który nadzoruje prace i wdrażanie zadań wynikających z Lokalnego Programu Rewitalizacji i Strategii przez wydziały merytoryczne i jednostki organizacyjne,
- **Wydział Pozyskiwania Środków Zewnętrznych i Działań Strategicznych**, który na bieżąco zbiera niezbędne dane i informacje o poczynionych inwestycjach, opracowuje raporty i prezentacje z monitoringu programu rewitalizacji, a także wspiera inne wydziały merytoryczne w realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych i projektów wynikających ze Strategii.

Taką rolę może również pełnić **Komitet Sterujący**, który powinien sprawować kontrolę obywatelską nad prawidłową realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz Strategii.

W procesie rewitalizacji istotna będzie także rola **Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020**, która prowadzi monitoring programów rewitalizacji i projektów rewitalizacyjnych w całym województwie, w tym także w Ciechanowie.

KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

Komplementarność międzyokresowa projektów rewitalizacyjnych ujętych w niniejszym Lokalnym Programie Rewitalizacji polegać będzie na kontynuacji działań zapoczątkowanych w okresie programowania środków 2007-2013. W tym czasie podjęto działania przede wszystkim w Śródmieściu Ciechanowa. Aktualny Lokalny Program Rewitalizacji jest zwiększeniem oddziaływania prowadzonego procesu rewitalizacji na dużo większym obszarze obejmującym także dzielnicę Bloki, fragmenty innych dzielnic sąsiadujących ze Śródmieściem, a także tereny poprzemysłowe (Tabela 19.).

KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

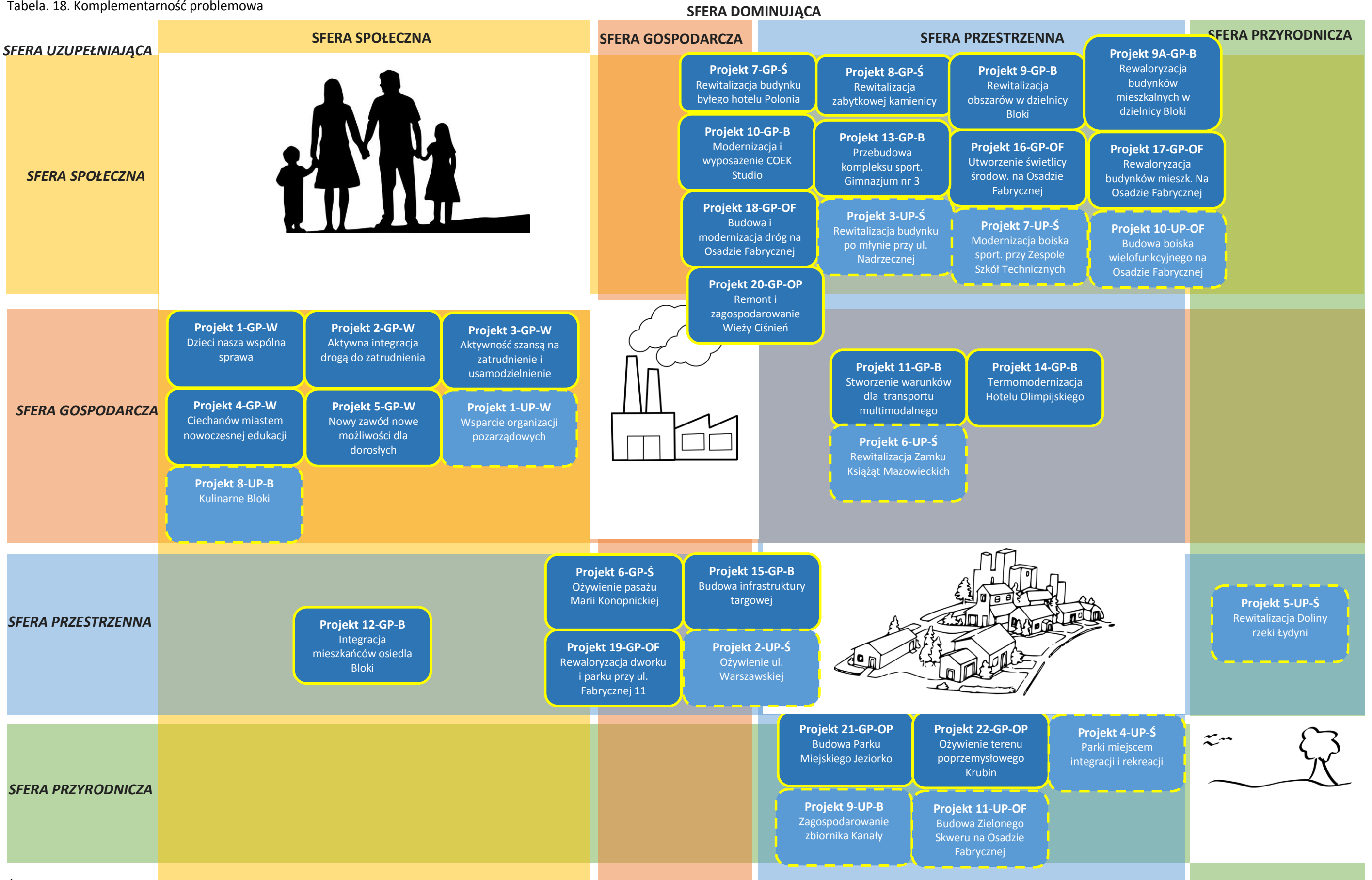
Komplementarność źródeł finansowania projektów rewitalizacyjnych ujętych w niniejszym Lokalnym Programie Rewitalizacji polegać będzie na umiejętnym łączeniu wsparcia ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej oraz środków własnych z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Polegać ona będzie także na zdolności łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania (Tabela 20.).

Tabela. 17. Komplementarność przestrzenna

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU	GŁÓWNE PROJEKTY REWITALIZACYJNE	UZUPEŁNIAJĄCE PROJEKTY REWITALIZACYJNE
WSZYSTKIE OBSZARY ZAMIESZKAŁE	<p>Projekt 1-GP-W Dzieci nasza wspólna sprawa</p> <p>Projekt 2-GP-W Aktywna integracja drogą do zatrudnienia</p> <p>Projekt 3-GP-W Aktywność szansą na zatrudnienie i usamodzielnienie</p> <p>Projekt 4-GP-W Ciechanów miastem nowoczesnej edukacji</p> <p>Projekt 5-GP-W Nowy zawód nowe możliwości dla dorosłych</p>	<p>Projekt 1-UP-W Wsparcie organizacji pozarządowych</p>
ŚRÓDMIEŚCIE	<p>Projekt 6-GP-Ś Ożywienie pasażu Marii Konopnickiej</p> <p>Projekt 7-GP-Ś Rewitalizacja budynku byłego hotelu Polonia</p> <p>Projekt 8-GP-Ś Rewitalizacja zabytkowej kamienicy</p>	<p>Projekt 2-UP-Ś Ożywienie ul. Warszawskiej</p> <p>Projekt 3-UP-Ś Rewitalizacja budynku po młynie przy ul. Nadrzecznej</p> <p>Projekt 4-UP-Ś Parki miejscem integracji i rekreacji</p> <p>Projekt 5-UP-Ś Rewitalizacja Doliny rzeki Łydyni</p> <p>Projekt 6-UP-Ś Rewitalizacja Zamku Książąt Mazowieckich</p> <p>Projekt 7-UP-Ś Modernizacja boiska sport. przy Zespole Szkół Technicznych</p>
BLOKI	<p>Projekt 9-GP-B Rewitalizacja obszarów w dzielnicy Bloki</p> <p>Projekt 9A-GP-B Rewaloryzacja budynków mieszkalnych w dzielnicy Bloki</p> <p>Projekt 10-GP-B Modernizacja i wyposażenie COEK Studio</p> <p>Projekt 11-GP-B Stworzenie warunków dla transportu multimodalnego</p> <p>Projekt 12-GP-B Integracja mieszkańców osiedla Bloki</p> <p>Projekt 13-GP-B Przebudowa kompleksu sport. Gimnazjum nr 3</p> <p>Projekt 14-GP-B Termomodernizacja Hotelu Olimpijskiego</p> <p>Projekt 15-GP-B Budowa infrastruktury targowej</p>	<p>Projekt 8-UP-B Kulinarne Bloki</p> <p>Projekt 9-UP-B Zagospodarowanie zbiornika Kanały</p>
OSADA FABRYCZNA	<p>Projekt 16-GP-OF Utworzenie świetlicy środow. na Osadzie Fabrycznej</p> <p>Projekt 17-GP-OF Rewaloryzacja budynków mieszk. Na Osadzie Fabrycznej</p> <p>Projekt 18-GP-OF Budowa i modernizacja dróg na Osadzie Fabrycznej</p> <p>Projekt 19-GP-OF Rewaloryzacja dworku i parku przy ul. Fabrycznej 11</p>	<p>Projekt 10-UP-OF Budowa boiska wielofunkcyjnego na Osadzie Fabrycznej</p> <p>Projekt 11-UP-OF Budowa Zielonego Skweru na Osadzie Fabrycznej</p>
OBSZARY POPRZEMYSŁOWE	<p>Projekt 20-GP-OP Remont i zagospodarowanie Wieży Ciśnień</p> <p>Projekt 21-GP-OP Budowa Parku Miejskiego Jezioro</p> <p>Projekt 22-GP-OP Ożywienie terenu przemysłowego Krubin</p>	

Źródło: opracowanie własne

Tabela. 18. Komplementarność problemowa

Źródło: opracowanie własne

Tabela. 19. Komplementarność międzyokresowa

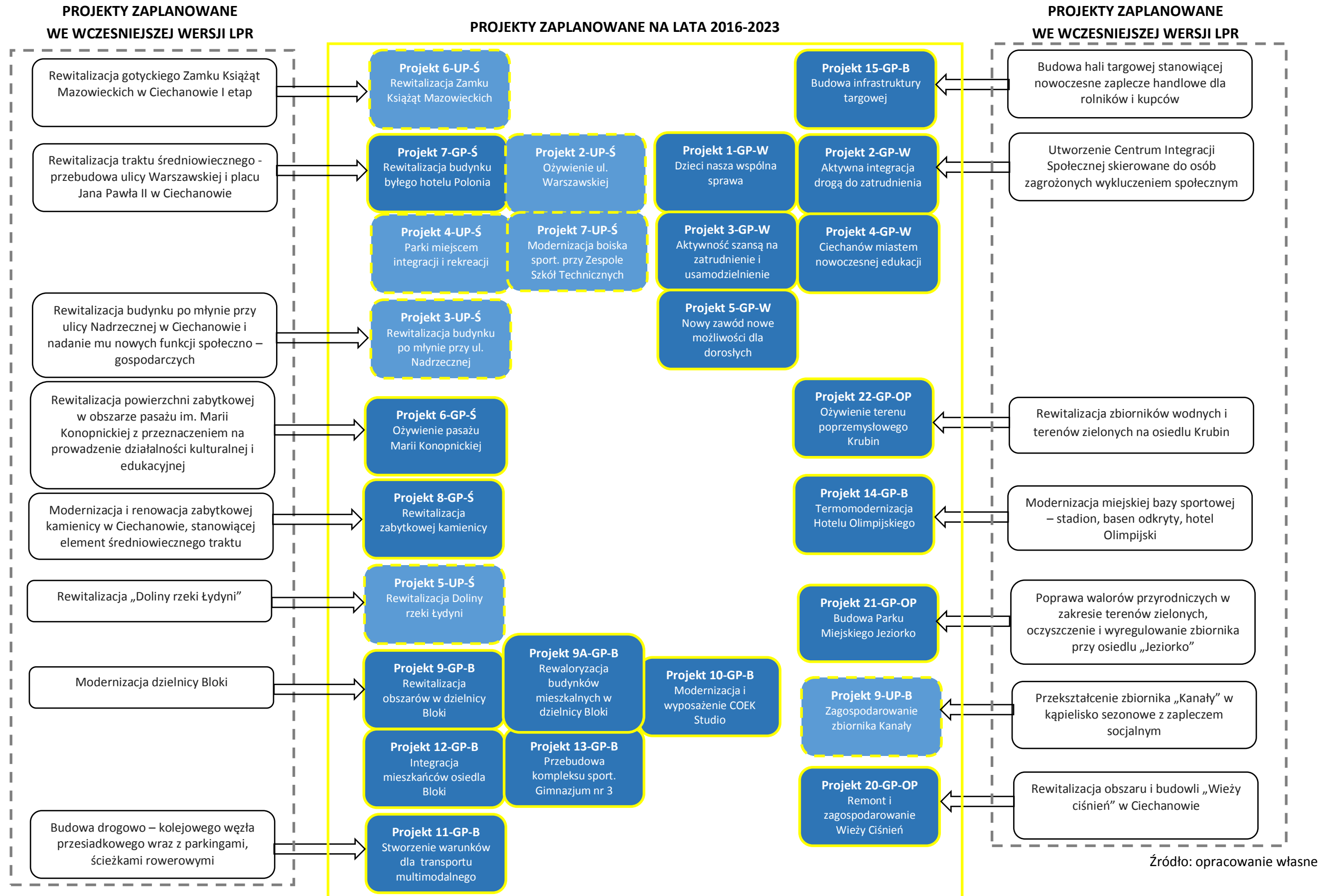

Tabela. 20. Komplementarność źródeł finansowania

		GŁÓWNE PROJEKTY REWITALIZACYJNE					UZUPEŁNIAJĄCE PROJEKTY REWITALIZACYJNE		
POTENCJALNE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA		Projekt 6-GP-Ś Ożywienie pasażu Marii Konopnickiej	Projekt 7-GP-Ś Rewitalizacja budynku byłego hotelu Polonia	Projekt 8-GP-Ś Rewitalizacja zabytkowej kamienicy	Projekt 9-GP-B Rewitalizacja obszarów w dzielnicy Bloki	Projekt 9A-GP-B Rewaloryzacja budynków mieszkalnych w dzielnicy Bloki			
UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO		Projekt 10-GP-B Modernizacja i wyposażenie COEK Studio	Projekt 11-GP-B Stworzenie warunków dla transportu multimodalnego	Projekt 12-GP-B Integracja mieszkańców osiedla Bloki	Projekt 14-GP-B Termomodernizacja Hotelu Olimpijskiego	Projekt 16-GP-OF Utworzenie świetlicy środow. na Osadzie Fabrycznej	Projekt 3-UP-Ś Rewitalizacja budynku po młynie przy ul. Nadrzeczej	Projekt 5-UP-Ś Rewitalizacja Doliny rzeki Łydyni	Projekt 6-UP-Ś Rewitalizacja Zamku Książąt Mazowieckich
		Projekt 17-GP-OF Rewaloryzacja budynków mieszk. Na Osadzie Fabrycznej	Projekt 18-GP-OF Budowa i modernizacja dróg na Osadzie Fabrycznej	Projekt 19-GP-OF Rewaloryzacja dworku i parku przy ul. Fabrycznej 11	Projekt 20-GP-OP Remont i zagospodarowanie Wieży Ciśnień	Projekt 22-GP-OP Ożywienie terenu przemysłowego Krubin	Projekt 9-UP-B Zagospodarowanie zbiornika Kanały	Projekt 10-UP-OF Budowa boiska wielofunkcyjnego na Osadzie Fabrycznej	Projekt 11-UP-OF Budowa Zielonego Skweru na Osadzie Fabrycznej
UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ POMOCY NAJBARDZIEJ POTRZEBUJĄCYM		Projekt 15-GP-B Budowa infrastruktury targowej							Projekt 8-UP-B Kulinarne Bloki
UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY		Projekt 1-GP-W Dzieci nasza wspólna sprawa	Projekt 2-GP-W Aktywna integracja drogą do zatrudnienia	Projekt 3-GP-W Aktywność szansą na zatrudnienie i usamodzielnienie	Projekt 4-GP-W Ciechanów miastem nowoczesnej edukacji	Projekt 5-GP-W Nowy zawód nowe możliwości dla dorosłych			
UNIA EUROPEJSKA FUNDUSZ SPÓJNOŚCI		Projekt 21-GP-OP Budowa Parku Miejskiego Jezioro							Projekt 4-UP-Ś Parki miejscem integracji i rekreacji
Ministerstwo Sportu i Turystyki		Projekt 13-GP-B Przebudowa kompleksu sport. Gimnazjum nr 3							Projekt 7-UP-Ś Modernizacja boiska sport. przy Zespole Szkół Technicznych
ŚRODKI PUBLICZNE							Projekt 1-UP-W Wsparcie organizacji pozarządowych	Projekt 2-UP-Ś Ożywienie ul. Warszawskiej	
ŚRODKI PRYWATNE		Projekt 19-GP-OF Rewaloryzacja dworku i parku przy ul. Fabrycznej 11							Projekt 2-UP-Ś Ożywienie ul. Warszawskiej

Źródło: opracowanie własne

5.8 INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE PROJEKTÓW

Poniżej zostały przedstawione ramy finansowe projektów ujętych w niniejszym programie, poprzez prezentację ich szacunkowej wartości oraz indykatywnych wielkości środków finansowych możliwych do wykorzystania w ramach działań ujętych w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 (RPO WM 2014-2020), Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko (POIiS 2014-2020), Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW 2014-2020), Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa oraz Programach Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Tabela 21. Indykatywne ramy finansowe projektów

Numer projektu	Szacowana wartość projektu (PLN)	Potencjalne źródło finansowania: program oraz działanie	Fundusz	Indykatywna alokacja UE na całe działanie dla województwa lub kraju (EUR)
1-GP-W	492.722,50	RPO WM 2014-2020 Działanie 9.2 Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej	EFS	79 577 765
2-GP-W	954.075	RPO WM 2014-2020 Działanie 9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	EFS	84 233 041
3-GP-W	493.530,91	RPO WM 2014-2020 Działanie 9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	EFS	84 233 041
4-GP-W	1.439.070,90	RPO WM 2014-2020 Dział. 10.1 Kształcenie i rozwój dzieci i mł.	EFS	78 706 309
5-GP-W	900.000	RPO WM 2014-2020 Działanie 10.3 Doskonalenie zawodowe	EFS	63 657 488
6-GP-Ś	5.000.000	RPO WM 2014-2020 Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych	EFRR	60 727 896
7-GP-Ś	7.000.000	RPO WM 2014-2020 Działanie 5.3 Dziedzictwo kulturowe; 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych	EFRR	35 718 340 60 727 896
8-GP-Ś	7.000.000	RPO WM 2014-2020 Działanie 5.3 Dziedzictwo kulturowe	EFRR	35 718 340
9-GP-B	40.000.000	RPO WM 2014-2020 Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych	EFRR	60 727 896
9A-GP-B	60.000.000	RPO WM 2014-2020 Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych	EFRR	60 727 896

10-GP-B	2.313.423,06	RPO WM 2014-2020 Działanie 5.3 Dziedzictwo kulturowe	EFRR	35 718 340
11-GP-B	50.000.000	RPO WM 2014-2020 Działanie 4.3 Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza	EFRR	208 030 372
12-GP-B	1.000.000	RPO WM 2014-2020 Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych	EFRR	60 727 896
13-GP-B	1.370.000	Ministerstwo Sportu i Turystyki – Program lekkoatletyczny	FRKF	Kwoty określane na program rocznie
14-GP-B	2.800.000	RPO WM 2014-2020 Działanie 4.2 Efektywność energetyczna	EFRR	78 621 521
15-GP-B	10.000.000	RPO WM 2014-2020 Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych PROW - Targowiska	EFRR EFRROW	60 727 896
16-GP-OF	200.000	RPO WM 2014-2020 Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych	EFRR	60 727 896
17-GP-OF	4.500.000	RPO WM 2014-2020 Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych	EFRR	60 727 896
18-GP-OF	5.000.000	RPO WM 2014-2020 Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych	EFRR	60 727 896
19-GP-OF	6.896.873.22	RPO WM 2014-2020 Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych	EFRR	60 727 896
20-GP-OP	7.000.000	RPO WM 2014-2020 Działanie 5.3 Dziedzictwo kulturowe	EFRR	35 718 340
21-GP-OP	5.000.000	RPO WM 2014-2020 Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych POiS 2014-2020, Działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego	EFRR FS	60 727 896 97 243 052
22-GP-OP	3.000.000	RPO WM 2014-2020 Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych	EFRR	60 727 896
1-UP-W	Kwota wynikająca z konkursów ogłaszanych na świadczenia zadań publicznych w C-wie przez organizacje pozarządowe	Środki publiczne gminy miejskiej Ciechanów		

2-UP-Ś	Bieżące finansowanie	Środki publiczne gminy miejskiej Ciechanów		
3-UP-Ś	15.000.000	RPO WM 2014-2020 Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych 5.3 dziedzictwo kulturowe	EFRR	60 727 896 35 718 340
4-UP-Ś	4.000.000	POiS 2014-2020, Działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego	FS	97 243 052
5-UP-Ś	1.000.000	RPO WM 2014-2020 Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych WFOŚiGW w Warszawie	EFRR WFOŚiGW	60 727 896 Budżet ustalany corocznie
6-UP-Ś	b.d.	RPO WM 2014-2020 Działanie 5.3 Dziedzictwo kulturowe	EFRR	35 718 340
7-UP-Ś	300.000	Ministerstwo Sportu i Turystyki	FRKF	Kwoty określone na programy roczne
8-UP-B	154.548	POPŻ	EFNP	473.359.260
9-UP-B	10.000.000	RPO WM 2014-2020 Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych POiS 2014-2020, Działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego	EFRR FS	60 727 896 97 243 052
10-UP-OF	300.000	RPO WM 2014-2020 Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych	EFRR	60 727 896
11-UP-OF	35.000	RPO WM 2014-2020 Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych	EFRR	60 727 896

Źródło: opracowanie własne

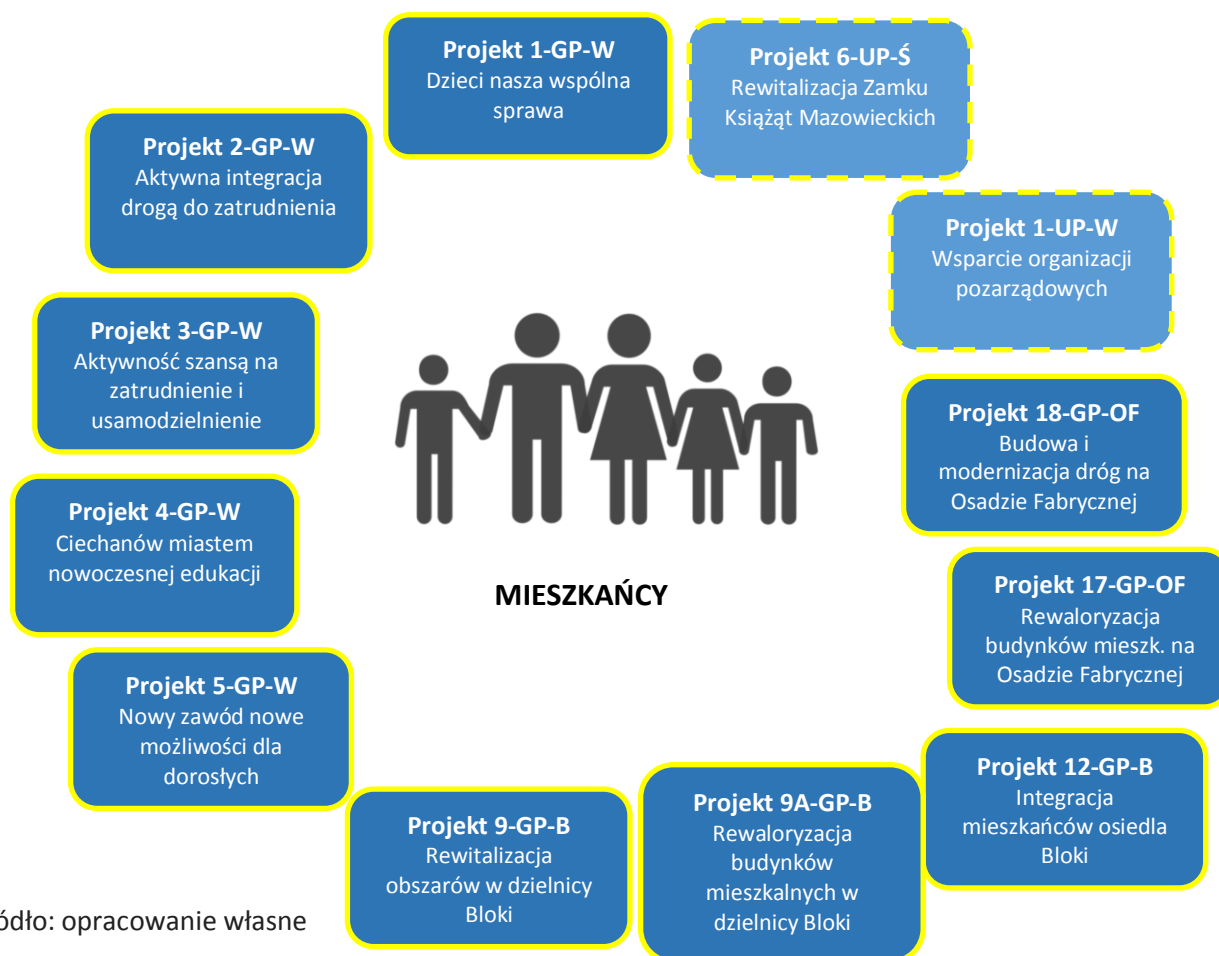
Rozdział 6. MECHANIZMY WŁĄCZENIA RÓŻNYCH AKTORÓW W PROCES REWITALIZACJI

Dla efektywności rewitalizacji konieczne jest silne i trwałe partnerstwo między różnymi podmiotami zaangażowanymi w prowadzenie procesu rewitalizacji, a szczególnie we wdrażanie i ocenę efektów programu rewitalizacji. Kontrola obywatelska nad prawidłową realizacją niniejszego Lokalnego Programu Rewitalizacji, pełnić będzie **Komitet Monitorujący**, którego członkami będą lokalni liderzy, przedstawiciele organizacji społecznych i pozarządowych, instytucji publicznych, przedsiębiorstw, jednostek naukowo-dydaktycznych, instytucji otoczenia biznesu, itp. Szerzej jego kompetencje zostały opisane w rozdziale siódmym.

Narzędziem wykorzystywanym przez mieszkańców w procesie rewitalizacji będzie **Ciechanowski Budżet Obywatelski**. Zadania wskazywane oddolnie przez mieszkańców, z jednej strony zwiększą poczucie wspólnoty społecznej i współdecydowania o rozwoju dzielnicy.

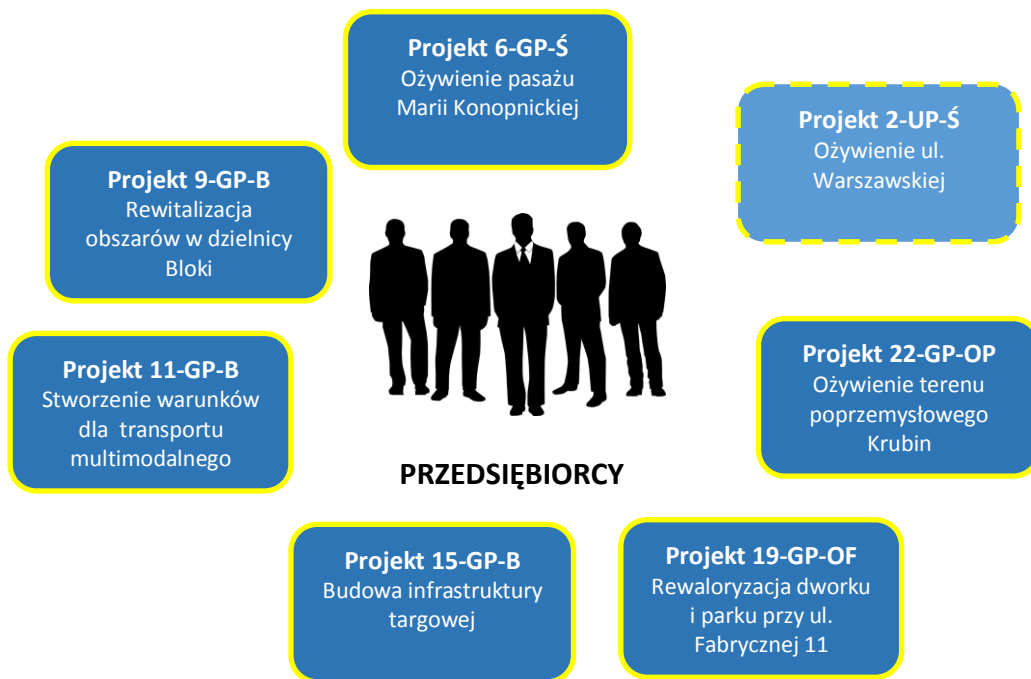
Wskazane będzie ponadto angażowanie **interesariuszy procesu rewitalizacji** przy realizacji konkretnych projektów rewitalizacyjnych. Propozycje ich udziału przedstawiono na poniższej tabeli.

Rycina 1. Projekty możliwe do współrealizacji przez mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne

Rycina 2. Projekty możliwe do współrealizacji przez przedsiębiorców.

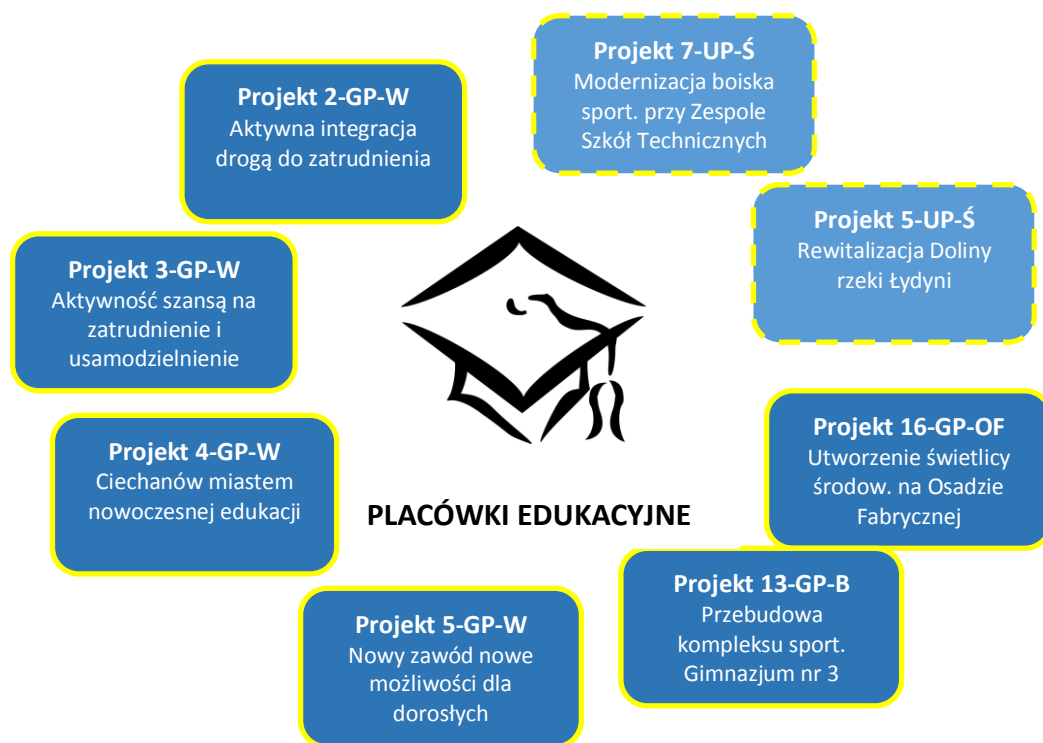
Źródło: opracowanie własne

Rycina 3. Projekty możliwe do współrealizacji przez organizacje pozarządowe.

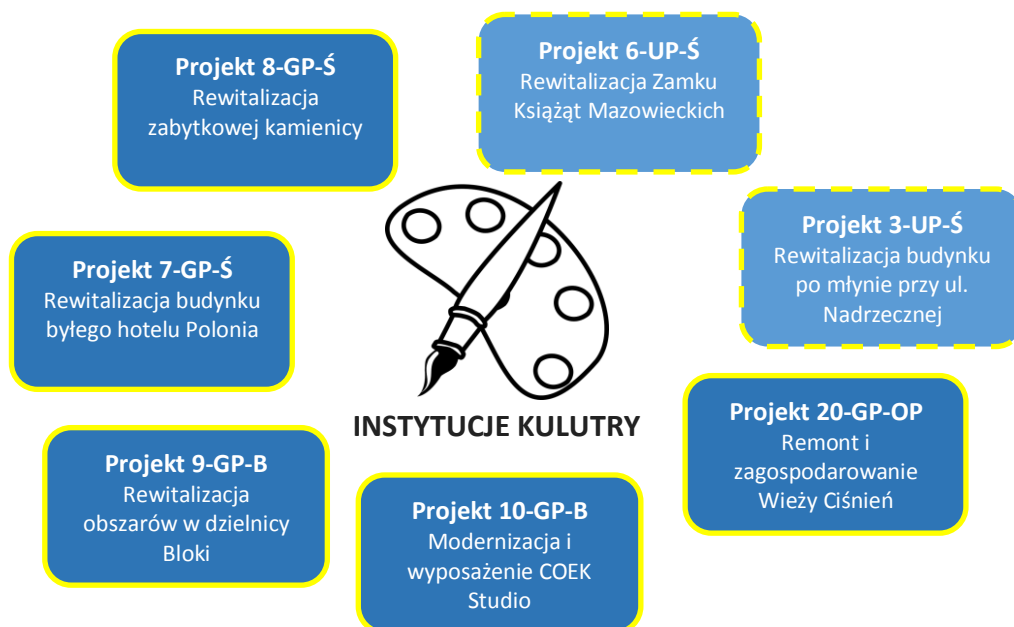
Źródło: opracowanie własne

Rycina 4. Projekty możliwe do współrealizacji przez placówki edukacyjne.

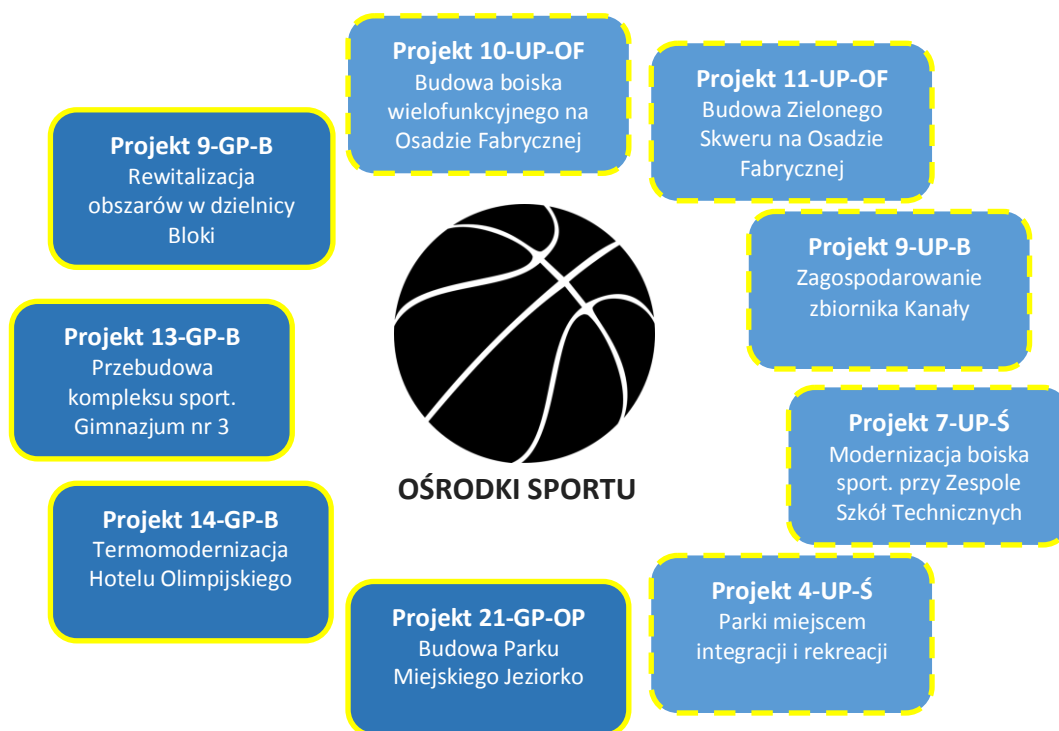
Źródło: opracowanie własne

Rycina 5. Projekty możliwe do współrealizacji przez instytucje kultury

Źródło: opracowanie własne

Rycina 6. Projekty możliwe do współrealizacji przez ośrodki sportu.

Źródło: opracowanie własne

Rozdział 7. SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI

W związku z tym, że niniejszy program rewitalizacji traktowany jest jako uszczegółowienie Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów do roku 2023, systemy zarządzania obu dokumentów zostały ze sobą powiązane. Ułatwi to koordynację podejmowanych działań strategicznych w najbliższych latach.

Organem odpowiedzialnym za proces wdrażania zapisów niniejszego programu rewitalizacji będzie zatem, podobnie jak w przypadku Strategii, **Prezydent Miasta Ciechanów** który nadzoruje prace i wdrażanie zadań przez merytoryczne i jednostki organizacyjne Urzędu Miasta.

Koordinatorem realizacji programu rewitalizacji jest **Wydział Pozyskiwania Środków Zewnętrznych i Działań Strategicznych** Urzędu Miasta Ciechanów, który regularnie zbiera niezbędne dane i informacje o poczynionych inwestycjach, prowadzi monitoring programu rewitalizacji, a także wspiera inne wydziały merytoryczne w realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych.

Możliwe jest także wprowadzenie kontroli obywatelskiej nad prawidłową realizacją programu rewitalizacji w postaci **Komitetu Monitorującego** którego członkami powinni się stać lokalni liderzy opinii, będący przedstawicielami organizacji społecznych i pozarządowych, instytucji publicznych, przedsiębiorstw, jednostek naukowo-dydaktycznych, instytucji otoczenia biznesu, itp. Proponuje się, iż minimum raz na rok zostanie zorganizowane spotkanie Komitetu, na którym pracownicy Wydziału Pozyskiwania Środków Zewnętrznych i Działań Strategicznych przedstawią sprawozdanie z realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji, tj. dotychczasowy przebieg wdrażania zapisów programu rewitalizacji, stopień zaawansowania realizowanych projektów rewitalizacyjnych oraz dalsze planowane działania służące osiągnięciu zamierzonych celów rewitalizacji. Wnioski i uwagi zgłaszane podczas spotkań ze strony członków Komitetu będą rozpatrywane przez Prezydenta Miasta. Komitet stanowić będzie także merytoryczny organ doradczy, szczególnie istotny w procesie aktualizacji programu rewitalizacji. Opierając się na wiedzy i doświadczeniu członków, Komitet ma wspierać Urząd Miasta w ocenie obecnej sytuacji na obszarach rewitalizacji, wskazywaniu kierunków dalszych działań rewitalizacyjnych, a także określaniu najbardziej istotnych wyzwań i problemów w sferze społecznej, gospodarczej i środowiskowej.

Rozdział 8. SYSTEM MONITORINGU SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ I SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI W REAKCJI NA ZMIANY W OTOCZENIU PROGRAMU REWITALIZACJI

Zasady monitoringu programu rewitalizacji zostały powiązane ze Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów do roku 2023. Podobnie jak to ma miejsce w przypadku systemu realizacji, ułatwi to koordynację podejmowanych działań strategicznych w najbliższych latach. Monitoring powinien opierać się na bieżącej, wieloaspektowej analizie stopnia zmian zachodzących na obszarze rewitalizacji, w tym sytuacji społeczno-gospodarczej oraz zbieżności efektów działań rewitalizacyjnych z założoną wizją i celami rewitalizacji.

Mierząc stopień zmian zachodzących na terenie objętym Lokalnym Programem Rewitalizacji można oprzeć się na wskaźnikach, które posłużyły do wskazania jego granic. Za wartość bazową w tym względzie uznano najgorszą wartość wskaźnika dla obszarów zdegradowanych: osiedle Śródmieście, osiedle Bloki lub osiedle Przemysłowe. Za wartość docelową, zaplanowaną do osiągnięcia do roku 2023, uznano wartość średnią dla miasta. W niektórych przypadkach z uwagi na krótki okres programowania wartość docelowa została określona, jako połowa różnicy pomiędzy poziomem bazowym, a średnią. Spośród wskaźników zaproponowanych w Tabeli 13 zrezygnowana ze wskaźnika 9. „Udział budynków wybudowanych przed 1989 r. w ogóle budynków mieszkalnych”. Jego zmiana nie jest istotna dla osiągnięcia celów określonych w programie.

Tabela 22. Oczekiwane rezultaty Lokalnego Programu Rewitalizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ciechanów w 2023 roku.

	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika	Projekty przyczyniające się do osiągnięcia wartości docelowej wskaźnika
Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem*	6,8%	5,2%	1-GP-W, 2-GP-W, 3-GP-W, 4-GP-W, 5-GP-W, 12-GP-B, 8-UP-B
Procentowa zmiana wartości podatku dochodowego - rok bazowy 2008*	-3%	1,5%	2-GP-W, 3-GP-W, 5-GP-W, 6-GP-Ś, 7-GP-Ś, 15-GP-B, 2-UP-Ś
Udział osób bezrobotnych w ludności ogółem*	8,9%	7,2%	2-GP-W, 3-GP-W, 4-GP-W, 5-GP-W, 8-UP-B
Udział długotrwale bezrobotnych w bezrobotnych ogółem*	65%	62%	2-GP-W, 3-GP-W, 4-GP-W, 5-GP-W, 8-UP-B
Przestępstwa stwierdzone przypadające na 1000 osób*	33,9	26,1	6-GP-Ś, 9-GP-B, 11-GP-B, 16-GP-OF, 2-UP-Ś, 4-UP-Ś, 5-UP-Ś
Frekwencja w wyborach samorządowych*	43,1%	46,3%	7-GP-Ś, 10-GP-B, 12-GP-B, 1-UP-W
Wyniki sprawdzianu 6-klasisty część I	53,0%	57,0%	1-GP-W, 4-GP-W, 16-GP-OF
Wyniki sprawdzianu 6-klasisty część II	64,4%	70,9%	1-GP-W, 4-GP-W, 16-GP-OF

	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika	Projekty przyczyniające się do osiągnięcia wartości docelowej wskaźnika
Udział budynków przeznaczonych do rozbiórki w budynkach ogółem	9%	4%	7-GP-Ś, 8-GP-Ś, 9-GP-B, 9A-GP-B, 17-GP-OF
Udział budynków ogrzewanych na paliwo stałe w budynkach mieszkalnych ogółem	48%	29%	7-GP-Ś, 8-GP-Ś, 9-GP-B, 9A-GP-B, , 10-GP-B, 14-GP-B, 3-UP-Ś
Liczba obiektów infrastruktury społecznej, sportowej i placów zabaw na 1000 mieszkańców	0,42	0,75	9-GP-B, 13-GP-B, 19-GP-OF, 20-GP-OP, 21-GP-OP, 22-GP-OP, 3-UP-Ś, 4-UP-Ś, 5-UP-Ś, 6-UP-Ś, 7-UP-Ś, 9-UP-B, 10-UP-OF, 11-UP-OF
Liczba lekarzy pierwszego kontaktu na 1000 mieszkańców	0,0	1,4	4-GP-W, 5-GP-W
Liczba kursów autobusów ZKM przypadających na 1000 mieszkańców	342	565	9-GP-B, 11-GP-B, 18-GP-OF
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców*	52,78	62,31	2-GP-W, 3-GP-W, 5-GP-W, 6-GP-Ś, 7-GP-Ś, 15-GP-B, 2-UP-Ś
Średni podatek dochodowy (PIT: 28, 36, 36L) w odniesieniu do liczby przedsiębiorstw*	4599,86	7614,08	5-GP-W, 6-GP-Ś, 15-GP-B, 2-UP-Ś

*wskaźniki, dla których z uwagi na krótki okres programowania wartość docelowa została określona, jako połowa różnicy pomiędzy poziomem bazowym, a średnią.

Jednostką organizacyjną odpowiedzialną za proces agregacji danych i sporządzania raportów z monitoringu jest koordynator procesu zarządzania programem rewitalizacji, czyli **Wydział Pozyskiwania Środków Zewnętrznych i Działań Strategicznych**. Poszczególne wydziały merytoryczne i jednostki organizacyjne przekazują Wydziałowi informacje zwrotne o rezultatach prowadzonych i nadzorowanych przez nie działań rewitalizacyjnych. Na podstawie zagregowanych danych z poszczególnych wydziałów i uzupełnieniu ich o dane statystyczne sporządzany jest Raport z monitoringu Lokalnego Programu Rewitalizacji. Raport ten zawiera opis działań zrealizowanych w ramach poszczególnych celów rewitalizacji, a także analizę zmian wskaźników. Raport sporządzany będzie minimum raz na trzy lata. Prezydent Miasta – jako organ wykonawczy Gminy Miejskiej Ciechanów – będzie przedkładał **Radzie Miasta Ciechanów** wyniki Raportu w miesiącu kwietniu następującym po roku, w którym przypadł 3 letni okres monitoringu (razem ze sprawozdaniem z realizacji Strategii). Po akceptacji przez Radę przewiduje się, iż raport będzie publikowany na stronie internetowej Urzędu Miasta Ciechanów, umożliwiając w ten sposób opinii publicznej zapoznanie się z jego treścią. Wyniki raportu będą podstawą do wprowadzania ewentualnych modyfikacji programu rewitalizacji, m.in. w reakcji na zmiany w jego otoczeniu.

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

1. Wzór ankiety dotyczącej oczekiwań mieszkańców w zakresie prowadzenia procesu rewitalizacji
2. Wzór fiszki projektowej

ZAŁĄCZNIK NR 1

Wzór ankiety dotyczącej oczekiwań mieszkańców w zakresie prowadzenia procesu rewitalizacji

Szanowni Państwo,

Celem badania jest poznanie Państwa opinii na temat zagadnień związanych z rewitalizacją zdegradowanych obszarów miasta Ciechanowa. Ankieta ma charakter anonimowy, a jej wyniki posłużą do opracowania Programu Rewitalizacji Miasta Ciechanów.

„Rewitalizacja to kompleksowy, skoordynowany, wieloletni, prowadzony na określonym obszarze proces przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych, inicjowany przez miasto w celu wyprowadzenia tego obszaru ze stanu kryzysowego, poprzez nadanie mu nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do jego rozwoju, w oparciu o charakterystyczne uwarunkowania wewnętrzne." (definicja na podstawie Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa, Warszawa 13 sierpnia 2008 r.)

Proszę wskazać, który obszar Ciechanowa Pana(i) zdaniem powinien być poddany procesowi rewitalizacji (można wskazać kilka terenów).

☐
☐
☐
☐

I Proszę podać jeden teren, który Pana(i) zdaniem powinien być poddany rewitalizacji w pierwszej kolejności.

.....
.....

II Proszę podać Pana(i) związek z terenem wskazanym jako priorytetowy pod kątem rewitalizacji (można wskazać kilka odpowiedzi).

☐	miejsce zamieszkania
☐	miejsce pracy
☐	miejsce prowadzenia działalności gospodarczej
☐	miejsce korzystania z usług lub/i zakupów
☐	miejsce rekreacji, wypoczynku
☐	inne (jakie)
☐	nie jestem w żaden sposób związana/y

III Które z negatywnych zjawisk społecznych Pana(i) zdaniem występują na wybranym przez Pana(ią) (w pytaniu II) obszarze?

Lp.	Wyszczególnienie	Brak problemu	Niskie zagrożenie problemem	Średnie zagrożenie problemem	Wysokie zagrożenie problemem	Nie wiem, trudno powiedzieć
1.	Bezrobocie	☐	☐	☐	☐	☐
2.	Ubóstwo	☐	☐	☐	☐	☐
3.	Przestępczość	☐	☐	☐	☐	☐
4.	Niski poziom wykształcenia społeczności /i lub niski poziom edukacji	☐	☐	☐	☐	☐
5.	Niski poziom samoorganizacji społecznej i więzi międzysąsiedzkich, współpracy mieszkańców z władzami publicznymi.	☐	☐	☐	☐	☐
6.	Niski poziom uczestnictwa społeczności	☐	☐	☐	☐	☐

Lp.	Wyszczególnienie	Brak problemu	Niskie zagrożenie problemem	Średnie zagrożenie problemem	Wysokie zagrożenie problemem	Nie wiem, trudno powiedzieć
	w życiu kulturalnym					
7.	Wykluczenie społeczne osób starszych	☐	☐	☐	☐	☐

IV Proszę ocenić wymienione elementy związane z jakością życia na wskazanym przez Pana(nią) (w pytaniu II) obszarze rewitalizacji.

Lp.	Wyszczególnienie	Niska	Średnia	Wysoka	Nie wiem, trudno powiedzieć
1.	Aktywność gospodarcza obszaru	☐	☐	☐	☐
3.	Stan środowiska	☐	☐	☐	☐
5.	Zagrożenia dla zdrowia ludzi (np. skutek uciążliwego sąsiedztwa terenów przemysłowych, ruchu pojazdów)	☐	☐	☐	☐
6.	Stan i dostępność infrastruktury społecznej (plac zabaw, tereny rekreacyjne, ścieżki rowerowe, etc.)	☐	☐	☐	☐
8.	Jakość i dostępność komunikacji publicznej	☐	☐	☐	☐
9.	Jakość i dostępność oferty edukacji i wychowania przedszkolnego /żłobków	☐	☐	☐	☐
10.	Jakość i dostępność ośrodków kulturalno-rekreacyjnych i sportowych.	☐	☐	☐	☐
11.	Estetyka otoczenia	☐	☐	☐	☐
12.	Dostępność i stan terenów zieleni oraz wypoczynku i rekreacji	☐	☐	☐	☐
13.	Stan techniczny budynków	☐	☐	☐	☐

V Jakie Pani/Pana zdaniem efekty powinny zostać osiągnięte w procesie rewitalizacji wskazanych przez Panią/Pana obszarów Miasta Ciechanów? (Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

- aktywizacja gospodarcza obszaru
- stworzenie lub rozszerzenie bazy turystycznej
- ochrona środowiska
- poprawa stanu dróg i chodników oraz budowa ścieżek rowerowych
- podniesienie dostępności do komunalnych usług sieciowych (kanalizacja, woda, gaz)
- stworzenie przestrzeni dla działań kulturalnych, artystycznych i społecznych
- tworzenie przestrzeni do wypoczynku i rekreacji
- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
- polepszenie komunikacji zarówno miejskiej, jak i regionalnej
- wzrost aktywności obywatelskiej i więzi międzysąsiedzkich mieszkańców
- przeciwdziałanie problemom społecznym
- włączenie społeczne osób starszych
- zatrzymanie w mieście ludzi młodych, w tym osób z wyższym wykształceniem
- odnowa zabytków w mieście
- zwiększenie ilości i poprawa jakości mieszkań
- remonty i renowacje budynków

VI Czy uważa Pan(i) że problem rewitalizacji jest ważny dla Pana(i) miasta?

Tak Nie Nie mam zdania

VII Czy problem rewitalizacji jest dla Pana(i) ważny osobiście?

Tak Nie Nie mam zdania

METRYCZKA

1. Płeć

- mężczyzna
- kobieta

2. Wiek

- 18-24
- 25-34
- 35-44
- 45-54
- 55-64
- Powyżej 65 lat

3. Wykształcenie

- podstawowe (i gimnazjalne)
- zawodowe
- średnie
- wyższe (I i II stopnia)

4. Miejsce zamieszkania:(proszę podać ulicę).....

ZAŁĄCZNIK NR 2

Wzór fiszki projektowej

Mieszkańcy oraz podmioty publiczne i komercyjne, które planują realizację projektów na obszarach wskazanych do rewitalizacji według granic przedstawionych w Załącznikach do fiszki, lub chcą zaproponować pomysł na projekt realizowany przed inny podmiot, powinny złożyć swoją propozycję według wzoru fiszki projektowej szczegółowej zamieszczonej poniżej.

Obecnie wszczęta procedura naboru projektów jest elementem dalszych konsultacji Programu Rewitalizacji, a także formalnego zebrania projektów, które, po weryfikacji przeprowadzonej przez zespół przedstawicieli wykonawcy dokumentu firmy Lider Projekt Sp. z o.o. i Urzędu Miasta Ciechanów, zostaną umieszczone w Lokalnym Programie Rewitalizacji miasta Ciechanów na lata 2005-2023.

Fiszki projektowe można składać do **05 sierpnia** br. w następujących formach:

- w wersji elektronicznej na adres **m.pieczchna@umciechanow.pl**
- w wersji papierowej na adres: Urząd Miasta Ciechanów, Wydział Pozyskiwania Środków Zewnętrznych i Działań Strategicznych, ul. Wodna 1, 06-400 Ciechanów – pokój 210

Wzór fiszki

Nazwa projektu	(Nazwa projektu powinna być krótka i jednoznacznie wskazywać, co jest przedmiotem projektu, np. modernizacja boiska do gry w piłkę w rejonie ul.)
Wnioskodawca	(Pełna nazwa podmiotu lub imię i nazwisko składającego projekt oraz dane kontaktowe)
Podmiot realizujący	Wpisać jeśli inny niż składający wniosek (Pełna nazwa oraz dane kontaktowe)
Lokalizacja projektu	(Należy wpisać lokalizację projektu, na tyle szczegółowo, aby można było wrysować obszar objęty projektem na mapę. Nie dotyczy projektów nieinwestycyjnych)
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	(Należy opisać podstawowy zakres prac, tj. wynikające z projektu roboty, dostawy, usługi oraz inne niezbędne działania towarzyszące bezpośrednio / pośrednio związane z projektem. Opis powinien być w miarę szczegółowy, tzn. jeśli np. inwestycja dotyczy remontu budynku, powinna zostać wymieniona lista koniecznych prac oraz

	przeznaczenie po remoncie, w przypadku projektów nieinwestycyjnych należy opisać działania, które będą prowadzone)
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	(Należy przedstawić stan obecny i wymienić problemy, które będą rozwiązywane w wyniku realizacji projektu, a także uzasadnić, że projekt przyczyni się do ich rozwiązania)
Wskaźniki produktów	(Należy wymienić produkty realizacji projektu oraz zakładane wskaźniki. Przez produkty rozumie się bezpośrednie efekty powstałe po zakończeniu projektu. Wskaźniki opisują wielkość zakładanych produktów. Do przykładowych produktów należą: długość zmodernizowanej drogi – 500 m, powierzchnia zmodernizowanego boiska – 500 m ² , liczba osób, które wzięły udział w szkoleniu – 100 os.)
Wskaźniki rezultatu	(Należy wymienić rezultaty realizacji projektu oraz zakładane wskaźniki. Przez rezultaty rozumie się efekty powstałe po osiągnięciu zakładanych produktów projektu. Wskaźniki opisują wielkość zakładanych rezultatów. Do przykładowych rezultatów należą: spadek poziomu hałasu generowanego przez zmodernizowaną drogę – 10 dB, liczba osób korzystająca ze zmodernizowanego boiska – 300 os., liczba osób, które uzyskały świadectwo ukończenia szkoleń – 70 os.)
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	(Należy podać całkowite szacowane, przynajmniej wstępnie, koszty realizacji projektu)
Planowany czas realizacji projektu	(Należy podać ramy czasowe realizacji projektu w latach)